

1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE GMINY IŃSKO

Gmina Ińsko położona jest na Nizinie Szczecińskiej w centralnej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie stargardzkim. Od strony południowej graniczy z gminą Dobrzany od zachodu z gminą Chociwel. Granicę północną wyznacza gmina Węgorzyno. Natomiast wschodnią granicę wyznaczają gminy powiatu drawskiego: Drawsko Pomorskie i Kalisz Pomorski.

Granice gminy charakteryzuje praktyczny brak granic naturalnych. Pod względem obszarowym gmina plasuje się w środkowej strefie małych gmin województwa zachodniopomorskiego; jej powierzchnia ewidencyjna wynosi 151 km².

Gminę zamieszkuje około 3,6 tys.¹ mieszkańców. Gmina należy do grupy gmin o niskim wskaźniku zaludnienia (24,0 osoby/ 1 km²).

Sieć osadnicza gminy obejmuje 17 miejscowości skupionych w 7 sołectwach. Zdecydowana większość jednostek osadniczych posiada zwarty charakter zabudowy.

Ińsko jako miasto gminne, skupia większość historycznie wytworzonych ciężarów społeczno-gospodarczych jakie wpływają z okalających je obszarów. Na terenie gminy zlokalizowane są ośrodki samorządu gminy. „Przedłużenie” tych wielostronnych więzi stanowi centrum powiatowe - miasto Stargard Szczeciński, położone w odległości ok. 40 km na zachód od Ińska.

¹ *Gminy Województwa Zachodniopomorskiego, US Szczecin 1999*

2 LUDNOŚĆ, ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE

2.1 Przemiany demograficzne

Gminę zamieszkuje 3604¹ mieszkańców skupionych w 17 miejscowościach na obszarze 151km². Większość miejscowości posiada dogodne połączenie komunikacyjne z siedzibą gminy i powiatu. Ińsko charakteryzuje się najwyższą liczbą mieszkańców. Rozwój ludności w układzie jednostek osadniczych dokonuje się pod wpływem trzech podstawowych czynników, tj.: przyrostu naturalnego, migracji, a niekiedy także na skutek zmian granic administracyjnych. W gminie notuje się dodatnie saldo migracji (+5 osób w 1999 r.).

Rozwój ludności w gminie miejsko-wiejskiej Ińsko w latach 1995 - 1999

Tabela 1

Lata	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Gęstość zaludnienia na 1/km ²	Ilość kobiet na 100 mężczyzn
1995	3551	1772	1779	23,5	100,4
1996	3591	1781	1810	23,8	101,6
1997	3624	1800	1824	24,0	101,3
1998	3601	1783	1818	23,8	102,0
1999*	3604	1782	1822	23,9	102,2

Źródło: Roczniki statystyczne woj. szczecińskiego z lat 1995, 1996, 1997

Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin lata 1996 - 1998 US Szczecin

Rozwój ludności w gminie miejsko - wiejskiej Ińsko przedstawiają dane (Tabela 1).

Z powyższych danych wynika, że w 1995 roku liczba ludności w gminie Ińsko wynosiła ponad 3,5 tys. osób. Jeżeli rok 1995 potraktujemy jako bilans otwarcia rozwoju demograficznego gminy, a rok 1999 jako rok zamknięcia tego bilansu, to z danych tych wyłaniają się następujące wnioski:

- ludność gminy na przestrzeni lat wzrosła o 53 osoby (1,5 %), a jej stan na koniec roku 1999 wyniósł 3604 osoby;
- średnia gęstość zaludnienia w gminie utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi ok. 24 osoby na 1 km²;
- rozpatrując na przestrzeni analizowanego okresu relacje płci w gminie Ińsko, zauważa się liczebną przewagę kobiet (ze współczynnikiem feminizacji 102 w roku 1999).

Dane o natężeniu ruchu naturalnego w latach 1995-1999 zawiera Tabela 2. Analiza danych w rozważanym okresie tj. w latach 1995 - 1999 wskazuje na wyraźną tendencję spadkową w ilości zawieranych małżeństw. Podobne zjawisko zaobserwowano w liczbie urodzin. Wskaźnik dynamiki demograficznej liczony jako stosunek liczby urodzin do liczby zgonów był najwyższy w latach '95 i '96 i wynosił odpowiednio: wieś – 1,38 w roku 1995, miasto – 1,48 w roku 1995. W roku 1996 współczynnik dynamiki demograficznej wynosił 1,84 – wieś i 1,93 – miasto. Od roku 1997 współczynnik dynamiki demograficznej nie zmienia się w istotny sposób.

¹ Dane Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego – Szczecin

Podstawowymi czynnikami kształtującymi rzeczywisty przyrost ludności są przyrost naturalny i saldo migracji. Przyrost naturalny ma wyraźną tendencję malejącą zarówno na wsi jak i w mieście Ińsko.

Ruch naturalny ludności (w liczbach bezwzględnych) w gminie miejsko-wiejskiej Ińsko

Tabela 2

Lata	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Wskaźnik dynamiki demograf.
Gmina Ińsko					
1995	24	54	39	15	1,38
1996	22	46	25	21	1,84
1997	16	46	39	7	1,18
1998	25	38	37	1	1,03
1999	9	10	8	2	1,25
Miasto Ińsko					
1995	12	31	21	10	1,48
1996	15	27	14	13	1,93
1997	10	23	22	1	1,05
1998	bd	bd	bd	bd	bd
1999	6	5	5	-	1,00

Źródło: Roczniki statystyczne woj. szczecińskiego z lat 1995, 1996, 1997; Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin lata 1996÷98 US Szczecin; Tabulogramy US Szczecin '99

Migracje ludności w gminie miejsko-wiejskiej Ińsko

Tabela 3

Lata	Napływ zameldowania na pobyt stały				Odpyływ wymeldowania z pobytu stałego				Saldo migracji
	Ogółem	z miast	ze wsi	z zagran.	Ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Gmina Ińsko									
1995	51	29	21	1	67	47	20	-	-16
1996	82	56	26	-	81	43	38	-	+1
1997	73	37	32	4	51	36	15	-	+22
1998	36	bd	bd	-	50	bd	bd	2	-14
1999	13	bd	bd	-	7	bd	bd	1	+5
Miasto Ińsko									
1995	22	16	6	-	21	19	2	-	+1
1996	42	22	20	-	50	23	27	-	-8
1997	50	26	22	2	24	18	6	-	+26
1998	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd
1999	2	bd	bd	-	1	bd	bd	1	+1

Źródło: Roczniki statystyczne woj. szczecińskiego z lat 1995, 1996, 1997 Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin lata 1996÷98 US Szczecin; Tabulogramy US Szczecin '99

W analizowanym okresie saldo migracji dla zarówno na wsi jak i w mieście ma wartość dodatnią. Od 1995 r. ludność odpyływająca ze wsi kieruje się głównie do miast. W poszczególnych latach odpyływ wynosił: 70,1 % w 1995 r., 53,1 % w 1996 r., 70,6 % w 1997 r. (rok '98 i '99 - bd).

Z kolei w przypadku odpyłwu z miasta do miast kształtował się odpowiednio: 90,5 % w 1995 r., 46,0 % w 1996 r., 75,0 % w 1997 r. (rok '98 i '99 - bd).

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

Ogólne natężenie i struktura ruchów migracyjnych świadczą o dodatnim saldzie migracji, a zatem zjawisko odpływu ludności z gminy Ińsko nie występuje. Rokuje to, iż w kolejnych latach będzie następował dalszy rozwój demograficzny gminy Ińsko.

Wykaz miejscowości oraz liczba ludności zamieszkująca gminę Ińsko stan na dzień 01.01.2000

Tabela 4

Lp.	Miejscowość	Ilość mieszkańców
1.	Ińsko	2 230
2.	Waliszewo	45
3.	Wierzchucice	11
4.	Ścienne	390
5.	Studnica	110
6.	Linówko	179
7.	Miałka	65
8.	Nierybno	20
9.	Powalice	3
10.	Storkowo	335
11.	Ciemnik	154
12.	Czertyń	122
13.	Dolnik	4
14.	Granica	71
15.	Gronówko	96
16.	Kanice	3
17.	Kleszcze	4
		3 842*

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Ińsku

* Różnica w ilości mieszkańców pomiędzy danymi US a UMiG wynika z odliczenia przez US od liczby mieszkańców osób zameldowanych poza stałym miejscem zamieszkania na pobyt czasowy dłuższy niż 2 m-ce (uczniowie i studenci pobierający naukę np. w Szczecinie)

Struktura ludności w gminie Ińsko wg wieku w latach 1994-99 stan na dzień 31 XII

Tabela 5

	Ogólna liczba ludności	Ludność w wieku			Ilość os. w wieku nieprod. na 100 os. w wieku produkc.	Ludność wg grup wieku w %		
		przed-produkcyjnym	produkcyjnym ^{a)}	poprodukcyjnym		przed-produkcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Gmina Ińsko								
1995	3551	1056	1956	539	81	29,7	55,1	15,2
1996	3591	1061	1973	557	82	29,6	54,9	15,5
1997	3624	1038	2015	571	79	28,6	55,6	15,8
1998	3601	1019	2015	567	78	28,3	56,0	15,7
Miasto Ińsko								
1995	2038	605	1169	264	74	29,7	57,4	12,9
1996	2041	595	1185	261	72	29,2	58,1	12,8
1997	2063	592	1206	265	71	28,7	58,5	12,8
1998	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd

a) w wieku zdolności do pracy: mężczyźni od 18-64 lat, kobiety od 18-59 lat.

Źródło: Rocznik statystyczny woj. szczecińskiego 1995, 1996 r.

Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin lata 1997 - 1998 US Szczecin

Tabulogramy US w Szczecinie z roku 1998. Departament Badań Demograficznych.

Zmiany w trójdzielnej strukturze wieku ludności zawierają tabele. Z danych wynikają ważne dla rozwoju społeczno - gospodarczego wnioski, a mianowicie:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 - 17 lat) między rokiem 1995 a 1998 zmalał z 29,7 % do 28,3 % na wsi i odpowiednio z 29,7 % do 28,7 % /rok 1997(w mieście. Jest to spowodowane spadkiem przyrostu naturalnego zarówno na wsi jak i w mieście. Malejąca liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej i brak przesłanek, aby dzieci w tym wieku przyrosło w dającej się przewidzieć perspektywie sprawia, że nacisk uwarunkowań demograficznych na podejmowanie nowych inwestycji także zmalał;
- wzrasta udział ludności w wieku produkcyjnym (18 – 59/64 lat). W analizowanym okresie udział tej grupy na wsi zwiększył się z 55,1 % do 56,0 %, a w mieście z 57,4 % do 58,5 %. Zgodnie z prognozami demograficznymi udział tej grupy wiekowej będzie wzrastał, a w związku z tym będzie wzrastał problem zatrudnienia ludzi o największym potencjale produkcyjnym, zdolnych do pracy i chcących pracować. Inaczej mówiąc, wysoki przyrost ludzi w wieku zdolności do pracy zbiega się w czasie z wysoką stopą bezrobocia. W tej sytuacji przed polityką społeczno – gospodarczą, a polityką zatrudnienia w szczególności, powstają trudne problemy. Od ich pomyślnego rozwiązanie w znacznym stopniu zależeć jednak będzie czy roczniki wkraczające w wiek zdolności do pracy będą mogły być tutaj zatrudnione z pożytkiem dla rozwoju, czy też zasilać będą szeregi bezrobotnych lub opuszczać te tereny w poszukiwaniu korzystniejszych dla siebie warunków życia i pracy, pogłębiając tym samym pogorszenie struktury wieku ludności miejscowej.
- grupa osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat i powyżej) utrzymuje się w badanym okresie na stałym poziomie. W roku 1995 wynosiła 15,2 %, a w roku 1998 wyniosła 15,7 %. W mieście z kolei udział osób w wieku poprodukcyjnym zmalał odpowiednio z 12,9 % do 12,8 %.

Z analizy danych wynika, że w roku 1995 na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 81 osób w wieku nieprodukcyjnym na wsi i 74 w mieście. Natomiast w roku 1998 ilość osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym nieznacznie zmalała i wynosi 78 osób na wsi i 71 w mieście.

2.2 Zmiany w strukturze zatrudnienia i bezrobocia

2.2.1 Ludność czynna zawodowo

Ludność czynna zawodowo w gminie Ińsko w roku 1988

Tabela 6

Wyszczególnienie	1988	%
OGÓLEM	1513	100,0
Czynni zawodowo	749	49,5
poza rolnictwem	249	16,5
w rolnictwie	500	33,0
Bierni zawodowo	764	50,5
poza rolnictwem	442	29,2
w rolnictwie	322	21,3
Na 100 czynnych zawodowo przypada biernych	-	102

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

Źródło: NSP z dnia 6 XII 1988 r.

Jak wynika z danych uzyskanych ze Spisu Powszechnego, nastąpiły bardzo istotne zmiany we wzajemnych proporcjach osób czynnych i biernych zawodowo:

- ludność czynna zawodowo zajmuje 49,5 %, z czego 33,0 % to ludność pracująca w rolnictwie, a 16,5 % to osoby pracujące poza rolnictwem.
- bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest przewaga ludności biernej zawodowo nad ludnością czynną zawodowo. Na 100 osób czynnych zawodowo przypadało bowiem 102 biernych zawodowo. W strukturze ludności biernej zawodowo 21,3 % to ludność pochodząca z rolnictwa, natomiast 29,2 % dotyczy ludności nie związanej z rolnictwem.

Wśród osób biernych zawodowo ważną grupę społeczną stanowią emeryci i renciści.

Obecnie zwiększyło się na wsi znaczenie rent i emerytur jako źródła dochodów. Reformy gospodarcze trwające od 1989 roku zmieniły sytuację ekonomiczną na wsi. Rodzinom wiejskim coraz trudniej utrzymać się z własnego gospodarstwa, brak jest również możliwości znalezienia pracy poza nim. Z dochodów w postaci rent i emerytur utrzymują się nie tylko sami emeryci lecz bardzo często również osoby w wieku produkcyjnym mające bardzo niskie dochody z działalności rolniczej bądź osoby pozbawione miejsca pracy.

Pracujący^{a)} w gospodarce narodowej wg sekcji EKD w latach 1995–98 – stan na 31.12

Tabela 7

	Ogółem	w tym sekcje										
		rolnictwo łowiectwo leśnictwo	przemysł ^{b)}	budownictwo	handel naprawy	transport składowanie łączność	pośrednictwo finans.	obsługa nieruchomości	admin. publ., obrona narod.	edukacja	ochrona zdrowia i opieka socjalna	pozostałe dział. usługowa
Gmina Ińsko												
1995	384	53	121	41	4	13	-	-	21	63	14	-
1996	417	55	157	38	2	6	-	-	25	61	17	-
1997	434	48	129	44	1	8	-	-	93	60	10	-
1998	387	44	69	54	4	8	-	21	90	66	2	-
Miasto Ińsko												
1995	281	7	71	41	2	13	-	-	21	63	12	-
1996	304	9	98	38	2	6	-	-	25	61	17	-
1997	337	6	82	44	1	8	-	-	93	60	10	-
1998	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Bd

a) informacje o liczbie pracujących opracowano na podstawie sprawozdawczości wg faktycznego (stałego) miejsca pracy (bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, duchowieństwa, pracujących w rolnictwie indywidualnym oraz pracujących w stowarzyszeniach, organizacjach i fundacjach).

b) sekcja „przemysł” obejmuje: działalność produkcyjną, zaopatrzenie w energię i wodę oraz górnictwo i kopalnictwo.

Źródło: Na podstawie danych statystycznych wg miast i gmin w latach 1995-97 US Szczecin
Tabulogramów za 1998 r. opracowanych przez US Szczecin

Zatrudnienie ludności gminy Ińsko w gospodarce narodowej wg sekcji EKD - Europejskiej Klasyfikacji Działalności - przedstawia Tabela 7.

W roku 1995 – 31,5 % ludności pracowało w przemyśle. Wskaźnik ten w roku 1998 wyniósł 17,8 %. Drugie miejsce w strukturze zatrudnienia stanowią osoby pracujące w oświacie. W roku 1995 udział tych osób w strukturze zatrudnienia wyniósł 16,4 %, a w roku 1998 zwiększył się nieznacznie i zajmował 17,0 %. Trzecią co do wielkości grupę zawodową stanowią osoby zatrudnione w rolnictwie. Udział tej grupy w strukturze zatrudnienia w '95 roku wynosił 13,8 %. Po czterech latach tj. w roku '98 spadł do poziomu 11,4 %. Pozostali zatrudnieni to osoby pracujące w: handlu, przemyśle, transporcie, budownictwie, obsłudze nieruchomości, ochronie zdrowia i opiece socjalnej oraz pozostałej działalności usługowej, których udział w gospodarce narodowej wyniósł łącznie 24,2 % w roku 1995, a w roku 1998 wzrósł do poziomu 46,3 %.

Również w mieście Ińsko przemiany strukturalne w gospodarce narodowej odbiły się niekorzystnie na zatrudnieniu w podstawowych działach produkcyjnych. Poziom zatrudnienia w działach usługowych (wyjątek administracja publiczna i obrona narodowa – wzrost zatrudnienia) utrzymywał się w analizowanym okresie mniej więcej na tym samym poziomie. Potwierdza to obserwowaną prawidłowość, że zatrudnienie w sferze nieprodukcyjnej jest względnie stabilne i nie podlega takim wahaniom, jak to zwykle ma miejsce w sferze produkcyjnej.

Patrząc na strukturę ludności pracującej w gospodarce narodowej ogółem w latach 95 - 98, zauważa się wzrost zatrudnionych o 19,9 % w mieście Ińsko. W odniesieniu do gminy zatrudnienie ogółem w gospodarce narodowej w analizowanym okresie pozostaje na niezmiennym poziomie.

2.2.2 Poziom i struktura bezrobocia

Bezrobotni rejestrowani w gminie Ińsko w latach 1995-2000 stan w dniu 31 XII

Tabela 8

	Zarejestrowani bezrobotni						
	Ogółem	w tym kobiety	absolwenci szkół ponadpodstaw.	zwolnieni z przyczyn dot. z-du pracy	bez prawa do zasiłku	w wieku produk. mobilnym (18-44 lat)	bez pracy pow. 12 m-cy
Gmina Ińsko							
1995	213	110	12	17	67	133	26
1996	242	138	4	6	150	209	87
1997	203	117	4	4	148	173	95
1998	180	101	4	9	133	143	76
1999	246	138	10	20	178	192	98
2000	228	134	6	5	191	176	144
w tym Miasto Ińsko							
1995	303	172	10	18	66	134	17
1996	274	176	2	8	194	235	82
1997	236	149	8	4	168	208	98
1998	223	142	8	11	164	198	80
1999	245	152	8	15	192	193	108
2000	282	168	11	4	230	220	133

Źródło: Na podstawie danych statystycznych wg. miast i gmin US w Szczecinie, PUP Stargard Szczec.

Bezrobotni w gminie Ińsko wg stanu na I kwartał 2000

Tabela 9

	Bezrobotni		w tym bez prawa do zasiłku	
	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Ogółem	502	284	385	244

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- poprzednio pracujące	393	213	290	175
w tym: zwolnione z przyczyn dot. zakładu pracy	58	28	27	17
- dotychczas nie pracujące	108	71	97	-

Źródło: Dane PUP w Stargardzie Szczecińskim – Filia w Łobzie.

Bezrobotni wg wykształcenia w gminie Ińsko

Tabela 10

Wykształcenie	Liczba osób	%	w tym kobiety	%
- wyższe	1	0,2	1	0,4
- średnie zawodowe	66	13,1	55	19,4
- średnie ogólnokształcące	17	3,4	15	5,3
- zasadnicze	140	27,9	61	21,5
- podstawowe	278	55,4	152	53,5
Razem	502	100	284	100

Źródło: Dane PUP w Stargardzie Szczecińskim – Filia w Łobzie.

Bezrobotni wg wieku i płci w gminie Ińsko

Tabela 11

Wiek	Liczba osób	%	w tym kobiety	%
15-17	-	-	-	-
18-24	126	25,1	70	24,6
25-34	124	24,7	79	27,8
35-44	144	28,7	83	29,2
45-54	104	20,7	51	18,0
55-59	3	0,6	1	0,4
60 i więcej	1	0,2	-	-
Razem	502	100	284	100

Źródło: Dane PUP w Stargardzie Szczecińskim – Filia w Łobzie.

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w gminie Ińsko

Tabela 12

Okres bez pracy	Liczba osób	%	w tym kobiety	%
- do 1 miesiąca	27	5,4	12	4,2
- od 1 do 3 miesięcy	50	10,0	17	6,0
- od 3 do 6 miesięcy	96	19,1	58	20,4
- od 6 do 12 miesięcy	85	16,9	48	16,9
- od 12 do 24 miesięcy	152	30,3	71	25,0
- powyżej 24 miesięcy	92	18,3	78	27,5
Razem	502	100	284	100

Źródło: Dane PUP w Stargardzie Szczecińskim – Filia w Łobzie.

Dane przedstawione powyżej (Tabela 9, Tabela 11, Tabela 10, Tabela 12) przedstawiają strukturę bezrobocia. Dokonujące się w ciągu ostatnich lat przekształcenia strukturalne i gospodarcze miały ogromny wpływ na sytuację ekonomiczną ludności. Dotyczy to zwłaszcza

ludności wiejskiej, która z powodu likwidacji PGR i słabej kondycji rolnictwa indywidualnego została szczególnie narażona na niekorzystne skutki transformacji. Bezrobocie, zarówno jawne jak i ukryte jest jednym z najważniejszych społecznych i ekonomicznych problemów gminy Ińsko. W obecnych realiach rynkowych szansę na utrzymanie się z rolnictwa ma nieliczna grupa większych obszarowo gospodarstw rolnych. Pozostała część ludności wiejskiej w obecnym kształcie stanowi problem socjalny, a dla zamieszkujących je rodzin najważniejszym zagadnieniem jest znalezienie zatrudnienia poza rolnictwem. W roku 1995 liczba bezrobotnych w gminie Ińsko wynosiła 516 osób. W roku 1998 spadła do poziomu 403 osób, aby w roku 2000 osiągnąć poziom 510 bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia liczony w stosunku do osób w wieku produkcyjnym w roku 1998 wynosił – 17,7 %. Ze szczegółowych danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy na koniec I kw. 2000 roku liczba bezrobotnych na terenie gminy wynosiła 502 osoby. Z analizowanych danych wynika, że największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku produkcyjnym – mobilnym.

Sytuacja bezrobotnych kobiet na rynku pracy jest specyficzna i znacznie trudniejsza niż sytuacja mężczyzn. Kobiety mają większe problemy w znalezieniu zatrudnienia. W gminie Ińsko liczba bezrobotnych kobiet w I kw. br. wyniosła 284. W porównaniu z końcem roku ubiegłego liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 18. Kobiety są grupą liczniejszą wśród zarejestrowanych bezrobotnych co wskazuje na ich gorszą pozycję na rynku pracy. Ich szanse są dodatkowo zróżnicowane w zależności od wieku, wykształcenia i stanu cywilnego.

Jako główne przyczyny bezrobocia należy wymienić:

- restrukturyzację gospodarki,
- regres gospodarczy w sektorze rolniczym i innych gałęziach gospodarki,
- brak kapitału inwestycyjnego zarówno własnego jak i obcego oraz zasobów pieniężnych.

Na stan bezrobocia ma również bezpośredni wpływ stopień wykształcenia. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w I kwartale 2000 roku 55,4 % stanowią osoby posiadające zaledwie wykształcenie podstawowe. Tak więc oczywistym staje się fakt podnoszenia kwalifikacji wśród ludności wiejskiej. Najważniejszym czynnikiem rozwoju społeczeństwa jest wykształcenie i skłonność do aktywności gospodarczej.

Głównym problemem bezrobocia jest brak miejsc pracy na terenie gminy i w jej otoczeniu. Przy obecnym braku ofert pracy stałej dla wielu bezrobotnych zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych jest jedyną realną szansą na przerwanie chociaż na pewien czas trwania bezczynności zawodowej. Umożliwia to otrzymanie dochodów z pracy a w konsekwencji uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Ożywienie gospodarcze terenów wiejskich, walka z bezrobociem, tworzenie nowych miejsc pracy, stają się najważniejszymi celami działania gminy. Proces przechodzenia od polityki rolnej do wielofunkcyjnego rozwoju wsi jest szansą dla ludności wiejskiej.

3 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.1 Komunikacja

Miasto i gmina Ińsko leży w południowej części województwa zachodniopomorskiego na terenie powiatu Stargard Szczeciński. Miasto Ińsko położone jest około 80 km od Szczecina i około 40 km od Stargardu Szczecińskiego.

Układ komunikacyjny gminy stanowią:

- a) odcinki dwóch dróg krajowych,
- b) odcinki dróg wojewódzkich,
- c) sieć dróg powiatowych,
- d) sieć dróg gminnych i zakładowych,
- e) odcinek linii kolejowej wąskotorowej relacji Stargard Szczeciński - Trąbki - Ińsko (obecnie wyłączona z eksploatacji);
- f) ścieżki rowerowe;
- g) chodniki dla pieszych;

Istniejący układ komunikacyjny z uwagi na to, że przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa (najbliższa stacja osobowo - towarowa znajduje się w Runowie Pomorskim) jest mało korzystna. Gmina posiada natomiast dogodne połączenia komunikacyjne autobusowe.

3.1.1 Drogi

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka Świdwin - Łobez - Węgorzyno - Ińsko - Recz oraz droga wojewódzka relacji Stargard Szczeciński - Chociwel - Węgorzyno - Drawsko Pomorskie. Są to najważniejsze arterie komunikacji na terenie gminy. Droga wojewódzka relacji Świdwin - Recz stanowi główną oś komunikacyjną na kierunku północ - południe, na której skupia się ruch tranzytowy.

Ważne znaczenie w komunikacji powiązaniach zewnętrznych jak i na terenie gminy stanowią drogi powiatowe, zwłaszcza relacji: Chociwel - Ińsko, Wiewiecko - Storkowo, Kozy - Ciemnik, Ińsko - Linówko.

W okresie letnim znacznie zwiększa się natężenie ruchu samochodów. Powoduje to utrudnienia w ruchu kołowym. Ponadto na terenie gminy położonych jest 12 odcinków dróg powiatowych oraz sieć gminnych i zakładowych.

Gmina pokryta jest siecią dróg o następujących długościach i powierzchniach:

Rodzaj drogi	Długość <i>km</i>
- wojewódzkie	21,0
- powiatowe	40,6
- gminne o nawierzchni utwardzonej	41,6
Razem	103,2

Ulice powiatowe w miejscowości Ińsko

Tabela 13

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Nazwa ulicy	Długość mb
Ulice leżące w ciągach dróg powiatowych				
1.	41-545	Kołat - Kamienny Most - Ińsko	Boh. Warszawy	1 003,5
			Razem	1 003,5
Ulice nie leżące w ciągach dróg powiatowych				
			Kolejowa	175,5
			Krzywa	151,5
			Młynarska	346,5
			Piękna	270,0
			Poprzeczna	211,0
			Poznańska	366,0
			Przeskok	232,0
			Reja	98,7
			Rybacka	252,0
			Stodolna	211,0
			Studnicka	515,0
			Szewska	162,5
			Staromiejska	149,0
			Zamkowa	282,0
			Zielona	737,5
			Piekarska	98,0
			Razem	4 258,2
			OGÓLEM	5 261,7

Gęstość drogowa na terenie gminy wynosi 68,3 km na 100 km². Wskaźnik ten świadczy o tym, że ilościowe wyposażenie gminy w połączenia komunikacyjne jest średnie. Znaczna część dróg położona na terenie gminy jest wąska o nieutwardzonych poboczach, brak jest chodników dla pieszych (za wyjątkiem miejscowości Ińsko) w miejscowościach zabudowanych. Stan techniczny dróg, zwłaszcza gminnych i powiatowych jest zły.

Odsetek dróg wymagających remontu i modernizacji to w przypadku:

- dróg wojewódzkich - 20%
- dróg powiatowych - 50%
- dróg gminnych - 70%

Biorąc pod uwagę gęstość drogową oraz stan techniczny dróg należy uznać, że jest to słaba strona w infrastrukturze komunikacyjnej gminy.

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

Drogi powiatowe w gminie Ińsko

Tabela 14

Nr drogi	Nazwa drogi	od km	do km	Długość km	w tym drogi gruntowe
41-538	Kozy - Okole - Ciemnik	5,061	11,42	6,359	
41-545	Kołat - Kamienny Most - Ińsko	6,699 13,014	12,51 13,822	5,811 0,808	
41-547	od drogi 149 - Ścienne	3,402	6,602	3,200	
41-549	Miałka - od drogi 41-545	0,000	0,587	0,587	
41-550	Długie - Linówko -Ińsko	1,695	8,252	6,557	
41-551	Linówko - Biała	0,000	2,255	2,255	2,255
41-557	Linówko - Kozia Góra	0,000	3,633	3,633	
41-559	Storkowo - Studnica	0,000	4,444	4,444	
41-560	Czertyń - od drogi 151	0,000	1,391	1,391	
41-566	Brzeźniak - Storkowo	7,565	10,962	3,397	
41-573	Ciemnik - Krzemień	0,000	2,170	2,17	2,17
	RAZEM			40,612	4,425

3.1.2 Komunikacja zbiorowa

W gminie komunikacja autobusowa obsługiwana przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o.. Przewoźnik ten dociera do wszystkich miejscowości w gminie (za wyjątkiem Linówka i kolonii). Z przystanku PKS w Ińsku odjeżdżają dalekobieżne autobusy do Zielonej Góry, Jeleniej Góry, Kołobrzegu, Koszalina. Dobre połączenie autobusowe jest z sąsiednimi gminami, a zwłaszcza z Chociwłem, Węgorzynem, Reczem i Drawskim Pomorskim.

Dzieci dowożone są do szkoły przez prywatnego przewoźnika.

Najbliższa stacja kolejowa, umożliwiająca połączenie z innymi miejscowościami w kraju znajduje się w Runowie Pomorskim. Połączenia w kierunku na Szczecin można uzyskać ze stacji PKP w Chociwlu, a w kierunku na Piłę ze stacji Recz.

Utrudnienia i niedogodności komunikacyjne na terenie gminy występują zwłaszcza w okresie zimowym.

Z uwagi na brak połączeń kolejowych bezpośrednio z terenu gminy, komunikacja zbiorowa stanowi obecnie słabą stronę w infrastrukturze technicznej gminy.

3.2 Zaopatrzenie w wodę

3.2.1 Zasoby wody

Przeważająca część terenu gminy leży na obszarze zlewni rzeki Iny. Niewielki obszar położony na wschód od Storkowa należy do zlewni rzeki Regi. Również niewielkai obszar gminy w

okolicach miejscowości Czertyń należy do zlewni rzeki Drawy. Główną rzeką przepływającą przez teren gminy jest rzeka Ina. Pomiedzy jejorami Wisola i Okole znajduje się szereg małych cieków wodnych.

Ze względu na małe przepływy cieków wodnych położonych na terenie gminy, ich potencjał samoregulacyjno - odpornościowy jest niski.

W gminie Ińsko znajduje się następujące jeziora (pow. 1 ha):

- Ińsko - 554,1 ha
- Wisola - 173,9 ha
- Długie - 52,2 ha
- Okole - 46,7 ha
- Linówko - 31,2 ha
- Storkowskie - 48,6 ha
- Piesna - 16,2 ha
- Zamczysko - 25,6 ha
- Kiełpino Duże - 11,0 ha
- Kiełpino Małe - 5,6 ha
- Chojniczka - b.d.
- Strażno - 8,9 ha

Wody gruntowe pierwszego poziomu występują na różnych głębokościach w zależności od ukształtowania terenu i materiałów budujących jego podłoża. na terenach sandrowych (tereny na wschód od Ińska) wody te występują na głębokości od 10 m pod powierzchnią terenu.

W gruntach torfowych i w obniżeniach terenu, wody występują na powierzchni lub tuż pod powierzchnią. Wody podziemne mogą być czerpane głównie z utworów czwartorzędowych. Zasoby wody występujące na terenie gminy pozwalają na zaspokojenie potrzeb mieszkańców i innych jej odbiorców.

Jest to mocna strona gminy.

3.2.2 Ujęcia i stacje wodociągowe

Ujęcia wody i stacje wodociągowe znajdują się w następujących miejscowościach:

- Ińsko - Woda pobierana jest ze studni głębinowej o wydajności 50 m³/h. Druga studnia jest nieczynna. Woda uzdatniana jest na złożu z piasku kwarcowego. Woda gromadzona jest w wieży ciśnień o pojemności 260 m³. konieczny jest remont tej wieży. W czasie suszy występują niedobory wody. konieczna jest budowa nowego ujęcia wody.
- Ścienne - Ujęcie to skład się z dwóch studni głębinowych. Z jednej studni pobierana jest woda, druga stanowi rezerwę. Wydajność ujęcia 20 m³/h. Woda jest odżelaziana. Wymagana rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana istniejącej sieci z rur azbestowo - cementowych.
- Linówko - Ujęcie skład się z jednej studni głębinowej o wydajności 50 m³/h. Woda uzdatniana jest przez odżelaziacze i areację. studnia wymaga modernizacji, a sieć wodociągowa wymiany. Remontu też wymaga budynek stacji uzdatniania wody.
- Miałka - Ujęcie składa się z dwóch studni głębinowych. Czynna jest jedna studnia, w drugiej zanika lustro wody. Wydajność ujęcia 15 m³/h. Sieć wodociągowa jest

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- w złym stanie i wymaga wymiany. Woda jest uzdatniana przez areację i odżelaziacze.
- Studnica - Wydajność ujęcia 15 m³/h. Woda jest uzdatniana i poprzez hydrofor rozprowadzana do odbiorców.
- Granica - Ujęcie stanowią dwie studnie głębinowe. W jednej zanika woda. Wydajność ujęcia 20 m³/h. Sieć wodociągowa wymaga wymiany.
- Ciemnik - Ujęcie stanowią dwie studnie głębinowe. Wydajność ujęcia 20 m³/h. Woda uzdatniana jest poprzez areację i odżelaziacze. Z ujęcia zaopatrywane są miejscowości Ciemnik, Gronowo, Gronówko, Czertyń. W Ciemniku wymagana jest wymiana sieci wodociągowej.
- Storkowo - Ujęcie to składa się z jednej studni głębinowej o wydajności 15 m³/h i hydroforni. Woda rozprowadzana jest rurociągiem wykonanym głównie z rur azbestowo - cementowych. rurociąg ten wymaga wymiany.

W ośmiu miejscowościach gminy brak sieci wodociągowej. Stan techniczny większości ujęcia wody, niektórych odcinków sieci wodociągowej i stacji uzdatniana jest niezadawalający. W około 5%-tach gospodarstw domowych występuje deficyt w zaopatrzeniu w wodę. Gmina nie posiada programu gospodarki wodą.

Biorąc pod uwagę sytuację w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz stan techniczny sieci wodociągowej, ujęć i stacji uzdatniania wody należy stwierdzić, że jest to słaba strona w infrastrukturze technicznej gminy.

3.3 Odprowadzenie ścieków

Sytuacja w zakresie gospodarki ściekowej jest w gminie zróżnicowana. Obecnie kanalizacją i urządzeniami do oczyszczania ścieków objęty jest niewielki procent terenu gminy. Miasto Ińsko bez ul. Sienkiewicza jest skanalizowane.

Oczyszczalnia w Ińsku została zbudowana w latach 80-tych i zmodernizowana w 1995 roku poprzez dostawienie jednego biobloku PS-400. Przepustowość oczyszczalni wynosi 1500 m³/d ścieków.

W oczyszczalni w Ściennym ścieki po oczyszczeniu na poletku trzcinowym odprowadzane są do rowu melioracyjnego i dalej do jeziora Kamienny Most. Dzienny zrzut ścieków wynosi 34 m³/d. Skanalizowane jest ok. 60% miejscowości Ścienne.

Gmina nie posiada programu gospodarki ściekowej. Obsługą gospodarki wodnej i ściekowej zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Wodnych i Sanitarnych w Nowogardzie – Zakład w Ińsku.

3.4 Usuwanie odpadów

W obrębie Linówka, 500 m w kierunku północno - zachodnim od Powalic zlokalizowane jest składowisko stałych odpadów komunalnych. Powierzchnia całkowita składowiska wynosi 1,26 ha. Składa się ono z dwóch kwater, pierwsza kwatera ma pojemność 15 000 m³, a druga 10 000m³. W gminie powstaje około 2 000 m³ odpadów rocznie. Przewiduje się, że wysypisko zabezpieczy potrzeby gminy na okres około 15 lat. Odcieki z odpadów odprowadzane są systemem drenarskim do zbiornika bezodpływowego.

Odbiorem odpadów i eksploatacją wysypiska zajmuje się Zakład Usług Budowlanych i Komunalnych w Ińsku.

Aktualna gospodarka odpadami w gminie wyróżnia się następującymi elementami pozytywnymi:

- zorganizowany system wywozu odpadów z terenu gminy poprzez Specjalistyczny Zakład;
- posiadanie własnego, dobrze zorganizowanego składowiska odpadów stałych;

Do elementów negatywnych należy zaliczyć:

- brak selektywnego gromadzenia odpadów na terenie gminy;
- niepełne objęcie wywozem zorganizowanym odpadów z budownictwa zagrodowego;
- brak selektywnej zbiórki odpadów;

3.5 Regulacja stosunków wodnych

W gminie Ińsko znajduje się 7 153 terenów użytkowych rolniczo, w tym:

5 773 ha	gruntów ornych
1 380 ha	użytków zielonych

Obszar zmeliorowanych gruntów wynosi:

w tym: grunty orne	2 327 ha
użytki zielone	854 ha

Obecnie prace inwestycyjne i konserwacyjne wykonywane są w niewielkim zakresie. Na powierzchni ok. 165 ha gruntów ornych i ok. 650 ha użytków zielonych wymagane jest przeprowadzenie melioracji odtworzeniowych. Większość istniejącego drenażu wykonana jest z rur azbestowo - cementowych i wymaga wymiany.

Jest to słaba strona w infrastrukturze technicznej gminy.

3.6 Zaopatrzenie w gaz

Obecnie na terenie gminy nie ma sieci gazowniczej. opracowana jest koncepcja programowa gazyfikacji gminy Ińsko. Planuje się, że gazyfikacją objęte zostaną następujące miejscowości:

- Ińsko
- Ścienne
- Ciemnik
- Czertyń
- Linówko
- Storkowo

3.7 Telekomunikacja

Do sieci telefonicznej załączone są wszystkie miejscowości z terenu gminy. Miasto i pozostałe miejscowości gminy obsługiwane są przez centrale telefoniczną mieszczącą się w Ińsku.

Szacunkowa gęstość telefoniczna w gminie wynosi 12,9. oznacza to, że na 100-tu mieszkańców 13 osób miało dostęp do usług operatora telekomunikacyjnego. Średni krajowy wskaźnik gęstości telefonicznej na wsi wynosi 11,3. Obecnie na podłączenie do sieci telekomunikacyjnej oczekuje około 10% gospodarstw domowych. Sytuację w zakresie telefonizacji gminy można uznać za zadawalającą. Prawie z całego terenu gminy można uzyskać połączenie za pomocą bezprzewodowej telefonii komórkowej.

WYKAZ STACJI TELEFONICZNYCH W GMINIE

miejscowość	ilość stacji telefonicznych
Ińsko	384
Miałka	3
Linówko	19

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

Storkowo	23
Studnica	4
Granica	7
Ścienne	28
Ciemnik	14
Waliszewo	1
Czertyń	14

Telekomunikacja jest mocną stroną w infrastrukturze technicznej gminy.

3.8 Elektroenergetyka

Energia elektryczna dla miasta i gminy Ińsko jest dostarczana na poziomie napięcia SN-15 kV liniami napowietrznymi i kablowymi.

Energia ta na teren gminy wprowadzana jest liniami magistralnymi SN ze stacji 110/15 kV Węgorzyno i Chociwel. Na terenie gminy pracuje około 60 stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Zainstalowana moc przekracza obecnie zaopatrzenie na energię elektryczną. Stan techniczny linii i urządzeń energetycznych jest zadowalający. System oświetlenia ulic w Ińsku częściowo został zmodernizowany na energooszczędny.

Zaopatrzenie w energię elektryczną stanowi mocną stronę w infrastrukturze technicznej gminy.

3.9 Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy funkcjonują kotłownie wykorzystujące różne nośniki energii, głównie paliwo stałe (węgiel, drewno). Kotłownie o największej mocy znajdują się w miejscowości Ińsko.

W ramach modernizacji systemu grzewczego dla budownictwa wielorodzinnego, przeprowadzono modernizację kotłowni węglowej przy ul. Szewskiej na wysokosprawną kotłownię olejową. Moc kotłowni wynosi 450 kW.

Pozostałe kotłownie w gminie o największej mocy to:

- Kotłownia węglowa przy Szkole podstawowej i gimnazjum w Ińsku. Kotłownia wymaga modernizacji;
- Kotłownia węglowa opalająca dwa bloki 18-sto rodzinne w Ińsku. Kotłownia ta wymaga modernizacji;
- Kotłownia węglowa ogrzewająca dwa bloki mieszkalne w Ściennym - 12-to i 15-to rodzinne, kotłownia ta jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji.

Wiele pozostałych kotłowni jest w złym stanie technicznym i charakteryzuje się niską sprawnością kotłów. Większość kotłów opalanych węglem wymaga modernizacji.

Zaopatrzenie w energię cieplną stanowi jeszcze słabą stronę w infrastrukturze technicznej gminy

3.10 Zasoby naturalne

Na terenie gminy Ińsko występują duże zasoby żwiru. Surowiec ten występuje w następujących miejscach:

- we wschodniej części obrębu Storkowo,
- w zachodniej części obrębu Studnica
- w obrębie Ciemnik

- w obrębie Czertyń
- w obrębie Ścienne
- na pd. – wsch. od miasta Ińsko

Planuje się uruchomienie kopalni żwiru na terenach położonych niedaleko Ińska

4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

4.1 Służba zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy działa Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ińsku. W Zakładzie zatrudnieni są lekarze w następujących specjalizacjach: pediatra, interniści oraz stomatolog.

Oprócz SPZOZ w Ińsku znajduje się apteka.

Zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin najuboższych realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku finansowany z dwóch źródeł :

- budżetu państwa
- budżetu gminy

Obejmują one:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb
- analizę i ocenę zjawisk związanych z pomocą społeczną.

W Ośrodku Sportowym funkcjonuje świetlica terapeutyczna na potrzeby mieszkańców całej gminy. W celu walki z czynnikami patologicznymi na terenie gminy, w Ińsku prowadzi działalność Koło Osób Uzależnionych „AA” i koło „Al-anon”

4.2 Oświata

4.2.1 Sieć szkół

Na terenie miasta i gminy funkcjonują dwie szkoły :

- szkoła podstawowa w Ińsku
- publiczne gimnazjum w Ińsku

Liczba uczniów w szkołach w gminie Ińsko

Tabela 15

Szkoła i miejscowość	Ilość uczniów w roku szkolnym 2000/2001	Ilość oddziałów w roku szkolnym 2000/2001
Szkoła Podstawowa w Ińsku	348	20
Gimnazjum Publiczne w Ińsku	126	6

W związku z reformą szkolnictwa zakładającą edukację w klasach I–VI na poziomie podstawowym oraz prognozę demograficzną do 2006 r. liczba uczniów będzie mniej więcej na podobnym poziomie.

Zgodnie z prawem do rocznego przygotowania przedszkolnego przy Szkole Podstawowej działają oddziały „0” W 1999/2000 do 3 oddziałów „0” uczęszczało 58 dzieci.

Opieką oraz przygotowaniem ogólnym najmłodszych dzieci zajmuje się prywatne przedszkole działające w Ińsku. Jest to jeden oddział grupujący 22 wychowanków. Przedszkole mieści się w pomieszczeniach szkolnych jest niewystarczające na obecne potrzeby środowiska gminnego.

4.2.2 Baza szkolna

Istniejąca szkoła w Ińsku po wcześniejszej rozbudowie przystosowana została do pełnienia roli zarówno szkoły podstawowej jak i gimnazjum publicznego. Stan taki przy prognozach demograficznych dla gminy Ińsko mimo reformy szkolnictwa jest wystarczający.

Wyposażenie obiektów szkolnych w gminie Ińsko

Tabela 16

Szkoła i miejscowość	Świetlica	Stołówka	Sala gimnastyczna	Biblioteka
Szkoła Podstawowa w Ińsku	+	+	+	+
Gimnazjum Publiczne w Ińsku	+	+	+	+

Ważnym elementem prawidłowego rozwoju młodzieży jest fakt, że przy szkole działa stołówka i część dzieci zarówno szkoły podstawowej jak i gimnazjum może korzystać z wyżywienia. Innym ważnym czynnikiem rozwoju jest możliwość uprawiania sportu w sali gimnastycznej oraz na boisku przyszkolnym.

Stan techniczny budynku szkolnego jest średni i wymaga modernizacji wg. wcześniej planowanego harmonogramu.

Sytuacja finansowa szkół jest podobna do ogólnokrajowej. Subwencje budżetowe przeznaczone na oświatę wynosiły w poprzednich latach:

- 1997/98 – 1 097 421,00 zł
- 1998/99 – 1 204 463,00 zł
- 1999/2000 – 1 241 643,00 zł
- 2000/2001 – 1 369 364,00 zł

i nie były wystarczające na pokrycie wszystkich kosztów. Konieczność dofinansowania szkoły z budżetu gminnego wynosiła:

- w 1997 roku - 50 414 zł
- w 1998 roku - 59 923 zł
- w 1999 roku - 259 847 zł
- w 2000 roku - 522 564 zł

Niepokój gminy może wzbudzać również niedoszacowanie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej funduszy refundowanych z budżetu państwa, a przeznaczonych na związane z reformą szkolnictwa podwyżki dla nauczycieli.

4.2.3 Kadra nauczycielska

W Szkole Podstawowej na 42 nauczycieli zatrudnionych na 36 pełnych etatach 29 nauczycieli posiada wykształcenie wyższe. Stanowi to średni odsetek - 69%. Część nauczycieli dokształca się, co pozwoli na dalsze podniesienie poziomu nauczania.

Spośród 16 nauczycieli pracujących w Gimnazjum Publicznym na 12,86 etatach wyższe wykształcenie posiada 16 co stanowi 100%.

Program dodatkowy mający na celu wykorzystanie zainteresowań młodzieży realizowany jest poprzez koła zainteresowań działających przy szkołach:

- 6 kół przy Gimnazjum
- 10 kół przy Szkole Podstawowej

Analizując poziom nauczania należy prześledzić losy absolwentów szkoły podstawowej w poprzednich latach.

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

4.2.4 Dowóz dzieci do szkół

W związku z dość dużymi odległościami dzieci i młodzież gimnazjalna do szkoły dowożone są na koszt gminy przez prywatnego przewoźnika. W roku szkolnym 2000/2001 do Szkoły Podstawowej dowożonych jest 191 uczniów, natomiast do Gimnazjum – 52 uczniów. Łącznie dzienna trasa dowozu wynosi około 320 kilometrów.

4.2.5 Prognoza demograficzna

Sytuacja w gminie jest bardzo zbliżona do prognoz zmian w liczbie ludności w wieku szkolnym na terenie kraju. Według danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Ińsko prognozę demograficzną dzieci przedstawia poniższa tabela.

Prognoza liczby dzieci w wieku szkolnym w gminie Ińsko do 2004 roku

Tabela 17

Lp.	Rok urodzenia	Liczba dzieci	Rok rozpoczęcia nauki
1.	1992	46	1999/2000
2.	1993	58	2000/2001
3.	1994	55	2001/2002
4.	1995	57	2002/2003
5.	1996	39	2003/2004
6.	1997	41	2004/2005
7.	1998	36	2005/2006
8.	1999		2006/2007

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ińsko

4.2.6 Losy absolwentów

Losy absolwentów SP w gminie Ińsko

Tabela 18

Rok nauczania	Absolwenci ogółem	Absolwenci wybierający szkoły		Absolwenci nie podejmujący nauki
		średnie	zawodowe	
1997/98	66	41	24	1
1998/99	77	46	25	6
1999/2000	72	45	23	4

Z powyższego zestawienia widać wyraźnie, że poza nielicznymi wyjątkami większość absolwentów kontynuuje naukę w szkołach średnich lub zawodowych.

4.3 Sport i turystyka

Uczniowie szkoły podstawowej oraz gimnazjum korzystają z sali gimnastycznej, kompleksu boisk sportowych przy Centrum Oświatowo - Kulturalnym w Ińsku oraz nowego obiektu jakim jest boisko sportowe z zapleczem. Oprócz tego ogólnodostępna jest siłownia sportowa.

Na terenie gminy działają następujące związki sportowe:

- Ludowy Klub Sportowy „Ina” z sekcją piłki nożnej zrzeszający około 40 zawodników.
- Ludowe Zespoły Sportowe

- Uczniowski Klub Sportowy „Inka”
- Organizowane imprezy sportowe o zasięgu ponadgminnym:

- III Międzynarodowy turniej piłki nożnej
- XIII Ogólnopolskie biegi uliczne LZS
- Ogólnopolskie zawody wędkarskie
- II Cross rowerowy wokół jeziora Ińsko

Turystyka opisana została w odrębnym dziale.

4.4 Charakterystyka gospodarki mieszkaniowej

Mimo intensywnej sprzedaży w poprzednich latach (110 lokali) na stanie i utrzymaniu gminy pozostało jeszcze 118 niesprzedanych nieruchomości. Część z nich wymaga kapitalnych remontów. W celu zaspokojenia potrzeb ludności w 1999 roku udało się adaptować na mieszkania budynki komunalne. Uzyskano w ten sposób 14 lokali. W miarę możliwości i środków przygotowane zostaną następne mieszkania.

W roku 2000 sprzedano 31 mieszkań komunalnych

4.5 Działalność gospodarcza

Ilość podmiotów gospodarczych w ewidencji za poszczególne lata przedstawia się następująco :

- w roku 1997 – 140
- w roku 1998 – 143
- w roku 1999 – 228
- w roku 2000 – 243

W rozbiciu na poszczególne branże wygląda to następująco :

- rolnictwo – 3
- budownictwo – 27
- przemysł drzewny – 1
- leśnictwo – 6
- przemysł wydobywczy – 1
- usługi i handel – 205

w tym :

- rzemiosło – 5
- transport – 30
- handel – 97
- gastronomia – 40
- obsługa turystyki – 44

W ostatnim roku widać wyraźne tendencje zwyżkowe ponieważ zarejestrowało się 61 nowych podmiotów przy 16 które wyrejestrowały działalność.

Większość powstających firm nastawia się na obsługę napływających na teren Ińska turystów.

Z większych firm działających na terenie gminy i miasta należałoby wymienić:

- POMERANIAN TIMBER S.A. w Szczecinie, w Ińsku
- Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. – Żwirownia w Storkowie
- Zakład Usług Budowlanych i Komunalnych „ZUBiK” w Ińsku
- „SCENT” Odświeżacze powietrza w Ińsku
- Gospodarstwo Rybackie Jeziorowo-Stawowe Sp. z o.o.
- ALL COORDINATIONS (wyrób elementów do kasków)

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „ROMADAM” s.c. w Ińsku

Mierniki wyposażenia gminy Ińsko w urządzenia infrastruktury społecznej

Tabela 19

Lp.	Podsystem infrastruktury społecznej	Miasto i gmina	Ilość jednostek
1.	Oświata i wychowanie	1. Wychowanie przedszkolne 1.1 Przedszkola 1.2 Oddziały 1.3 Dzieci 2. Szkoły podstawowe 2.1 Uczniowie 2.2 Oddziały 3. Gimnazjum publiczne 3.1 Uczniowie 3.2 Oddziały	1 1 22 1 348 20 1 126 6
2.	Ochrona zdrowia	1. Szpitale 2. Apteki 3. Przychodnie 4. Lekarze	- 1 1 4
3.	Kultura i sztuka	1. Placówki biblioteczne 2. Kina	1 1

5 ROLNICTWO

Gmina Ińsko położona jest w VIII krainie klimatycznej – pojezierze Drawskie (Prawdziej 1961). Wartości podstawowe parametrów meteorologicznych są zbliżone na tym terenie do parametrów całego Pojezierza Zachodniopomorskiego. Okres wegetacyjny trwa tu nie dłużej niż 210 dni, średnia temperatura roczna waha się w granicach 6,5 – 7,0 °C, opady 600 – 650 mm, zaleganie pokrywy śnieżnej – 45 – 50 dni w roku. Zmienność przestrzenna topoklimatów na terenie gminy jest duża i zależy od rzeźby terenu i szaty roślinnej.

Teren Gminy Ińsko należy do geologicznie młodych. Krótki okres procesu glebotwórczego bardzo silnie uzależnił właściwości gleb od właściwości skał macierzystych. Na glinach i piaskach naglinowych wysoczyzny moreny czołowej występują gleby płowe i rdzawe IVa i IVb klas bonitacyjnych. Są to w większości przypadków gleby bardzo ciężkie w uprawie, tzw. Gliny minutowe, zdegradowane bardzo mocno niewłaściwą uprawą i nawożeniem. Na obszarach równiny sandrowej występują bardzo słabe gleby bielcowe napiaskowe klas V i VI. W dolinie Iny i w bezodpływowych obniżeniach występują gleby hydromorficzne (gleby torfowe w okolicach Gronówka i na Wierzchucicach), przeważnie silnie nawilgocone.

Użytki rolne na terenie gminy w przeważającej części były użytkowane przez Państwowe Gospodarstwa Rolne. Rolnictwo indywidualne koncentrowało się w miejscowościach: Granica, Storkowo, Ińsko, Ciemnik i Ścienne. Małe gospodarstwa indywidualne (od kilku do kilkunastu hektarów) prowadzone głównie przez rencistów i ludzi starszych, nie zapewniają im wystarczających dochodów. W ostatnich latach wzrosła liczba gospodarstw prowadzonych przez młodych rolników. Byłe PGR-y przekształciły się w gospodarstwa prywatne i spółki, dzierżawiące ziemię i budynki od AWRSP O/T w Szczecinie

5.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Struktura agrarna Gminy Ińsko

Tabela 20

Wyszczególnienie	2000 r.	% pow. ogółem	% użytków rolnych
- Powierzchnia ogółem	15 101 ha	100,00	
- Użytki rolne	6 754 ha	44,72	100,00
w tym: - grunty orne	5 320 ha		78,77
- łąki	625 ha		9,25
- pastwiska	792 ha		11,73
- sady	17 ha		0,25
- Lasy	5 911 ha	39,14	
- Wody	1 099 ha	7,28	
- Pozostałe ogółem	1 337 ha	8,86	

Źródło: dane gminy

Struktura władania gruntami na obszarze gminy Ińsko - źródło: dane gminy

Tabela 21

Wyszczególnienie	ha	%
- grunty po byłych PGR (spółki rolnicze, podmioty prywatne)	4 004	59,28
- rolnicze spółdzielnie produkcyjne	-	-
- indywidualne gospodarstwa rolne	1 625	24,06
- podmioty gospodarcze	667	9,88

- pozostałe grunty	458	6,78
Razem	6 754	100,00

Struktura gospodarstw rolnych w następujących przedziałach obszarowych:

od 1 ha do 2 ha	- 90 gospodarstw	32,10 %
od 2 ha do 3 ha	- 42 gospodarstw	15,00 %
od 3 ha do 5 ha	- 32 gospodarstw	11,40 %
od 5 ha do 7 ha	- 20 gospodarstw	7,20 %
od 7 ha do 10 ha	- 27 gospodarstw	9,60 %
od 10 ha do 15 ha	- 28 gospodarstw	10,00 %
od 15 ha do 20 ha	- 17 gospodarstw	6,10 %
od 20 ha do 30 ha	- 9 gospodarstw	3,20 %
od 30 ha do 50 ha	- 4 gospodarstw	1,40 %
od 50 ha do 100 ha	- 5 gospodarstw	1,80 %
od 100 ha do 200 ha	- 2 gospodarstw	0,70 %
od 200 ha do 300 ha	- 2 gospodarstw	0,70 %
od 300 ha do 500 ha	- 1 gospodarstw	0,40 %
od 500 ha do 1 000 ha	- 1 gospodarstw	0,40 %
pow. 1 000 ha	- gospodarstw	- %
RAZEM	280	100,00 %

Średnia wielkość gospodarstwa – 13,37 ha (z dzierżawami gruntów od AWRSP).

Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych w poszczególnych sołectwach

Tabela 22

Lp.	Sołectwa - miejscowości	Liczba Gospodarstw Indywidualnych
1.	Ciemnik	36
2.	Czertyń	15
3.	Granica	15
4.	Linówko	34
5.	Studnica	7
6.	Storkowo	42
7.	Ścienne	42
8.	Ińsko	89
	RAZEM	280

Szacunkowy stan dzierżawionych gruntów na terenie gminy przez rolników indywidualnych (z zasobu AWRSP O/T Szczecin) w latach:

- 1995 r. - 1545 ha
- 1996 r. - 1624 ha
- 1997 r. - 1685 ha
- 1998 r. - 1734 ha
- 1999 r. - 1850 ha
- 2000 r. - 1937 ha

Źródło: dane gminy

6 TURYSTYKA

6.1 Walory przyrodnicze i kulturowe

Gmina IŃSKO leży na Pojezierzu Ińskim, ze względu na znaczne wzniesienia sięgające i do 180 m n.p.m obszar ten zyskał nazwę Wyżyny Ińskiej. Ustupający lodowiec poza wzniesieniami pozostawił po sobie liczne rynnowe jeziora i oczka wkomponowane w kompleksy leśne, pola, łąki i mokradła. Całość tworzy swoisty, wręcz unikatowy krajobraz, czyniąc te tereny bardzo atrakcyjnymi pod kątem krajoznawczo – turystycznym.

Gmina zajmuje powierzchnię 151 km² z tego 46,0 % to użytki rolne, lasy i zadrzewienia stanowią 39,0%,

wody 5,0% i pozostałe 10%.

Środkową część gminy zajmuje Iński Park Krajobrazowy (59 % pow. całkowitej gminy) , który wraz z otuliną zajmuje aż 94% powierzchni gminy.

Obszar parku i strefy ochronnej jest położony wśród zróżnicowanej konfiguracji terenu od kopulastych pagórków moreny czołowej do głębokich polodowcowych jezior, wąwozów, terenów podmokłych.

Do najwyższych wzniesień leżących na terenie gminy należą: GŁOWACZ – 180 m n.p.m., SOKAL – 174 m n.p.m. GÓRA BUKOWA – 169 m n.p.m. WIERZCHUCICE – 161 m n.p.m. oraz wiele niższych wzniesień z których rozciągają się malownicze widoki na okolice gminy Ińsko.

Prawdziwą ozdobą krajobrazu są jeziora, które posiadają niezwykle bogato rozczłonkowaną linię brzegową, tworzącą półwyspy, zatoczki i wyspy. Najczęściej są to jeziora rynnowe o stromych, urwistych brzegach często porośniętych lasami. Na obszarze gminy Ińsko położonych jest 12 jezior (Tabela 23) o powierzchni powyżej 1 ha. W jeziorach tych żyje wiele cennych gatunków ryb jak: sandacz, sieja, sielawa, leszcz, karp, szczupak, węgorz, okoń i inne.

Krajobraz uzupełniają liczne, polodowcowe oczka o owalnych i okrągłych kształtach.

Główną i w zasadzie jedyną rzeką w gminie jest rzeka INA, której źródła znajdują się nieco powyżej jeziora Ińsko. Rzeka przepływa przez dwa największe jeziora gminy Ińsko i Stubnicę.

Wykaz jezior leżących na terenie gminy Ińsko

Tabela 23

Lp.	Nazwa jeziora (inna nazwa)	Powierzchnia [ha]	Max.głębokość [m]	Rybacki typ jeziora
1.	IŃSKIE	554,1	41,7	Sielawowe
2.	WISOLA (Wisala, Stubnica)	173,9	15,4	Leszczowe
3.	DŁUGIE	52,2	11,4	Sandaczowe
4.	OKOLE (Okuny)	46,7	*	Leszczowe
5.	LINÓWKO (Linkowo)	31,2	3,7	Linowo-szczupakowe
6.	STORKOWO (Wierzchucice)	48,6	2,6	Linowo – szczupakowe
7.	PIESNA (Piesno)	16,2	*	Sandaczowe
8.	ZAMCZYSKO	25,6	2,8	Linowo-szczupakowe
9.	KIELPINO DUŻE	11,6	*	Linowo-szczupakowe
10.	KIELPINO MAŁE	5,6	*	Karasiowe
11.	CHOJNICZKA	*	*	*
12.	STRĄŻNO (Ścienne)	8,9	*	Karasiowe

*brak danych

Źródło: „JEZIORA SZCZECIŃSKIE” J.Filipiak, J.Sadowski, Akademia Rolnicza w Szczecinie, 1994r

6.2 Infrastruktura turystyczna

6.2.1 Baza noclegowo-żywnościowa

Baza noclegowa zlokalizowana jest głównie nad jeziorem Ińsko, są to:

- Ośrodki wypoczynkowe
- Hotel – 1 / 32
- Pensjonaty i pokoje gościnne - 320
- Pola namiotowe w miejscowościach : Ińsko – 2, Linówko- nad j.Ińsko, nad j. Wisola
- Gospodarstwa agroturystyczne (Wierzchucice –1, Ińsko – 1)

Bazę gastronomiczną stanowią :

- Restauracje – 1 w Ińsku
- Bary – 4 w Ińsku
- Kawiarnie – 1 w Ińsku
- Stołówki - 3 w Ińsku
- Punkty gastronomiczne - 6

6.2.2 Kąpieliska

Nad jeziorem Ińsko znajduje się kąpielisko ogólnodostępne z wypożyczalnią sprzętu, sezonową gastronomią oraz innymi elementami (np. toalety). Plaże znajdują się również w miejscowości Linówko – nad j.Ińsko, a także nad drugim pod względem powierzchni jeziorem - Wisoli.

6.2.3 Szlaki turystyczne

Szlak Wzniesienia Moreny Czołowej – szlak zielony

Rozpoczyna się w Cieszynie Łobeskim, a kończy w Choszcznie. Jest to niezwykle malowniczy szlak prowadzący przez Wyżynę Ińską. Na trasie (na terenie gminy Ińsko) góra Głowacz, m.Orzechy, jezioro Ińsko, m.Ciemnik

Błękitny Szlak Pojezierza Ińskiego – szlak niebieski

Szlak prowadzi przez wschodnią i północną część Wyżyny Ińskiej, poprzez morenowe wzgórza pokryte lasami oraz jeziora. Na terenie gminy Ińsko prowadzi przez m.Ińsko, jezioro Ińsko, osadę Piaszczyste, m.Granicę

Szlak na Głowacz – czarny

Szlak, który wiedzie na najwyższe wzniesienie Wyżyny Ińskiej – Głowacz 180 m n.p.m

6.2.4 Trasy rowerowe proponowane przez PTTK

TRASA NR IV – długość 38 km

Ińsko- Ciemnik – J.Wisola – Okole („Wstęga Ińska) - Kozy Pomorskie – Dobrzany – Długie – Linówko – Ińsko

TRASA NR V – długość 24 km

Ińsko; plaża (droga gruntowa) - szlak turystyczny zielony – góra Głowacz – Dłusko – Ścienne – Ińsko

TRASA NR VI – długość 53 km

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

Ińsko; plaża (droga gruntowa) - szlak turystyczny zielony – góra Głowacz – Dłusko – Cieszyno – Trzebawie – Runowo – Węgorzyno – Winniki – Dłusko – Sarnikierz – Storkowo – Ińsko

6.2.5 Baza rekreacyjno-sportowa

- Wypożyczalnia sprzętu pływającego - w Ińsku, nad j. Wisola
- Hala sportowa, boiska – obiekt przyszkolny
- Siłownia – Szkoła Podstawowa w Ińsku

6.3 Elementy okolicy turystyczne

6.3.1 Obszary i obiekty cenne przyrodniczo

Iński Park Krajobrazowy

Iński Park Krajobrazowy leży administracyjnie na terenie gmin Ińsko, Węgorzyno, Dobrzany, Chociwel (powierzchnia parku – 17 763 ha), a jego otulina sięga także gmin Suchań i Dobra Nowogardzka. Na terenie Parku występuje wiele cennych gatunków roślin (około 800 gat. roślin naczyniowych), w tym 12 gatunków objętych ochroną ścisłą, 8 gatunków objętych ochroną częściową oraz niezwykle rzadkie jak brzeżyca jednokwiatowa, kokorycz drobna, turzyca oścista.

Iński Park Krajobrazowy to siedlisko bytowania wielu gatunków zwierząt: 12 gat. płazów z rzekotką drzewną i grzebiuszką, 6 gat. gadów, 38 gat. ssaków w tym wydra i bóbr oraz 143 gat. ptaków, między innymi rzadkie i szczególnie chronione – orzeł bielik, orlik krzykliwy, kania ruda, kania czarna, bocian czarny.

Na terenie Parku znajdują się 3 rezerваты, 9 użytków ekologicznych, 1 zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Symbolem parku jest orzeł biały czyli birkut łamignat.

Akt prawny: Decyzja Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie (Uchwała nr IX / 55 / 81 Z. dn. 4.11.1981)

Parki

Do cennych elementów krajobrazowych można zaliczyć zespoły parkowe. Parki te wpisane są do rejestru zabytków i znajdują się w następujących miejscowościach :

- Storkowo
- Ścienne
- Miałka
- Linówko
- Storkowo Dolne
- Czertyń

Pomniki przyrody

- Ciemnik – lipa drobnolistna – aleja
- Czertyń - głównie lipy drobnolistne – aleja
- Czertyń - dwie lipy drobnolistne o obw. 610, 420 cm
- Gronówko – trzy lipy drobnolistne o obw. 505, 480, 520 cm
- Ińsko - wiąz górski o obw. 295 cm
- Linówko – dąb szypułkowy o obw. 460 cm

Akty prawne: Dz.Urz.Woj.Szcz. nr 06 z dn.12.06.1986 r poz.148 Zarządzenie 17 / 86 orzcz.4.

Rezerwaty

Rezerwat „Głowacz” - położony około kilometra na północ od miejscowości Ścienne o powierzchni 78,70 ha, celem ochrony jest zachowanie krajobrazu oraz zróżnicowanych zbiorowisk roślinnych z najwyższym szczytem Głowacz (180 m n.p.m.)

Akt prawny: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 11.04.1985 r (MP NR 7 ,poz.60)

Rezerwat „Kamienna Buczyna” - położony w leśnictwie Ińsko, o powierzchni 11,37 ha, celem ochrony jest zachowanie fragmentu zespołu żyznej buczyny niżowej oraz krajobrazu moreny czołowej nad J.Ińsko

Akt prawny: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 11.04.1985. (MPnr 7 poz.60)

Rezerwat „Wyspa Sołtyski” - celem ochrony jest zachowanie zespołu buczyny i innych zbiorowisk leśnych na pow.22,89 ha wraz ze strefą ochronną i wnętrzem czterech zatok – 22,50 ha. Unikat stanowi jedyne na Pomorzu stanowisko grzyba – soplówki jeżowatej

Akt prawny: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn.12.09.1994 r (MP nr 51, poz. 436)

Użytki ekologiczne

„Wilkowe Bagno” - celem powołania jest ochrona terenu wodno – błotnego na pow. 58,19 ha, będącego siedliskiem wielu rzadkich gatunków płazów, gadów, i ptaków

Akt prawny: Rozporządzenie nr 19/92 Wojewody Szcz. Z dn.7.12.1992 r (Dz.Urz.Woj.Szcz.nr 12, poz.144)

„Wierzchucice” - jeziorka i zabagnienia położone w pn. części gminy, powierzchnia 60,17 ha, celem ochrony jest ochrona terenu na którym przebiegają naturalne procesy renaturyzacji

Akt prawny: Rozporządzenie nr 13/97 Woj. Szcz. z dn.27.11.1997 (Dz.Urz.Woj.Szcz.nr 14, poz.134)

„Wyszkowa Góra” - celem powołania jest ochrona atrakcyjnego fragmentu krajobrazu charakterystycznego dla Pojezierza Ińskiego o powierzchni 35,00 ha

Akt prawny: Rozporządzenie nr 11/93 Woj.Szcz. z dn.14.09.1993 r (Dz.Urz.Woj.Szcz.nr 11,poz.119)

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

„Ostrowie” - obszar o pow. 191,36 ha, którego celem jest ochrona fauny oraz zachowanie w stanie naturalnym linii brzegowej jeziora Ińskiego

Akt prawny: Rozporządzenie nr 10 / 93 Woj.Szcz. z dn. 14.09.1993 r (Dz.Urz.Woj.Szcz.nr 11, poz.118)

Strefy chronione

Na terenie gminy Ińsko znajduje się 8 stref ochronnych. Są to: strefy ochronne bielika (2), orlika krzykliwego (3), bociana czarnego (2), kani rudej (1).

Akt prawny: Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn.6.01.1995 r w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt

Strategia rozwoju miasta i gminy Insko

6.3.2 Ochrona środowiska kulturowego

Samo miasto Insko jak i jego okolice kryją liczne ślady dawnego osadnictwa. Z wykopalisk archeologicznych wiemy, iż ślady kultury łużyckiej (3 cmentarzyska kurhanowe i bogaty skarb – 1300-400 lat p.n.e.) pochodzą z okolic Storkowa, a groby jamowe (0 – 400 lat n.e.) z Inśka.

W średniowieczu Insko było osadą słowiańską, która w XIII w przeszła pod panowanie Brandenburgii. W roku 1372 jako lenno przechodzi w posiadanie rodu Wedłów. W XIV w po uzyskaniu praw miejskich zostaje otoczone murami i fortyfikacjami. W tym czasie Wedłowie budują zamek (w okolicach dzisiejszych murów obronnych) oraz kościół.

W pierwszej połowie XV w Insko stanowi własność Krzyżaków. Okres wojen szwedzkich powoduje zniszczenie i zahamowanie rozwoju miasta. Warto pamiętać, że w okolice te dotarły wojska Stefana Czarnieckiego (1657 r) .

W 1816 r miasto wcielono do Prowincji Pomorskiej Królestwa Pruskiego.

Według danych z 1864 r zabudowa miasta składała się z 3 budynków publicznych: kościoła, szkoły i siedziby rady miejskiej oraz policji, a także 744 budynków prywatnych w tym 240 mieszkalnych.

W 1896 r otwarta została linia kolejki wąskotorowej ze Stargardu do Drawska z dworcem w Inśku.

Podczas II wojny światowej miasto zostało bardzo zniszczone.

Z licznych zabytków zachował się skrawek murów obronnych oraz średniowieczny układ ulic(wpisane do rejestru zabytków).

6.3.3 Obiekty objęte ochroną konserwatorską

1. obiekty wpisane do rejestru zabytków

- mury obronne wraz ze średniowiecznym układem ulic Starego Miasta z czasów lokacji tj. 2 poł.XIII w / Dec.Woj. Konserwatora Zabytków Nr rej 79 z dn. 27 .II. 1956 r)

2. obiekty planowane do wpisu do rejestru zabytków

- ul. Młynarska nr 9 – bud. Mieszkalny wraz z działką siedliskową
- ul.Przeskok nr 18,19
- zabudowa ul. Krzywej nr 1,2,3,4,5,15
- ul.Wojskowa nr 9 (kamieniczka)

3.obiekty objęte ochroną konserwatorską

- zabudowa przy ulicach
- Armii Krajowej nr 1 (budynek poczty z sąsiednim bud. Mieszkalnym)
Nr 3 (kiosk),6,7,45,47,23,53,65 (obecnie budynek Urzędu Gminy nr 38)
- Bydgoska nr 1-2, 3-4, 5-6 (bud. mieszk. oraz gospodarcze)
- Kanał – stodoła
- Ogrodowa nr 1 a (działka siedliskowa)
- Osiedle nr 2,3,4,5 (bud. mieszk. wraz z gospodarczymi)
- Piękna nr 1,3,5 –7,11,12, 14-14a
- Poznańska nr 1,2,3,4,5,9,10,11
- Przybrzeżna nr 2 ,9
- Rybacka nr 6,10,12,14

- Stodolna – stodoły
- Szewska nr 1
- H. Sienkiewicza nr 3,6,11,12,14,15,17,20,23-25,31,33-35,37
- Przybrzeżna nr 1,7,9,11-13, 17,20
- Zwycięzców nr 15,19,21,28,30,31

4. inne obiekty

- nasadzenia przy ul. Kolejowej, Kanał, Młynarskiej, Ogrodowej, Przybrzeżnej, nad kanałem Iny
- pomnik ku czci poległych w I wojnie światowej (promenada nad jeziorem)
- głaz z rytem solarnym usytuowany nad brzegiem jeziora
- umocnienia brzegów rzeki Iny

6.3.4 Metryka wybranych miejscowości gminnych

CIEMNIK – wieś położona nad rzeką Iną, zachował się kościół z XVIII w z wieżą w kształcie iglicy, w 1657 r przez miejscowość przeszła konna Stefan Czarnieckiego

CZERTYŃ – najdalej wysunięta miejscowość na pd.-wsch. Wyżyny Ińskiej, zachował się kościół z drewnianą wieżą na której znajduje się dzwon z 1608 r.

LINÓWKO – stara osada rybacka, zachował się kościółek szachulcowy oraz niewielki pałacyk wraz z parkiem

MIALKA – niewielka miejscowość w której znajduje się pałacyk podworski wraz z zabudowaniami gospodarskimi, obecnie niezamieszkały i zrujnowany

STORKOWO – dawny ośrodek kultury łużyckiej, odkryto tutaj trzy cmentarzyska kurhanowe oraz jeden z najbogatszych skarbów pomorskich kultury łużyckiej. Odnaleziska te świadczą o rozwoju i wysokiej kulturze ówczesnej ludności. Na początku XIX w wieś przyłączono do prowincji Pomorze. Dobra storkowskie należały do rodziny Knappe. Zachował się pałacyk w stylu eklektycznym wybudowany ok. 1900 r wraz z parkiem założonym w połowie XIX wieku oraz kościół p.w. MB Różańcowej

STUDNICA – stara słowiańska osada położona nad j. Studnica, należała do rodziny Wedłów, następnie rodziny von dem Borne. W XIX w dobra te kilkakrotnie zmieniały właścicieli, przed II wojną światową należały do Kurta von Kietzing. Nad jeziorem znajdował się pałacyk, który spalono w 1945 r. Po zabudowaniach dworskich istnieje park o pow. ok. 7 ha. Kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej wybudowano w 1970 r na fundamentach starego kościoła z którego zachowała się wieża.

ŚCIENNE – zachował się XVII-wieczny kościół p.w. św. Teresy otoczony wysokim murem z głazów narzutowych

6.3.5 Promocja gminy

Imprezy o charakterze ponadregionalnym

- Ińskie Lato Filmowe
- Rajd po Wyżynie Ińskiej – trasa Ińsko – Cieszyno Łobeskie

Wydawnictwa

- Umieszczenie w Katalogu Województwa Zachodniopomorskiego
- Powiat Stargard – Informator turystyczny
- Powiat Stargard – Pieszko, rowerem, i...
- Iński Park Krajobrazowy

Targi, wystawy

Strategia rozwoju miasta i gminy Iłsko

- Targi Turystyczne w Hamburgu
- Targi Agroturystyczne w Częstochowie

FINANSE GMINY

Bezpośrednim odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej gminy jest jej budżet. Jest on instrumentem w wyborze kierunków rozwojowych gminy.

Analizę budżetu przeprowadzono w oparciu o dane sprawozdawcze za okres 1997 – 1999 oraz prognozę na rok 2000.

Podstawowym celem analizy było wskazanie źródeł dochodów budżetowych, struktury, oraz kierunków wydatkowania środków budżetowych. Zasadniczą część analizy ujęto w formie tabel i wykresów.

6.4 Uwarunkowania formalno – prawne budżetu

6.4.1 Podstawa prawna gospodarki finansowej gminy

- Ustawa z dn.14.12.1990r (Dz. U. 89 poz.518 o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r) oraz o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym, wraz z późniejszymi zmianami (Dz. U. – z 1991 r Nr 4 poz.18, Nr 110 poz.473, z 1992 r. Nr 85 poz. 428 i Nr 100 poz..449, z 1993 r Nr 5 poz. 20, Nr 17 poz. 78, Nr 129 poz. 600);
- Ustawa z dn.26.11.1998 r o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999- 2000;
- Ustawa z 26.11.1998 r o finansach publicznych;
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 16.05.1994 r (Dz. U. Nr 66 poz.286) dotyczące klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych;
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 21.12.1998 zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz innych przychodów i rozchodów

Ważniejsze źródła dochodów gminy

- Podatki i opłaty, w tym
 - podatek rolny,
 - podatek leśny,
 - podatek od nieruchomości,
 - podatek od środków transportowych,
 - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej,
 - podatki od spadków i darowizn,
 - inne podatki i opłaty,
- Opłaty skarbowe i inne;
- Odsetki za zwłokę i opłaty prolongacyjne;
- Odsetki od środków finansowych gminy gromadzonych na kontach bankowych;
- Spadki, zapisy, darowizny;
- Subwencje;
- Inne dochody naliczane gminie na podstawie odrębnych ustaw;
- Dochody z majątku gminy;
- Dotacje;

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

Ważniejsze kierunki wydatków gminy

- majątkowe
- bieżące – w tym wynagrodzenia i pochodne
- pozostałe wydatki

Główne wydatki gminy wynikają z realizowanych zadań własnych i zadań zleconych. Należą do nich m.in.:

- inwestycje budowlane,
- szkolnictwo,
- ochrona zdrowia,
- opieka społeczna,
- gospodarka komunalna i mieszkaniowa,
- infrastruktura wiejska,
- obrona cywilna

6.5 Ogólna analiza budżetu

Część analityczna obejmuje

- Tabele porównawcze dochody budżetu wg wielkości i struktury rodzajowej, dochody budżetu wg działów, wydatki budżetu ogółem i wg działów,
- Wykresy struktura dochodów, struktura wydatków,
- Poziom dochodów i wydatków na 1 mieszkańca gminy

6.6 Ocena wyników

6.6.1 Ocena dochodów

Na dochody budżetu gminy wpływają:

- dochody własne gminy
- inne dochody gminy w formie dotacji, subwencji oraz udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

W analizowanych latach dochody własne gminy są znacznie niższe od innych dochodów gminy.

Dochody własne gminy (Tabela 24) są w pewnym stopniu zależne od gminy i wynoszą od 23% do 42%. W dochodach własnych gminy dominuje wpływ z podatku od nieruchomości (ok.10%) i podatku rolnego (5÷8%). Wynika to z naturalnego usytuowania gminy, rozmiarów gospodarki rolnej, a także poziomu ulg, zwolnień lub obniżen w stosunku do ustawowych stawek jednostkowych. Na wysokość i wielkość podatków wpływ mają decyzje samorządu gminnego.

W grupie innych dochodów gminy największy udział mają subwencje i dotacje, których globalna wielkość jest uzależniona od zakresu zadań zleconych gminie – w gminie Ińsko przeszło 60% udziału w strukturze dochodów. Podatek rolny stanowi zaledwie ok. 2%, a podatek leśny ok. 1,7%.

W strukturze dochodów wg działów (Tabela 25) dominują różne rozliczenia (23÷35%) oraz dochody od osób prawnych i fizycznych oraz innych jednostek (31÷35%).

Strukturę dochodów wg działów przedstawiają wykresy.

Ocena wydatków

W układzie rodzajowym wyróżniono wydatki na inwestycje, których poziom w latach 1997-1999 był wysoki i wahał się w granicach 27,2÷44,8%.

Wynagrodzenia i pochodne wykazują tendencję wzrostową.

Pozostałe wydatki stanowią najwyższy udział w strukturze wydatków – ok. 40 %. (Tabela 26)

W układzie działów najwyższy poziom wydatków ponoszony jest na oświatę i wychowanie – kształtuje się w granicach 23÷41%. Wysoki poziom w strukturze wydatków stanowią także wydatki na opiekę społeczną (12÷16 %) oraz gospodarkę mieszkaniową i niematerialne usługi komunalne (ok. 19 %). Powyższe wydatki stanowią ponad 60 % wydatków ogółem.

Stosunkowo niewielkie wydatki ponoszone są na kulturę fizyczną i sport, kulturę i sztukę.

Strukturę wydatków budżetu gminy wg działów przedstawiają wykresy.

Dochody budżetu gminy w wybranych latach. Porównanie wielkości i struktury

Tabela 24

Dochody budżetu gminy w wybranych latach z uwzględnieniem dochodów w działach

Tabela 25

Wydatki budżetu gminy w wybranych latach

Tabela 26

7 UWARUNKOWANIA I DIAGNOZA STANU ROZWOJU (ANALIZA SWOT)

7.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT

Waloryzacja				
Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
1.0 UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNO-PRZYRODNICZE	<ul style="list-style-type: none"> -korzystne położenie geograficzne – przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie relacji Świdwin – Recz i Stargard Szczeciński – Drawsko Pomorskie -korzystne warunki środowiska naturalnego -atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza – IPK (59% powierzchni gminy, a wraz z otuliną aż 94% pow.) -brak przemysłu uciążliwego dla środowiska naturalnego -zasoby leśne wraz z zadrzewieniami zajmują 39,14% ogólnej powierzchni gminy, bogate w runo leśne i zwierzynę łowną -unikalny, malowniczy krajobraz o zróżnicowanej konfiguracji terenu, z najwyższym wzniesieniem Głowacz – 180 m n.p.m. -duże zasoby zbiorników i cieków wodnych – 12 jezior o pow. powyżej 1 ha, liczne połodowcowe oczka wodne 	<ul style="list-style-type: none"> -niedostateczne egzekwowanie prawa w zakresie ochrony środowiska -niedostateczna ochrona unikalnych okazów flory i fauny -niska świadomość ekologiczna mieszkańców -duże, sezonowe nasilenie ruchu kołowego przez gminę powoduje znaczne zanieczyszczenie środowiska spalinami -brak współpracy z IPK 	<ul style="list-style-type: none"> -rozwój turystyczny gminy z wykorzystaniem posiadanych walorów naturalnych środowiska -zagospodarowanie turystyczne IPK z poszanowaniem wartości przyrodniczych -subwencje państwa w związku z położeniem na terenie prawnie chronionym -rozwój współpracy w ramach Euroregionu Pomerania -wykorzystanie bliskości granicy zachodniej – turystyka sentymentalna -współpraca z sąsiednimi gminami -tworzenie wspólnej sieci połączeń komunikacyjnych i szlaków turystycznych -integracja z Unią Europejską -możliwość dalszego wzrostu lesistości poprzez zalesianie najslabszych rolniczo gruntów oraz nieużytków -moda na ekologię, tworzenie mocnego lobby ekologicznego w gminie -położenie większego nacisku na edukację ekologiczną -wzrastająca świadomość potrzeby współpracy ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> -degradacja środowiska naturalnego w całym regionie, spowodowana nie w pełni rozwiązanymi problemami związanymi z gospodarką odpadami -pogarszający się stan dróg i bezpieczeństwa ruchu kołowego wraz z nasilającym się ruchem tranzytowym przez gminę -słaba współpraca z polskimi i światowymi organizacjami – fundacjami, dysponującymi środkami finansującymi inwestycje z zakresu ochrony środowiska -rabunkowa gospodarka zasobami naturalnymi, w tym niszczenie flory i fauny wodnej w związku z połowami agregatami prądotwórczymi
2.0 WARUNKI AGROPRZYRODNICZE I ROLNICTWO	<ul style="list-style-type: none"> -duża powierzchnia użytków rolnych – prawie 45% -w strukturze użytków rolnych ok.79% stanowią grunty orne -korzystne warunki do rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> -słaba jakość gleb użytkowanych rolniczo, w większości przypadków gleby bardzo ciężkie w uprawie i zdegradowane niewłaściwą uprawą i nawożeniem 	<ul style="list-style-type: none"> -rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego w regionie -rozwój rybactwa śródlądowego i przetwórstwa rybnego -budowa i rozbudowa infrastruktury wiejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> -przedłużający się kryzys w rolnictwie -niski poziom inwestowania w gospodarstwach rolnych – dalsza dekapitalizacja majątku

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<p>rolnictwa metodami ekologicznymi</p> <p>-posiadane zasoby naturalne: żwir, drewno, atrakcyjne gatunki ryb – sielawa, węgorz, sieja</p> <p>-istniejące gospodarstwa agroturystyczne</p> <p>-zasoby leśne – ponad 39% jako potencjalne źródło surowca tartaczego oraz runa leśnego i zwierzyny łownej</p> <p>-dobre warunki do produkcji warzyw z możliwością bezpośredniej sprzedaży</p> <p>-potencjał taniej siły roboczej</p> <p>-stosunkowo dobra dostępność do punktów zaopatrzenia w środki do produkcji w otoczeniu gminy</p>	<p>-opóźniony i krótki okres wegetacji, wiosenne przymrozki, duże wahania temperatur</p> <p>-duża ilość gospodarstw drobnych – 85,3 % to gospodarstwa do 15 ha</p> <p>-niski poziom nawożenia</p> <p>-brak podmiotów skupujących produkty rolne na terenie gminy</p> <p>-niska opłacalność produkcji rolnej</p> <p>-problemy ze zbytem, brak wieloletnich kontraktów</p> <p>-brak współpracy z zakładami przetwórstwa rolnego</p> <p>-brak kapitału i trudności w jego akumulacji</p> <p>-niskie kwalifikacje rolników, przewaga postaw biernych i niewiary we własne możliwości</p> <p>-niewielkie gospodarstwa indywidualne użytkowane głównie przez rencistów i ludzi starszych</p> <p>-brak współpracy producentów rolnych w zakresie produkcji, przetwarzania, zaopatrzenia i zbytu</p> <p>-dekapitalizacja budynków, budowli i maszyn oraz urządzeń rolniczych</p> <p>-zaniedbania w zakresie konserwacji urządzeń melioracyjnych</p> <p>-słaba kondycja ekonomiczna funkcjonujących gospodarstw rolnych</p> <p>-dziśkie wysypiska śmieci</p> <p>-upadek PGR i niezagospodarowana ziemia po pegeerowska</p> <p>-słabe przygotowanie zawodowe i bierność byłych pracowników PGR</p>	<p>-możliwość wzrostu produkcji do bezpośredniego spożycia w sezonie wypoczynkowym</p> <p>-stworzenie warunków formalno – prawnych oraz ekonomicznych do tworzenia różnych form integracji poziomej i pionowej w sektorze rolnym i leśnym</p> <p>-optymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego leśnictwa, rybactwa i rolnictwa, przyrody oraz istniejącej infrastruktury na obszarach wiejskich</p> <p>-wykorzystanie zasobów naturalnych oraz innych form działalności pozarolniczej na wsi</p> <p>-rozwój przemysłu drzewnego w gminie</p> <p>-stabilność istnienia i ciągłość lasów – ekologia i ekonomia prac leśnych, zalesianie gruntów słabych rolniczo</p> <p>-dobra, jasna i precyzyjna polityka państwa, wspierająca wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich</p> <p>-pełna integracja z Unią Europejską na równoprawnych i partnerskich warunkach</p> <p>-wzrost opłacalności produkcji rolnej</p> <p>-dostęp do tanich kredytów na rozwój terenów wiejskich</p> <p>-rozwój przedsiębiorczości i poszukiwanie alternatywnych kierunków produkcji</p> <p>-moda na wypoczynek na wsi w gospodarstwach agroturystycznych</p> <p>-uchwalenie ustawy o rolnictwie ekologicznym, rozwój gospodarstw ekologicznych</p> <p>-wykorzystanie światowych trendów i mody w zakresie turystyki wiejskiej w tym agroturystyki</p> <p>-wykorzystanie możliwości produkcji materiału szkółkarskiego przez miejscowe nadleśnictwo do zalesień gruntów rolniczo najsłabszych, dotacje na zalesianie</p>	<p>-ubożenie rolników, wzrost patologii społecznych</p> <p>-niewłaściwa, niestabilna polityka rolna Państwa</p> <p>-dalsza dekonstrukcja w rolnictwie</p> <p>-uwarunkowania makroekonomiczne (brak sprawnego rynku rolnego, niskie ceny)</p> <p>-brak płynności finansowej gospodarstw rolnych, ograniczenie inwestowania i produkcji kapitałochłonnej</p> <p>-wzrastające ceny środków do produkcji rolnej</p> <p>-napływ tańszych produktów rolnych z zagranicy i z regionów Polski o korzystniejszych warunkach agroprzyrodniczych</p> <p>-nieracjonalna gospodarka rybacka</p> <p>-drogie i trudnodostępne kredyty dla rolnictwa</p> <p>-przedłużający się okres przedakcesyjny do Unii Europejskiej</p> <p>-reprzywatyzacja lasów państwowych</p>

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
3.0 TURYSTYKA	<ul style="list-style-type: none"> -atrakcyjne, unikalne środowisko przyrodniczo – krajobrazowe (Iński Park Krajobrazowy lasy, jeziora, malownicze krajobrazy, nieskażone środowisko, pomniki przyrody) -liczne i cenne zabytki architektoniczne i archeologiczne -istniejąca sieć szlaków pieszych i rowerowych oraz wodnych -dogodne warunki komunikacyjne – położenie na trasie Stargard – Drawsko Pomorskie -organizowane imprezy kulturalno - turystyczne o zasięgu ponadregionalnym – Ińskie Lato Filmowe, Rajd po Wyżynie Ińskiej -Związek Gmin Ińskiego Parku Krajobrazowego 	<ul style="list-style-type: none"> -słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna -mała liczba i niewystarczający standard usług gastronomiczno - noclegowych -niewykorzystane szlaki i możliwości rozwoju turystyki kwalifikowanej -słaba promocja gminy i regionu -brak profesjonalnej kadry obsługi ruchu turystycznego, słaba znajomość języków obcych -krótki sezon turystyczny – wypoczynkowy, dominuje wypoczynek letni -zbyt mało imprez o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim – promujących gminę -brak aktywnej informacji turystycznej -mała oferta wypoczynku sobotnio – niedzielnego -zaniedbania w estetyce posesji wiejskich -zły stan niektórych szlaków turystycznych -brak kompleksowego gminnego programu rozwoju turystyki -niedostateczne wykorzystanie walorów gminy -zaniedbane zespoły parkowe -brak kredytów preferencyjnych na wspomaganie rozwoju turystyki i wypoczynku na wsi 	<ul style="list-style-type: none"> -współpraca z gminami sąsiednimi w zakresie rozwoju turystyki w regionie -wykorzystanie nasypu kolejki wąskotorowej do budowy trasy rowerowej Trąbki – Ińsko, -przedłużenie sezonu wypoczynkowego poprzez np. rozwój sportów zimowych czy całoroczneszkolenia żeglarskie, pletwonurków, ratowników itp. -opracowanie kalendarza imprez i katalogu atrakcji turystycznych w gminie -opracowanie i wdrożenie programu rozwoju turystycznego gminy -wsparcie zewnętrzne na odrestaurowanie zabytków i parków w gminie -rozwój i współpraca gospodarstw agroturystycznych -rozwój współpracy zagranicznej -poprawa standardu istniejącej bazy turystycznej – wypoczynkowej -preferencje podatkowe dla podmiotów gospodarczych zainteresowanych inwestycjami turystycznymi w gminie -racjonalne zagospodarowanie terenów wyłączonych z użytkowania rolniczego i przeznaczonych na rozwój infrastruktury turystycznej (pola namiotowe, campingowe, carawaning) -tańsza od nadmorskiej oferta turystyczna -wczasy rodzinne o wysokim standardzie -współpraca z nadleśnictwem i Ińskim Parkiem Krajobrazowym w zakresie rozwoju turystycznego gminy -rozwój turystyki sentymentalnej -turystyczny rozwój regionu zgodnie ze strategią rozwoju województwa zachodniopomorskiego 	<ul style="list-style-type: none"> -niskie kwalifikacje mieszkańców do prowadzenia działalności turystycznej -brak dofinansowania państwa na renowację zabytków architektonicznych i przyrodniczych -słaba współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie turystycznego rozwoju regionu -moda na wypoczynek poza granicami kraju oraz w ośrodkach nadmorskich i górskich -powolny zwrot kapitału inwestycyjnego ze względu na krótki sezon turystyczny -odpływ turystów do innych, bardziej atrakcyjnych ośrodków -zła polityka ochrony wód i innych zasobów naturalnych – degradacja środowiska

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
4.0 LUDNOŚĆ, ZATRUDNIENIE, BEZROBOCIE	<ul style="list-style-type: none"> -tendencja wzrostowa liczby ludności (1995 – 1999 o 53 osoby) -dodatnie saldo migracji w mieście i na wsi -stały poziom grupy osób w wieku poprodukcyjnym -wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym -duży potencjał intelektualny i mobilny mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> -przyrost naturalny – wyraźna tendencja malejąca -przewaga liczby ludności biernej zawodowo nad czynną zawodowo -jawne, rejestrowane bezrobocie na poziomie ok. 21,8% (obliczony w stosunku do osób w wieku produkcyjnym) -utrzymujące się bezrobocie na wysokim poziomie od kilku lat z wyraźną tendencją wzrostową -największy poziom osób bezrobotnych w wieku mobilnym -wśród zarejestrowanych bezrobotnych większość stanowią osoby posiadające niskie kwalifikacje (55,4% zarejestrowanych bezrobotnych posiada wykształcenie podstawowe) oraz kobiety -duże bezrobocie ukryte, zwłaszcza na terenach wiejskich, w rolnictwie 	<ul style="list-style-type: none"> -zdynamizowanie procesów alternatywnego zarabiania przez mieszkańców wsi -przechodzenie państwa od polityki rolnej do polityki wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich -zagospodarowanie obiektów po byłych PGR – np. rozwój przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego -inwestor strategiczny -wspólne przedsięwzięcia infrastrukturalne, gospodarcze, społeczne, kulturalne z gminami ościennymi -wykorzystanie środków pomocowych UE -utworzenie gminnego centrum przedsiębiorczości -ściśła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i racjonalne wykorzystywanie możliwości wspierania tworzenia nowych miejsc pracy -stworzenie dogodnych warunków kształcenia dla młodzieży szczególnie uzdolnionej z terenów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> -brak dobrej współpracy międzygminnej i planowania długookresowego -brak środków na walkę z bezrobociem -brak aktywności społecznej i przedsiębiorczości, brak postaw rynkowych -patologie społeczne -pogłębiające się trudności w dostępie do edukacji i kultury -pogłębiające się ubożenie terenów wiejskich -odpływ ludzi wykształconych, inicjatywnych, ze względu na brak atrakcyjnych ofert pracy -zaniechanie dalszej edukacji po ukończeniu gimnazjum -dezintegracja społeczności wiejskiej i brak liderów
5.0 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA				
5.1 Sieć osadnicza	<ul style="list-style-type: none"> -dominujący ośrodek – Ińsko -wolne tereny pod budownictwo (stałe i letniskowe) na terenie gminy -wolne tereny pod inwestycje turystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> -brak pełnej infrastruktury technicznej w sieci osadniczej -brak opracowanej długofalowej koncepcji rozwoju sieci osadniczej, usługowej i innej w gminie -brak mieszkań komunalnych i brak środków na remonty istniejących budynków 	<ul style="list-style-type: none"> -możliwość poprawy i unowocześnienia sieci osadniczej w gminie po zagospodarowaniu terenów pod budownictwo -rozwój budownictwa mieszkaniowego w ramach Towarzystwa Budownictwa Społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> -brak perspektywicznej koncepcji przestrzennej restrukturyzacji sieci osadniczej – uwzględniającej funkcję turystyczną gminy
5.2 Komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> -istniejący układ komunikacji autobusowej w gminie można uznać za dość korzystny (poza letnim sezonem turystycznym) -dość dobrze rozwinięta 	<ul style="list-style-type: none"> -zły stan techniczny dróg -brak linii kolejowej -średnia gęstość sieci dróg – 68,3 km / 100 km² przy braku linii kolejowej jest słabą stroną komunikacji w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> -pełne wyposażenie gminy we wszystkie media drogowej infrastruktury technicznej -poprawa stanu dróg, rozbudowa i modernizacja przyczyni się do rozwoju gospodarczego gminy -szansa na rozwój firm i usług transportowych 	<ul style="list-style-type: none"> -dalsza degradacja istniejącej infrastruktury drogowej -obecny stan dróg może ograniczyć rozwój gospodarczy gminy -ograniczenie rozwoju turystyki

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<p>autobusowa komunikacja zbiorowa umożliwia połączenia lokalne i krajowe</p> <p>-sieć dróg zadawalająca</p> <p>-dwie drogi wojewódzkie relacji Stargard Szczeciński – Drawsko Pomorskie i Świdwin – Recz</p> <p>-dobrze rozwinięta komunikacja autobusowa PKS dociera do wszystkich miejscowości w gminie (oprócz kolonii)</p> <p>-dalekobieżne linie PKS: Koszalin, Kołobrzeg, Jelenia Góra, Zielona Góra</p>	<p>-znaczną część dróg wąska</p> <p>-brak utwardzonych poboczy</p> <p>-brak chodników dla pieszych na terenie zabudowanym</p> <p>-brak bezpiecznych ciągów komunikacyjnych dla dzieci uczęszczających do szkół (ciągi piesze i rowerowe)</p> <p>-zły stan techniczny dużej części dróg - modernizacji i remontów wymaga 20% dróg wojewódzkich, 50% dróg powiatowych i 70% dróg gminnych</p> <p>-niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację dróg infrastruktury komunikacyjnej</p> <p>-zbyt duże obciążenie dróg w sezonie letnim (lipiec, sierpień – wzrost średniego dobowego ruchu o ponad 50%)</p> <p>-problemy komunikacyjne w okresie zimowym</p> <p>-słabo rozwinięta infrastruktura obsługi turystycznej przy szlakach komunikacyjnych (parkingi, gastronomia itp.)</p>	<p>-rozwój przedsiębiorczości mieszkańców</p> <p>-dalszy rozwój turystyki</p>	<p>weekendowej i przyjazdu turystów zmotoryzowanych</p> <p>-utrata rynku usług turystycznych</p> <p>-ograniczenie komunikacji zbiorowej może przyczynić się do wzrostu bezrobocia na terenach wiejskich</p>
5.3 Zaopatrzenie w wodę	<p>-zasoby wód podziemnych na terenie gminy pozwalają na zaspokojenie potrzeb mieszkańców i innych odbiorców</p>	<p>- niezadowolający stan techniczny większości ujęć wody, stacji uzdatniania i niektórych odcinków sieci wodociągowych</p> <p>-niski potencjał samoregulacyjno-odpornościowy cieków wodnych ze względu na małe przepływy cieków</p> <p>-w ośmiu miejscowościach gminy brak sieci wodociągowej, ok. 1% gospodarstw domowych cierpi na</p>	<p>-opracowanie i realizacja programu gospodarki wodnej na terenie gminy</p> <p>-uzyskanie wsparcia finansowego z różnych źródeł dla realizacji programu poprawy stanu technicznego urządzeń wodnych</p> <p>-poprawa oferty inwestycyjnej (terenów budowlanych)</p> <p>-lepsze bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców</p>	<p>-stan techniczny niektórych wodociągów może utrudnić prowadzenie właściwej gospodarki wodnej</p> <p>-zróżnicowanie jakości wody może stanowić zagrożenie dla mieszkańców i nie sprzyja prawidłowej sanitacji gminy</p> <p>-brak alternatywnych możliwości zaopatrzenia w wodę przy istniejących ujęciach w przypadku</p>

Waloryzacja				
Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
		deficyt w zaopatrzeniu w wodę		awarii
5.4 Gospodarka ściekami i usuwanie odpadów	<ul style="list-style-type: none"> -jedna wysokosprawna, zmodernizowana w 1995 r. oczyszczalnia ścieków w Ińsku -skanalizowane (oprócz ul. Sienkiewicza) miasto i ok. 60% m. Ścienne -zorganizowany system zbiórki i wywozu komunalnych odpadów stałych na gminne składowisko w obrębie Linówka 	<ul style="list-style-type: none"> -niepełne objęcie wywozem zorganizowanym odpadów stałych -brak systemu selektywnej zbiórki odpadów -brak odpowiedniego systemu segregacji i recyklingu odpadów na wysypisku -brak kanalizacji i oczyszczania ścieków w większości miejscowości w gminie oraz kompleksowego programu gospodarki ściekowej – niewielki % ścieków jest oczyszczane -oczyszczanie ścieków w niektórych miejscowościach odbywa się poprzez system zbiorników bezodpływowych i dołów chłonnych -brak systemów odprowadzenia wód deszczowych 	<ul style="list-style-type: none"> -rozwiązany problem gospodarki odpadami i ściekami w gminie to likwidacja barier ograniczających inwestycje mieszkaniowe, turystyczne oraz ogólne warunki życia mieszkańców -doprowadzenie do pełnej sanitacji gminy wraz z rozwiązaniem wszystkich problemów dotyczących infrastruktury technicznej -realizacja koncepcji systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków dla Związku Gmin Ińskiego Parku Krajobrazowego -budowa oraz usprawnienie istniejącej kanalizacji deszczowej -usprawnienie składowiska odpadów z segregacją i recyklingiem -możliwość pozyskania zewnętrznego zasilania finansowego na nowe i kontynuowane inwestycje poprawiające gospodarkę ściekową i odpadami stałymi (Bank Światowy, SAPARD, ISPA, WFOŚ i GW, itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> -utrudnienia w pełnej ochronie środowiska w gminie -niewystarczająca ilość środków na pełną sanitację gminy -„zła” gospodarka ściekami i odpadami może spowodować występowanie „dzikich” wysypisk w lasach i na terenach rolniczych -duże wahania w skali produkcji odpadów w roku. W sezonie letnim wzrasta produkcja tych odpadów -dalsze stosowanie tworzyw sztucznych do pakowania artykułów spożywczych
5.5 Telekomunikacja	<ul style="list-style-type: none"> -do kablowej sieci telefonicznej, włączone są wszystkie miejscowości gminy -średni wskaźnik gęstości (12,9 telefonów na 100 mieszkańców, w kraju na terenach wiejskich wskaźnik ten wynosi 11,36) -dobrze funkcjonujące telefonie komórkowe 	<ul style="list-style-type: none"> -niepełna telefonizacja gminy – 10% gospodarstw domowych oczekuje na podłączenie do sieci telekomunikacyjnej -w sezonie letnim zbyt mała ilość stałych, ogólnodostępnych punktów telefonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> -wzrost gęstości telefonicznej to korzystniejsza oferta inwestycyjna oraz pobudzenie gospodarcze i społeczne terenów wiejskich -pełny dostęp do INTERNETU oraz poprawa informacji o ofercie turystycznej 	
5.6 Elektrotechnika i ciepłownictwo	<ul style="list-style-type: none"> -istniejąca sieć energetyczna zapewnia prawidłowe zasilanie w energię 	<ul style="list-style-type: none"> -część urządzeń energetycznych wymaga modernizacji -rosnąca koncentracja zanieczyszczeń w 	<ul style="list-style-type: none"> -efektywne wykorzystanie źródeł ciepła i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery 	<ul style="list-style-type: none"> -większość gospodarstw (obiektów) korzysta z ogrzewania na paliwo stałe co powoduje zbyt duże

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> elektryczną gminy -stan techniczny sieci i urządzeń energetycznych zadawalający -zainstalowana moc przekracza obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną -powszechna aprobatą potrzeby zmiany systemu ogrzewania z paliwa stałego na paliwo ekologiczne -zmodernizowany, energooszczędny system oświetlenia ulicznego w Ińsku -wysokosprawna kotłownia olejowa przy ul. Szewskiej 	<ul style="list-style-type: none"> atmosferze - większość kotłowni w gminie, opalana paliwem stałym, wymaga modernizacji -relatywnie wysokie i rosnące w ostatnim czasie ceny paliw (gazu, oleju) ograniczają pozytywne decyzje zmiany systemu ogrzewania na ekologiczne -większość zabudowań nie posiada nowoczesnych systemów ociepleń – termomodernizacja to oszczędności w zużyciu energii cieplnej dochodzące do 40% -system napowietrznych linii energetycznych zwiększa prawdopodobieństwo awarii w dopływie prądu 	<ul style="list-style-type: none"> -realizacja programu gazyfikacji gminy -realizacja programu kompleksowej modernizacji systemu oświetlenia drogowego -wykorzystanie źródeł energii odnawialnej 	<ul style="list-style-type: none"> zanieczyszczenie środowiska -brak odpowiedniej ilości środków finansowych na modernizację systemu ciepłowniczego i termomodernizację budynków
6.0 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
6.1 Aktywność społeczna	<ul style="list-style-type: none"> -więzi lokalne i duża aktywność władz samorządowych gminy -stosunkowo dobre wyposażenie w urządzenia infrastruktury społecznej (oświata, kultura, służba zdrowia) -duża aktywność i zmiana mentalności ludzi młodych 	<ul style="list-style-type: none"> -mało liderów, niski poziom świadomości społecznej -mała aktywność części społeczności -słaba aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców wsi, zwłaszcza po pegeerowskich -brak więzi integrujących środowisko lokalne -mała przedsiębiorczość 	<ul style="list-style-type: none"> -zwiększenie mobilności -możliwość aktywizacji potencjału społeczności gminy -wykreowanie i wspieranie nowych liderów - możliwość transgranicznych kontaktów oświatowych, naukowych i innych form współpracy w ramach Euroregionu Pomerania -rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich -„tworzenie” własnych zwyczajów np. Wigilia dla osób samotnych, wspólne imprezy sportowe, turnieje wsi i festyny 	<ul style="list-style-type: none"> -konflikty społeczne wywołane regresem gospodarczym -wzrost postaw pesymistycznych i poczucia braku perspektyw rozwojowych może, szczególnie na wsi, utrudnić wdrożenie strategii rozwoju gminy -pogłębianie się nierówności społecznej
6.2 Edukacja i kultura	<ul style="list-style-type: none"> -wystarczająca istniejąca baza oświatowa Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Publiczne w Ińsku -możliwość korzystania z zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> -brak sprawnego systemu edukacji pozaszkolnej -brak środków na dofinansowanie oświaty i kultury (niskie subwencje) 	<ul style="list-style-type: none"> -możliwość utworzenia gminnego centrum edukacji i przedsiębiorczości -poprawa efektywności oświaty -realizacja programów edukacyjnych o wysokim 	<ul style="list-style-type: none"> -źle przygotowana reforma edukacji -spadek ilości dzieci w wieku szkolnym do 2004 r. -niedostosowanie oświaty do potrzeb

Waloryzacja				
Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<p>pozalekcyjnych w szkołach</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyszkolenie nauczycieli (59% kadry posiada wyższe wykształcenie), część nauczycieli dokształca się -stan techniczny budynku szkolnego średni (szkoła wymaga modernizacji) -sala gimnastyczna i boisko przyszkolne -Ińskie Lato Filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> -brak typowych pracowni językowych w szkołach -brak przedmiotowych pracowni technicznych -41% nauczycieli nie posiada wyższego wykształcenia 	<p>poziomie wiedzy</p> <ul style="list-style-type: none"> -kształcenie w zakresie umiejętności stosowania nowoczesnych technologii -utrzymanie i rozwój aktywności mieszkańców w zakresie kultury i kultywowania tradycji -przedsięwzięcia kulturalne mogą być mocną stroną promocji gminy 	<p>rynku pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> -niż demograficzny
6.3 Sport i rekreacja	<ul style="list-style-type: none"> -istniejące szkolne kluby sportowe, siłownia, boisko i hala sportowa – obiekty przyszkolne -kompleks boisk sportowych przy Centrum Oświatowo – Kulturalnym w Ińsku - wypożyczalnię sprzętu pływającego w ośrodkach wczasowych w Ińsku nad J. Wisola -kluby sportowe: LKS „Ina”, z sekcją piłki nożnej, LZS – y -imprezy sportowe o zasięgu ponadgminnym: międzynarodowy turniej piłki nożnej ogólnopolskie biegi uliczne LZS ogólnopolskie zawody wędkarskie kros rowerowy wokół J. Ińsko 	<ul style="list-style-type: none"> -ograniczona możliwość wsparcia finansowego gminy z zewnątrz -niewielkie zaangażowanie sponsorów miejscowych -niewielka oferta rekreacyjna dla turystów -brak obiektów sportowo – rekreacyjnych przedłużających sezon wypoczynkowy 	<ul style="list-style-type: none"> -kreowanie nowych liderów gminy poprzez sport -dobrze rozwinięty sport i rekreacja mieszkańców po zakończeniu inwestycji sportowo – rekreacyjnych w gminie -doposażenie w sprzęt rekreacyjny szkolnych obiektów sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> -brak ogólnopolskiej koncepcji szkolenia sportowego dzieci i młodzieży -brak infrastruktury sportowej przedłużającej sezon turystyczny -za mało środków na realizację zadań bieżących i na rozwój rekreacyjno – sportowy gminy
6.4 Służba zdrowia i opieka społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w 	<ul style="list-style-type: none"> -brak możliwości rehabilitacji oraz opieki specjalistycznej dla osób 	<ul style="list-style-type: none"> -utworzenie Centrum Spraw Społecznych -poprawa opieki medycznej podstawowej i 	<ul style="list-style-type: none"> -reforma służby zdrowia i brak kontraktów z Kasą Chorych oraz

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<p>Ińsku</p> <ul style="list-style-type: none"> -specjaliści: interniści, pediatra, stomatolog -apteka -opieka społeczna – Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku -świetlica terapeutyczna -Koło osób uzależnionych „AA”, koło Al.-anon 	<p>starszych</p> <ul style="list-style-type: none"> -brak przychodni specjalistycznych -brak specjalistycznych, aktywnych form pomocy społecznej 	<p>specjalistycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> -restrukturyzacja i doprowadzenie usług medycznych do potrzeb mieszkańców -poprawa ogólnego stanu zdrowia mieszkańców 	<p>niskie dochody mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> -brak środków na opiekę społeczną -nastroje pesymistyczne wśród pacjentów
7.0. ROZWÓJ GOSPODARCZY	<ul style="list-style-type: none"> -duży potencjał ludzki w wieku produkcyjnym wymagający jednak odpowiedniego przygotowania zawodowego i motywacji -istniejące na terenie gminy podmioty gospodarcze, w br. zarejestrowano 61 nowych podmiotów, a wyrejestrowano tylko 16 -atrakcyjne gospodarczo położenie gminy – bliskość Stargardu, Szczecina, granicy zachodniej Polski(rynek towarów i usług, zaplecze technologiczne) -stosunkowo dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną -sprzyjające warunki do rozwoju funkcji pozarolniczych na terenach wiejskich -bardzo dobre warunki dla 	<ul style="list-style-type: none"> -zastrzeżenia i ograniczenia IPK -nierównomierne rozmieszczenie infrastruktury technicznej -niski poziom przygotowania zawodowego i mała przedsiębiorczość ludności obszarów wiejskich -brak fachowców w niektórych branżach -sprowadzanie komponentów do przetwórstwa z zewnątrz gminy, przy znacznych możliwościach rodzimej produkcji -brak zakładów przetwórstwa mięsnego i owocowo – warzywnego -sezonowość zbytu -zbyt dużo niekontrolowanego, „chodnikowego” handlu -słabo rozwinięty system zaopatrzenia wsi i rolnictwa oraz zbytu produktów rolnych -brak zakładów specjalistycznych, świadczących usługi -niska estetyka i standard handlu i usług -podmioty gospodarcze zatrudniają 	<ul style="list-style-type: none"> -pozyskanie inwestora strategicznego -powiązanie miejscowej produkcji z rozwojem przetwórstwa (rozwój przetwórstwa mięsnego i owocowo – warzywnego, przetwórstwa ryb) -zagospodarowanie obiektów po PGR – ach -pozyskanie środków pomocowych Unii Europejskiej i Banku Światowego do dalszego zdynamizowania rozwoju gospodarczego gminy -budowa nowoczesnej, o bardzo wysokim standardzie bazy rekreacyjno – wypoczynkowej -większa promocja, reklama gminy na zewnątrz -rozwój eksportu (przetwórstwa owocowo – warzywnego), promocja żywności wyprodukowanej w IPK -obniżanie kosztów produkcji -rozwój turystyki -rozwój funkcji pozarolniczych -rozwój ekonomiczny gminy -wzrost dochodów firm i gminy -aktywizacja gospodarcza terenów wiejskich -organizacja kształcenia i przekwalifikowania zawodowego w pożądanym kierunkach w ramach Gminnego Centrum Przedsiębiorczości -wykorzystanie walorów przyrodniczo – 	<ul style="list-style-type: none"> -niestabilna polityka fiskalna państwa wobec małych i średnich firm -migracja młodych, wykształconych fachowców do większych ośrodków miejskich -brak konsekwencji w podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć z sąsiednimi gminami -wzrastające koszty utrzymania zakładów – nośniki energii, podatki -konkurencja dużych ośrodków miejskich -słaba kondycja finansowa części firm -zbyt długi okres przedakcesyjny do UE -niekontrolowany import towarów -nieatrakcyjna polityka państwa w stosunku do małych i średnich firm -brak przemysłu i firm budowlanych powoduje powstanie nadmiaru siły roboczej i wzrost bezrobocia

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<p>potencjalnych inwestorów:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wydzielone tereny pod działalność usługową, produkcyjną, turystyczną -oferta ulg podatkowych dla inwestorów ze strony władz gminy -wydzielone tereny pod zabudowę letniskową i mieszkaniową -duży potencjał surowca rolniczego i drzewnego dla rozwoju przetwórstwa -istniejąca baza obiektów gospodarczych do wykorzystania po PGR – ach -duży, pobliski rynek zbytu, zwłaszcza w sezonie letnim 	<p>niewielu pracowników</p> <ul style="list-style-type: none"> -brak zainteresowania inwestorów z zewnątrz podjęciem działalności gospodarczej -ograniczony rynek zbytu na produkty i usługi wytwarzane w gminie (za mało konkurencyjne) -większość proponowanych działek dla inwestorów jest nieuzbrojona lub częściowo uzbrojona 	<p>krajobrazowych dla rozwoju agroturystyki, rękodziela, produkcji ekologicznej żywności</p> <ul style="list-style-type: none"> -prywatyzacja na dogodnych warunkach mienia państwowego i komunalnego na potrzeby małych i średnich firm -poprawa poziomu życia mieszkańców 	<p>szczególnie na wsi</p> <ul style="list-style-type: none"> -słaba kondycja finansowa większości firm zwiększa ryzyko ich upadku -ograniczenie inwestycji -ograniczenie wpływów do budżetu gminy -pogorszenie nastrojów społecznych
<p>8.0 ZARZĄDZANIE I SAMORZĄD- NOŚĆ GMINY</p>	<ul style="list-style-type: none"> -sprawny Zarząd Gminy i kompetentna Rada -powszechna świadomość potrzeby rozwoju gminy wśród mieszkańców -uaktywnienie mieszkańców w kierunku opracowania i realizacji planów rozwojowych gminy 	<ul style="list-style-type: none"> -zbyt małe kompetencje Samorządu Gminy -brak środków na realizację zadań inwestycyjnych i społecznych gminy -mała dostępność do środków budżetowych na realizację zadań powierzonych gminie – (oświata, kultura, sport) -za mało środków własnych na realizację niezbędnych inwestycji -zbyt mała aktywność w podejmowaniu z sąsiednimi gminami wspólnych przedsięwzięć w zakresie infrastruktury turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> -zastosowanie doskonalszych i precyzyjniejszych narzędzi – wskaźników przy ocenie potencjału i kondycji finansowej gmin, -kategoryzacja gmin i zastosowanie preferencji finansowych w stosunku do najsłabszych, na przykład poprzez znaczne zwiększenie ich udziału w podatku dochodowym, -odejście, w przypadku najuboższych gmin, od wymogu co najmniej 50 % udziału środków własnych w kosztach inwestycji, -pierwszeństwo najsłabszych jednostek samorządowych w regionalnych programach rozwoju, z wykorzystaniem funduszy pomocowych i możliwością łączenia na wspólne zadania inwestycyjne środków województwa, powiatu, gminy, -udzielenie małym gminom pomocy finansowej 	<ul style="list-style-type: none"> -przekazywanie nowych zadań gminom przez administrację rządową bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego, -niewywiązywanie się z zadań przypisanych administracji rządowej, lecz bezpośrednio związanych z gospodarką gminy (np. złe zarządzanie drogami wojewódzkimi i krajowymi), co zmusza ją do dofinansowania i przejmowania nie swoich zakresów działalności) -ustawiczne uszczuplanie funduszy rządowych na dofinansowanie inwestycji z zakresu zadań własnych gmin, przy równoczesnym niedostatecznym postępie

Waloryzacja

Cecha	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
			przez budżet państwa i agendy rządowe w sfinansowaniu studiów i planów zagospodarowania przestrzennego, których brak lub dezaktualizacja stanowić będzie podstawową barierę w rozwoju	partycypacji gmin w podziale dochodów budżetów państwa, -przyzwolenie władz państwowych na autonomizację i zbiurokratyzowanie działalności wielu funduszy celowych

7.2 Możliwości przyspieszenia restrukturyzacji rolnictwa w gminie i jej otoczeniu

ZAGROŻENIA	SZANSE
1. Regres w produkcji oraz niekorzystne relacje cen rolnych drastycznie obniżyły dochody realne ludności rolniczej. W rodzinach rolniczych oraz w rodzinach byłych pracowników PGR zwiększył się stopień ubóstwa. Ta sytuacja stwarza istotną barierę dla modernizacji gospodarstw i poprawy poziomu życia.	1. Tereny wiejskie o bardzo zróżnicowanych warunkach przyrodniczych i najmniej zdegradowanym środowisku naturalnym przydatne do: - szerokiej i urozmaiconej produkcji roślinnej i zwierzęcej, - turystyki kwalifikowanej i agroturystyki
2. Spadek dochodów w rolnictwie ujemnie odbija się zmniejszonym popytem na środki produkcji rolnej, zakup lub dzierżawę gruntów na powiększenie i tworzenie indywidualnych gospodarstw rolnych	2. Głębokie zmiany własnościowe we władaniu gruntami stwarzają niepowtarzalną szansę zorganizowania rolniczej przestrzeni wg nowych, ekonomiczno - produkcyjnych uwarunkowań.
3. Trudna sytuacja finansowa przetwórstwa, niższy wskaźnik rentowności, nie pozwala na jego stymulacyjny wpływ na rozwój produkcji rolnej.	3. Bogactwo tkwiące w racjonalnej gospodarce leśnej, terenach o wysokich walorach krajobrazowych, z dużą ilością rzek i jezior objętymi strefami ciszy, zasobnymi w ryby i możliwościami do uprawiania sportów wodnych, hipiki, turystyki rowerowej, pieszej i żeglarstwa.
4. Brak zwiększenia udziału budżetu w finansowaniu postępu rolniczego oraz infrastruktury wiejskiej są barierą modernizacji sektora rolno -żywnościowego.	4. Znaczny potencjał produkcji oraz atrakcyjna oferta żywnościowa.
5. Nastąpił rozkład i upadek struktur, które dominowały w obrocie rolnym, systemu kontraktacji itp. oraz brak nowych form integracji rolnictwa z przetwórstwem, zwłaszcza profesjonalnego hurtu rolno – spożywczego standaryzacji i kompletowania partii dostaw.	5. Zasoby kruszyw mineralnych, wód podziemnych i kredy jeziornej możliwe do zagospodarowania w ramach lokalnych inicjatyw gospodarczych.
6. Brak instytucji osłonowych, zwłaszcza autentycznych spółdzielni rolników i infrastruktury rynku oraz promocji popytu na produkty rolno – spożywcze. Rolnik jest najsłabszym uczestnikiem rynku	6. Zanikanie masowych i zorganizowanych form wypoczynku daje szansę na rozwój: - turystyki rodzinnej preferującej ciche okolice i korzystające z tanich usług - turystyka w bezpośrednim kontakcie z przyrodą, - wiele wsi posiada doskonale warunki do agroturystyki.
7. Apatia i zniechęcenie środowiska wiejskiego, zwłaszcza w miejscowościach popegerowskiego bezrobocia do podejmowania inicjatyw w zakresie: - rozwoju usług rolniczych, produkcyjno-bytowych i małego przemysłu - zakładania zablokowanych upraw warzyw i zbiorowych hodowli zwierząt, - eksploatacji mieszkań oraz infrastruktury komunalnej, - szkolenia i zmiany kwalifikacji.	7. Rolnictwo w fazie ogromnych zmian własnościowych i restrukturyzacyjnych ma szansę wyboru optymalnej drogi swego rozwoju, poprzez: - właściwe przeprowadzanie zmian strukturalnych, - wykorzystanie dogodnych warunków klimatycznych, glebowych i agrarnych do prowadzenia urozmaiconej produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz przy niższych niż gdzie indziej kosztach - możliwość przetwarzania dużej ilości

ZAGROŻENIA	SZANSE
	produktów rolnych w miejscu ich wytwarzania.
8. Brak doświadczeń i tradycji w zakresie dodatkowych źródeł dochodów wsi i rolnictwa (zdrowa żywność, agroturystyka, usługi turystyczne, pamiątkarskie itp.)	8. Duża ilość zbędnych budynków do produkcji rolnej, która winna być wykorzystywana do uruchomienia: - małych przetwórci owoców rolnych - usług produkcyjno - bytowych i rzemieślniczych - rozwoju hodowli bydła i trzody
	9. Niezły poziom kwalifikacji mieszkańców wsi, w tym także i bezrobotnych, do pracy w rolnictwie i poza rolnictwem, dobra sieć szkół umożliwia przygotowanie zawodowe młodzieży w poszukiwanych zawodach.
	10. Przyrodnicze, krajobrazowe i historyczne elementy przestrzeni gminy jako szanse mnożące dochody ludności i zasoby finansowania władz samorządowych przeznaczone na dalszy rozwój gospodarczy.

8 CELE STRATEGICZNE W ROZWOJU GMINY

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji programowo – przestrzennej, analizy SWOT oraz warsztatów planowania strategicznego określono grupę celów głównych rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. Opisują one stan, który zamierza się osiągnąć w przyszłości określonej horyzontem czasowym strategii. Wyznaczają kierunki działań oraz programy szczegółowe, będące kompromisem między potrzebami ekonomicznymi i społecznymi a ograniczeniami określonymi zasadami zrównoważonego ekorozwoju.

W gminie Ińsko zidentyfikowano następujące cele strategiczne¹ w trzech grupach:

Cele związane z ogólnym rozwojem społecznym i gospodarczym

- Zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy gminy.
- Zapewnienie korzystnych warunków życia mieszkańców, ochrona wartości kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych.
- Aktywizacja gospodarcza i rozwój przedsiębiorczości lokalnej, ograniczenie bezrobocia.
- Rozwój terenów wiejskich, kształtowanie i racjonalne wykorzystanie przestrzeni z zachowaniem wymogów ekorozwoju.
- Przyciągnięcie inwestorów z zewnątrz oraz promocja oferty inwestycyjnej.
- Wykorzystanie potencjału intelektualnego i mobilności mieszkańców oraz zasobów gminy zgodnie z wymaganiami gospodarki rynkowej i jej ekologizacji. Integrowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz rozwoju gminy.
- Działania władz samorządowych ukierunkowane na rozwój gminy oraz integracja w ramach powiatu stargardzkiego.
- Powstanie Towarzystwa Rozwoju Gospodarczego Gminy oraz Funduszu Gwarancji Kredytowych.

Cele związane z poprawą infrastruktury społecznej i technicznej

- Poprawa wykształcenia młodzieży i dorosłych.
- Poprawa poziomu opieki zdrowotnej.
- Rozwój kultury i sportu.
- Rozwój infrastruktury technicznej oraz optymalizacja głównych elementów infrastruktury społecznej.

Cele związane z rozwojem poszczególnych branż

- Stymulowanie funkcji turystycznej jako funkcji wiodącej oraz wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.
- Wytworzenie sprawnych ekonomicznie struktur w rolnictwie i przetwórstwie rolno – spożywczym zdolnych do konkurencji, szczególnie w aspekcie członkostwa w Unii Europejskiej.
- Rozwój usług i małych firm.
- Rozwój instytucji kreujących gospodarkę w gminie

Osiągnięcie tak postawionych celów strategicznych wymusza potrzebę sformułowania operacyjnych celów ekorozwoju uwzględniających szanse i zagrożenia. Za cele operacyjne uznano:

¹ Wynikają również ze strategii rozwoju województwa Zachodniopomorskiego

Strategia rozwoju miasta i gminy Iłsko

- optymalne wykorzystanie położenia tranzytowego z uwzględnieniem uwarunkowań ekonomicznych;
- rozwój infrastruktury na potrzeby gospodarki rynkowej w sposób minimalizujący konflikty ze środowiskiem;
- wzmocnienie instytucjonalno-organizacyjnego otoczenia gospodarki rynkowej;
- wykorzystanie i wzmocnienie potencjału rozwojowego głównych ogniw układu węzłowego;
- zmiany strukturalne w gospodarce, szczególnie w obrębie rolnictwa i turystyki, prowadzące do wielofunkcyjności gospodarki, wzrostu efektywności oraz ograniczenia presji na środowisko;
- inwestowanie w „kapitał ludzki” w celu podniesienia umiejętności, aktywności i mobilności, zgodnie z wymaganiami gospodarki rynkowej i jej ekologizacji;
- zachowanie trwałości użytkowania zasobów i walorów środowiska;
- kształtowanie wartości społecznych w kierunku sprzyjającym akceptacji ekorozwoju;
- rozbudowa systemu obszarów chronionych w integracji z systemem europejskim i krajowym (ECONET);
- poprawa jakości środowiska ze szczególnym uwzględnieniem jakości wód.

9 PLAN OPERACYJNY

Wynika z zakreślonych wcześniej celów strategicznych. Obejmuje zakres poszczególnych działań w ramach branżowych programów określonych na podstawie analiz eksperckich i opinii oraz propozycji mieszkańców gminy.

Zawiera programy rozwoju gminy w dziedzinie:

- Program ochrony przyrody i ochrony środowiska (PR-1),
- Rozwój funkcji turystycznej (PR-2),
- Rolnictwa, leśnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego oraz terenów wiejskich (PR-3),
- Infrastruktury technicznej (PR-4),
- Infrastruktury społecznej (PR-5),
- Aktywizacji miejscowego rynku pracy i ograniczanie bezrobocia. Rozwój przedsiębiorczości (PR-6),

9.1 PROGRAM 1 (PR-1)

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY I OCHRONY ŚRODOWISKA

Ingerencja człowieka w środowisko przyrodnicze staje się, szczególnie w ostatnim czasie, czynnikiem naruszającym stan biologicznej równowagi i przyczynia do wielu zagrożeń zasobów naturalnych. Negatywnymi skutkami antropopresji są odpady, zanieczyszczenia, nadmierna eksploatacja zasobów.

Skutki te mają charakter strat gospodarczych (wymiernych, finansowych) i społecznych (niewymiernych bądź trudno mierzalnych finansowo) związanych głównie z warunkami życia pracy i wypoczynku ludzi.

Ochrona zasobów środowiska naturalnego stanowi zatem jedno z zadań priorytetowych polityki strukturalnej i rozwoju obszarów wiejskich. Problematyka z tym związana obejmuje między innymi:

- Metody produkcji rolniczej
- Zalesianie gruntów
- Ochronę gatunków roślin i zwierząt
- Ochronę wód podziemnych i gruntowych
- Redukcję zanieczyszczeń
- Zachowanie krajobrazu i cennych obiektów przyrodniczych
- Zagospodarowanie odpadów itd.

Przyjęcie przez Polskę ustawodawstwa Unii Europejskiej będzie wymagało podjęcia wielu działań związanych z ochroną środowiska, przyrody i krajobrazu, będą to wymogi nakazowo-zakazowe w zakresie korzystania z zasobów naturalnych, dopuszczalnych form zanieczyszczeń, sposobów zagospodarowania odpadów itp.

INSTRUMENTY PRAWNE

Polskie prawo ochrony środowiska i zasobów naturalnych uwzględnia konieczność zrównoważonego rozwoju - **ekorozwoju** i ochrony przyrody co prowadzi do prawnego wyodrębnienia obszarów, na których powinny obowiązywać różnego rodzaju ograniczenia w ich użytkowaniu.

System obszarów chronionych można tworzyć na podstawie następujących przepisów prawnych:

- Ustawie o ochronie przyrody z dn.16.10.1991 r
- Ustawie o ochronie i kształtowaniu środowiska z dn.31.01.1980 r
- Ustawie Prawo Wodne z dn.24.10.1974 r
- Ustawie o lasach z dn.28.09.1991 r
- Ustawie o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym z dn.17.06.1966r

Ustawa o samorządzie terytorialnym podaje, że do zadań własnych gminy należą sprawy związane z ładem przestrzennym, gospodarka terenami i ochrona środowiska .

Rangę prawa miejscowego posiadają plany zagospodarowania przestrzennego, tworzone na poziomie gmin, które mogą ustalić granice obszarów i warunki ich zagospodarowania wynikające z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego.

Gmina ma obowiązek sporządzenia następujących dokumentów dotyczących ekorozwoju

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – dokument ten stanowi zasadnicze narzędzie prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy w wieloletniej perspektywie

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na podstawie którego może gmina realizować zadania z zakresu ochrony środowiska

Ochrona zasobów przyrody

Według ustawodawcy ideą ochrony przyrody jest zachowanie potencjału przyrodniczego biosfery, w szczególności poprzez zachowanie ciągłości istnienia rodzimych gatunków i ekosystemów. W celu realizacji tych zadań niezbędne jest :

1. dokonanie inwentaryzacji dóbr przyrody – w gminie Ińsko opracowano operat pt. Waloryzacja przyrodnicza gminy
2. sukcesywne tworzenie obszarów chronionych, które wraz z lasami i terenami zieleni komunalnej połączone byłyby korytarzami ekologicznymi
3. optymalne kształtowanie struktury przestrzennej rozmieszczania lasów poprzez nowe zalesienia, jak również objęcie szczególnym nadzorem lasów pozostających poza własnością Skarbu Państwa

Obszary prawnie chronione

- Iński Park Krajobrazowy wraz z otuliną
- Rezerwaty przyrody (3) „**GŁOWACZ**”, „**KAMIENNA BUCZYNA**”, „**WYSPA SOŁTYSKI**”
- Użytki ekologiczne (3) „**WILKOWE BAGNO**”, „**WIERZCHUCICE**”, „**WYSZKOWA GÓRA**”
- Zespół przyrodniczo krajobrazowy „**OSTROWIE**”
- Miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych (8)

Obszary i obiekty proponowane do ochrony

Wg „Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Ińsko (operat generalny) obiekty i obszary proponowane do ochrony to:

1. REZERWATY – 12

- „**Źródłiskowe Zbocza**” (R-1) - pn.- zach. część gminy o pow. 80 ha (nad j. Dłusko), celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych oraz naturalnych zbiorowisk leśnych, nieleśnych z licznymi stanowiskami roślin chronionych zwierząt. W granicach proponowanego rezerwatu znajdują się wzniesienia SOKAL – 174 m n.p.m. oraz GÓRA BUKOWA – 177 m n.p.m.
- „**Turzycowe Jezioro**,” (R-2) - pn. część gminy w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego, pow. 83 ha, celem ochrony jest zachowanie śródleśnych zarastających jezior z licznymi stanowiskami roślin chronionych oraz stanowiskami faunistycznymi
- „**Torfowisko Studnickie**” (R-3) - ok. 2 km od miejscowości Ziemisko w otulinie Parku, pow. 30 ha, tematem ochrony jest zachowanie torfowiska wysokiego
- „**Bagno Zatomskie**” (R-4) - ok. 0,5 km od zabudowań Ińska, w granicach Parku, pow. 17 ha, celem ochrony jest zachowanie torfowiska wysokiego i przejściowego
- „**Jezioro Długie**” (R-5) - obiekt położony na wsch. od Ińska w otulinie Parku. pow. 170 ha, tematem ochrony jest zachowanie stanowisk wielu zagrożonych roślin wodnych oraz muraw
- „**Bórbagno Miałka**” (R-6) - obiekt położony 0,5 km na pn. od miejscowości Linówko o pow. 40 ha leżący w granicach Parku, celem ochrony jest zachowanie bagiennego boru z rzadkimi gat. roślin naczyniowych i torfowych

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- „Rosiczki” (R-7) - środ. część gminy pomiędzy jeziorami Linówko, Ińsko, Wisola w granicach Parku o pow. 17 ha, celem ochrony jest zachowanie mszaru i przylegającego do niego olesu
- „Jeziora Sady” (R-8) - środ. część gminy pomiędzy jeziorami Linówko, Ińsko, Wisola w granicach Parku, pow. 59 ha, zachowanie kompleksu torfowisk, bagien, oczek wodnych otoczonych lasem bukowym, jest to siedlisko takich gat. ptaków jak bocian czarny, czapla siwa, żuraw
- „Torfowisko Biała” (R-9) - na wsch. od miejscowości Biała (ok. 1,5 km), pow. 17 ha, celem ochrony jest zachowanie olesu, mszaru oraz stanowisk chronionych
- „Perłówkowa Buczyna” (R-10) - pn.- zach. część gminy koło m. Kozy Pomorskie w granicach Parku, pow. 54 ha, tematem ochrony jest zachowanie zespołu buczyny pomorskiej
- „Bukowy Las” (R-11) - pd. część gminy w granicach Parku, pow. 134 ha, celem ochrony jest zachowanie krajobrazu polodowcowego wraz ze zróżnicowaną roślinnością
- „Krzemieńskie Źródlika” (R-12) - wsch. brzeg jeziora Krzemień, koło m. Ciemnik, w granicach Parku o pow. 60 ha, celem ochrony jest zachowanie kompleksu bagiennych lasów oraz lasów liściastych, zbiorników wodnych,

2. ZESPOŁY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE – 3

- „Chojniczka” (ZPK-1) - pn. część gminy na zach. od m. Waliszewo w granicach Parku, pow. 50 ha, tematem ochrony jest zarastające jezioro Chojniczka wraz torfowiskami i fragmentami boru bagiennego
- „Pławnica” (ZPK-2) - proponowany obiekt o charakterze ponadgminnym, na terenie gminy Ińsko obejmowałby pow. 39 ha, celem ochrony jest zachowanie kompleksu różnych zbiorowisk roślinnych
- „Linówko” (ZPK-3) - środkowa część gminy na wsch. od Linówka, na terenie Parku na pow. 310 ha, tematem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych, kompleksu zbiorowisk roślinnych oraz ostoi wielu gat. flory i fauny

3. UŻYTKI EKOLOGICZNE – 9

- „Łąki Studnickie” (UE-1) - pn.- wsch. część gminy, celem ochrony jest zachowanie walorów łąk biocenotycznych
- „Nieryb” (UE-2) - obszar położony ok. 0,5 km na pn. od kolonii Storkowo w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego, pow. 21 ha, tematem ochrony jest zachowanie walorów kompleksu trzcinowiska i jeziora ostoi wielu gat. flory i fauny
- „Popia Łąka” (UE-3) - obszar położony ok. 0,5 km na wsch. od m. Storkowo w otulinie Parku, pow. 37 ha, celem ochrony jest zachowanie walorów kompleksu śródleśnych łożowisk, szuwarów, trzcinowisk będących ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt
- „Bagno Małe” (UE-4) - obiekt położony ok. 0,5 km na pd.- wsch. od kolonii Storkowo w otulinie Parku, pow. 18 ha, celem ochrony jest zachowanie kompleksu śródleśnych łożowisk, trzcinowisk, szuwarów ostoi wielu cennych gat. zwierząt i roślin
- „Łądek” (UE-5) - na zach. od m. Studnica, pow. 45 ha, celem ochrony zachowanie walorów dwóch jezior Łądek i Trawiaste oraz łąk
- „Jeziora Kiełpina” (UE-6) - ok. 1,5 km na pd.- zach. od m. Studnica, pow. 45 ha, tematem ochrony jest zachowanie walorów dwóch jezior Kiełpino Duże i Kiełpino Małe wraz z zespołem trzcinowisk i łożowisk
- „Porady” (UE-7) - ok. 2 km na wsch. od m. Ciemnik, pow. 1 km, celem ochrony jest zachowanie walorów łąki pełnikowej
- „Czertyń Mały” (UE-8) - na pół. od m. Czertyń Leśny, pow. 15 ha, celem ochrony jest zachowanie walorów torfowiska niskiego z cennymi, chronionymi gat. roślin

„Czertyń Duży” (UE-9) - obiekt ponadregionalny, na terenie gminy Ińsko pow.27 ha, celem ochrony jest zachowanie kompleksu jeziora Czertyń i otaczających go zbiorowisk roślinnych, a także ostoją wielu gat. zwierząt np. gęgawy, bobra, wydry

4. POMNIKI PRZYRODY I ALEJE

Autorzy opracowania „Waloryzacja Przyrodnicza Gminy Ińsko” proponują objęcie ochroną pomnikową 10 okazów drzew, 9 alei, 2 źródlisk i 4 głązowisk.

5. INNE OBSZARY I OBIEKTY

W wyniku przeprowadzonej waloryzacji krajobrazowej w gminie Ińsko wyróżniono innych 14 obiektów (OC). Niektóre z nich znajdują się w obrębie proponowanych wyżej obiektów, inne stanowią wyodrębnione spośród mniej cennych przyrodniczo terenów miejsca.

9.1.1 Działania na rzecz ochrony środowiska

1.Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb poprzez:

- prowadzenie działań zmierzających w kierunku rozwiązania utylizacji ścieków, niezbędnych do wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych
 - a) kanalizacja – dokończenie kanalizacji miasta Ińsko (ul. Sienkiewicza) i w miejscowości Ścienne oraz kanalizacja pozostałych miejscowości
 - b) oczyszczalnie przyzagrodowe
 - c) w przypadku produkcji zwierzęcej uwzględnić magazynowanie i zagospodarowanie gnojówki, gnojowicy, obornika
- wprowadzenie systemu monitoringu czystości wód i odprowadzonych ścieków
- modernizacja istniejących lokalnych kotłowni, zastąpienie kotłowni węglowych kotłowniami przyjaznymi dla środowiska
- nawożenie zrównoważone użytków rolnych – odbudowa i zachowanie równowagi pokarmowej gleb

2.Gospodarka odpadami komunalnymi

- prowadzenie działań w kierunku segregacji i recyklingu odpadów komunalnych nadających się do ponownego wykorzystania
- prowadzenie stałego nadzoru nad gminnym składowiskiem odpadów komunalnych, zabezpieczenie przed przedostaniem się szkodliwych substancji do wód powierzchniowych i podziemnych
- likwidacja dzikich wysypisk

3.Rekultywacja i uzdatnianie terenów zdegradowanych przez działalność gospodarczą (żwirownie) oraz stała kontrola jakości środowiska w obrębie zdegradowanych terenów

4.Rozwój turystyki przyjaznej środowisku (ścieżki rowerowe, przyrodnicze, ścieżki zdrowia szlaki piesze itp.)

5.Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni w strefach zamieszkania (organizacja szkoleń, konkursów np. „Najpiękniejsza posesja,,)

6.Wspieranie działań na rzecz edukacji ekologicznej

~~Strategia rozwoju miasta i gminy Łisko~~

- dotowanie programów autorskich
- organizowanie olimpiad, konkursów,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych administracji samorządowej w dziedzinie ochrony środowiska
- współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz ochrony środowiska
- wdrażanie i monitoring planów ochrony środowiska

9.2 PROGRAM 2 (PR-2)

ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ

Gmina Ińsko należy do najbardziej atrakcyjnych turystycznie gmin województwa zachodniopomorskiego. Jej unikatowe walory przyrodnicze, krajobrazowe oraz nieskażone środowisko to wielkie atuty tej gminy.

W parze z bardzo wysokimi walorami turystycznymi analizowanej gminy nie idzie jednak poziom zagospodarowania turystycznego. Obecne zagospodarowanie turystyczne jest nie w pełni wystarczające i to w zakresie bazy noclegowo-gastronomicznej jak i pozostałych elementów infrastruktury turystycznej. Wszystkie składowe wpływające na wytworzony produkt turystyczny muszą sprostać wymaganiom współczesnych standardów i wymogów ruchu turystycznego.

Zasadniczą część gminy zajmuje Iński Park Krajobrazowy wraz z otuliną, dlatego celem strategii rozwoju przestrzennego winna być turystyka nie zagrażająca naturalnemu środowisku, a więc turystyka zrównoważona. Turystyka zrównoważona przyniesie korzyści zarówno środowisku przyrodniczemu jak i lokalnej społeczności w postaci chociażby miejsc pracy.

GLÓWNE ZADANIA

1. Powstanie Informacji Turystycznej
2. Modernizacja i budowa bazy noclegowej, gastronomicznej o odpowiednim standardzie
2. Modernizacja i rozwój pozostałej infrastruktury turystycznej
3. Rozwój infrastruktury towarzyszącej
4. Zintegrowany system promocji i informacji
5. Rozwój produktu turystycznego pod kątem możliwości przedłużenia sezonu turystycznego
6. Przygotowanie kadr obsługi turystycznej
7. Poprawa świadomości ekologicznej

REALIZACJA

Wdrożenie założeń strategii rozwoju funkcji turystycznej wiąże się z podjęciem szeregu przedsięwzięć. Wiele z nich powinno się realizować wspólnie z innymi gminami tworząc związki gmin sąsiadujących ze sobą i koordynujących rozwój funkcji turystycznej.

Związek gmin może ubiegać się o fundusze strukturalne z Unii Europejskiej w celu realizacji określonych zadań.

Gmina Ińsko posiada już tradycje turystyczne, a lokalna społeczność jest pozytywnie nastawiona do rozwoju i obsługi ruchu turystycznego.

MODERNIZACJA I BUDOWA BAZY NOCLEGOWEJ, GASTRONOMICZNEJ O ODPOWIEDNIM STANDARDZIE

- Modernizacja istniejącej bazy noclegowej i gastronomicznej
- Budowa nowej bazy spełniającej standardy europejskie dla turystów krajowych i zagranicznych
 - a) Na obszarze 4,62 ha (w Ińsku) zakłada się zagospodarowanie terenu na :
 - budowę 85 domków na ok. 340 miejsc noclegowych
 - pasaż handlowo – usługowy
 - zaplecze gastronomiczne

~~Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko~~

- zaplecze rekreacyjne: pływalnie, kręgielnie, sauny, solarium
- b) W miejscowości Ścienne budowa pola namiotowego z pełną infrastrukturą
- c) Otworzenie campingu w Ińsku
- d) Budowa hotelu z funkcjami kongresowymi (Ińsko)
- e) Powstanie schroniska młodzieżowego (budowa nowego lub w okresie letnim wykorzystanie budynku przedszkolnego)
- f) Kontynuacja kolonii i obozów letnich z wykorzystaniem obiektów szkolnych w Ińsku
- Poszukiwanie inwestorów krajowych i zagranicznych dla nowych inwestycji turystycznych
- Rozwój agroturystyki – na terenie całej gminy

AGROTURYSTYKA

W zrównoważonym rozwoju turystyki ważną rolę odgrywa agroturystyka uzupełniona produkcją zdrowej żywności.

Agroturystyka jest formą turystyki pobytowej w gospodarstwie rolnym. Daje możliwość kontaktu z przyrodą bez negatywnego oddziaływania na nią. Podnosi ona świadomość ekologiczną zarówno gości jak i kwaterodawców. Rozwój agroturystyki dodatkowo sprzyja podtrzymywaniu lokalnych tradycji w zakresie sztuki i wytwórczości ludowej.

Zasadnicze cechy prawidłowo prowadzonego przedsięwzięcia w gospodarstwie agroturystycznym to przede wszystkim:

- wysoki standard proponowanych usług, który ponownie sprowadzi klientów
 - podniesienie warunków higieniczno - sanitarnych mieszkań i obejść gospodarskich
 - zadbanie o wygląd estetyczny elewacji domów, posesji, ogrodów przydomowych
 - upiększenie otoczenia zielenią
 - wyznaczenie miejsc rekreacji, wypoczynku w gospodarstwie
- zainwestowany kapitał w proporcji z potencjalnymi wpływami z prowadzonej działalności (cena potencjalnych klientów, aktualne koszty, wymagania rodziny)
- dobra reklama i promocja
- zapewnienie atrakcji w gospodarstwie np. rękodzielnictwo, praca w gospodarstwie, przejażdżki konne itd.
- znajomość ofert kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych w gminie, powiecie, województwie
- zdolność do przyjęcia zmiennych trendów i podejmowania decyzji na przyszłość
- utworzenie lokalnego lub przynależność do ponadregionalnego stowarzyszenia agroturystycznego

Budownictwo letniskowe pod warunkiem

- Wyposażenie obiektów letniskowych w niezbędną infrastrukturę techniczną zabezpieczającą przed degradacją środowiska
- Wprowadzenie elementów zieleni
- Zracjonalizowanie przestrzennych układów osadniczych tworzonych przez budownictwo rekreacyjne tak ,aby z jednej strony nie zajmowało ono odizolowanych działek bez odpowiedniej infrastruktury, a z drugiej strony nie tworzyło zbyt dużych aglomeracji zaburzających lokalne układy ekologiczne

Ze względu na usytuowanie gminy w Ińskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie ważne jest

- 1.uwzględnienie założeń Planu Ochrony Parku
- 2.zapobieganie szpeceniu krajobrazu niskimi walorami estetycznymi domków rekreacyjnych

3. zapobieganie sprzedaży na działki rekreacyjne terenów o najwyższych walorach przyrodniczych przez odpowiednie sformułowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

MODERNIZACJA I ROZWÓJ POZOSTAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

Walory turystyczne gminy Ińsko pozwalają na uprawianie różnych form turystyki przy jednoczesnym ich łączeniu. Mając na uwadze walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe proponuje się następujące formy turystyki:

Krajoznawcza – ma na celu poznanie gminy. Zwiedzanie terenu może odbywać się grupowo lub indywidualnie, w sposób niezorganizowany lub zorganizowany z przewodnikiem. Na całym obszarze o ciekawych walorach krajobrazowych, przyrodniczych, kulturowych preferuje się ten rodzaj turystyki poprzez wyznaczenie szlaków i tras.

Turystyka piesza

- oznakowanie, opisanie nowych szlaków pieszych, weryfikacja i odnowienie istniejących szlaków turystycznych

Przez gminę Ińsko przechodzą trzy oznakowane szlaki ponadgminne. Istnieją również szlaki lokalne, które należałoby opisać, oznakować, wydać materiały promocyjne np.

- Ińsko – j. Zamczysko – Storkowo Dolne – j. Pleśna (8 km)
- Ińsko – j. Długie – o. Rybionek – Storkowo (4 km)
- Dokoła jeziora Ińsko (ok. 15 km) Ińsko – Zatoka Długa- Półwysep Leszczynowy – Zatoka Krótka – Półwysep Wyspowy – o. Ostrowie – m. Orzechy – Ińsko
- Ińsko – j. Stubnica (ok. 4,5 km)
- Ińsko – j. Wisola – j. Okole (ok. 10,5 km)
- Ińsko – Rybionek – j. Długie – Studnica (ok. 12 km)
- Wyznaczenie miejsc biwakowych, pól namiotowych z towarzyszącą infrastrukturą
- Oznaczenie najciekawszych miejsc gminy – tablice, kierunkowskazy, foldery
- Wyznaczenie i oznakowanie punktów widokowych

Turystyka rowerowa

Dzięki walorom zdrowotnym i niewielkim zagrożeniom dla środowiska przyrodniczego turystyka rowerowa może ograniczyć rozwój turystyki samochodowej. W celu uatrakcyjnienia turystyki rowerowej niezbędne jest ponadgminne opracowanie i oznakowanie tras rowerowych. Turystyka rowerowa wymaga lepszego niż turystyka piesza oznakowania szlaków zarówno pod względem technicznym jak i ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych. PTTK opracowało trzy trasy rowerowe opisane w cz. I. Poza wyznaczeniem i oznaczeniem w/w tras należy zapewnić:

- możliwość wypożyczenia roweru (Ińsko - na byłej stacji wąskotorowej oraz przy parkingach strzeżonych)
- strzeżone parkingi samochodowe na początkach tras rowerowych (np. w Ińsku na istniejących już parkingach, na byłej stacji wąskotorowej)
- wydanie materiałów: map, folderów itp. przynajmniej w trzech językach

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- wyznaczenie miejsc biwakowych,
- obsługę ruchu turystycznego (pola biwakowe, gastronomia itd.) - wykorzystanie budynków stacji kolejki wąskotorowej, która prowadziła przez cztery gminy Stargard Szcz. – Marianowo – Dobrzany – Ińsko na punkty gastronomiczne, wypożyczalnie rowerów, miejsca postojowe, toalety itp.
- wyznaczenie nowych tras
 - ponadgminnych - Trasa Kolejki Wąskotorowej
 - lokalnych - wokół jezior Wisola, Ińsko – Miałka,

Ścieżki przyrodnicze

Gmina Ińsko leży w obrębie Ińskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Dla miłośników obserwacji przyrody, przeżyć na łonie natury i kształcenia w dziedzinie środowiska ta forma odpoczynku ma duże znaczenie. Wszelkie oznakowanie tras niezbędne jest przy współpracy ze strażników przyrody i Nadleśnictwa w Dobrzanach, Łobzie, Drawsku Pomorskim.

Oferty winny być ukierunkowane na :

- Wędrówki tematyczne z przewodnikiem
- Bezkrwawe łowy czyli fotografowanie fauny i flory
- Aktywne uczestnictwo w pracy na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu
- Utworzenie ścieżek przyrodniczych

Ścieżki przyrodnicze proponowane przez strażników przyrody – Dyrekcji Ińskiego i Szczecińskiego Parku Krajobrazowego

Proponowane ścieżki przyrodnicze

Tabela 27

Lp	Nazwa ścieżki	Długość [km]	Charakter
1.	Wilkowe Bagno	4,0	Przyrodniczo-krajobrazowa
2.	Turzycowe Jezioro	2,8	Przyrodnicza
3.	Chojniczka	3,5	Przyrodnicza
4.	Łąki Studnickie	3,2	Przyrodnicza
5.	Jeziora Kiełpina	3,3	Przyrodnicza
6.	Bagno Zatomskie	2,1	Przyrodniczo-krajobrazowa
7.	Jeziora Sady	6,1	Przyrodnicza
8.	Wyszkowa Góra	3,0	krajobrazowa

Turystyka **wypoczynkowa** – dotyczy form i rodzaju pobytu – długo- i krótkoterminowa

Turystyka pobytowa

Pensjonaty, domki turystyczne, sugerują, iż ta forma może rozwijać się w gminie, należy jednak uwzględnić infrastrukturę na wypadek złej pogody.

- Budowa zadaszonych obiektów kulturalnych i sportowych np. pływalnia, kręgielnia,
- Udostępnienie obiektów przyszkolnych - hali sportowej, boisk
- Zapewnienie szeregu atrakcji turystycznej – imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych
- Możliwość korzystania z innych form turystyki aktywnej

Turystyka świąteczno-weekendowa

- Wykorzystanie bazy noclegowej, infrastruktury turystycznej

- Wyznaczenie wielkości działek rekreacyjnych
- Całoroczna informacja o możliwości wypoczynku w gminie / wykorzystanie INTERNETU
- Oferta agroturystyczna

Turystyka kongresowa

Ta forma może wydłużyć sezon turystyczny. Niezbędna jest jednak budowa infrastruktury turystycznej przystosowanej do obsługi tego typu gości. Wymaga wysokiego standardu bazy noclegowej i bardzo dobrej jakości świadczonych usług. Koniecznie należy uwzględnić urozmaiconą ofertę towarzyszącą

- Teren przeznaczony pod budowę hotelu - pow. 0,8 ha na terenie miasta Ińsko

Turystyka sentymalna

Skierowana do byłych mieszkańców tych terenów głównie Niemców. Należy w ofercie uwzględnić:

- sprzedaż produktów lokalnych np. rękodzielnictwo, wyrobów artystycznych itp.
- przygotowanie informacji turystycznej w języku niemieckim i angielskim
- aktywna promocja „wakacje rodzinne w Polsce”

Turystyka **kwalifikowana** – forma związana z posiadanymi umiejętnościami i kwalifikacjami turysty

Turystyka wodna

Dla obszarów pojeziernych szczególnego znaczenia nabiera ta forma turystyki głównie kajakowa i żeglarska.

- Przygotowanie szlaku kajakowego, reaktywowanie dawnych szlaków kajakowych – jeziora Wyżyny Ińskiej są wielką atrakcją ze względu na długość linii brzegowej, zatoczki, półwyspy i wyspy.
- Proponowane szlaki wodne
 - Szlak nr 1 j. Ińsko – strumyk łączący z j. Zamczysko
 - Szlak nr 2 pn. Zatoką j. Ińskiego do o. Orzeszki
 - Szlak nr 3 zat. Długą do m. Ścienne
 - Szlak nr 4 zat. Południową do m. Linówko
 - Szlak nr 5 wokół j. Stubnica
- Utworzenie stanic i przystani sprzętu pływającego
- Przystań jachtowa w Ińsku
- Budowa nowego mola z uwzględnieniem miejsc do cumowania żaglówek, kajaków w Ińsku (miejsca obecnie istniejącego)
- Organizowanie cyklicznych imprez o charakterze lokalnym i regionalnym

Wędkarstwo

Wody jezior i rzek gminy Ińsko to siedlisko wielu cennych gatunków ryb cieszą się więc dużym zainteresowaniem wędkarzy. W przypadku tej formy wypoczynku należy uwzględnić:

- Doprowadzenie czystości wód płynących i stojących do I klasy czystości

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej
- Sukcesywne zarybianie wód
- Wyznaczenie i oznakowanie stanowisk wędkarskich
- Budowa systemów pomostów

Jeździectwo konne

- Wyznaczenie tras jazdy konnej
- Wykorzystanie baz agroturystycznych, Stadniny Ogierów w Łobzie oraz innych prywatnych ośrodków jeździeckich, które mogą powstać na terenie całej gminy
- Przygotowanie i promocja oferty dla miłośników spędzania wolnego czasu w siodle

inne formy spędzania wolnego czasu

- Narciarstwo liniowe (Ińsko)
- Windsurfing
- Nurkowanie
- Łowiectwo

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TOWARZYSZĄCEJ

- Polepszenie dostępności komunikacyjnej w tym :
 - a) oznakowanie wszelkich dróg komunikacyjnych (wojewódzkich, powiatowych, gminnych)
 - b) powstrzymanie likwidacji lokalnych i ponad lokalnych połączeń komunikacji PKS
 - c) zaopatrzenie miejscowości gminnych w schematyczne plany sytuacyjne
 - d) wyposażenie przystanków PKS w schematyczne mapki i informacje o połączeniach z najbliższymi miejscowościami
- wyposażenie miejscowości gminnych w niezbędną infrastrukturę techniczną (szczególnie kanalizację)
- polepszenie stanu dróg
- stworzenie weekendowych punktów pierwszej pomocy, bezpieczne kąpieliska (strzeżone)
- możliwość korzystania z bankomatów, kantoru
- rozbudowa sieci parkingów i miejsc postoju wyposażonych w turystyczne informacje
- oznakowanie i dostępność do usług

ZINTEGROWANY SYSTEM PROMOCJI I INFORMACJI

Warunkiem rozwoju turystyki w gminie jest stworzenie spójnego systemu informacji, który będzie dostępny dla każdego potencjalnego turysty (zapewni sprzedaż produktu turystycznego). Istotne jest utworzenie Centrum Informacji Turystycznej w Ińsku.

Zadanie Centrum Informacji Turystycznej

- współpraca z ośrodkami informacji turystycznej w kraju i za granicą między innymi poprzez system internetu.
- udzielanie informacji turystycznej dla bezpośredniego i pośredniego odbiorcy o aktualnych cenach, rodzaju i formie usług turystycznych.
- rezerwacja noclegów
- fachowa obsługa przewodnicka
- umożliwienie kupna map, przewodników, folderów

Efekty zamierzonej działalności w sprzedaży produktu turystycznego w znacznym stopniu zależą od właściwej promocji.

Promocja gminy winna obejmować:

- utworzenie lokalnych punktów informacji turystycznej – „it” czynnych także w czasie weekendów
- kompetentna obsługa turystów w tym cudzoziemców
- publikowanie dobrej jakości broszur, folderów, map, informatorów gminnych w kilku wersjach językowych
- atrakcyjne oznakowanie szlaków, tras, obiektów turystycznych
- oznakowanie gospodarstw agroturystycznych (logo gospodarstw)
- organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych
- sprzedaż pamiątek wykonanych przez ludowych artystów
- nawiązanie kontaktów z wyspecjalizowanymi tour-operatorami na wybranych rynkach zagranicznych
- uczestnictwo gminy w targach turystycznych w kraju i za granicą
- tworzenie związków gmin sąsiadujących ze sobą koordynujących rozwój funkcji turystycznej

ROZWÓJ PRODUKTU TURYSTYCZNEGO POD KĄTEM MOŻLIWOŚCI PRZEDŁUŻENIA SEZONU TURYSTYCZNEGO

Wiele czynników w gminie wpływa na ograniczenie rozwoju turystyki w okresie posezonowym. Do najistotniejszych należą:

- warunki klimatyczne – ograniczenie sezonu turystycznego do okresu trzech miesięcy, przy czym często w okresie tym występuje niekorzystna pogoda
- nizinny charakter rzeźby terenu powoduje występowanie tylko jednego sezonu turystycznego w ciągu roku
- skromna oferta dóbr dziedzictwa kulturowego jako produktu turystycznego
- brak infrastruktury turystycznej uniezależniającej turystów od kaprysów pogodowych
- mała ilość całorocznej bazy noclegowej
- konkurencyjność innych regionów w kraju i za granicą

Istnieją jednak możliwości przedłużenia sezonu turystycznego w okresie wiosennym i jesiennym (rajdy rowerowe, wędkarstwo, żeglarstwo, grzybobranie, wędrowki i przejażdżki konne), a w mniejszym stopniu w okresie zimowym (bojery, narciarstwo nizinne, wędkarstwo podlodowe, jazda konna).

Niewątpliwie sezon turystyczny przedłużyć może turystyka kongresowa, agroturystyka, a także powstanie ośrodka rekreacyjnego w Ińsku (basen, kręgielnia itd.)

PRZYGOTOWANIE KADR OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO

Warunkiem rozwoju turystyki oraz sprzedaży lokalnego produktu turystycznego jest stworzenie warunków realizacji strategii rozwoju funkcji turystycznej na terenie gminy Ińsko są odpowiednie kadry skupione w organach administracji gminnych (stanowisko ds. turystyki) oraz w poszczególnych przedmiotach obsługi ruchu turystycznego.

Rozwój kompetentnego personelu

- określenie potrzeb w zakresie liczebności i kwalifikacji specjalistycznego personelu (przewodnicy, instruktorzy sportowi, ratownicy)
- przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi ruchu turystycznego

~~Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko~~

- kursy językowe
- szkolenia dla rolników zamierzających prowadzić działalność agroturystyczną

POPRAWA ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ

Rozwój turystyki na obszarze gminy Ińsko nie może odbywać się ze szkodą dla środowiska przyrodniczego i dlatego powinien podlegać pewnym ograniczeniom

- obiekty infrastruktury turystycznej winny być wyposażone w niezbędne media
- obiekty turystyczne o odpowiednim standardzie winny być lokowane poza najcenniejszymi obszarami przyrodniczymi
- ruch turystyczny na obszarach cennych przyrodniczo winien być tak zorganizowany, aby nie zniszczył walorów naturalnego środowiska
- zastąpienie turystyki pobytowej – biernej w turystykę kwalifikowaną, turystykę przyrodniczą, agroturystykę
- współdziałanie organizatorów turystyki ze strażnikami przyrody, gminą, leśnictwem
- wzrost świadomości ekologicznej miejscowej społeczności – edukacja ekologiczna

ROZWÓJ OCHRONY ŚRODOWISKA

- określenie w lokalnych planach nieprzekraczalnych granic rozwoju przestrzennego miejscowości turystycznych oraz wyłączenie z zagospodarowania obszarów o wysokich walorach środowiskowych
- porozumienia między gminami w zakresie wspólnych celów rozwoju ochrony środowiska (związki gmin)
- zmniejszenie zanieczyszczeń poprzez budowę infrastruktury technicznej
- wytyczenie terenów cennych przyrodniczo zgodnie z sugestiami konserwatorów przyrody

9.3 PROGRAM 3 (PR-3)

ROZWÓJ ROLNICTWA, LEŚNICTWA I PRZETWÓRSTWA ROLNO – SPOŻYWCZEGO ORAZ TERENÓW WIEJSKICH

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Funkcja rolnicza będzie nadal znaczącą w rozwoju gospodarczym gminy Ińsko.

Zakłada się konieczność jej odbudowy i wzmocnienia ekonomiczno – organizacyjnego.

Proces - rozłożony w czasie, w znacznej części uzależniony będzie jednak od ogólnej polityki rolnej oraz poziomu rozwoju gospodarczego kraju. Ważnymi czynnikami stymulującymi program może być także integracja z Unią Europejską, dalsze przekształcenia strukturalne oraz prywatyzacja otoczenia rolnictwa. W perspektywie najbliższych lat przewiduje się wsparcie procesu modernizacji gospodarstw rolnych, marketingu i przetwórstwa rolno – spożywczego oraz podnoszenie ich jakości. Zmierza się do tego by rolnik produkował lepiej ale niekoniecznie więcej za wszelką cenę.

Wsparcie będzie dotyczyć:

- inwestycji w gospodarstwach rolnych (modernizacji budynków inwentarskich, parku maszynowego, inwestycji związanych z zagospodarowaniem odchodów zwierzęcych oraz poprawę jakości produkcji),
- przetwórstwa i marketingu produktów rolno – spożywczych. Służyć to ma wzmocnieniu pozycji konkurencyjnej gospodarstw rolnych oraz uzyskaniu wyższych dochodów (dotyczy to gospodarstw rozwojowych),
- przechodzenia na wcześniejsze emerytury rolników oraz zagospodarowanie się młodych rolników, tworzenie nowoczesnych konkurencyjnych gospodarstw rolnych,
- tworzenie grup producenckich i poprawa organizacji rynku rolnego,
- wykorzystywanie innych funkcji w rozwoju terenów wiejskich np. agroturystyka.

ZADANIA

W oparciu o przewidywane w perspektywie członkostwo w Unii Europejskiej i zmiany w polityce rolnej w Polsce, zakłada się w gminie realizację następujących zadań:

- poprawę struktury władania i użytkowania gruntów i tworzenie efektywnej struktury agrarnej,
- przekazanie części gruntów gospodarstw AWRSP (dzierżaw) do dalszego wykorzystania na cele rolnicze na rzecz indywidualnych gospodarstw rolnych, lub wyłączenie ich na cele nierolnicze: pod zalesienia, urządzenia rekreacyjne, infrastrukturę techniczną, socjalną i mieszkaniową oraz na rzecz innych pozarolniczych działów i gałęzi gospodarczych np. turystyka wiejska,
- zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo,
- przeznaczenie części zasobów trwałych (budynków i budowli) nieprzydatnych dla rolnictwa na cele nierolnicze (drobna wytwórczość, usługi, rzemiosło oraz inna pozarolnicza działalność),
- intensyfikację rolnictwa zwłaszcza niektórych działów i gałęzi produkcji o wysokiej chłonności czynnika pracy żywej (tzw. działy specjalne, np. uprawa roślin jagodowych i warzyw) oraz osiągnięcie wysokiego poziomu produkcji rolnej związanej z systemem kontraktacji i przemysłem rolno – spożywczym, przy wzroście konkurencyjności kosztów wytwarzania,

- pozytywną selekcję indywidualnych gospodarstw rolnych tj. wspieranie gospodarstw rodzinnych zapewniających dochody na poziomie parytetowym, a gospodarstw drobnych wykorzystujących alternatywne źródła dochodów,
- w indywidualnych gospodarstwach rolnych o odpowiednich uwarunkowaniach organizacyjnych – wykorzystanie ich zasobów na rzecz innych, pozarolniczych kierunków działalności gospodarczej, szczególnie w dziedzinach usług rekreacyjnych (agroturystyka), czy tzw. usług i produkcji nakładczej,
- kreowanie warunków i podstaw organizacyjno – finansowych na rzecz integracji sfery produkcji rolnej ze sferą przetwórstwa rolnego oraz z dziedziną obrotu artykułami rolnymi, zwłaszcza z organizacjami skupu, przechowalnictwa, rynkami hurtowymi (również z giełdami rolno – towarowymi),
- inicjowanie, tworzenie grup producentów (marketingowych) rolnych, spółdzielni,
- utworzenie nowych jednostek usługowo – rolniczych lub przetwórczych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje,
- poprawa wiedzy fachowej rolników i ich rodzin.

REALIZACJA

1. Przekształcenia strukturalne

Strategia restrukturyzacji rolnictwa w gminie może przebiegać w dwóch etapach¹:

⇒ **strategia przetrwania (działań bieżących)**

⇒ **strategia długofalowych przemian**

Strategia przetrwania (okres 4-5 lat) oznacza podjęcie działań w celu najlepszego wykorzystania użytków rolnych i obiektów (w odpowiednim stanie technicznym), sprzedaż lub zakup gruntów rolnych i obiektów przez poszczególnych rolników.

W sytuacji braku kapitału wykorzystane będą różne możliwości jego pozyskiwania, tj. przekazywanie gruntów w dzierżawę, użyczenie, pozyskiwanie współników oraz poszukiwanie dodatkowych dochodów poza rolnictwem. Nastąpi dalsza koncentracja ziemi i upadek wielu gospodarstw. Powstanie szansa na zmianę zawodu i możliwości zatrudnienia w innych niż rolnictwo zajęciach np. w usługach, turystyce.

W strategii długofalowej restrukturyzacji rolnictwa w skali powiatu stargardzkiego należy brać pod uwagę następujące działania:

- prawidłowe kształtowanie przestrzennej organizacji produkcji rolniczej, rozmieszczenie przetwórstwa rolno – spożywczego i rynków zbytu
- tworzenie w okresie docelowym optymalnych, które będą konkurencyjne dla gospodarstw UE
- dopasowanie organizacji obsługi w pełnym zakresie: do form, kierunków i skali produkcji oraz przestrzennego rozmieszczenia ośrodków produkcyjnych
- przemiany w strukturze obszarowej gospodarstw i firm, które muszą uwzględniać problemy społeczno – demograficzne oraz wpływ zmian w technologii i organizacji produkcji rolniczej i jej przetwarzania na kolejnych etapach dochodzenia do założonego modelu organizacyjnego czyli określenie optymalnego obszaru – skali produkcji – uwzględniając optimum technologiczne i ekonomiczne gospodarstwa,
- przyjęcie optymalnego kierunku produkcji oraz poziomu intensywności i produktywności w zależności od warunków przyrodniczych i zasobów

¹ typowa dla województwa Zachodniopomorskiego

produkcyjnych oraz typów gospodarstw, a także przewidywanych zmian w technologii produkcji (uwzględnienie postępu biologicznego, technicznego i organizacyjnego w produkcji i przetwórstwie),

- optymalne lokalizowanie i przyjmowanie odpowiedniej skali bazy przetwórczej, sieci magazynowo – składowej, dostosowanych do konkretnych warunków produkcyjnych,
- wytwarzanie oczekiwanych przez konsumentów produktów żywnościowych.

Wiele wyżej opisanych elementów restrukturyzacji regulowanych będzie przez politykę regionalną i strategię rozwoju rolnictwa w województwie oraz interwencjonizm państwowy (głównie system preferowanego wspierania finansowego). Mając na uwadze powyższe można przyjąć, że w gminie Ińsko i powiecie stargardzkim w ciągu najbliższych 15 lat wystąpią następujące zjawiska strukturalne tj.:

- w strukturze gospodarstw rolnych funkcjonować będą zarówno gospodarstwa rodzinne jak również gospodarstwa rolne typu wielkoobszarowego, kierowane przez indywidualnego właściciela, dzierżawcę lub spółki prawa handlowego. Gospodarstwa takie z uwagi na dużą ilość jednorodnej produkcji i niskie koszty wytwarzania będą konkurencyjne na rynku krajowym i zagranicznym. Będą też ośrodkami produkcji nasiennej, hodowlanej i postępu rolniczego. Gospodarstwa drobne zabezpieczające dotychczas potrzeby konsumpcyjne rodziny, będą nadal funkcjonować pod warunkiem zmiany profilu produkcji – z ogólnej na specjalistyczną. Nie wskazane jest ograniczanie powierzchni gospodarstw. Jedynym kryterium pomocy winno być: poziom efektywności i ich konkurencyjność na rynku. O rodzinnym charakterze gospodarstwa decydować będzie struktura zatrudnienia (w której przeważać powinno zaangażowanie właścicieli).
- powstanie grupa gospodarstw indywidualnych o powiększonym obszarze w oparciu o wydzielony areal gospodarstw Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Będą to gospodarstwa efektywne i dobrze wyposażone w środki produkcji.

W wyniku działań restrukturyzacyjnych (w okresie 10 lat) nastąpi w gminie :

- zmniejszenie liczby towarowych gospodarstw indywidualnych
- przeciętna wielkość gospodarstw wzrośnie do 40-50 ha
- nieznaczne zwiększenie ilości małych gospodarstw, które będą traktowane jako działki przydomowe (2-4ha) lub rekreacyjne

PRODUKCJA ROLNICZA - POPRAWA EFEKTYWNOŚCI I JAKOŚCI

Kierunki rozwoju produkcji roślinnej

Zboża

- utrzymanie powierzchni upraw zbóż na dotychczasowym poziomie lub ograniczenie o około 10% w strukturze zasiewów przy wykorzystaniu nowych wydajnych i jakościowo dobrych odmian,
- uprawa jęczmienia browarnego
- produkcja żyta na potrzeby produkcji spirytusu odwodnionego
- wykorzystanie w dużych gospodarstwach nowych technologii uprawy i uproszczenia.

Rzepak

- utrzymanie powierzchni uprawy, zwłaszcza w gospodarstwach większych obszarowo położonych w rejonach dotychczasowej jego uprawy, w ramach kontraktów z przemysłem olejarskim,

Ziemniaki

- utrzymanie produkcji, ale w oparciu o wcześniej uzgodnione umowy kontraktacyjne i handlowe ziemniaków jadalnych i przemysłowych,
- uporządkowanie odmianowe (ilościowe i jakościowe) prowadzące do wzrostu wydajności i jakości,
- konfekcjonowanie ziemniaków jadalnych.

Uprawy specjalne

- uprawa traw nasiennych i roślin motylkowych,
- intensyfikacja rolnictwa w kierunku wykorzystania istniejących warunków agroprzyrodniczych,
- wykorzystanie lokalnych możliwości zaopatrzenia upraw specjalnych w wodę,
- wykorzystanie miejscowych warunków i możliwości utworzenia zintegrowanej z przetwórstwem rolno - spożywczym i chłodnictwem bazy surowcowej, (truskawki, owoce jagodowe, warzywnictwo itp.)
- utworzenie nowych miejsc pracy poprzez wprowadzenie upraw pracochłonnych – truskawki, zioła, krzewy jagodowe.

Spodziewane efekty

- zatrudnienie ok. 70÷80 osób,
- uzyskanie produkcji wysokiej jakości warzyw i owoców miękkich w ilościach zgodnych z zapotrzebowaniem rynkowym,
- w II-gim etapie uruchomienie w oparciu o istniejące zasoby trwałe, lokalnych przechowalni i bazy konfekcjonowania surowca.

Kierunki rozwoju produkcji zwierzęcej

Trzoda chlewna

Główny kierunek to poprawa efektywności chowu poprzez:

- powiązania kontraktacyjne z zakładami przetwórstwa i instytucjonalne wzmocnienie działań powstałej grupy producentów,
- wprowadzenie klasyfikacji poubojowej, zgodnie z systemem EUROP,
- poprawa mięsności poprzez racjonalny tucz oraz oparcie o wysokojakościowy materiał hodowlany.

Bydło

Główny kierunek to zwiększenie koncentracji i specjalizacji w chowie bydła oraz produkcji mleka i wołowiny poprzez:

- zdecydowane odchodzenie od kierunku użytkowania mleczno-mięsnego,
- dążenie do uzyskania wysokiej jakości wołowiny poprzez chów czystych ras mięsnych,
- koncentrację produkcji mleka, zwiększenie wydajności jednostkowej oraz poprawę jakości,
- utworzenie większych stad (od 20 szt.) w gospodarstwach indywidualnych i wyposażenie obór w aparaturę do chłodzenia mleka,.

Rybactwo

W oparciu o naturalne zbiorniki wodne, kierunek ten będzie miał istotne znaczenie produkcyjne w gminie Ińsko przy zachowaniu racjonalnej gospodarki rybackiej

Rozwój rolnictwa ekologicznego - rolnictwo zintegrowane

Szansą dla rozwoju rolnictwa na obszarach przyrodniczo - chronionych może być produkcja metodami proekologicznymi:

- gospodarstwa ekologiczne (organiczne) – gospodarowanie, w którym wyklucza się stosowanie syntetycznych nawozów mineralnych, pestycydów, regulatorów wzrostu i syntetycznych dodatków do pasz.
Sposób ten to produkcja w obiegu zamkniętym : gleba – roślina – zwierzę, przy zachowaniu dużej samowystarczalności gospodarstw
- gospodarstwa zintegrowane – gospodarowanie, w którym wykorzystuje się harmonijnie postęp techniczny i biologiczny w uprawie, nawożeniu i pielęgnacji roślin. Nawozy sztuczne i pestycydy są stosowane w umiarkowanych ilościach, wykorzystanie ich jest efektywne. Gospodarstwo dąży do zharmonizowania realizacji celów ekologicznych i ekonomicznych rolnictwa
- gospodarstwa zrównoważone – gospodarowanie pozwalające zachować zasoby naturalne i dobry stan środowiska w nieograniczonym czasie, a zarazem pozwalające rolnikom produkować potrzebną ilość żywności przy opłacalności produkcji. Zakłada ono gospodarowanie w harmonii z krajobrazem oraz realne koszty produkcji.

Rozwijanie ekologizacji rolnictwa, służącej przede wszystkim ochronie środowiska naturalnego, a w dalszej kolejności produkcji zdrowej żywności. Ekologizacja może być też szansą na częściowe rozwiązanie problemu bezrobocia i depopulacji, z racji rozwoju w jej ramach pracochłonnych kierunków produkcji. Produkcja zdrowej żywności nabierać będzie coraz większego znaczenia z racji spodziewanego w najbliższych latach wzrostu popytu na usługi turystyczne, w tym ekoturystyczne i agroturystyczne.

Przewiduje się powstanie 3-4 gospodarstw ekologicznych, które mogą zrzęczyć się w **Ekolandzie** i sprzedawać swoje produkty w Szczecinie, Stargardzie oraz okolicznych miejscowościach.

Rozwój rolnictwa zrównoważonego i zintegrowanego ma na celu:

- świadome kształtowanie krajobrazu
- poszerzenie i zachowanie użytków ekologicznych
- wprowadzenie zintegrowanej ochrony roślin
- odbudowę i zachowanie równowagi pokarmowej gleb (nawożenie zrównoważone)
- ograniczenie erozji gleb

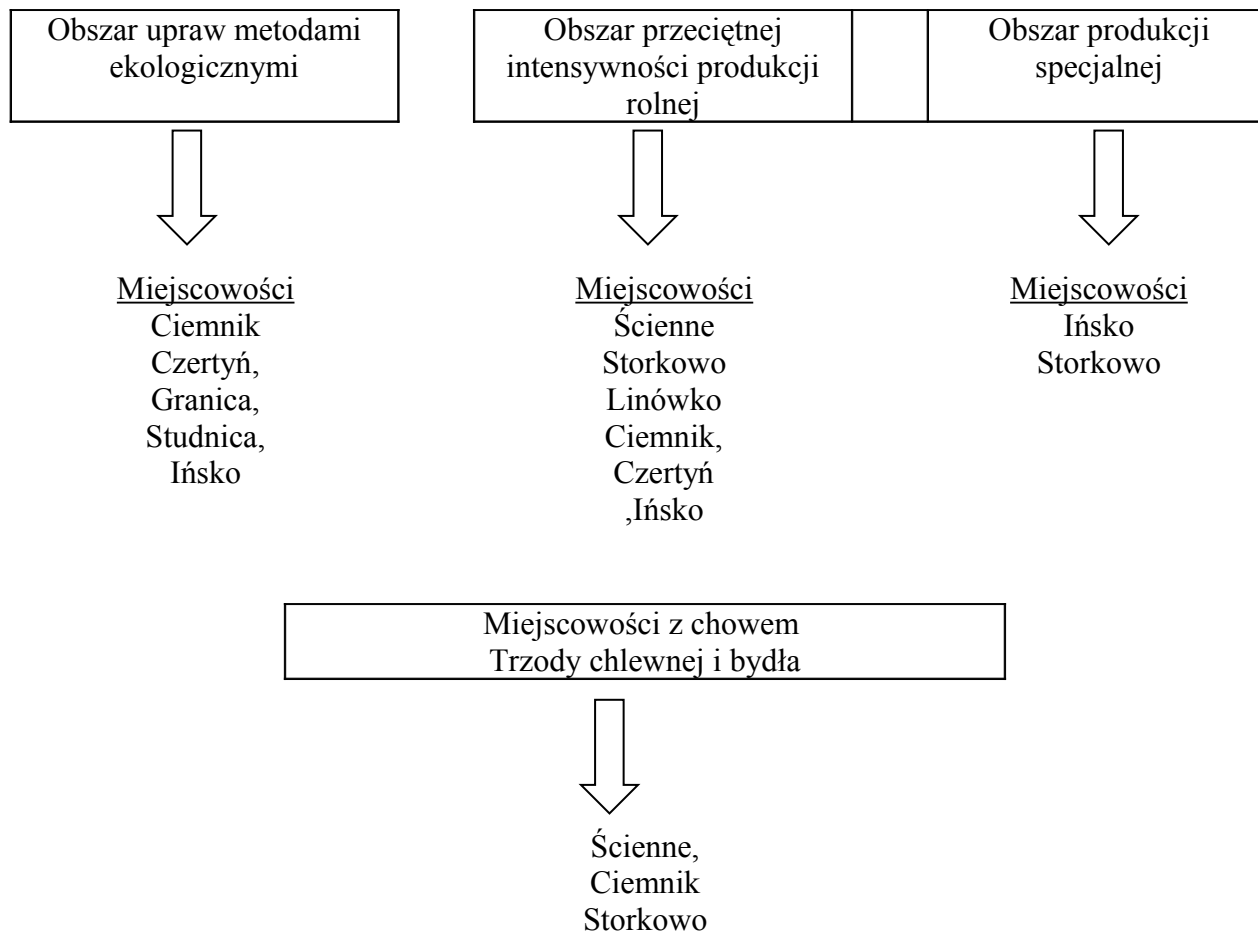
Można w zdecydowany sposób, nawet o 30-50%, ograniczyć zużycie pestycydów i nawozów mineralnych i nie spowoduje to większego spadku produkcji niż o 3-5%. Koncepcja ta zakłada, że część nakładów ponoszonych na te środki produkcji może być skompensowana zabiegami agrotechnicznymi i biologicznymi zastosowanymi zgodnie z wiedzą rolniczą i ekologiczną. Ten system produkcji powinien zapewnić:

- uzyskanie produkcji na odpowiednio wysokim poziomie, ale nie maksymalnym dzięki wykorzystaniu naturalnych zasobów siedliska i umiejętnemu wspomaganie ich środkami przemysłowymi;
- dobrą jakością produktów rolniczych;
- ekonomiczną stabilność gospodarstw, określaną doraźnie, jak również w długiej perspektywie czasowej;
- eliminację lub wyraźne ograniczenie skażeń obszarowych środowiska przyrodniczego powodowanych przez rolnictwo;
- mniejsze zużycie energii.

System zintegrowanej produkcji rolnej może być wdrażany tylko całościowo, traktując gospodarstwo o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej jako organiczną całość.

ZAŁECANA LOKALIZACJA PRODUKCJI

W związku z lokalizacją na terenie gminy Ińskiego Parku Krajobrazowego wskazane są następujące działania na poziomie gminy lub związku gmin:

- opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wymogami AGENDY 21
- opracowanie i realizacja pełnej sanitacji wsi uwzględniając magazynowanie i zagospodarowanie gnojówki, gnojowicy, obornika oraz zagospodarowanie odpadów
- kształtowanie krajobrazu rolniczego pod kątem zachowania trwałych użytków zielonych i zadrzewień
- w związku z zagrożeniem erozją gleb należy wspomagać nieprzerwane użytkowanie gleb rolniczych

PRZEMYSŁ ROLNO - SPOŻYWCZY

Na terenie gminy występują warunki do rozwoju przemysłu rolno - spożywczego i przechowalnictwa. Rozwój przemysłu rolno-spożywczego w gminie jest podstawowym warunkiem rozwoju funkcji rolniczej i wzrostu dochodu producentów.

Kierunki rozwoju:

- przetwórstwo owocowo - warzywne (na bazie własnych upraw specjalnych) współpraca z istniejącymi zakładami oraz utworzenie innego konkurencyjnego zakładu w okolicy
- przetwórstwo i przechowalnictwo zbóż na bazie zakładu w Łobzie oraz w Stargardzie
- przechowalnictwo zbóż na bazie obiektów własnych dużych gospodarstw;
- suszarnia i mieszalnia pasz na bazie niewykorzystanego obiektów po PGR oraz innych budynków wyłączonych z produkcji rolnej,
- drobne przetwórstwo mięsne, piekarnictwo, itp. (piekarnia w Ińsku oraz inne przetwórnice pracujące na potrzeby zaopatrzenia gminy oraz okolicznych terenów – w zależności od inicjatywy mieszkańców);
- przetwórstwo mleka – mleczarnia OSM w Stargardzie
- zielarstwo i przetwórstwo runa leśnego
- wędzarnie i przetwórnice ryb w miejscowości Ińsko

Na terenie gminy w zasadzie nie funkcjonują żadne jednostki obsługi rolnictwa. W ciągu ostatniego dziesięciolecia nastąpiła ich ekonomiczna likwidacja. Zachodzi pilna potrzeba odbudowy zarówno sektora usług mechanizacyjnych jak i firm zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej. Przewidywana lokalizacja powstających firm – Ińsko

LEŚNICTWO

Gmina charakteryzuje się wysokim poziomem lesistości (39,14% w strukturze użytków).

Celem nadrzędnym jest przeznaczenie na cele leśne gruntów uprzednio użytkowanych rolniczo, obecnie wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz powiększenie powierzchni lasów w gminie. Do tego celu przeznaczyć należy grunty najsłabsze kl. VI i VIz występujące w pobliżu kompleksów leśnych, w zagłębieniach terenu itp.

Podstawowymi celami jakie zamierza się osiągnąć przy realizacji programu zalesień to możliwość uzyskania przez ludność wiejską alternatywnych źródeł dochodu poprzez:

- zatrudnienie przy zalesianiu gruntów i pielęgnacji upraw leśnych,
- przy pielęgnacji drzewostanów;
- w turystyce poprzez zwiększenie ruchu turystycznego w wyniku podniesienia atrakcyjności regionu;
- poprzez zwiększone możliwości pozyskiwania runa leśnego i łowiectwa;
- wykorzystanie gruntów rolnych nieprzydatnych w produkcji rolniczej;
- racjonalizację struktury użytkowania ziemi;
- poprawę walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu;
- poprawę ładu w gospodarce przestrzennej.

Działania

Przeznaczyć pod zalesienie grunty klasy V i VI w obrębie lasów i utworzyć granicę rolno-leśną.

Należy przeprowadzić weryfikację gruntów rolnych pod względem przydatności do zalesień.

Uzgodnienie z Lasami Państwowymi i AWRSP oraz indywidualnymi właścicielami gruntów co do perspektywicznej koncepcji zalesień w dalszych etapach. Na bazie przeprowadzonej analizy planowanych zalesień, zlecenie Nadleśnictwom zabezpieczenia potrzebnych ilości materiału szkółkarskiego.

Opracowanie koncepcji realizacji programu z możliwością pozyskania w perspektywie subwencji na zalesianie gruntów rolnych (z Unii Europejskiej i budżetu państwa)

W wyniku realizacji Programu szacuje się, iż osiągnie się do 2010 roku nowe miejsca pracy w ilości 30÷40 osób.

Zalesienia gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego będą się koncentrować głównie w obrębie miejscowości: Studnica, Ciemnik, Czertyń, Ścienne, Linówko.

Wielofunkcyjny model gospodarki leśnej – kierunki

Wielofunkcyjny model gospodarki leśnej spełnia jednocześnie funkcje produkcyjne i społeczne z zachowaniem zgodności biocenozy i biotopu zbliżonym do wzoru naturalnego lasu. Zachowanie wielofunkcyjnego charakteru lasu wymaga:

- optymalnego kształtowania struktury przestrzennej rozmieszczenia lasów przez nowe zalesienia;
- półnaturalnej hodowli lasów i aktywnej ochrony zbiorowisk półnaturalnych i zbliżonych do stanu naturalnego;
- naturalizacji odkształconych zbiorowisk leśnych, w zakresie zgodności składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi;
- zwiększenia biologicznej odporności ekosystemów leśnych przez wykonywanie zabiegów hodowlanych i stosowanie biologicznych metod ochrony lasów;
- nadania wysokiego znaczenia zarówno funkcjom środowiskowym jak i ochrony różnorodności biologicznej lasów;
- racjonalnego użytkowania zasobów leśnych.

9.4 PROGRAM 4 (PR-4)

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Ogólnie można stwierdzić, że Ińsko posiada wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta na poziomie średnim, a na pozostałym terenie na poziomie niskim. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna warunkuje właściwy rozwój niemal wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego.

Gmina Ińsko, głównie ze względu na jej walory przyrodnicze, będzie miała możliwości dynamicznego rozwoju, jeżeli wyposażenie w infrastrukturę techniczną osiągnie wysoki poziom. Turystyka będzie dla gminy podstawową dziedziną gospodarki. Dlatego wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną na wysokim poziomie w bezpośredni sposób wpływa na ochronę środowiska naturalnego.

Program dotyczy ważniejszych potrzeb i zamierzeń inwestycyjnych dla gminy w latach 2000 - 2015. Szczegółowe potrzeby inwestycyjne w zakresie infrastruktury technicznej określone zostaną w gminnych programach branżowych (studium wykonalności).

Szacunkowe koszty planowanych inwestycji podano tylko dla tych zadań, które można było oszacować na podstawie istniejących koncepcji, programów, projektów technicznych, planów czy innych dostępnych opracowań.

Zakłada się, że w latach 2000 - 2005 zostaną opracowane dla gminy następujące programy branżowe (studium wykonalności):

- program gospodarki wodnej i ściekowej;
- program ucieplnienia gminy;
- program gospodarki odpadami;

Projektowane zadania inwestycyjne finansowane będą z różnych źródeł, tj. z budżetu gminy, przez inwestorów prywatnych, z funduszy wojewódzkich, subwencji, kredytów i innych.

ZADANIA

W oparciu o analizę istniejącego stanu i poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną gminy oraz uwzględniając potrzeby w tym zakresie i możliwości dostępu do środków finansowych, zakłada się realizację następujących strategicznych zadań:

- działania prowadzące do zmniejszenia różnicy w wyposażeniu w infrastrukturę techniczną obszaru gminy w stosunku do krajów Unii Europejskiej i przodujących gmin w województwie;
- poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej, między innymi poprzez rozbudowę i modernizację dróg lokalnych;
- budowa chodników dla pieszych, głównie w miejscowościach sołeckich oraz parkingów w miejscach atrakcyjnych pod względem turystycznym;
- budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody;
- budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących sieci wodociągowych;
- budowa nowych modernizacji i rozbudowa istniejących systemów oczyszczania ścieków;
- zorganizowanie racjonalnej i zgodnej z wymogami Unii Europejskiej gospodarki odpadami stałymi;

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

- unowocześnienie sieci i urządzeń elektroenergetycznych poprzez wymianę zdekapitalizowanych urządzeń oraz realizowanie inwestycji poprawiających pewność zasilania energetycznego;
- rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w całej gminie z obecnego energochłonnego na nowoczesne mniej energochłonne;
- budowa sieci gazowej umożliwiająca gazyfikację tych miejscowości, których jest to możliwe pod względem technicznym i ekonomicznym;
- modernizacja istniejących kotłowni z uciążliwych dla naturalnego środowiska i energochłonnych na nowoczesne, wykorzystujące przyjazne dla środowiska nośniki energii;
- wdrażanie technologii umożliwiających korzystanie z alternatywnych i odnawialnych źródeł energii;
- wykorzystywanie termomodernizacji budynków, głównie mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- organizowanie czasowych i stałych miejsc pracy przy realizacji i eksploatacji wybudowanych urządzeń infrastrukturalnych;
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań związanych z infrastrukturą techniczną z poza gminy (z funduszy przedakcesyjnych Unii Europejskiej, z Banku Światowego, z Funduszu Ochrony Środowiska i innych źródeł);

REALIZACJA

Aktualny poziom wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną nie odpowiada potrzebom rozwoju gospodarczego gminy. Dlatego koniecznym jest realizacja wielu różnorodnych zadań, które będą miały na celu realizację założeń strategii w tym zakresie. Większość zadań zrealizowanych będzie na szczeblu gminy. pozostałe o charakterze ponadgminnym będą realizowane w ramach struktur powiatowych i wojewódzkich.

Drogi i transport

Istniejąca na terenie gminy infrastruktura komunikacyjna charakteryzuje się jeszcze małą zdolnością w zaspakajaniu potrzeb obecnego i spodziewanego natężenia ruchu. Dla gminy, której rozwój oparty jest przede wszystkim na turystyce usprawnienie infrastruktury komunikacyjnej ma ważne znaczenie. Szczególne znaczenie dla zagospodarowania Regionu ma związany z transport towarowy i osobowy. Programy dotyczące gospodarczego rozwoju Regionu oraz wzrastający stopień motoryzacji, spowodują zwiększenie natężenia ruchu.

Poprawę sytuacji w zakresie infrastruktury transportowej można uzyskać poprzez realizację następujących zadań:

- modernizacja dróg wojewódzkich
- budowa obejść miejscowości Storkowo, Ińsko, Ciemnik w ciągu drogi wojewódzkiej relacji Świdwin - Recz;
- remonty i modernizacja dróg powiatowych i gminnych relacji:
 - Kozy – Okale – Ciemnik
 - Ścienne – Sątysz
 - Miałka – Ińsko
 - Linówko – Miałka
 - Linówko – Koza Góra
 - Wiewiecko – Waliszewo – Storkowo
 - Ciemnik – Krzemień
 - Ciemnik Czertyń
 - Kolonia Gronowo – Ciemnik

- Ciemnik – Górnik
- Ścienne – Wierzchucice – odgałęzienie w kierunku Cieszyna
- Studnica – Czertyń
- Czertyń – Krzemin
- Równe – Studnica
- Linówko – Powalice – Ścienne
- Ińsko – do drogi powiatowej 41538
- budowa drogi i ścieżki rowerowej Ścienne - Storkowo wzdłuż jeziora;
- budowa chodników, głównie w miejscowościach:
 - Ciemnik
 - Linówko
 - Ińsko ul. Polna
 - Ińsko ul. Zielona
 - Ińsko ul. Sienkiewicza
 - Ińsko Osiedle Słoneczne (cała infrastruktura techniczna)
- budowa ścieżek rowerowych;
- przywrócenie kurowania transportu kolejowego (cel turystyczny i dojazdy do pracy) na linii kolei wąskotorowej relacji Stargard Szczeciński - Ińsko;
- rozwój usług związanych z obsługą komunikacji (warsztaty naprawcze, wulkanizacja, stacje paliwowe, myjnie samochodów, itp).

Zaopatrzenie w wodę

Potrzeba rozbudowy a szczególnie modernizacji wodno-kanalizacyjnej wynika z coraz większego zużycia w wodę w procesach produkcyjnych zarówno w rolnictwie jak i działalności pozarolniczej oraz ze złego stanu technicznego sieci wodociągowej i innych urządzeń.

Budowa, rozbudowa i modernizacja wodociągów oraz stacji wodociągowych wymagana jest dla następujących miejscowości:

Ińsko	Remont i modernizacja wieży ciśnień. Budowa nowego ujęcia wody.	Lata realizacji 2001 – 2003 Lata realizacji 2001 – 2002
Ścienne	Rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana istniejącej sieci rur azbestowo-cementowych oraz modernizacja stacji uzdatniania wody.	Lata realizacji 2000 – 2003
Miałka	Rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana istniejącej sieci rur azbestowo-cementowych	Lata realizacji 2003 – 2006
	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie działek rekreacyjnych sprzedawanych obecnie przez AWRSP.	Lata realizacji 2003 – 2006
Granica	Wymiana sieci wodociągowej i modernizacja stacji uzdatniania wody.	Lata realizacji 2003 – 2006
Ciemnik	Wymiana sieci wodociągowej i modernizacja stacji uzdatniania wody.	Lata realizacji 2005 – 2008
Storkowo	Wymiana sieci wodociągowej i modernizacja stacji uzdatniania wody.	Lata realizacji 2002 – 2006
Linówko	Rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana istniejącej sieci rur azbestowo-cementowych oraz modernizacja stacji uzdatniania wody.	Lata realizacji 2004 – 2007
Studnica	Wymiana sieci wodociągowej oraz modernizacja	Lata realizacji 2004 – 2007

~~Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko~~

	stacji uzdatniania wody	
Waliszewo	Budowa sieci wodociągowej	Lata realizacji 2000 – 2001
Kol. Storkowo	Budowa sieci wodociągowej	Lata realizacji 2000 – 2001

Gospodarka ściekami

W celu pełnego zaspokojenia potrzeb ludności i gospodarki gminy zakłada się w zakresie gospodarki ściekami realizację następujących zadań inwestycyjnych:

Ińsko	Budowa kanalizacji przy ul. Sienkiewicza wraz z przepompowaniem	Lata realizacji 2001 – 2002
Linówko	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków o przepustowości do 50 m ³ /d	Lata realizacji 2000 – 2003
Storkowo	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków o przepustowości do 50 m ³ /d .	Lata realizacji 2002 – 2006
Ścienne	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej	Lata realizacji 2003 – 2008
Ciemnik	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni (podłączenie wsi Czertyni kolonii Gronówko) o przepustowości do 80 m ³ /d	Lata realizacji 2004 – 2008

Miejscowości o rozproszonej zabudowie oraz zabudowania znacznie oddalone od istniejących lub planowanych przepompowni ścieków powinny korzystać z oczyszczalni przydomowych.

Gospodarka odpadami stałymi

Zorganizowanie racjonalnej i zgodnej z wymogami Unii Europejskiej gospodarki odpadami stałymi wymaga:

- wprowadzenia na terenie gminy selektywnej zbiórki odpadów (szkło, makulatura, tworzywa sztuczne, inne);
- uruchomienie gminnych punktów gromadzenia odpadów poprzez ustawienie tzw. mini przepakowni;
- adaptacja istniejącego wysypiska we wsi poprzez instalację urządzeń pozwalających na sortowanie i recykling odpadów.

Segregacja i recykling odpadów w pełnym zakresie z uwagi na duży koszt inwestycyjny, powinno się zorganizować na istniejącym wysypisku międzygminną składnicę odpadów. Na organizację takiej międzygminnej składnicy można, m. in. uzyskać fundusze ze środków przedakcesyjnych z Unii Europejskiej. Lata realizacji adaptacji istniejącego wysypiska, zorganizowania selektywnej zbiórki odpadów i uruchomienia gminnych punktów selektywnego gromadzenia odpadów: 2002 - 2006.

Elektroenergetyka

Bardzo ważnym ogniwem infrastruktury technicznej jest modernizacja sieci elektroenergetycznej i stacji transformatorowych.

W związku z planowanym rozwojem gminy i rozbudowy infrastruktury w ogóle oraz wielofunkcyjnością wsi, zapotrzebowanie na energią będzie systematycznie wzrastała. Dlatego systemy energetyczne powinny być modernizowane, zwłaszcza oświetlenie ulic i dróg.

Zakłada się, m. in. realizację następujących zadań;

- modernizację sieci elektroenergetycznej w miejscowości Ińsko z napowietrznej na kablową;
- budowa oświetlenia ulicznego w miejscowościach:

- Miąka
- Gronówko
- uruchomienie alternatywnych źródeł energii (elektrownie wiatrowe, elektrownie wodne, mikroelektrociepłownie).

Rozwój alternatywnych źródeł energii

W latach 2001 - 2015 produkcja energii z tzw. alternatywnych bądź odnawialnych źródeł na terenie gminy powinna wynosić 12 - 15% w stosunku do jej zużycia.

W miarę dokonującego się obecnie postępu naukowo – technicznego, korzystanie z tych źródeł energii staje się coraz bardziej opłacalne. W gospodarce energetycznej gminy Ińsko mogą być wykorzystywane jako znaczące, takie źródła energii alternatywnej i odnawialnej jak:

- energia wiatru;
- energia wody;
- energia biomasy.

ROZWÓJ ENERGETYKI WIATROWEJ

Wprowadzone ostatnio regulacje prawne spowodowały znaczne zainteresowanie potencjalnych inwestorów budową i eksploatacją elektrowni wiatrowych. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych, w tym wykorzystanie siły wiatru, jest działaniem zgodnym z polityką ekologiczną i energetyczną państwa, jak również przyjętymi w tej dziedzinie umowami międzynarodowymi.

Energetyka wiatrowa to nie tylko korzyści ekologiczne, wynikające z wykorzystania powszechnego, odnawialnego surowca do przyjaznej środowisku i człowiekowi energii elektrycznej, w sposób nie powodujących powstawania szkodliwych i uciążliwych produktów ubocznych, ale także szeroki wachlarz korzyści ekonomicznych (podatki, aktywizacja lokalnych przedsiębiorstw, nowe miejsca pracy) i społecznych (czyste środowisko naturalne, korzyści marketingowe szczególnie ważne dla gmin atrakcyjnych turystycznie). Władze gmin, zwłaszcza położonych w północno - zachodniej Polsce, gdzie warunki meteorologiczne szczególnie odpowiadają wymogom energetyki wiatrowej, powinny liczyć się z pojawiającymi się bądź to wnioskami o wydanie pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowej na terenie gminy, lub wskazanie akceptowanej przez gminę lokalizacji takiej inwestycji.

Prezentowane poniżej założenia mają za zadanie wskazanie metod i uwarunkowań, które władze powinny wziąć pod uwagę przy wyznaczaniu obszarów na terenie gminy przeznaczonych pod budowę elektrowni wiatrowych (lub grup elektrowni, określanych mianem „farma wiatrowa”).

Siłownie wiatrowe, tak jak większość innych technologii energetyki odnawialnej, w polskich przepisach prawnych i procedurach administracyjnych nie mają ściśle określonych zapisów regulujących zagadnienia ich budowy i eksploatacji. Tym niemniej są traktowane jako specyficzne budowle i w tym sensie podlegają przepisom prawa budowlanego (Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1997r). Prawo to określa m. in. ogólne procedury uzyskania zezwolenia na budowę i eksploatację obiektu budowlanego oraz wymogi, jakim powinien odpowiadać projekt architektoniczno - budowlany. Przepisy Prawa Budowlanego w zakresie dotyczącym lokalizacji obiektów energetycznych /elektrowni wiatrowych oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, uzupełnione są zapisami zawartymi w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994r. W praktyce okazuje się, że w pewnych okolicznościach lokalizacja dużych elektrowni wiatrowych i farm wiatrowych wymagać może uzgodnień z Ministerstwem Środowiska, Inspekcją Ochrony Środowiska, a także Ministerstwem

Strategia rozwoju miasta i gminy Iłsko

Transportu, Głównym Inspektorem Lotnictwa Cywilnego, Wojewodą, Dyrekcją Okręgową Dróg Publicznych i innymi instytucjami.

Brak doświadczenia w realizacji tego typu projektów w Polsce powoduje, że albo trudne wymogi formalno-prawne wręcz uniemożliwiają prowadzenie inwestycji przez niewielkiego i osamotnionego inwestora, albo też w efekcie przeoczeń, siłownie wiatrowe budowane są w takich miejscach i w taki sposób, że wywołują niepotrzebne kolizje. Braki w polskim systemie prawnym i brak dostatecznej świadomości społecznej o walorach i uwarunkowaniach rozwoju energetyki odnawialnej, skłoniły Ministerstwo Środowiska do zajęcia się tym problemem w kontekście doświadczeń innych krajów. Informacja niniejsza oparta jest na doświadczeniach Danii, jednego z krajów najbardziej zaawansowanych w system rozwoju energetyki odnawialnej. Należy zwrócić uwagę na fakt, że przeciętny okres życia elektrowni wiatrowej to 20 lat, stąd pod zabudowę nie nadają się tereny planowane pod przyszłą industrializację i rozwój mieszkalnictwa. Wyłączone powinny być również obszary leśne i wszelkiego rodzaju strefy ochrony przyrody. Nie ma natomiast przeciwwskazań dotyczących budowy farmy wiatrowej na obszarach rolnych. Obecność turbin wiatrowych na tych terenach umożliwia ich dalsze wykorzystanie pod uprawę lub pastwiska. Pojedyncza elektrownia zajmuje teren kilkunastu metrów kwadratowych, obsługa ogranicza się do dwóch przeglądów w ciągu roku. Ścisłe należy natomiast przestrzegać zasady zakazującej wznoszenia elektrowni wiatrowych w bliskim sąsiedztwie siedzib ludzkich. Minimalna odległość elektrowni wiatrowych od najbliższych zabudowań winna wynosić 200 metrów. Naruszenie tej zasady może być źródłem niezadowolenia tej części społeczeństwa, dla której uciążliwe jest zbyt bliskie sąsiedztwo urządzeń, ich stała obecność w krajobrazie i powodowany nią efekt cienia. Odstępstwem od tej zasady może być jedynie budowa elektrowni wiatrowej na własnym terenie przez osobę na nim zamieszkałą. W tym przypadku, turbina może być postawiona na działce znajdującej się bądź to na terenie mieszkalnym, bądź na połączonym z nim gruncie rolnym w taki sposób, aby nie naruszać min. 200 m strefy dzielącej turbinę od strefy zabudowań mieszkalnych.

Ogólny plan powinien dodatkowo nakładać na inwestora następujące warunki:

- Minimalna moc znamionowa farmy wiatrowej (instalacji więcej niż jednej turbiny wiatrowej): nie mniejsze niż 500kW;
- Wszystkie konstrukcje elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW powinno być umieszczone na wieży o konstrukcji rurowej;
- Wszystkie konstrukcje turbin wiatrowych, łącznie z wieżami powinny być pomalowane na jasny, najlepiej na biały lub szary kolor, nie kontrastujący z otoczeniem;
- Zewnętrzne pomieszczenia transformatorów i innych elementów elektrycznych mają być pomalowane na kolor szary, brązowy lub zielony. Maksymalna wysokość takiej konstrukcji to 3 m, zajmowana powierzchnia 15 m kwadratowych;
- Elektrownie wiatrowe nie powinny być wykorzystywane jako nośniki reklamowe. Jedynym dopuszczalnym oznaczeniem jest nazwa i symbol producenta umieszczone na gondoli turbiny.

Szczegółowe wskazania lokalizacyjne i pozwolenie na budowę farmy wiatrowej lub pojedyncze elektrownie wiatrowe może określać dodatkowe warunki, którym powinna odpowiadać inwestycja. Dotyczy to:

- Ujednoczenia typu elektrowni w ramach jednej farmy wiatrowej;
- Ujednoczenia koloru w ramach jednej farmy;
- Określenie maksymalnej wysokości konstrukcji w zależności od lokalnych warunków krajobrazowych;
- Nakazu usunięcia elektrowni wiatrowej nieczynnej przez okres jednego roku.

Powstanie elektrowni i farm wiatrowych na terenie gminy obok wyżej wymienionych korzyści stanowić będzie z czasem o powstaniu dodatkowych strumieni zasilania budżetu gminy.

Obszar gminy Ińsko znajduje się w tzw. II-giej strefie wietrznej, gdzie siła wiatru może być wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej.

Farmy wiatrowe zostały zaprojektowane na terenach znajdujących się pomiędzy miejscowościami Storkowo i Studnica oraz pomiędzy Ciemnikiem a Czertyniem.

MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA WSPARCIA FINANSOWEGO W ENERGETYCE ODNAWIALNEJ W WARUNKACH KRAJOWYCH

Rodzaj współpracy	Inwestorzy/Odbiorcy	Instytucje krajowe										
		Fundusze ekologiczne i fundacje					Agencje					
		Inwestycje					Pomoc techniczna			Badania + Rozwój		
		EkoFundusz	NFOŚ	WFOŚ	BOŚ	SGP/GEF	Fund. Roln	FPŚ	FAPA	LGPP USAID	KBN	ATT
KREDYTY	<i>NGOs</i>		X	X								
	<i>Samorządy</i>		X	X	X		X					
	<i>R&D</i>	X										X
	<i>Firmy</i>		X	X	X		X					X
	<i>Osoby prywatne</i>		X	X	X		X					
DOTACJE	<i>NGOs</i>	X	X			X		X				
	<i>Samorządy</i>	X	X	X		X		X	X	X		
	<i>R&D</i>		X						X		X	
	<i>Firmy</i>	X	X								X	
	<i>Osoby prywatne</i>	X	X									

Strategia rozwoju miasta i gminy Iłsko

Rodzaj współpracy	Inwestorzy/Odbiorcy	Instytucje zagraniczne													
		Unia Europejska						ONZ			Fundusze Bilateralne				
		Rozwój Polit/strat		Badania + Rozwój		Infrastruktura		Ochrona klimatu		Infra	JI Inw	Inwestycje/ pomoc techniczna			
		ALTENER II	SYNERGY	THERMIE/JOULE/	EP5	PHARE	SAPARD/ISPA/	EIB/EBOIR	GEF	CIF	BŚ	Holandia	DEPADania	Niemcy	EAES/Szwecja
KREDYTY	NGOs														
	Samorządy							X			X				
	R&D														
	Firmy							X			X		X		
	Osoby prywatne														
DOTACJE	NGOs	X	X			X			X	X			X		X
	Samorządy	X	X		X	X	X		X	X		X	X	X	X
	R&D	X	X	X	X	X						X	X	X	X
	Firmy	X	X	X	X	X		X	X		X	X			
	Osoby prywatne	X			X	X						X	X		

Objaśnienia:

- BOŚ – Bank Ochrony Środowiska
- SGP/GEF – Program Małych Dotacji Funduszu Środowiska
- Fund. Roln. – Fundacja Rolnicza
- FPŚ – Fundacja Partnerstwo Dla Środowiska
- FAPA – Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
- LGPP/USAID – Program Partnerstwa dla Samorządu Terytorialnego
- KBN – Komitet Badań Naukowych
- ATT – Agencja Techniki i Technologii
- ALTENER II, SYNERGY, JOULE/THERMIE – Programy celowe UE
- FP5 – Piąty Program Ramowy UE o Współpracy Naukowo – Technicznej
- ISPA – Program UE dla państw aspirujących (ochrona środowiska + transport)
- SAPARD – Program UE dla państw aspirujących (rolnictwo)
- PHARE – Program UE dla państw Europy Środkowej
- EIB – Europejski Bank Inwestycyjny
- EBOIR – Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
- GEF – Globalny Fundusz Środowiska (granty średnie i duże)
- CIF – Węglowy Fundusz Inwestycyjny
- BŚ – Bank Światowy
- JI – Joint Implementation (wspólne działania – ochrona klimatu)
- DEPA – Duńska Agencja Ochrony Środowiska
- FWPN – Fundacja Współpracy Polsko – Niemieckiej
- EAES – Environmentally Adapted Energy Systems (systemy energetyczne przyjazne środowisku)

- BK-HF – British Know-How Fund (brytyjski fundusz umiejętności)
- NGOs – Non Government Organisations (organizacje pozarządowe)
- R&D – Research and Development (instytucje badawczo-rozwojowe)

ENERGIA BIOMASY

Biomasa to substancja organiczna, głównie pochodzenia roślinnego, powstająca w procesie biomasy. Do biomasy zalicza się również odpady z produkcji zwierzęcej, gospodarki komunalnej. Biomasa może służyć jako niskokaloryczne paliwo w procesie spalania lub może być przetwarzana na paliwo gazowe.

Szybki postęp technologiczny w dziedzinie budowy pieców i kotłów centralnego ogrzewania na paliwa niskokaloryczne, spowodował wzrost wykorzystania tego odnawialnego źródła energii. Sprawność pieców najnowszej generacji opalanych biomasą dochodzi do 90%. Innym sposobem wykorzystania biomasy jest uzyskanie z niej paliwa gazowego, tzw. biogazu w procesie fermentacji beztlenowej lub pirolizy.

Biogaz może być źródłem energii dla tzw. mikroelektrociepłowni. Są to urządzenia produkujące energię elektryczną a powstające w procesie spalania biogazu ciepło odpadowe może być wykorzystywane do celów grzewczych.

ENERGIA WODY

W Polsce elektrownie wodne produkują ok. 3% energii elektrycznej. Pomimo, że naszym kraju istnieją niewielkie zasoby wody, które można wykorzystać do produkcji energii, to budując na nich elektrownie korzystnie wpływa się na całość gospodarki wodnej (zapobieganie powodziom, nawadnianie gruntów, rekreacja przy powstających zbiornikach wodnych).

W zależności od spadku, w warunkach polskich rozróżnia się elektrownie niskiego spadku ($H < 15$ m), średniego spadku ($15 < H < 50$) i wysokiego spadku ($H > 15$ m). Płynące przez teren gminy Ińsko cieki wodne tworzą potencjalne warunki do budowy na nich elektrowni niskiego spadku. Energia wody należy do niekonwencjonalnych źródeł energii, które rozumie się jako odnawialne siły przyrody.

Energia wód płynących na obszarze gminy Ińsko może być wykorzystywana do wytwarzania energii elektrycznej w małych elektrowniach wodnych. Energia elektryczna produkowana w małych elektrowniach wodnych może być wykorzystywana do napędu wielu urządzeń lokalnych (przepompowni, oczyszczalni ścieków i innych urządzeń).

Telekomunikacja

Pomimo, że obecny stan telefonii w gminie można uznać za zadawalający, to powinny być prowadzone działania w zakresie dalszego rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej. Działania te powinny również sprzyjać rozwojowi wielkiego społeczeństwa informacyjnego. Wdrażania technologii i systemów organizacyjnych, mających na celu rozwój społeczeństwa informacyjnego zawarto w strategii rozwoju telekomunikacji na wsi, opracowanej przez pełnomocnika Rządu do spraw telekomunikacji wsi.

Sytuację w zakresie telekomunikacji przewodowej znacznie poprawi oddanie do eksploatacji realizowanej przez Telekomunikację Polską S.A. pętli światłowodowej Stargard Szczeciński przebiegającej przez teren gminy Ińsko. Rozwój telekomunikacji w gminie osiągnie się m.in. poprzez:

- ukończenie pętli światłowodowej
- rozbudowa centrali telefonicznej w Ińsku i wymiana istniejącej na centralę cyfrową
- sprzyjanie budowie stacji przekaźnikowych dla telefonii bezprzewodowej
- połączenie do sieci internetowej wszystkich szkół

Energetyka ciepła

Dążąc do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, czyli zgodnie z ich ekorozwojem, należy w sposób zdecydowany ograniczyć urządzenia ciepłownicze, zanieczyszczające atmosferę, a więc systemy grzewcze, bazujące na węglu drzewnym. Z ochroną powietrza atmosferycznego a także z ograniczeniem kosztów wiąże się modernizacja istniejących, mało sprawnych kotłowni oraz docieplanie budynków. Zmniejszanie zużyciu energii cieplnej, to korzyści finansowe ale także znaczne ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. W przypadku pełnej modernizacji (kotłownia, budynki), np. budynku mieszkalnego można uzyskać nawet do 50% oszczędności w zużyciu energii.

Reasumując program termomodernizacji należy brać pod uwagę następujące działania:

- Przeprowadzenie modernizacji wszystkich kotłowni opalanych węglem kamiennym o mocy pow. 30 kW;
- Wdrażać systemy grzewcze, w których głównym nośnikiem energii będzie gaz ziemny, gaz płynny, biogaz, biomasa i alternatywne źródła energii (baterie słoneczne, pompy ciepłe i inne);
- Wdrażać systemy grzewcze wykorzystujące jako paliwo biomasę. Biomasa w warunkach przyrodniczych gminy Ińsko może stanowić znaczące źródło energii. Biomasa stanowić może słoma i drewno uzyskiwane z upraw, np. uprawy tzw. wierzby energetycznej;
- Wdrażać systemy tzw. mikroelektrociepłowni dla których, głównym nośnikiem energii może być gaz ziemny, biogaz, olej opałowy, również olej rzepakowy. W urządzeniach tych produkuje się energię elektryczną i ciepłą.
- Realizować termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.

W pierwsze kolejności należy przeprowadzić modernizację kotłowni i docieplanie budynków w miejscowościach:

Ińsko	Gimnazjum i Szkoła Podstawowa	Lata realizacji 2001-2003
Ścienne	Kotłownia i dwa mieszkalne budynki wielorodzinne	Lata realizacji 2001-2003

Zaopatrzenie w gaz

Rozwój zmiany stosowanych obecnie paliw na gaz ziemny jest ściśle zależny od ekonomicznej konkurencyjności gazu względem innych nośników energii. Relacje cen kilku podstawowych nośników energii do ceny gazu wskazują na opłacalność jego stosowania. W ramach inicjatywy wspólnej Gmin Ińskiego Parku Krajobrazowego opracowano koncepcję programową gazyfikacji Gminy Ińsko. W koncepcji tej przewiduje się gazyfikację następujących miejscowości: Ińsko, Ścienne, Ciemnik, Czertyń, Limanówko, Storkowo. Opracowanie to obejmuje kompleksową gazyfikację rozpatrywanego rejonu przy założeniu, że docelowo 100% zapotrzebowania gazów przeznaczone będzie do celów grzewczych.

W celu zgazyfikowania objętych koncepcją miejscowości należy wybudować:

- gazociąg zasilający wysokiego ciśnienia od istniejącego gazociągu relacji Recz - Suchań - Stargard Szczeciński do wysokości Linówka i dalej do Ińska;
- stację redukcyjno - pomiarową I-go stopnia;
- gazociągi rozdzielcze średniego ciśnienia;
- przyłącza domowe średniego ciśnienia;
- zaplecze magazynowo - warsztatowe w miejscowości Dobrzany;

Przewidywany okres realizacji założeń gazyfikacji gminy do 2010 roku.

9.5 PROGRAM 5 (PR-5)

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Jednym z warunków powodzenia programów prowadzonych na rzecz wsi i rolnictwa jest poprawa infrastruktury społecznej. Aby obszary wiejskie były równie atrakcyjnym miejscem życia i pracy jak miasto, oprócz poprawy infrastruktury technicznej (telefonizacja, kanalizacja, gazyfikacja itd.) niezbędny jest dostęp do zarówno dzieci, młodzieży jak i dorosłych, do edukacji, służby zdrowia, różnych form aktywności społecznych i kulturalnych.

Dynamikę rozwoju infrastruktury społecznej wyznaczają: liczba i struktura ludności, pojawienie się nowych rodzajów potrzeb, a także przeobrażenia w organizacji i technologii świadczenia usług.

OŚWIATA

Według wyników spisu rolnego w 1996 roku niecałe 2% ludności z małych miasteczek i wsi posiadało wykształcenie wyższe, 17,8 % policealne i średnie, 28,4 % zasadnicze i aż 51,8 % podstawowe i niepełne podstawowe. Tak niski poziom wykształcenia stanowi barierę hamującą przemiany na obszarze rolnictwa i obszarów wiejskich. Poprawa poziomu wykształcenia stanowi jedno z priorytetowych zadań w polityce rządu.

Koncepcja kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych na obszarach wiejskich zawarta jest w dokumentach rządowych tj.

- Średniookresowa strategia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich
- Spójna polityka strukturalna rozwoju obszarów wiejskich
- Pakt dla rolnictwa i obszarów wiejskich
- Narodowy program rozwoju wsi polskiej - EDUKACJA

Z programów tych wynika, iż tylko część młodzieży wchodzącej na rynki pracy będzie mogła podjąć pracę w gospodarstwach rolnych, część podejmie pracę w innych zawodach, będzie też grupa, która będzie musiała łączyć pracę w gospodarstwie rolnym z pracą w innym zawodzie.

Ze względu na wysokie koszty kształcenia absolwenci będą poszukiwali pracy przede wszystkim w pobliżu miejsca zamieszkania.

Nowa filozofia rozwoju, nakazująca widzieć na wsi w pierwszym rzędzie możliwość tworzenia pracy poza rolnictwem stawia inne wymagania przed szkołami, które muszą:

- przygotować dobrze kandydatów na lokalne rynki pracy w zawodach poszukiwanych przez gospodarke narodową, w tym firmy zlokalizowane na obszarach wiejskich.
- przygotować na dobrym poziomie kandydatów, chcącym kontynuować naukę
- wyrobić u młodzieży nawyk kształcenia lub douczania się, gdyż w każdym zawodzie pracownik będzie musiał ustawicznie podnosić kwalifikacje.

Ze względu na konieczność odchodzenia osób pracujących w rolnictwie do innych zawodów niezbędne będą wszelkie formy kształcenia zmieniające kwalifikacje zawodowe.

REALIZACJA

Sieć szkół

~~Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko~~

Na terenie gminy funkcjonuje szkoła podstawowa w pełnym wymiarze tj. klasy I - VI w Ińsku oraz gimnazjum publiczne w Ińsku. Opieką i przygotowaniem najmłodszych zajmuje się przedszkole oraz oddziały nauczania początkowego przy szkole podstawowej. Biorąc pod uwagę obecnie realizowaną reformę oświaty oraz prognozy demograficzne model ten jest wystarczający choć wymaga pewnych nakładów finansowych, celem podniesienia poziomu nauczania oraz poprawy warunków nauczania.

Zadania do realizacji

1. Modernizacja i remonty

W budynku Centrum Oświatowo - Kulturalnym, Gimnazjum i Szkole Podstawowej konieczne jest przeprowadzenie następujących prac:

- termomodernizacja całości obiektów COK
- wymiana sieci ciepłowniczej
- wymiana dachu na sali gimnastycznej
- wymiana orynnowania na budynku szkoły podstawowej
- wymiana stolarki okiennej
- remont łazienek przy sali gimnastycznej
- remont parkietu sali gimnastycznej
- modernizacja boiska trawiastego

2. Inwestycje

- budowa hali widowiskowo – sportowej
- rozbudowa boiska szkolnego (brak bieżni 100m, skoczni w dal oraz rzutni kulą
- dostosowanie zaplecza żywieniowego do współczesnych wymagań sanitarnych
- pełne przystosowanie obiektów szkolnych dla osób niepełnosprawnych

Kadra nauczycielska

Niezbędnym warunkiem wysokiego poziomu nauczania i prawidłowego przygotowania dzieci do dalszej edukacji jest dobrze przygotowana kadra nauczycielska. Do podstawowych zadań zaliczyć należy poprawę wykształcenia zatrudnionych nauczycieli - zbyt duży procent nie posiada pełnego przygotowania. Poszukiwać należy nauczycieli przedmiotów deficytowych - lektorów języków obcych, informatyków itp.

Należy wykorzystać projektowane preferencje dla nauczycieli szkół wiejskich -w „Pakcie dla rolnictwa i obszarów wiejskich” a poziom wykształcenia i kwalifikacje dostosować do wymogów ustawowych.

Jedną z metod osiągnięcia dobrych wyników jest rozszerzenie działalności opiekuńczej szkół poprzez zatrudnienie bardzo dobrego pedagoga oraz psychologa.

Sieć dowozu do szkół

- Usprawnienie dowozu dzieci do szkół tak żeby czas oczekiwania na środek transportu był jak najkrótszy
- Wyposażenie wszystkich miejscowości skąd dowożone są dzieci w wiaty przeznaczone do oczekiwania na autobus
- Przygotowanie bezpiecznych chodników oraz ogrodzeń zabezpieczających przed wypadkami
- Zapewnienie odpowiednio przygotowanych opiekunów podczas dowozu

Edukacja

- organizacja dodatkowych zajęć pozaszkolnych w tym rozszerzenie nauki języków obcych
- realizacja programów szkoleniowych w zakresie integracji z UE
- wymiana młodzieży w ramach programów pomocowych - PHARE i ESTA

- rozwijanie zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Wykorzystując bazę gimnazjum należałoby uruchomić Centrum Kształcenia.

Ustawicznego mające na celu dokształcanie i przekwalifikowanie zawodowe mieszkańców gminy z uwzględnieniem potrzeb lokalnego rynku pracy.

Głównym zadaniem tworzonego Centrum byłoby podnoszenie poziomu edukacji i aktywności społecznej mieszkańców poprzez:

- program kształcenia rolników
- kursy komputerowe
- naukę języków obcych
- kursy obsługi nowoczesnej techniki przekazu informacji np. poprzez sieć internetową
- edukacja ekologiczna ogólna i specjalistyczna
- szkolenia z zakresu obsługi ruchu turystycznego w tym agroturystyki
- kursy bezpieczeństwa i higieny pracy
- kursy dla nowo zakładanych firm (małych i średnich) - pomoc organizacyjna prawna i podatkowa
- program edukacyjny dotyczący alternatywnych źródeł dochodu - np. z zakresu prowadzenia działalności agroturystycznej

Programy edukacyjne finansowane ze środków Unii Europejskiej

Program LEONARDO DA VINCI – jest adresowany do wszystkich instytucji, które są zaangażowane w rozwój kształcenia zawodowego. Wnioski mogą być składane przez instytucje, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne, instytucje szkoleniowe i inne.

Program popiera następujące działania:

- Doskonalenie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego
- Współpracę w zakresie szkolenia zawodowego
- Podnoszenie kwalifikacji w zakresie języków obcych
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowej

Program ten realizowany jest poprzez:

- rozwój kształcenia na odległość
- programy wymiany młodzieży i staży
- tworzenie sieci projektów i ich upowszechnianie

Główną ideą przyświecającą programowi jest kształcenie przez całe życie czyli dokształcanie osób które osiągnęły już pewien poziom wiedzy i pragną podnieść swoje kwalifikacje np. w celu otrzymania lepszej pracy

Program SOKRATES – program mający na celu doskonalenie jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych. Zadaniem programu jest rozszerzenie współpracy europejskiej w dziedzinie edukacji. Jego celem jest poszerzenie wiedzy na temat innych krajów europejskich oraz wspomaganie procesów przystosowania do nowych warunków społecznych i ekonomicznych przyszłego członkostwa w UE. Program ten dąży do utworzenia w dziedzinie edukacji EUROPY bez granic i barier.

Kultura

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

W oparciu o działające już Centrum Oświatowo-Kulturalne w Ińsku należałoby poprzez stałe zwiększanie zakresu działania przyciągnąć młodzież z całej gminy. W miarę możliwości działalność powinna być rozszerzona na ośrodki wiejskie poprzez organizowanie:

- wiejskich zespołów pieśni i tańca
- wiejskich kapel ludowych
- kół rękodzielnictwa (np. haftowania, koronkarstwa, wykonywania makram, czy też garncarstwa)
- kół rzeźby i malarstwa

Związane to jest niewątpliwie z koniecznością wzmocnienia aktywności społecznej co nie jest na pewno zadaniem łatwym do zrealizowania.

Działalność Centrum Oświatowo-Kulturalnym nie może ograniczać się do istniejących już cyklicznych imprez takich jak :

- Dni Ińska
- Ińskiego Lata Filmowego (XXVII)
- święta patrona szkoły - K. K. Baczyńskiego
- Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- Rajdu po Wyżynie Ińskiej
- sprzątanie świata

Działalność musi być stale poszerzana o takie imprezy jak :

- Plenery artystyczne
- Przegląd małych form teatralnych
- Moje hobby połączone z giełdą
- Pikniki jazzowe
- Spotkania małych chórów polonijnych

Jednak prawdopodobnie najważniejszym zadaniem czekającym Urząd Miasta i Gminy jest budowa Domu Kultury wraz z kinem

Śłużba zdrowia i opieka społeczna

Organizacja służby zdrowia na terenie gminy uzależniona będzie od rozwoju leczenia prywatnego oraz od zakresu zleceń Zachodniopomorskiej Kasy Chorych. Opieka lekarska opierać powinna się na dobrze przygotowanych lekarzach rodzinnych wyposażonych w nowoczesny sprzęt medyczny

W zakresie opieki społecznej powinno powstać Centrum Spraw Społecznych które zrzeszałoby:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisję do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych
- Koło Związku Emerytów i Rencistów
- Koło Związku Kombatantów
- Koło Związku Osób Niepełnosprawnych
- Dzienny dom seniora
- Świetlicę socjoterapeutyczną

Mieszkalnictwo

Obecny stan budownictwa na terenie gminy preferuje zdecydowanie rozbudowę związaną z turystycznym rozwojem gminy. Istniejąca substancja mieszkaniowa w wielu wypadkach wymaga remontu i modernizacji. Pozostające w gestii gminy 118 mieszkań komunalnych powinno zostać jak najszybciej sprzedanych a z uzyskanych środków kontynuować adaptację lub budowę nowych mieszkań.

9.6 PROGRAM 6 (PR-6)

AKTYWIZACJA MIEJSCOWEGO RYNKU PRACY I OGRANICZANIE BEZROBOCIA. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Obszar Gminy Ińsko posiada obecnie typowy charakter wielofunkcyjny. Jednym z głównych problemów takich obszarów jest nadmiar siły roboczej występujący w kilku postaciach:

- bezrobocia jawnego (głównie w rodzinach nierolniczych i popegeerowskich),
- bezrobocia ukrytego (głównie w gospodarstwach chłopskich),
- utrzymywanie się struktury rolnictwa wymagającej dużych nakładów pracy.

Aktualne nadwyżki siły roboczej w gminie na obszarach wiejskich stanowią: bezrobocie (w formie jawnej i ukrytej) oraz efekt demograficzny przyrostów ludności w wieku produkcyjnym. Obok „aktualnych” nadwyżek ujawniają się w trakcie procesów restrukturyzacyjnych tzw. „nadwyżki potencjalne”. Szansą dla gminy jest więc aktywizacja nadwyżek szczególnie wiejskiej siły roboczej poprzez uruchomienie przedsięwzięć gospodarczych tworzących nowe miejsca pracy. Wymagają one jednak wsparcia ze strony gminy i regionu

ZADANIA

Program winien zmierzać do zaoferowania społeczeństwu gminy w bliskiej przyszłości miejsc pracy dla osób:

- które utraciły pracę w rolnictwie,
- które na stałe muszą z rolnictwa odejść,
- które utraciły pracę w mieście w wyniku powstałego tam bezrobocia.

Do zakładanych działań aktywizujących częściową restrykcją oraz tworzenie nowych miejsc pracy w gminie należą:

a) w zakresie rolnictwa:

- odbudowa i rozwój funkcji rolniczej poprzez restrukturyzację GRSP, poprawę efektywności gospodarowania, tworzenie silnych gospodarstw towarowych,
- rozwój rolniczych działów specjalnych o wysokim zapotrzebowaniu na siłę roboczą, związanych systemem kontraktacji z przemysłem rolno-spożywczym i spożywczym,
- w niektórych indywidualnych gospodarstwach rolnych – wykorzystanie zasobów własnego gospodarstwa na rzecz innych, pozarolniczych form działalności gospodarczej, zwłaszcza w dziedzinie usług rekreacyjnych (agroturystyka),
- rozwój usług rolniczych.

b) w zakresie przemysłu, budownictwa i usług specjalistycznych:

- rozwój istniejącego potencjału przetwórstwa rolno-spożywczego,
- utworzenie nowych miejsc pracy w drobnym przemyśle lekkim (nastawionym głównie na zatrudnienie nadwyżek kobiecej siły roboczej), oraz uruchomienie produkcji materiałów budowlanych,
- rozwój rzemiosła,
- rozwój przemysłu drzewnego,

~~Strategia rozwoju miasta i gminy Iłsko~~

- utworzenie nowych miejsc pracy w budownictwie i usługach na rzecz gminnego systemu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej,
- c) kreowanie miejsc pracy w innych usługach o charakterze specjalistycznym w zakresie:
- obsługi ruchu turystycznego i tras komunikacyjnych,
 - usług o charakterze proekologicznym i rehabilitacyjnym,
 - usług w dziedzinie handlu hurtowego i dystrybucji niektórych artykułów spożywczych,
- d) możliwości wykreowania miejsc pracy w systemie robót publicznych, zwłaszcza w zakresie niektórych elementów infrastruktury technicznej takich jak:
- rekultywacja terenów zdegradowanych ,
 - odbudowa zdegradowanych pod względem technicznym systemów melioracyjnych i budowa nowych,
 - utworzenie małej retencji,
 - budowa i modernizacja niektórych elementów sieci drogowej,
 - budowa sieci gazowniczej oraz rozbudowa rozdzielczej sieci kanalizacji, oczyszczalni ścieków,
 - budowa trasy rowerowej,
 - inne drobne prace modernizacyjne,
 - budownictwo gminne.

REALIZACJA

Algorytm zalecanych działań systemowych programu aktywizacji rynku pracy i wzrostu przedsiębiorczości w gminie, przedstawiono niżej.

Wobec bardzo szczupłych zasobów pieniężnych miejscowej ludności, zakłada się: wykorzystanie kapitału skumulowanego przez działające w gminie podmioty gospodarcze oraz przyływ pozalokalnych prywatnych środków kapitałowych. Ważne będzie wykorzystanie formalno-prawnych możliwości kredytowania preferencyjnego (preferencyjne linie kredytowe) oraz uruchomienie systemowych ulg finansowych (w tym fiskalnych) z tytułu podejmowania i rozszerzania produkcji materialnej i inicjowania nowych miejsc pracy (wykorzystując także w tym zakresie uprawnienia gminnych władz samorządowych).

Zaleca się także podjęcie następujących działań:

- **Szkolenia z zakresu drobnej przedsiębiorczości.** Bardzo ważna jest wysoka jakość szkoleń. Ponadto niezwykle istotne jest, by z informacją o organizacji szkoleń dotrzeć do wszystkich mieszkańców gminy. W praktyce jest to realizowane w różny sposób: poprzez gazetę lokalną, sołtysów, wieszanie ogłoszeń w najbardziej odwiedzanych miejscach, podawaną przez księdza w kościele, wysyłanie informacji pocztą np. do osób z zarejestrowaną w gminie działalnością gospodarczą.
Osoby uczestniczące w szkoleniu powinny ponosić przynajmniej częściowe jego koszty. W dużej części społeczności gminy panuje przekonanie, że coś, co jest darowane, nie przedstawia wartości. Ponadto osoby kończące szkolenie powinny otrzymać zaświadczenie o uczestnictwie w nim. Niejednokrotnie przedstawiciele banku przy staraniu się o kredyt pytają o uczestnictwo w szkoleniach.
- **Inicjowanie utworzenia klubu przedsiębiorczości.** Klub ten powinien skupiać zarówno osoby z pewnym doświadczeniem w prowadzeniu firmy, jak i tych, którzy dopiero

rozpoczynają działalność gospodarczą. Zasadniczym celem takiego klubu jest integracja lokalnych przedsiębiorców, wymiana informacji i dalsze szkolenie się członków klubu.

W praktyce wygląda to tak, że spotkania odbywają się na ogół raz w miesiącu. Na spotkania zapraszany jest specjalista przedstawiający temat zgłoszonych wcześniej przez członków klubu wynikający z aktualnych potrzeb. Często są to przepisy podatkowe, leasing, zasady udzielania kredytów ulegające częstym modyfikacjom.

Spotkania ze specjalistami dają również możliwość przedsiębiorcom do konsultacji indywidualnych problemów firmy bez dodatkowych kosztów i straty czasu związanej z wyjazdem do dużego ośrodka miejskiego.

Współdziałanie przedsiębiorców w klubie przedsiębiorczości jest również płaszczyzną do tworzenia wśród członków nowych firm o większym potencjale ekonomicznym i większych obrotach finansowych.

Wspólne spotkania przedsiębiorców stwarzają okazję do luźnej wymiany informacji, np. w zakresie nieuczciwych kontrahentów, dostępności kredytów w niektórych bankach, czy doświadczeniach w zarządzaniu własną firmą.

- **Utworzenie w Urzędzie Gminy punktu informacyjnego dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.** Pracownik realizujący to zadanie powinien zostać gruntownie przeszkolony we wszystkich sprawach związanych z przedsiębiorczością. Powinien ponadto posiadać dużą wiedzę o liniach kredytowych, gdyż na ogół tylko takie są przedmiotem zainteresowania przedsiębiorców w chwili obecnej. Wiąże się z tym znajomość i współpraca z organizacjami pomocowymi, oferującymi takie kredyty, jak również oferującym pomoc w zakresie doradztwa specjalistycznego dla małych firm. Pracownik ten powinien posiadać również umiejętność wstępnej weryfikacji pomysłu w odniesieniu do osób rozpoczynających działalność. Chodzi tu głównie o wykonanie wspólnie ze zgłaszającymi projekt, uproszczonego biznes planu celem wychwycenia słabych stron dotyczących przyszłego przedsięwzięcia. Efektem tego działania jest częściowa rezygnacja z realizacji pomysłu lub częściowa jego modyfikacja.
- **Utworzenie funduszu gwarancyjnego na rozwój drobnej przedsiębiorczości.** Problem gwarancji kredytowych jest obecnie poważnym utrudnieniem spotykanym przy ubieganiu się o kredyt. Banki często nie chcą przyjmować zabezpieczenia w innej formie jak poręczenie innego banku lub poręczenie gminy. Samorząd znając w dużym stopniu mieszkańców gminy zmniejsza w pewnym stopniu ryzyko niespłacenia kredytu, udzielając gwarancji osobom najbardziej wiarygodnym i sprawdzonym w samodzielnym działaniu, szczególnie gdy planowana działalność oparta jest na pozyskiwaniu surowca do produkcji na terenie gminy, np. przetwórstwo rolno-spożywcze, przetwórstwo mięsne i zbożowe. W wielu miejscach na terenie kraju funkcjonują linie kredytów preferencyjnych dla bezrobotnych. Dają one możliwość uzyskania taniego kredytu w niewielkiej kwocie najczęściej na zakup jakiejś maszyny lub urządzenia pod kątem stworzenia dodatkowego miejsca pracy. W tym poręczenie Urzędu Gminy jest również bardzo korzystne dla kredytobiorcy, o ile jest on osobą wiarygodną i posiada sezonowy pomysł.
- **Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości.** Interesującym, ale rzadko jeszcze spotykanym sposobem pomocy startującym dopiero przedsiębiorcom wiejskim jest utworzenie w gminie inkubatora przedsiębiorczości. Na terenie gminy znajdują się budynki nie wykorzystane i trudno znaleźć na nie nabywcę. O ile jest możliwość przejęcia ich przez gminę, mogą być wtedy przeznaczone do utworzenia w nich inkubatora. Konieczne jest wtedy ich adaptowanie

Strategia rozwoju miasta i gminy Iłsko

pod kątem produkcji i obsługi technicznej dla przyszłych firm tam zlokalizowanych. Generalnym założeniem inkubatora jest stworzenie warunków dla powstania i rozwoju małego przedsiębiorstwa, do momentu uzyskania przez nie samodzielności i wejścia w fazę rozwoju.

Elementami, które stanowią pomocowy charakter inkubatora są:

- preferencyjne formy dzierżawy obiektów na działalność gospodarczą,
- dostęp do urządzeń poligraficznych i telekomunikacyjnych,
- korzystanie z funduszu gwarancyjnego gminy w przypadku starania się o kredyt,
- bezpłatne lub po cenach preferencyjnych konsultacje ekonomiczne, finansowo-księgowe, prawne oraz techniczne.

Firmy umiejscowione w inkubatorze czują się bezpieczniejsze w pierwszym na ogół najtrudniejszym okresie działania, ponoszą mniejsze koszty funkcjonowania w szybszym tempie powiększają doświadczenie, szybciej wchodzą w sieć dystrybucji i przepływu informacji.

Warunkiem dobrego funkcjonowania inkubatora są:

- selekcja osób nie sprawdzających się w inkubatorze,
 - częste szkolenia uczestników inkubatora,
 - właściwy i elastyczny system finansowy dla inkubatora,
 - kształtowanie właściwych stosunków pomiędzy firmami współpracującymi,
 - stałe pogłębianie wiedzy przez osobę kierującą inkubatorem,
 - promocja najlepszych firm.
- **Nawiązywanie kontaktów z organizacjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie praktyk zagranicznych dla lokalnych przedsiębiorców.** W tym zakresie nie ma zbyt wiele możliwości, głównie z powodu wysokich na ogół kosztów przejazdu, pobytu w krajach wysoko rozwiniętych. Wyjazdy takie dają spojrzenie od strony praktycznej na to, co czyta się w prasie i ogląda w telewizji, stąd są one korzystne zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla osób zajmujących się rozwojem przedsiębiorczości w gminie.
 - **Podjęcie współpracy ze starostwem powiatowym oraz szkołami średnimi w zakresie dostosowania programów nauczania do obecnych warunków gospodarczych.** Program w szkołach ponadpodstawowych nie jest dostosowany do obecnych realiów naszej gospodarki. Efektem tego jest brak przygotowania młodzieży kończącej szkoły i powracającej na wieś do prowadzenia działalności gospodarczej. W efekcie powiększa ona najczęściej szeregi bezrobotnych. Rezultatem współpracy z Urzędem Gminy może być wprowadzenie do programów nauczania takich przedmiotów, jak: rachunkowość handlowa, ekonomika i organizacja pracy, elementy prawa, komputer w firmie, reklama, marketing, technika biurowa, korespondencja handlowa oraz etyka i kultura.
 - **Organizowanie robót publicznych** na zadaniach inwestycyjnych tworzących warunki do powstawania nowych miejsc pracy
 - **Utworzenie i kontynuowanie wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie Szczecińskim programów specjalnych** celem zwiększenia mobilności zatrudnieniowej typu:

- „Lider wiejski”

Celem programu winna być aktywizacja zawodowa na obszarach wiejskich poprzez:

- zwiększenie skuteczności i efektywności przeciwdziałania bezrobociu na terenach objętych bezrobociem strukturalnym,
- kształtowanie pozytywnych postaw wśród mieszkańców wsi,
- zaktywizowanie i wyzwolenie motywacji do działań prozatrudnieniowych,
- tworzenie warunków polepszenia sytuacji bytowej rodzin zamieszkujących miejscowości popegeerowskie,
- inicjowanie, programowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych dążących do poprawy warunków wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.

Kandydaci na lidera etatowego dobrze znają sytuację środowiska wiejskiego, problemy mieszkańców, posiadają nieformalny autorytet, umiejętność nawiązywania kontaktów.

- „Przedsiębiorstwo”

Przeznaczony dla bezrobotnych starających się o pożyczkę z PUP w Stargardzie Szczecińskim.

Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw to mniejsze bezrobocie. Wspieranie tych przedsiębiorstw jest ekonomicznie bardziej skuteczne, a społecznie bardziej korzystne niż socjalne finansowanie bezrobocia czyli głównie wypłacanie zasiłków bezrobotnym. Taki kierunek działań jest słuszny z uwagi na istotną rolę małych i średnich przedsiębiorstw w stymulowaniu rozwoju ekonomicznego i w generowaniu nowych miejsc pracy.

Program przeznaczony jest dla osób bezrobotnych, które złożyły wnioski o pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Realizatorami mogą być: PUP w Stargardzie Szczecińskim, Samorząd Lokalny, Kanadyjsko – Polska Fundacja Przedsiębiorczości w Szczecinie, itp.

Powiatowe Urzędy Pracy w najbliższym czasie będą realizowały szkolenia w ramach wdrażania Programów Aktywizacji Obszarów Wiejskich finansowanych częściowo ze środków pożyczki Banku Światowego. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zarządza dwoma komponentami tego programu:

- „Mikrokredyt” – przewidujący udzielanie w wybranych województwach mikropożyczek mieszkańcom obszarów wiejskich.

Program Przekwalifikowań (Redeployment Fund) mającym na celu aktywizację zawodową mieszkańców wsi.

Program ten przewiduje finansowanie instrumentów, których zasadniczym przeznaczeniem ma być aktywizacja ludności wiejskiej i umożliwienie znalezienia przez nich zatrudnienia:

- *usługi poradnictwa zawodowego*; poradnictwo zawodowe, informacja o rynku pracy, giełdy i kluby pracy.

- *usługi w zakresie przekwalifikowania siły roboczej*; przekwalifikowania zawodowe, szkolenia z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

- *wsparcie dla okresowego zatrudnienia przez gminę*; (max. 20 % środków przewidzianych na wszystkie instrumenty), zatrudnienie przy pracach na rzecz rekultywacji środowiska, wsparcie dla zatrudnienia w instytucjach społecznych (domy dziecka, szkoły, domy opieki).

- *wsparcie dla ośrodków obsługi małych przedsiębiorstw*; świadczenie usług księgowych, finansowych, prawnych, marketingowych, usługi consultingowe.

- *inkubatory przedsiębiorczości*; pomieszczenie, możliwości korzystania ze wspólnego sprzętu.

- *lokalne inicjatywy planowania rozwoju gospodarczego*; granty na finansowanie prac studialnych na temat perspektyw rozwoju gospodarczego regionu, opracowanie materiałów promocyjnych na temat lokalnego potencjału gospodarczego.

- **Usprawnienie strefy mieszkalnictwa, budownictwa i rozwój funkcji nierolniczych**

W ramach długoplanowych działań proponuje się utrzymanie form budownictwa wspierającego potrzeby ludności najsłabszej ekonomicznie (mieszkania komunalne):

- podjęcie działań utrzymujących techniczny stan posiadania (remonty i modernizacja istniejących zasobów), zasilanie terenów mieszkaniowych w infrastrukturę techniczną,
- tworzenie rezerw terenów uzbrojonych z uporządkowanym statusem prawnym,
- wspieranie działań niezależnych tj. promowanie wszystkich form budownictwa spółdzielczego i indywidualnego zrealizowanego ze środków własnych i kredytów mieszkaniowych.

Proponuje się przeznaczyć:

- obszary osadnicze przewidziane do sprzedaży na działki 0,5 – 2 ha
- obszary na funkcje rekreacyjne (domki letniskowe)
- budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne
- budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne + zabudowa szeregowa – (Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Spółdzielnia Mieszkaniowa).

- **Rekomendowane branże działalności produkcyjnych (pozarolnicze).** Są to branże, które mają obiektywne szanse rozwoju i mogą być rekomendowane przyszłym inwestorom lub też stanowić podstawę zamierzeń rozwojowych firm już działających. Do realizacji tego celu posłużono się dwoma pojęciami: ryzyka inwestycyjnego oraz konkurencyjności danej branży

- W przemyśle artykułów rolno – spożywczych:
 - produkcja herbatników, sucharów, chleba,
 - produkcja alkoholu etylowego,
 - produkcja wyrobów z mięsa,
 - przetwórstwo owoców i warzyw,
 - przetwórstwo i konserwowanie ryb,
 - produkcja makaronów i wyrobów garmażeryjnych,
 - produkcja wód i gazowanych napojów bezalkoholowych,
 - wytwarzanie produktów przemiału zbóż.
- W przemyśle wyrobów z surowców niemetalicznych:
 - produkcja płytek ceramicznych,
 - produkcja innych wyrobów z cementu, itp.
- W innych rodzajach działalności przemysłowej:
 - produkcja toreb i innych wyrobów ze skóry lub materiałów skóropodobnych,
 - produkcja gier i zabaw,
 - produkcja sprzętu do sterowania procesami produkcyjnymi lub części zamiennych do samochodów,
 - produkcji konstrukcji metalowych i ich części,
 - produkcja drewnianych elementów konsystencji i wyrobów stolarki budowlanej, wyposażenia ogrodowego,
 - produkcja opakowań drewnianych,
 - produkcja odzieży, w tym również roboczej i ochronnej (najwyższe ryzyko inwestycyjne),
 - poligrafia i działalność usługowa związana z poligrafią,
 - produkcja artykułów sportowych.

- **Międzynarodowe perspektywy rozwoju niektórych gałęzi przemysłu** można zilustrować na przykładzie zestawienia udziału dóbr importowanych w konsumpcji UE (źródło: „Panorama of UE Industry 1994”, European Commission, Bruksela 1995)

Tak zwany wskaźnik penetracji importu, obrazujący powyższy udział, wynosi przykładowo:

dla futer i wyrobów futrzarskich	-58%
dla drewna	-49%
dla wyrobów dziewiarskich	-37%
dla skóry i wyrobów skórzanych	-34%
dla celulozy i wyrobów przemysłu papierniczego	-33%
dla przetworów rybnych	-26%
dla półproduktów przemysłu drzewnego	-20%
dla chemii przemysłowej	-16%
dla przetworów owocowo – warzywnych	-16%

Branże te w zestawieniu z branżami rekomendowanymi wcześniej w niniejszym opracowaniu, mogą stanowić podstawę dla rozwoju eksportu do państw Unii Europejskiej.

Godne polecenia są szczególnie: **przemysł spożywczy** (popyt na jego wyroby jest mało wrażliwy na zmiany koniunktury), **produkty mrożone** (jeden z najszybciej rozwijających się rynków w ramach przemysłu przetwórczego) i **przemysł meblarski** (najszybsze tempo rozwoju w branży drzewnej).

10 PLAN DZIAŁANIA

DZIAŁANIA	HARMONOGRAM				KOSZTY [tys. zł]	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
	2000- 2002	2003- 2006	2007- 2010	2011- 2015			
Opracowanie programu gospodarki wodno – ściekowej gminy							
Opracowanie programu ucieplownienia gminy							
Opracowanie programu modernizacji systemu oświetlenia							
Opracowanie programu gospodarki odpadami							
Gospodarka ściekami							
Ińsko							
Kanalizacja i przepompownia – ul. Sienkiewicza							
Modernizacja oczyszczalni							
Linówko							
Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków							
Storkowo							
Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków							
Ścienne							
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej							
Ciemnik							
Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni							
Gospodarka wodą							
Ińsko							
Remont i modernizacja wieży ciśnień.							
Budowa nowego ujęcia wody.							
Ścienne							
Rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana rur							

środki własne, WFOŚiGW, Wojewoda, Starosta, ARiMR, AWRSP, środki pomocowe, środki pozabudżetowe,

DZIAŁANIA	HARMONOGRAM				KOSZTY [tys. zł]	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
	2000-2002	2003-2006	2007-2010	2011-2015			
azbestowo-cementowych oraz modernizacja stacji uzdatniania wody						środki własne, WFOŚiGW, Wojewoda, Starosta, ARiMR, AWRSP, środki pomocowe, środki pozabudżetowe,	
Miałka							
Wymiana istniejącej sieci wodociągowej							
Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie działek rekreacyjnych.							
Granica							
Wymiana sieci wodociągowej i modernizacja stacji uzdatniania wody.							
Ciemnik							
Wymiana sieci wodociągowej i modernizacja stacji uzdatniania wody.							
Storkowo							
Wymiana sieci wodociągowej i modernizacja stacji uzdatniania wody.							
Linówko							
Wymiana sieci wodociągowej oraz modernizacja stacji uzdatniania wody.							
Studnica							
Wymiana sieci wodociągowej oraz modernizacja stacji uzdatniania wody							
Waliszewo							
Budowa sieci wodociągowej							
Kolonia Storkowo							
Budowa sieci wodociągowej							
Gazyfikacja							
Budowa gazociągu zasilającego wysokiego ciśnienia							

DZIAŁANIA	HARMONOGRAM				KOSZTY [tys. zł]	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
	2000- 2002	2003- 2006	2007- 2010	2011- 2015			
Budowa stacji redukcyjno - pomiarowej I ⁰						środki własne, WFOŚiGW, Wojewoda,	
Budowa gazociągów rozdzielczych średniego ciśnienia						dystrybutor gazu	
Budowa przyłączy domowych							
Budowa zaplecza magazynowo-warsztatowego							
Gospodarka odpadami stałymi							
Adaptacja istniejącego wysypiska						środki własne, środki pozabudżetowe,	
Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów						środki pomocowe	
Uruchomienie punktów gromadzenia odpadów							
Elektroenergetyka							
Modernizacja sieci elektroenergetycznej w Ińsku						ZE, środki własne, osoby prawne	
Uruchomienie alternatywnych źródeł energii							
Telekomunikacja							
Ukończenie pętli światłowodowej							
Rozbudowa centrali telefonicznej w Ińsku i wymiana na centralę cyfrową						środki własne	
Sprzyjanie budowie stacji przekaźnikowych dla telefonii bezprzewodowej						TP S.A. środki własne,	
Podłączenie do Internetu wszystkich szkół							
Energetyka ciepła							
Modernizacja kotłowni opalanych węglem							
Wdrażanie nowoczesnych systemów grzewczych							
Realizować termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.							

DZIAŁANIA	HARMONOGRAM				KOSZTY [tys. zł]	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
	2000-2002	2003-2006	2007-2010	2011-2015			
Modernizacja kotłowni i docieplenie budynku Gimnazjum w Ińsku						środki własne, środki pozabudżetowe, środki pomocowe	
Modernizacja kotłowni i docieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Ińsku							
Modernizacja kotłowni w Ściennem							
Docieplenie budynków wielorodzinnych w Ściennem							
Drogi i transport							
Modernizacja dróg wojewódzkich							
Budowa obejść miejscowości Storkowo, Ińsko, Ciemnik							
Remonty i modernizacja dróg						środki własne, zarządcy dróg, Wojewoda, środki pomocowe	
- Kozy - Okale – Ciemnik							
- Ścienne – Satyrz							
- Miałka – Ińsko							
- Linówko – Miałka							
- Linówko - Koza Góra							
- Wiewiecko - Waliszewo – Storkowo							
- Ciemnik – Krzemień							
- Ciemnik Czertyń							
- Kolonia Gronowo – Ciemnik							
- Ciemnik – Górnik							
- Ścienne - Wierzohucice							
- Studnica – Czertyń							
- Czertyń – Krzemień							

DZIAŁANIA	HARMONOGRAM				KOSZTY [tys. zł]	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
	2000- 2002	2003- 2006	2007- 2010	2011- 2015			
- Równe – Studnica						środki własne, środki pozabudżetowe, środki pomocowe	
- Linówko - Powalice – Ścienne							
- Ińsko - do drogi powiatowej 41538							
Budowa drogi i ścieżki rowerowej Ścienne - Storkowo wzdłuż jeziora							
Budowa chodników							
Budowa ścieżek rowerowych							
Przywrócenie kursowania transportu kolejowego na linii kolei wąskotorowej relacji Stargard Szczeciński - Ińsko							
Rozwój usług związanych z obsługą komunikacji							
Wspieranie przedsiębiorczości w gminie							
- tworzenie sprzyjających warunków prawnych, ekonomicznych, edukacyjnych i infrastrukturalnych zachęcających do aktywizacji i inwestowania na terenie gminy						środki własne, środki pozabudżetowe	
- utworzenie Gminnego Centrum Przedsiębiorczości i Edukacji Pozaszkolnej						Fundusz Pracy, środki pomocowe	
- utworzenie Gminnego Centrum Promocji i Realizacji Strategii						środki własne	
Aktualizacja Planu Zagospodarowania Przestrzennego						środki własne	

11 OGÓLNE UWARUNKOWANIA WSPARCIA REALIZACJI STRATEGII

Samorząd gminy przy pełnym wsparciu mieszkańców będzie głównym realizatorem projektu. Zasadniczymi narzędziami lokalnej polityki pozostaną:

- planowanie przestrzenne i gospodarcze,
- polityka podatków i opłat,
- inwestycje infrastrukturalne,
- emisja obligacji,
- polityka informacyjna, działalność szkoleniowa, kontakty zagraniczne,
- przedsięwzięcia organizacyjne, często podejmowane wspólnie z kapitałem prywatnym (Miejsko-Gminne Towarzystwo Gospodarcze, Miejsko-Gminne Centrum Przedsiębiorczości i Aktywacji Gospodarczej).

Organom gminy przyświecać musi rola animatora życia gospodarczego, społecznego oraz kulturalnego. Można uważać, że władza lokalna jest organizatorem zagospodarowania lokalnych związków ekonomicznych i społecznych, na które może wpływać regulująco, restrukcyjnie lub promocyjnie. W efekcie teren gminy może charakteryzować się większą konkurencyjnością jako miejsce lokalizacji działalności gospodarczej i atrakcyjny obszar pod względem jakości życia mieszkańców.

Zadania gospodarcze gminy przekazane w strategii wynikają z rozpoznania potrzeb jej mieszkańców.

Gmina Ińsko winna być przykładem gminy o podejściu rozwojowym. Musi zatem uruchomić w bliskiej perspektywie programy promocji gospodarczej, przyspieszające inwestycje, infrastrukturę, maksymalizować usługi publiczne dla swoich mieszkańców.

Ważne jest aby władze i społeczność gminy działając w dłuższym horyzoncie czasowym nie nastawiały się na osiągnięcie szybkich dochodów ze swoich przedsięwzięć rozwojowych.

Podstawą wszelkich działań podejmowanych przez władze winno być zachęcenie potencjalnych inwestorów do inwestowania na terenie gminy.

Zestaw tych działań przedstawiono poniżej:

Rodzaje i instrumenty działań

RODZAJ PROPONOWANYCH DZIAŁAŃ	INSTRUMENTALIZACJA DZIAŁAŃ (przykładowa)
I. Działania informacyjno - promocyjne dotyczące:	
1. gospodarki danego obszaru i jego potrzeb	– przedstawienie ofert lokalizacyjnych – promocje obszarów rodzajów działalności, nowych możliwości produkcyjnych
2. istniejących bądź potencjalnych barier rozwoju	– ograniczenie lokalizacji i działalności szkodzących naturalnemu środowisku.
3. warunków kształtujących dochody potencjalnych inwestorów	<u>informacje o możliwościach:</u> – uzyskania środków na sfinansowanie danej inwestycji – kosztach uzyskania kredytów, – możliwych ulgach i zachętach,
4. szeroko pojętych działań marketingowych dotyczących danego obszaru.	– opłatach za gospodarcze korzystanie ze środowiska, – karach za przekroczenie dopuszczalnych norm zanieczyszczenia, – o cenach gruntów budowlanych itp. – działalność publicystyczno -wydawnicza, dostarczają-

RODZAJ PROPONOWANYCH DZIAŁAŃ	INSTRUMENTALIZACJA DZIAŁAŃ (przykładowa)
	ca informacji np. na temat zamierzeń władz lokalnych – działalność szkoleniowa, (seminaria, szkolenia, kursy i sympozja), – organizowanie wystaw gospodarczych, obrazujących szczególne osiągnięcia danego obszaru, targów, udział w nich podmiotów z danego obszaru, – opracowanie i rozpowszechnianie w formie broszur, katalogów, materiałów reklamujących walory użytkowe i udogodnienia dotyczące inwestowania i funkcjonowania podmiotów.
II. Działania organizatorskie z:	
1. realizacją podstawowych zadań własnych gminy	– budowa gminnych dróg, ulic, placów oraz organizacja ruchu drogowego, – budowa wodociągów, oczyszczalni,
2. kreowaniem przedsiębiorczości prywatnej	– uruchamianie inkubatorów przedsiębiorczości, – organizowanie parków technologicznych,
3. tworzeniem związków wspólnot i innych przedsięwzięć w celu realizacji określonych zadań	– związki i porozumienia komunalne, – stowarzyszenia gmin, wójtów, burmistrzów, – sejmik samorządowy,
III. działania o charakterze administracyjno – prawnym	
1. wydawanie przepisów gminnych	– zasady zarządzania mieniem gminy, – statut gminy i organizacji urzędów i instytucji, – przepisy porządkowe,
2. ewidencjonowanie działalności gospodarczej i udzielanie zezwoleń na prowadzenie działalności nie wymagającej koncesji	– uproszczenie operacji w tym zakresie m.in. przeniesienie na najniższy szczebel administracji terenowej,
3. utrudnienia i ułatwienia lokalizacyjne	– uproszczenie trybu podejmowania decyzji lokalizacyjnych, – załatwianie spraw związanych z podjęciem decyzji lokalizacyjnych w jednym miejscu, – informacja o obszarach (strefach), gdzie zakazana jest wszelka działalność inwestycyjna, – określenie nieprzekraczalnego terminu załatwienia spraw, – wcześniejsze przygotowanie terenu,
4. gospodarka gruntami	– uregulowanie spraw związanych z własnością, – dogodne formy udostępniania gruntów, – kompleksowe porządkowanie terenu i przygotowanie działek budowlanych,
IV. Działania o charakterze ekonomiczno - finansowym	
1. podatki i opłaty lokalne	– obniżki stawek lokalnych np. od nieruchomości, – wprowadzenie ulg i zwolnień z podatków i opłat lokalnych, – określenie partycypacji nowego przedsiębiorstwa w nakładach na infrastrukturę,

RODZAJ PROPONOWANYCH DZIAŁAŃ	INSTRUMENTALIZACJA DZIAŁAŃ (przykładowa)
2. podatki, w których władza lokalna ma swój udział	– udzielanie ulg lub zwolnień w ściśle określonych przypadkach np. gdy inwestorzy podejmują inwestycje dotyczące ochrony środowiska bądź produkcję określonych wyrobów opartą na nowoczesnych technologiach,
3. opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kary z tytułu jego zanieczyszczenia	– udzielanie gwarancji przedsiębiorstwom, które zaciągają kredyty na inwestycje służące ochronie środowiska, – podwyższenie opłat za korzystanie z ujęć wodnych i pobór wody, za odprowadzanie ścieków do wód, za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza, za usuwanie drzew, za wykorzystanie gruntów rolnych i leśnych na inne cele niż rolnicze i leśne, – nakładanie kar pieniężnych z tytułu niedotrzymania warunków korzystania ze środowiska – ustalenie cen na usługi komunalne,
4. kredyty i zasady ich udzielania	– udzielanie gwarancji kredytowych w tym podmiotom, które zaciągają kredyt na inwestycje służące ochronie środowiska czy na działalność wykorzystującą zasoby lokalne, – obniżanie stopy oprocentowania kredytów przeznaczonych na określone cele, – preferencje w uzyskaniu tych kredytów,
V. Działania inwestycyjne	
	– podejmowanie inwestycji w sferze infrastruktury gospodarczej, społecznej, bankowej, telekomunikacyjnej, – podejmowanie inwestycji w sferze ochrony środowiska

Źródło: *Strategia i polityka rozwoju gmin i województw. Zachodnie Centrum Organizacji. Warszawa, Poznań, Zielona Góra 1996.*

12 ZADANIA RADY I ZARZĄDU GMINY W I ETAPIE WDROŻENIA STRATEGII

Przyjęcie projektu winno zostać potwierdzone Uchwałą Rady Miasta i Gminy, która zobowiąże Zarząd do podjęcia wszelkich działań mających na celu jego pełne wdrożenie. Oznacza to:

- a) *powołanie komórki koordynacyjnej (1-3 osoby) i opracowanie zasad jej organizacji.*
(ogłoszenie konkursu mającego na celu dobór pracowników – lub przekazanie kompetencji pracowników Urzędu Miasta i Gminy - specjalistom)
- b) *przyjęcie ogólnych zasad wspierania strategii*
- c) *ustalenie sposobu i metod pozyskania środków finansowych z zewnątrz na wsparcie realizacji programu (PHARE, SAPARD, ISPA, BANK ŚWIATOWY, SUBWENCJE PAŃSTWOWE, FUNDACJE, FUNDUSZE itp.)*
- d) *promocja rozwiązań przedstawionych w projekcie, zarówno wśród mieszkańców gminy jak też osób i firm z zewnątrz. W ramach tzw. programu „specjalnych wydarzeń” władze gminy winny zorganizować konferencje naukowe, spotkania przedsiębiorców, uroczystości podpisania istotnego dla gminy kontraktu, otwarcie zakładu lub rozpoczęcie produkcji nowego artykułu. Władze gminy winny dokładnie śledzić wszystkie posunięcia rozwojowe i umieć je odpowiednio nagłaśniać wobec opinii publicznej.*
- e) *wprowadzenie systemu ułatwień lokalizacyjnych.* Każdy inwestor skazany jest na długą procedurę administracyjno - prawną. Procedura ta wiąże się z uzyskiwaniem zezwoleń budowlanych i koniecznością dopasowania się do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Czynności zmiany przeznaczenia danej działki gruntu są bardzo żmudne i długotrwałe. To konkurencyjność danego terenu jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do obszarów otaczających. Władze gminy winny ułatwiać w tym przypadku wszelkie procedury lokalizacyjne proponowane w programie „gmina”. Oznacza to skrócenie czasu procedury i przyjęcie ostrzejszych, niż te które wynikają z przepisów, zobowiązań czasowych przez poszczególne komórki organizacyjne gminy, zaangażowane w procedurę lokalizacji inwestycji.
- f) *przygotowanie oferty zagospodarowania działek i obiektów przeznaczonych pod działalność gospodarczą.*
Oferta powinna zawierać następujące elementy:
 - wyszczególnienie działek i obiektów oferowanych do zagospodarowania
 - rodzaj zalecanej działalności gospodarczej
 - proponowaną formę zbycia, dzierżawy lub inną (wspólne przedsięwzięcie)
 - infrastruktura - w tym dodatkowe udogodnienia oferowane przez władze gminy,
 - opis prowadzonej dotychczas na tym terenie działalności gospodarczej,
 - ściśle określenie procedury uzyskiwania zezwoleń i nabywania terenu,
 - informacje o ułatwieniach finansowych, ulgach, zwolnieniach podatkowych itp.Opis powinien uwypuklać korzyści związane z inwestowaniem na danym terenie, jego potencjał gospodarczy oraz możliwości rozwoju,

- wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla inwestorów realizujących cele projektu.

Podatek od nieruchomości musi zawierać mechanizmy wspierające przedsięwzięcia rozwijające przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy gminy. Należy zatem:

- obniżyć stawki podatkowe na pewien okres w przypadku podejmowania w już istniejących nieruchomościach, działalności gospodarczej (w tym również rolniczej). Oznacza to określenie przez Radę Miasta i Gminy skali obniżki, ewentualnych preferowanych rodzajów działalności, okresu obniżki, minimalnego wymogu zwiększenia zatrudnienia,
- obniżyć stawki podatkowe na pewien okres w przypadku konieczności dokonania istotnej adaptacji nieruchomości, która nie była dotychczas gospodarczo użytkowana,
- czasowe zwolnienie z podatku/obniżka określonych grup podmiotów gospodarczych (małych firm) rozpoczynających działalność w oparciu o Fundusz Gwarancji Kredytowych GTG.
- umożliwienie negocjacji skali obciążeń podatkiem od nieruchomości w przypadku gotowości poważnego inwestora do dokonania istotnych, w skali gminy i społeczności lokalnej, inwestycji gospodarczej.

System ulg winien mieć charakter zadaniowy. Ulga, obniżka lub czasowe zwolnienie może przysługiwać tylko wtedy, gdy podatnik wypełni określone zadania, ważne z punktu widzenia proponowanego projektu.

Należy zastanowić się nad wprowadzeniem w tym przypadku metody „refundacji”. Oznacza to, że każdy podmiot gospodarczy opłaca podatek gospodarczy w pełnej wysokości a dopiero po udowodnieniu, iż spełnia warunki uprawniające do zniżek, ulg lub zwolnień lub po wypełnieniu określonego zadania, władze gminy dokonują zwrotu części lub całości wpłaconych kwot.

Proponuje się ustalenie stopy redukcji na poziomie 30 - 50%.

Ulgi podatkowe mogą dotyczyć wszystkich inwestorów, jednak w większym stopniu tych, którzy inwestują duże kwoty. Mogą być też przyznane tym przedsiębiorcom, działającym dotychczas w gminie, którzy uzyskując rosnące dochody płacą przy tym coraz większe podatki.

Ulgi winni otrzymywać inwestorzy, którzy rozpoczynają lub prowadzą działalność gospodarczą zwiększając zatrudnienie lub podejmują inwestycje infrastrukturalne ważne z punktu widzenia interesu gminy. System ulg gminnych musi być uzupełniany przez system zwolnień i ulg stosowanych przez AWRSP, w przypadku zagospodarowania jej mienia.

g) *tworzenie wizerunku gminy w środkach masowego przekazu poprzez:*

- uruchomienie biuletynu gminnego (miesięcznika),
- podjęcie kontaktów z prasą, radiem i telewizją tj. m.in. cykliczne przekazywanie informacji. Informowanie o wszelkich formach zorganizowanego działania uwieńczonych powodzeniem, organizowanie konferencji prasowych, przekazywanie sprawozdań z realizacji projektu,
- wyznaczenie rzecznika prasowego gminy,

Odpowiednia dbałość o wizerunek gminy świadczy o tym, że władze gminy mają wymaganą kulturę gospodarczą - tak istotną przy podejmowaniu inwestycji.

h) *podjęcie wszelkich działań (wspólnie z innymi instytucjami i organizacjami) w celu zmiany mentalności mieszkańców gminy.* Mentalność wielu mieszkańców ukształtowana przez ostatnich wiele lat pracy w PGR i system gospodarki nakazowo - rozdzielczej stanowi

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

główną barierę rozwoju przedsiębiorczości w gminie i okolicznych miejscowościach. Oznacza to:

- niechęć do nowatorstwa,
- apatię, bezczynność i problemy socjalne byłych pracowników PGR,
- oczekiwanie na pomoc z zewnątrz, pomoc państwa,
- zazdrość sąsiedzka,
- brak otwartości i syndrom obcych,
- zły system pomocy bezrobotnym.

13 PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ INSTYTUCJONALNO - ORGANIZACYJNYCH

13.1 Organizacja wspierania przedsiębiorczości

Wdrożenie strategii winno być realizowane w trzech etapach:

Etap I - (organizacyjny) Realizowanie przez gminę określonych rozwiązań organizacyjnych, mających na celu przygotowanie procesu wdrożenia.

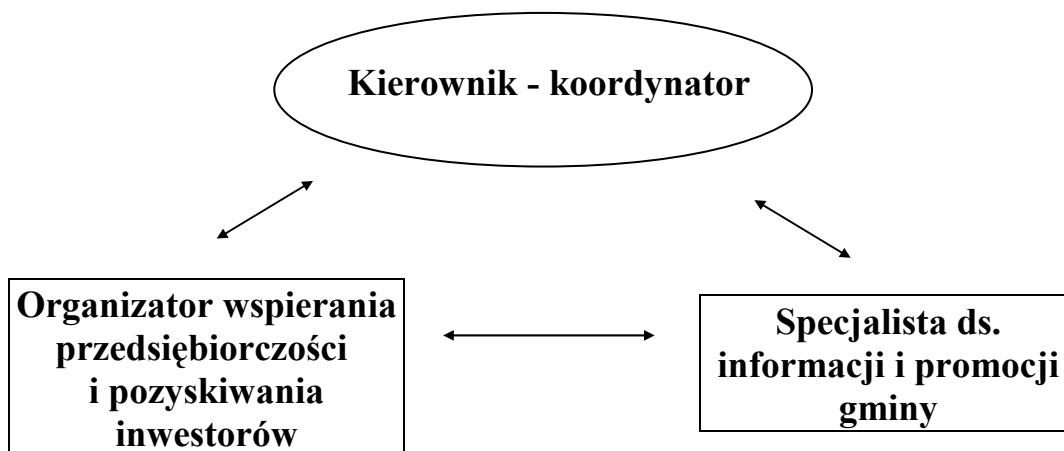
Etap II - (gospodarczy) Utworzenie Gminnego Towarzystwa Gospodarczego i przyjęcie przez Towarzystwo zadań zapoczątkowanych w etapie I. Utworzenie Miejsko-Gminnego Centrum Przedsiębiorczości i Aktywizacji Gospodarczej.

Etap III - Kontrolna weryfikacja projektu, uzupełnienia oraz kontrola (Program otwarty).

Poniżej prezentujemy propozycje niektórych rozwiązań organizacyjnych

Etap I Po przyjęciu projektu można podjąć konkretne działania, których celem będzie pełne wdrożenie wszystkich propozycji programowych przez Zarząd i Radę Miasta i Gminy, Biuro Pracy, Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa, instytucje oświatowe, przedsiębiorców, banki oraz wszystkich mieszkańców gminy. Decydującymi jednak będą rozwiązania organizacyjne podjęte przez Zarząd i Radę Miasta i Gminy polegające na powołaniu wyspecjalizowanej komórki koordynacyjnej składającej się z 1 - 3 osób zajmujących się wyłącznie zadaniami związanymi z wdrożeniem programów określonych w strategii (aktywizacją gospodarczą, rozwojem przedsiębiorczości, organizacją procesów inwestycyjnych itp.). Personel dobrany na zasadzie konkursu musi być dyspozycyjny, ruchliwy, pełnić obowiązki często poza godzinami pracy. Preferowane winno być wykształcenie ekonomiczne i prawnicze z dobrą znajomością języków angielskiego i niemieckiego.

Proponuje się następującą strukturę organizacyjną komórki koordynacyjnej:

Kluczową kwestią jest dobór koordynatora, który musi wykazać się pomysłowością i sprawnością działania.

Do zadań zespołu należałoby przygotowanie i praktyczne wdrażanie głównych elementów strategii oraz przygotowywanie wdrożenia etapu II. Ze względu na dość

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

duży koszt funkcjonowania tej komórki, wskazane jest pozyskanie dodatkowych środków na ten cel z innych źródeł (w tym z Biura Pracy). Wskazane jest zastosowanie systemu prowizyjnego.

Organem nadzorującym pracę zespołu lub specjalisty winna być Rada Gminy.

Zakres pracy zespołu lub specjalisty obejmowałby:

- promocję drobnej przedsiębiorczości, generowanie liderów,
- utworzenie centrum edukacyjnego na bazie szkoły, organizowanie szkoleń z zakresu drobnej przedsiębiorczości, przekwalifikowania zawodowego, prowadzenia firmy itp.,
- zorganizowanie stałego punktu informacyjnego w siedzibie Urzędu miasta i Gminy - dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- zorganizowanie Miejsko-Gminnego Centrum Przedsiębiorczości i Aktywizacji Gospodarczej,
- nawiązanie kontaktów z organizacjami krajowymi i zagranicznymi w celu organizowania praktyk dla lokalnych liderów i przedsiębiorców (wyjazdy studyjne, seminaria, konferencje, wymiana grup),
- podjęcie współpracy z instytucjami finansowymi, Funduszami, Fundacjami itp. w celu pozyskania środków finansowych z zewnątrz na wsparcie rozwoju gospodarczego gminy,
- pozyskanie inwestorów i zorganizowanie serwisu inwestycyjnego obejmującego wspieranie inwestorów chcących prowadzić działalność gospodarczą na terenie gminy (organizacja procedury obsługi wybranych inwestycji, monitoring inwestycji itp.),
- nawiązywanie i utrzymywanie stałych kontaktów ze środowiskami przedsiębiorców (organizowanie stałych spotkań, przekazywanie informacji o stanie finansowym i inicjatywach gospodarczych, współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu budowy infrastruktury komunikacyjnej, transportowej itp.),
- tworzenie ułatwień dla podejmowania i rozszerzania działalności gospodarczej i kierowanie propozycji nowych rozwiązań do władz gminy,
- współpraca z Agencją Rozwoju Regionalnego, Izbą Rolniczą i Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego,
- promocja gminy (programu) na zewnątrz. Tworzenie image'u gminy w środkach masowego przekazu. Organizowanie kontaktów z mediami wg zasady, jak największego dostępu prasy, radia i telewizji do wszelkich spraw, związanych z realizacją programów. Przygotowanie biuletynu informacyjnego. W informatorze należy zaprezentować możliwości rozpoczynania prowadzenia działalności gospodarczej, walorów turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych itp. Ważne będą ogłoszenia prasowe w lokalnych gazetach, w dziennikach ogólnopolskich a także w czasopiśmie rolniczych.
- Stały kontakt z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddziałem Terenowym w Szczecinie, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego.

Etap II jest kontynuacją działań podjętych wcześniej. Zakłada się, że rozwój gospodarczy gminy oparty będzie o nowe firmy (głównie prywatne) i przedsięwzięcia inwestycyjne obejmujące infrastrukturę techniczną (programy w załączeniu). Przewiduje się dużą

dynamikę korzystnych tendencji. Niezbędne jest zatem utworzenie nowych instytucji, które wspierałyby uruchomione procesy gospodarcze:

- Gminnego Towarzystwa Gospodarczego
- Funduszu Gwarancji Kredytowych
- Miejsko-Gminnego Centrum Przedsiębiorczości i Aktywizacji Gospodarczej
- Związków międzygminnych celem realizacji wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych

Gminne Towarzystwo Gospodarcze

Gminne Towarzystwo Gospodarcze będzie grupowało miejscowych przedsiębiorców, rolników, osoby prywatne, banki, Agencje Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz Samorząd Gminy: - winno być ono głównym organizatorem i koordynatorem rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Ważne jest natychmiastowe podjęcie wszelkich działań mających na celu zorganizowanie i zarejestrowanie w Sądzie. Szczegółowe zadania i zakres funkcjonowania Towarzystwa zaprezentowano w Statucie GTG. Przygotowaniem i reprezentacją Gminnego Towarzystwa Gospodarczego zajmuje się komórka koordynująca lub specjalista.

(Statut w załączeniu).

Fundusz Gwarancji Kredytowych

Może funkcjonować w ramach Gminnego Towarzystwa Gospodarczego lub jako instytucja powiatowa obejmująca swym zasięgiem gminy powiatu Stargard. Powinien służyć wspieraniu rozwoju drobnej przedsiębiorczości na terenie gminy, ułatwia potencjalnym i obecnym przedsiębiorcom dostęp do kredytów. Fundusz będzie działał na podstawie własnego regulaminu – Statutu (w załączeniu).

Podstawowymi barierami, ograniczającymi efektywny rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w gminie są:

- brak wystarczających środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej na własny rachunek,
- wysokie oprocentowanie kredytów bankowych,
- brak jednoznacznych i wyczerpujących informacji na temat dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania,
- wymóg zgromadzenia zabezpieczenia, często w wysokości dwu-trzykrotnie wyższej niż wartości zaciąganego kredytu czy pożyczki,
- wzajemna nieufność potencjalnych kredytobiorców i banków, wynikająca z niekorzystnych doświadczeń i uprzedzeń.

Stąd pojawiła się konieczność poszukiwania nowych rozwiązań, które łagodziłyby przedstawione wyżej bariery. Jednym z pomysłów było tworzenie funduszy gwarancyjnych, zwłaszcza, że w wielu krajach o rozwiniętej gospodarce rynkowej takie instytucje finansowe w bardzo poważny sposób oddziałują na rozwój gospodarczy, szczególnie na poziomie lokalnym (Włochy, Francja).

Podstawowym zadaniem funduszy jest ułatwienie małym i średnim przedsiębiorstwom oraz aktywnym, chcącym rozpocząć działalność gospodarczą na własny rachunek bezrobotnym, dostępu do kredytów bankowych i z Funduszu Pracy przez udzielanie poręczeń i gwarancji kredytowych. Z reguły nie mają one osobowości prawnej i nie prowadzą wyodrębnionej księgowości według obowiązujących powszechnie zasad

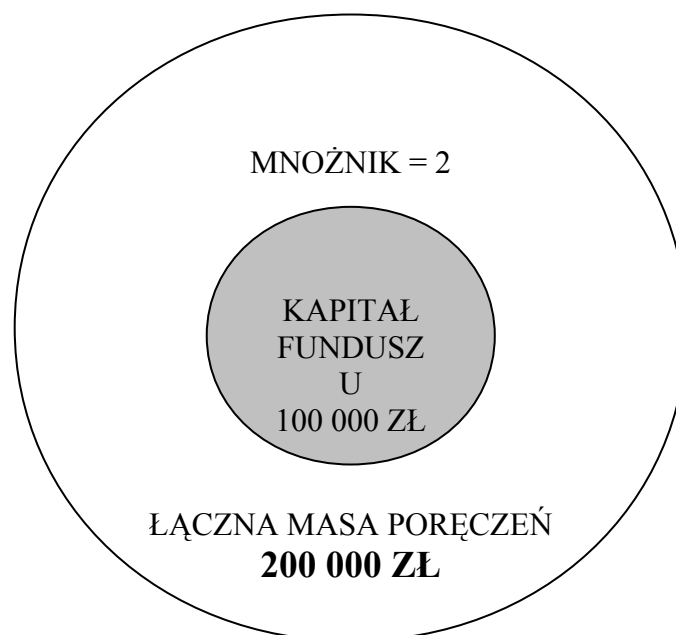
finansowo-księgowych, ale funkcjonują jako wewnętrzne jednostki organizacyjne instytucji je tworzących.

Ze względu na charakter działalności konieczne jest wyodrębnienie funduszu w zakresie działalności finansowo-operacyjnej. Jest to realizowane przez zdeponowanie środków funduszu na specjalnym koncie (lokata terminowa) w ramach rachunku Towarzystwa Gospodarczego w banku współpracującym. Środki te nie są włączone do operacyjnego obiegu fundacji lecz są zarezerwowane wyłącznie na potrzeby funduszu.

Istotnego znaczenia nabiera ścisła kooperacja banku i funduszu, ponieważ możliwe jest rozszerzenie ilości udzielanych poręczeń poza kapitał własny funduszu przez zastosowanie tzw. mnożnika kapitałowego. Jego idea polega na tym, że bank jest gotów akceptować poręczenia do kwoty kilkakrotnie przekraczającej sumę depozytu gwarancyjnego funduszu (suma poręczeń przekracza kilkakrotnie kapitał funduszu). Wynika to z faktu, że udzielenie poręczenia czy gwarancji nie powoduje realnego wypływu pieniądza z kapitału funduszu – pozostaje on w dalszym ciągu na rachunku, a praktyczne doświadczenia wielu krajów potwierdzają, że istnieje bardzo małe prawdopodobieństwo wystąpienia konieczności jednorazowej egzekucji masy poręczeń przewyższającej kapitał funduszu.

Aktualnie w naszym kraju banki akceptują mnożnik na poziomie 2-4 krotnej wartości depozytu gwarancyjnego, ale stabilizowanie się sytuacji gospodarczej kraju i umocnienie się instytucji funduszy poręczycielskich na rynku rokuje nadzieję na wzrost jego wartości (we Włoszech stosuje się mnożnik na poziomie 20-25).

Drogi docierania potencjalnych klientów do funduszu mogą być bardzo różne. Zakładamy poinformowanie o działalności funduszu, banków, urzędów gmin, ODR, Powiatowego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, powstającego Miejsko-Gminnego Centrum Przedsiębiorczości, itp.

Rysunek 1. Zasada mnożnika kapitałowego funduszu gwarancyjnego.

Rozwój gospodarczy gminy uzależniony będzie od aktywności gospodarczej, społecznej przedsiębiorczości mieszkańców gminy. W tym celu niezbędne jest powołanie w Gminie własnego centrum, które stymulowałoby wszelkie procesy aktywizacji mieszkańców i przedsiębiorstw w gminie.

W skład centrum winny wchodzić:

- Ośrodek przedsiębiorczości (inkubator).
- Ośrodek edukacyjno - kulturalny na bazie szkół i Gminnego Ośrodka Kultury.

a) Ośrodek przedsiębiorczości (inkubator)

Jest to instytucja, która również warunkuje przezwyciężenie barier mentalnych mieszkańców gminy w tym również byłych pracowników PGR - ów. Umożliwienie kilku z nich - najbardziej obiecujących - osiągnięcie statusu zaradnych życiowo spowoduje efekt częściowego domina. Istnieją możliwości częściowego skorzystania ze środków poza budżetowych na ten cel.

Inicjatywa powinna się opierać na przekazaniu w użyczenie mało bądź wiele nie przydatnego gminie obiektu innej zlikwidowanej instytucji przy jednorazowym wsparciu z budżetu gminy. Podstawowym zadaniem inkubatora ma być tworzenie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych poprzez tworzenie jednoosobowych warsztatów pracy oraz rozwój małych firm. Inkubator wspierany przez małe firmy (w zamian za promocję prowadzoną przez gminę) może być wspierany przez małe i średnie firmy z Gminy.

Na terenie gminy znajdują się budynki i hale po upadłych przedsiębiorstwach, spółkach. Obiekty te częściowo niszczone nie wykorzystane i trudno znaleźć na nie nabywcę. O ile jest możliwość przejęcia ich przez gminę, mogą być wtedy przeznaczone również do utworzenia w nich inkubatora. Konieczne jest wtedy ich adaptowanie pod kątem produkcji i obsługi technicznej dla przyszłych firm tam zlokalizowanych. Generalnym założeniem inkubatora jest stworzenie warunków dla powstania i rozwoju małego przedsiębiorstwa, do momentu uzyskania przez niego samodzielności i wejścia w fazę rozwoju. Oferowany w inkubatorze pakiet korzyści dla potencjalnych firm uczestniczących w nim obejmuje:

- preferencyjne formy dzierżawy obiektów na działalność gospodarczą;
- łatwy dostęp do urządzeń poligraficznych i telekomunikacyjnych;
- bezpłatne lub po cenach preferencyjnych konsultacje ekonomiczne, finansowo - księgowo, prawne oraz techniczne.

Firmy umiejscowione w inkubatorze czują się bezpieczniejsze w pierwszym na ogół najtrudniejszym okresie działania, ponoszą mniejsze koszty funkcjonowania, w szybszym tempie powiększają doświadczenie, szybciej wchodzi w sieć dystrybucji i przepływu informacji.

Warunkami dobrego funkcjonowania ośrodka (inkubator) są:

- częste szkolenia uczestników inkubatora;
- właściwy i elastyczny system finansowania inkubatora;
- kształtowanie właściwych stosunków pomiędzy firmami współpracującymi;
- stałe pogłębianie wiedzy przez osobę kierującą inkubatorem;
- promocja najlepszych firm.

Inkubator w gminie nie powinien być wzorowany na inkubatorach utworzonych w dużych miastach. Forma i zakres pomocy dla firm znajdujących się w inkubatorze małej gminy lub kilku sąsiednich gmin jest w większym stopniu ograniczona możliwościami

lokalowymi i finansowymi tych gmin. Natomiast pożądana jest wymiana doświadczeń pomiędzy gminami organizującymi inkubatory w małych miejscowościach.

Wskazane jest podjęcie w ramach ośrodka przedsiębiorczości natychmiastowych działań organizacyjnych

Proponujemy między innymi następujące działania:

- a) Szkolenie z zakresu drobnej przedsiębiorczości tematyka szkoleń powinna obejmować podstawy prawne tworzenia i funkcjonowania małych firm, sporządzanie biznes planów, marketing, księgowość. Wszystkie tematy należy prowadzić pod kątem czysto praktycznym (np. wypełnianie druków rejestracyjnych spółek, ksiąg przychodów i rozchodów, wniosków kredytowych). Bardzo ważne jest aby z informacją o organizacji szkoleń dotrzeć do wszystkich mieszkańców szczególnie środowisk popegeerowskich. Osoby uczestniczące w szkoleniu powinny ponosić przynajmniej częściowe jego koszty. Szkoleni na zakończenie powinni otrzymać zaświadczenia.

Instytucja współpracująca: Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie Szczecińskim

- b) Utworzenie w Urzędzie Gminy punktu informacyjnego dla osób rozpoczynających i prowadzących działalność gospodarczą, szczególnie rolników chcących podjąć działalność gospodarczą pozarolniczą. Pracownicy realizujący to zadanie powinni zostać gruntownie przeszkoleni we wszystkich sprawach związanych z przedsiębiorczością. Powinni posiadać też wszelkie informacje na temat dostępnych kredytów oraz preferencyjnych pożyczek dla małych i średnich firm, gospodarstw rolnych. Pracownicy punktów informacyjnych powinni posiadać umiejętności wstępnej weryfikacji pomysłu w odniesieniu do osób rozpoczynających działalność.

Instytucja współpracująca: Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie Szczecińskim.

- c) Wykorzystanie Programów Specjalnych Urzędu Pracy i AWRSP. Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych i uprzednio pracujących w PGR-ach może być prowadzona również w oparciu o programy specjalne. Programy te wdrażane są w celu utworzenia stałych miejsc pracy dla osób, które od czasu likwidacji zakładu nie miały żadnych szans uzyskania stałego zatrudnienia.

b) Ośrodek edukacyjno – kulturalny

funkcjonowałby na bazie szkół i Gminnego Ośrodka Kultury. Powinien prowadzić wszelką działalność edukacyjną młodzieży i dorosłych. Wdrażać nowe systemy kształcenia pozaszkolnego. Szkolić liderów i organizować życie kulturalno - sportowe. Pełnić rolę funkcjonującego „Gminnego Ośrodka Kultury”.

Rozwój gospodarczy gminy uzależniony będzie od aktywności gospodarczej, społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców gminy. W tym celu niezbędne jest powołanie w gminie własnych centrów, które stymulowałyby wszelkie procesy aktywizacji mieszkańców i przedsiębiorstw w gminie.

Ośrodek edukacyjno-kulturalny funkcjonowałby na bazie szkoły podstawowej lub gimnazjum. Powinien prowadzić wszelką działalność edukacyjną młodzieży i dorosłych; wdrażać także nowe systemy kształcenia pozaszkolnego. Szkolić liderów i organizować życie kulturalno-sportowe. Proponuje się utworzenie trzech gminnych ośrodków edukacyjno-kulturalnych - na bazie Zespołów Szkół Ogólnokształcących. Proponowane formy działalności dla takiego ośrodka zostaną zaprezentowane dalej, a wyboru form działania dokonują przedstawiciele lokalnej społeczności, tj. Rady Rodziców, Rady Sołeckie, Rada Gminna LZS oraz przedstawiciele gminy w Izbie Rolniczej.

Ośrodek taki ma mieć w kręgu zainteresowania:

- ucznia w końcowej fazie nauki,
- ucznia gimnazjum i szkoły średniej z terenu gminy,
- młodych pracowników,
- młodych bezrobotnych,
- dorosłych pracujących i czasowo pozostających bez pracy,
- środowisko gminy jako zbiorowość społeczną.

W ramach swych działań Ośrodek powinien:

- przyjmować oddolne inicjatywy w zakresie potrzeb edukacyjnych środowiska,
- gwarantować możliwość elastycznego rozwiązywania lokalnych problemów rynku pracy (kursy itp.),
- poszukiwać zdolnych, ambitnych „liderów” w różnych dziedzinach,
- inspirować nowe formy doształcania, doskonalenia, promowania,
- być jednostką o dużej pojemności i otwartej strukturze organizacyjnej, zdolną do szybkiego reagowania na potrzeby lokalnego rynku i środowiska,
- inspirować współpracę ponadlokalną gminy celem nabycia doświadczeń i promocji,
- inspirować kulturalne i sportowe potrzeby środowiska poprzez młodzież i ich rodziców, ludzi biznesu i samorządu,
- prowadzić działalność gospodarczą i handlową z wykorzystaniem własnej bazy,
- współpracować z ODR, PUP, WUP, FRDL, itp.¹

Ośrodek ten powinien spełniać oczekiwania środowiska gminy poprzez:

- przełamanie bariery niemożności i apatii wśród ludzi młodych,
- generowanie i promowanie „liderów” w różnych dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i sportowego,
- aktywizację obywatelską w zakresie:
 - poszerzenia wśród uczniów wiedzy o samorządności terytorialnej,
 - rozwoju zdolności przywódczych młodych działaczy społecznych,
 - nabywania umiejętności organizacji warsztatu pracy społecznej,
 - kontaktowania młodych liderów z działaczami samorządowymi gminy (dyskusja, współpraca, czynna edukacja),
 - wymianę doświadczeń z innymi.
- nawiązywanie współpracy ponadgminnej i zagranicznej celem wymiany doświadczeń, nauki i podpatrywania,
- sporządzenie mapy instytucji wspierających, stowarzyszeń i związków mogących wesprzeć gminę,
- bycie ośrodkiem promocji gminy w różnych dziedzinach,
- promowanie polityki lokalnej i lokalnych polityków.

¹ ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego, PUP – Powiatowy Urząd Pracy, WUP – Wojewódzki Urząd Pracy, FRDL – Funkcja Rozwoju Demokracji Lokalnej.

13.2 Promocja gminy

Jednym z najistotniejszych czynników decydujących o powodzeniu jest przekonanie inwestorów i przedsiębiorców, że na danym obszarze istnieje odpowiednia tradycja i kultura robienia interesów, dobra atmosfera sprzyjająca pobytowi na tym terenie.

Na stworzenie takiego przekonania społeczności lokalne pracują pokoleniami, jednakże mimo zauważalnego niedostatku w tej mierze, również w gminie Ińsko istnieją znaczące aktywa.

Pierwsze wrażenie jest często najważniejsze. Stwarza je ogólny wygląd miejscowości, charakter zabudowań ulic, zadbanie domostw. Często czynnikami decydującymi o korzystnym pierwszym wrażeniu jest czystość. Ogólny wygląd miejscowości lub obszaru wyrabia przekonanie o gospodarności lub niegospodarności okolicy. Drugim elementem wspierającym ogólny obraz gminy jest umiejętność zespołowego działania mieszkańców.

Szczególnie wysoko ocenia się taką społeczność lokalną, która potrafi się zorganizować, scalić wokół wspólnych celów i poświęcić własny czas i pieniądze do zrealizowania zamierzonych celów.

Promocja gminy na zewnątrz

Cele strategiczne rozwoju gminy muszą być wspierane przez system promocji gminy (oferty inwestycyjnej). Inwestor powinien w jednym miejscu uzyskać wszelkie informacje o dostępnych potencjalnych lokalizacjach działalności gospodarczej. Niezbędne są zatem następujące działania:

- rozpocząć kampanię reklamową gminy w środkach masowego przekazu – telewizja, radio, prasa,
- opracować i wydać nowy profesjonalnie opracowany folder, materiały informacyjne i rozesłać je do wielu organizacji reprezentujących środowiska biznesu w kraju i zagranicą (polskich ambasad, radców handlowych, izb gospodarczych itp.),
- uczestniczyć w wystawach, konferencjach i konkursach promując gminę,
- zapewnić z budżetu gminy specjalne środki na promocję,
- zorganizować imprezy promocyjne np.:
 - międzynarodowe zawody wędkarskie,
 - festiwal pieśni religijnej i inne imprezy kulturalne o zasięgu powiatowym i wojewódzkim,
 - zawody sportowe (biegi, turnieje piłki nożnej, żeglarstwo),
 - targi ,
 - „Dni Ziemi Ińskiej”,
 - konferencje i seminaria popularno-naukowe itp.,
 - współpraca z gminami Niemiec, Danii i Szwecji w ramach Euroregionu „Pomerania”.

Działania wewnętrzne

Wewnętrzne działania gminy muszą wspierać intensywną akcję reklamującą gminę jako miejsce, w którym można zainwestować. Należy zbudować wizerunek gminy solidnej i godnej zaufania. Jedną z najważniejszych spraw jest wiarygodność wobec partnerów. Uznać należy, że w rozmowach z inwestorami, nie tyle ważne jest dysponowanie określonymi zasobami (np. zasilaniem energetycznym), ale przekonanie inwestora, że gmina rozwiąże dany problem w określonym czasie i następnie bezwzględnie wywiązać się z danego słowa.

Z tą myślą w Urzędzie Miasta i Gminy należy wytypować zespół kompetentnych pracowników, którzy potrafią dążyć do wyznaczonych celów i odpowiednio reagować na oczekiwania partnerów. Dużą wagę przywiązuje się do pierwszego kontaktu z kontrahentem.

Zespół musi także odpowiednio przygotować się do negocjacji z inwestorem. Musi prowadzić wspólną politykę. Prowadzenie tak zgodnej polityki negocjacyjnej wymaga bardzo dobrej komunikacji pomiędzy członkami grupy negocjacyjnej. Służy temu przede wszystkim czytelny podział obowiązków i umiejętne rozdzielanie zadań wg kompetencji i predyspozycji pracowników. Ważne jest aby Urząd Miasta i Gminy prowadził działania o charakterze integracyjnym takie jak: wyjazdowe szkolenia, spotkania towarzyskie, imprezy wigilijne i rocznicowe.

Oprócz stworzenia dobrego i skutecznego zespołu Urzędu Miasta i Gminy należy także zapewnić mu sprzyjającą atmosferę pracy.

Zarząd Miasta i Gminy musi podjąć się zbudowania konsensusu w społeczeństwie gminy, przekonanie go, że inwestorzy są gminie potrzebni. Należy także pokazać mieszkańcom wpływ działań proinwestycyjnych w gminie na stopniową poprawę warunków życia we wszystkich wsiach. Cały Zarząd Miasta i Gminy wraz z radnymi regularnie, raz na kwartał (lub częściej jeżeli jest taka potrzeba) musi spotykać się z mieszkańcami poszczególnych wsi.

Podstawowym zagrożeniem dla wdrożenia strategii są interesy partykularne i myślenie krótkoterminowe. Cała gmina powinna rozwijać się tak równomiernie, jak to tylko możliwe. Wzrost inwestycji jest głównym elementem tego rozwoju.

Żaden poważny inwestor nie zdecyduje się zainwestować jeżeli nie będzie widział perspektywy szybkiej realizacji inwestycji i uruchomienia działalności. Wielomiesięczne oczekiwania na wszelkie pozwolenia i inne formalności zniechęcą każdego, kierującego się racjonalnymi czynnikami, inwestora, nawet jeżeli lokalizacja inwestycji miałyby być bardzo atrakcyjna. Opierając się na zasadach, którymi kierują się inwestorzy zagraniczni, Zarząd musi przyjąć kilka podstawowych zasad działań proinwestycyjnych wychodzących naprzeciw oczekiwaniom kontrahentów. Podstawową zasadą w kontaktach z inwestorami musi być wzajemna wiarygodność, rzetelność i solidność. Władze Miasta i Gminy gwarantują krótki okres realizacji transakcji kupna – sprzedaży gruntów. Powinien on trwać maksymalnie 2 miesiące od pierwszych kontaktów z inwestorem, poprzez negocjacje, do umowy notarialnej. Gmina powinna udzielać wszechstronnej pomocy inwestorowi w załatwianiu spraw merytorycznych, formalno – prawnych w administracyjnym toku postępowania. Oferowany teren powinien być w pełni uzbrojony i należeć do gminy. Konieczne jest także uprzednie uzgodnienie przeznaczenia terenu na poszczególne rodzaje działalności gospodarczej.

Wszelkie negocjacje prowadzone z potencjalnymi inwestorami (jak i podejmowanie decyzji), aż do podpisania umowy przeprowadza zespół trzyosobowy, reprezentujący Zarząd. W trakcie negocjacji obowiązuje zasada eliminowania wszelkich sporów w obecności inwestora.

Aby uatrakcyjnić ofertę, należy przyjąć zasadę sprzedaży gruntów na własność. Zgodnie z polskim ustawodawstwem, sprzedaż powinna mieć formę przetargu ofert gdzie oprócz ceny, można zawrzeć dodatkowe uwarunkowania przyszłej inwestycji, przyjęte wcześniej w ramach wzajemnych uzgodnień. Proponowana cena ma być optymalna, co nie znaczy, że niska. Cena porównywalna do cen gruntów o podobnej randze w Polsce wyeliminuje przypadkowych kontrahentów i narzuci partnerski stosunek w negocjacjach.

14 BANK DANYCH W GMINIE

14.1 Zasady tworzenia i funkcjonowania banku danych

Celem głównym założenia banku danych o gminie Ińsko jest poprawienie stanu wiedzy władz gminnych o posiadanych zasobach, a co za tym idzie bardziej sprawne zarządzanie nimi.

Pod pojęciem banku danych należy rozumieć nie jedną komputerową bazę danych, lecz kilka odrębnych, niezależnych, tematycznych baz. Takie podejście spowodowane następującymi problemami

- brak jednolitego dla wszystkich baz systemu identyfikacji obszaru zbierania danych - jednym z rozwiązań może być stosowanie numerów statystycznych miejscowości GUS, jednak ten system nie jest powszechnie stosowany. Przykładem obrazującym problem może być funkcjonowanie takich samych nazw kilku miejscowości na określonym terenie np. w województwie zachodniopomorskim znajdują się miejscowości o nazwie Bielice -2, Boguszyce -2, Brzozowo -2, Buk -2, Błotno -2, Chlebowo -2, Dobropole -5, Dolice -2, Długie -2 itd.
- brak rozpowszechnienia ujednoliconego systemu nazw miejscowości. Wykaz miejscowości ogłoszony w dokumentach oficjalnych jeszcze nie funkcjonuje we wszystkich instytucjach. Przykładem niech będzie nazwa miejscowość Ciernik, która w różnych dokumentach, bazach danych i mapach (a więc dokumentach oficjalnych, administracyjnych) funkcjonuje również jako m.in. Ciernik.
- brak kontroli nad wprowadzaniem danych. Przykładem jest Stargard Szczeciński. Jej nazwę można spotkać jako: Stargard, Stargard Sz., Stargard Szczec., Stargard Szczeciński. Dane w bazach dotyczą tej samej miejscowości, a dla programu komputerowego są to cztery różne miejscowości. Podobnie jak „Stargard Szczeciński” i „ Stargard Szczeciński” są różnymi miejscowościami dla programu komputerowego (odstęp przed nazwą miejscowości)

Dlatego od strony praktycznej najlepszym rozwiązaniem jest utworzenie banku danych składającego się z szeregu niezależnych cząstkowych baz tematycznych.

Dane w Banku Danych dzielą się na dwie grupy główne:

- dane przestrzenne - prezentowane w postaci map np. w programie MapInfo lub FMapa,
- dane tabelaryczne - statystyczne i opisowe - opisujące przestrzeń przy pomocy danych w tabelach, bazach i za pomocą opisów tekstowych

Bank Danych w części przestrzennej powinien zawierać mapy zasadnicze (wysokościowe) oraz ewidencyjne (z układem działek gruntowych) gruntów będących na terenie gminy. Mapy papierowe mogą zostać zeskanowane, skalibrowane i zapisane np. w formacie programu MapInfo lub FMapa. Programy te pozwalają na prowadzenie ewidencji elementów znajdujących się w przestrzeni (budynki, infrastruktura techniczna, parki, zabytki, wody itd, itp), przedstawienie ich położenia na podkładach mapowych i wydruk w dowolnej skali.

Natomiast część tabelaryczna powinna składać się z szeroko rozumianych danych charakteryzujących gminę. Do najważniejszych grup, czy też baz cząstkowych, należy zaliczyć: dane statystyczne, ewidencja gruntów, dane gospodarcze, dane ludnościowe, inwentaryzacja zasobów, dane rolnicze, dane turystyczne, inne.

Praktycznie nie da się jednoznacznie określić granicy pomiędzy wyżej wymienionymi grupami, gdyż dane zawarte we wszystkich bazach będą się wzajemnie uzupełniały. I tak np. inwentaryzacja zasobów przedstawiona na mapach w formie graficznej bez części opisowej będzie po prostu niekompletna.

Drugi podział zbieranych w banku danych informacji jest następujący:

- dane opisujące elementy nie ulegające szybkim przemianom, a więc te których nie trzeba zbyt często aktualizować (rzeźba terenu, powierzchnia gruntów w klasach bonitacyjnych, struktura użytkowania, utrudnienia w mechanicznej uprawie roli itp)
- dane opisujące elementy zmienne czyli takie, których stan można uchwycić na dany dzień, a które mogą ulegać w każdej chwili zmianie (np. wszystkie dane dotyczące własności gruntów, ilości i struktury mieszkańców itp.).

Dane zawarte w banku informacji będą należeć zarówno do pierwszej jak i drugiej kategorii. Dlatego wartość banku będzie w dużym stopniu zależała od wypracowania systemu uaktualniania zawartych w nim danych. Jest kilka możliwych rozwiązań. Pierwszym z nich, i zarazem najmniej pracochłonnym jest wejście we współpracę z jednostkami zbierającymi interesujące nas dane np. zajmującymi się ewidencją gruntów leżących na terenie objętych bankiem danych, rejestrujących ruch ludności, itd. Innym rozwiązaniem jest powołanie specjalnej komórki (może być jednosobowa) do prowadzenie i uaktualniania bazy danych poprzez prowadzenie własnych rejestrów przy pomocy programów komputerowych np. rejestr gruntów gminy, rejestr mieszkańców itd. Wiele danych potrzebnych do utworzenia dobrego banku danych już znajduje się w instytucjach administracji terenowej (Urząd Gminy). Przykładem takim może być baza zawierająca informacje o podmiotach gospodarczych działających na terenie gminy. W każdym z nich znajduje się rejestr działalności gospodarczej. Wystarczy jedynie wpisać je do komputera, a jeżeli znajdują się one już w komputerze wystarczy je jedynie odpowiednio wykorzystać.

Kolejnym podziałem zgromadzonych informacji jest okres których one dotyczą. I tak dane zawarte w banku mogą być aktualne lub z lat ubiegłych. Dzięki temu możliwe będzie analizowanie tendencji kształtowania się poszczególnych wskaźników.

Przykładowym systemem ewidencji gruntów może być program komputerowy - Mikrokomputerowy System Ewidencji Gruntów (MSEG).

```
+-----+
|                   MSEG - PROWADZENIE EWIDENCJI GRUNTÓW                   |
+-----+
| DANE EWIDENCYJNE           ZMIANA DANYCH EWIDENCJI           SYSTEMATYKA ZASOBÓW           |
|                                                                       |
|                         KONIEC PRACY                                |
+-----+

+-----+
| MIKROKOMPUPEROWY SYSTEM EWIDENCJI GRUNTÓW                            |
| ver 2.3 dla sieci typu Novell.                                         |
|                                                                           |
|                       Woj.Óśr.Doradz.Rol.w Barzkowicach               |
|                                                                           |
|                           Wrocław 1994.                                |
+-----+

+-----+
| ! </> - gora/dol, </> - lewo/prawo, <Enter> - wybor opcji, <ESC> - wyjście ! |
+-----+
```

Po przeanalizowaniu programu stwierdzono, że jest on wystarczający do pracy na poziomie Urzędu Powiatowego lub Urzędu Gminy. Istnieje możliwość zakupu programu w wersji do przeglądania i wydruku danych zawartych w bazie otrzymywanej i aktualizowanej w Urzędzie Powiatowym. Jednakże do opracowań szerszych – studialnych, program ten jest niewystarczający. Podstawowym niedogodnością programu, z punktu widzenia tworzonego

opracowania, jest prowadzenie ewidencji na poziomie obrębu geodezyjnego i brak powiązań danych pomiędzy poszczególnymi obrębami – dane te nie widzą się. Stąd niemożliwością jest uzyskanie informacji na temat stanu posiadania gruntów poszczególnych osób czy instytucji w całej gminie (a nie tylko obrębie) oraz ich analizę. Program oddaje tylko informację ogólną, natomiast po dane szczegółowe należy sięgać kolejno do poszczególnych obrębów. Jest to rozwiązanie bardzo uciążliwe. Ponadto program nie posiada możliwości eksportu danych w innym formacie bazy danych lub arkusza kalkulacyjnego (np. *.dbf, *.db, *.mdb, *.wk1 *.wk2, *.wq1, *.xls itp), aby umożliwić analizę danych w programach zewnętrznych. Można zakupić dodatkowy moduł wyprowadzający dane do zbioru tekstowego. Jednak forma ta jest zbyt uciążliwa aby mogła zostać wykorzystywana. Należy jednak zaznaczyć, że do prowadzenia banku informacji o posiadanych zasobach gruntowych jest on wystarczający.

Innym programem mogącym służyć temu celowi jest System Informacji Terenowej Gmin (SITGMIN). Jego dużym atutem jest to, iż jest on używany do prowadzenia ewidencji gruntów w większości Urzędów Powiatowych województwa Zachodniopomorskiego. Również tutaj istnieje możliwość zakupu tańszej wersji programu służącej do przeglądania i wydruku danych zawartych w bazie otrzymywanej i aktualizowanej przez Urząd Powiatowy.

Organizacyjnie utworzenie banku danych o gminie wiąże się z powołaniem przy urzędzie gminy komórki odpowiedzialnej za założenie i prowadzenie banku danych. Celowe wydaje się zatrudnienie kompetentnej osoby, która będzie w stanie poradzić sobie z problemami natury informatycznej, a jednocześnie na tyle obrotowej, by była w stanie uzyskać potrzebne informacje z innych źródeł.

Przykładowy układ Banku Danych prezentowany jest na załączonych schematach. Poniżej przedstawiono charakterystykę przykładowych zasobów Banku Danych.

14.2 Charakterystyka informacji

Źródłami informacji do utworzenia banku danych dla gminy powinny być, poza własnymi opracowaniami, również dane z instytucji z terenu województwa i gmin ościennych. Do ważniejszych z nich należy zaliczyć Urząd Gminy, Urząd Wojewódzki, AWRSP O/T, Urząd Statystyczny, Wojewódzki i Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznej, Urząd Powiatowy, Wojewódzki i Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Agencja Lasów Państwowych, Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Puławy.

Bank danych powinien składać się z kilku odrębnych zbiorów zawierających specyficzne dane, zapisanych w różnych formatach. Wybór formatu zapisu danych determinuje możliwość wykonania różnorodnych analiz posiadanych zasobów lub brak takiej konieczności. Dane mogą być zapisane w formacie arkusza kalkulacyjnego (m.in. ewidencja gruntów, gospodarstwa osadnicze, dane o ludności, infrastruktura techniczna, charakterystyka turystyczna miejscowości itd). Arkusz kalkulacyjny daje dodatkową możliwość eksportu danych w wielu formatach innych programów np. typu baza danych. Dane dotyczące charakterystyki budynków i budowli w inwentaryzowanych i analizowanych ośrodkach rolnych mogą zostać zapisane w formacie edytora tekstu. Do zapisu dane przestrzennych można użyć formatu programu MapInfo lub FMapa - np. inwentaryzacja ośrodków rolnych AWRSP O/T, wytyczne konserwatora zabytków dotyczące analizowanego obszaru. Natomiast dane opisowe do danych przestrzennych powinny być zapisane w formacie edytora tekstów.

Dane przestrzenne powinny zawierać mapy zasadnicze oraz ewidencyjne. Na mapach zasadniczych należy umieścić m.in. dane z inwentaryzacji obiektów znajdujących się w Gospodarstwach Skarbu Państwa oraz dane zawarte w opracowanych dla Gminy studiach i projektach. Przykładowymi danymi mogą być ewidencje:

- zabytkowych obiektów i zespołów architektury;
- zabytkowych parków i cmentarzy;
- stanowisk archeologicznych;
- wyznaczają strefy ochrony konserwatorskiej
- pomników przyrody

Zgromadzone w trakcie tworzenia Banku Danych dane tabelaryczne mogą obejmować: ogólne informacje o gminie i regionie, rozmieszczenie sieci osadniczej i jej wyposażenie w infrastrukturę techniczną, ewidencję gruntów (struktura jakościowa i własnościowa), inwentaryzację zasobów znajdujących się w Gospodarstwach Rolnych Skarbu Państwa na terenie gminy, struktura wiekowa ludności w/g płci (bez wyróżniania płci wśród dzieci i młodzieży), struktura zatrudnienia ludności, waloryzację turystyczną.

14.2.1 Dane charakteryzujące gminę i region

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane z kilku lat. Główne źródło informacji - WUS. Dane dla miast oraz gmin sąsiadujących powinny obejmować następujące zagadnienia:

- skup najważniejszych produktów rolnych
- zamieszkane zasoby mieszkaniowe
- użytkowanie gruntów w gospodarstwach indywidualnych wg granic administracyjnych
- użytkowanie gruntów w gospodarstwach indywidualnych wg siedziby użytkownika
- indywidualne gospodarstwa rolne
- powierzchnia zasiewów w gospodarstwach indywidualnych
- plony zbóż i ziemniaków w gospodarce nieuspołecznionej
- zbiory zbóż i ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych
- zwierzęta gospodarskie w gospodarce nieuspołecznionej
- zwierzęta gospodarskie w gospodarce nieuspołecznionej na 100 ha powierzchni
- mieszkania, izby i powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytku w gospodarce narodowej
- zasoby mieszkaniowe spółdzielni mieszkaniowych
- szkolnictwo zawodowe ogółem
- szkolnictwo zawodowe w tym dla niepracujących
- ogrzewnictwo
- wodociągi i kanalizacja
- sieć i sprzedaż w handlu rynkowym detalicznym
- przeciętne zatrudnienie pracowników podstawowych i placówki usługowe w usługach bytowych
- zakłady i pracujący w rzemiośle prywatnym
- uczniowie zatrudnieni w rzemiośle prywatnym
- placówki pocztowe oraz abonenci telefoniczni, radiowi i telewizyjni
- ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
- użytkowanie gruntów administracyjnych
- podział administracyjny i ludność
- ruch naturalny ludności
- migracje ludności
- pracujący w gospodarce narodowej
- szkoły podstawowe

- gimnazja
- licea ogólnokształcące

14.2.2 Dane charakteryzujące rolniczą przestrzeń produkcyjną

Dane ogólne

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane dla wszystkich obrębów geodezyjnych zawierać powinny następujące informacje:

- liczba stałych mieszkańców
- procent ludności utrzymującej się z rolnictwa
- typ obrębu według charakteru wyposażenia w infrastrukturę społeczno-produkcyjną
- dominujący charakter rzeźby terenu
- szczególne walory krajobrazowe
- dominujący typ zabudowy
- ocena gospodarki wodą pitną
- lokalizacja ośrodków produkcyjno-gospodarczych gospodarstw uspołecznionych
- lokalizacja ferm o bezściołowej technologii chowu zwierząt
- położenie obrębu w rejonie intensywnego rozwoju rolnictwa
- utrudnienia w mechanicznej uprawie gleby
- ocena gleby w zakresie potrzeb hydromelioracyjnych
- występowanie gleb nawadnianych
- średni procent gruntów ornych zagrożonych powodzią
- powierzchnia gruntów odłogowanych lub niezagospodarowanych [ha]
- powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji [ha]
- przyczyny degradacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- położenie obrębu w rejonie ekologicznego zagrożenia
- liczba gospodarstw indywidualnych 0,5 ÷ 1,99 ha; 2,0 ÷ 10,0 ha; powyżej 10,0 ha
- kierunki trwałego zagospodarowania gruntów byłego PFZ do 1990 r
- dominujący układ sieci dróg transportu rolniczego
- ocena stanu dróg transportu rolniczego
- główne przyczyny złego stanu dróg rolniczych
- dominujące typy układów działek
- procent aktualnej liczby działek powstałych do 1945 r.
- procent aktualnej liczby działek powstałych w latach 1945-1968
- ocena optymalności istniejących układów działek w miejscowych warunkach przestrzenno-gospodarczych
- prace urządzenioworolne wykonane dotychczas w obrębie
- potrzeba scalenia gruntów gospodarstw indywidualnych
- główne przyczyny potrzeby scalenia gruntów gospodarstw indywidualnych
- potrzeba scalenia gruntów gospodarstw państwowych i uspołecznionych
- główne przyczyny potrzeby scalenia gruntów
- występowanie trwałych elementów terenowych ograniczających możliwości zmiany układu działek
- powierzchnia obrębu; gruntów ornych; powierzchnia sadów; użytków zielonych; gruntów pod lasami i zadrzewieniami; gruntów pod wodami; rowów; terenów komunikacyjnych; dróg; terenów osiedlowych; nieużytków; AWRSP; lasów i innych gruntów resortu leśnictwa; innych państwowych i społecznych gospodarstw rolnych; gruntów państwowych i społecznych w miastach; Spółdzielni; kółek rolniczych;

indywidualnych gospodarstw rolnych i leśnych; innych gruntów indywidualnych; ogródków działkowych; wspólnot gruntowych; państwowych wód i rowów; dróg publicznych i innych dróg będących w powszechnym korzystaniu; innych terenów komunikacyjnych, kolejowych itp,

- szacunkowa liczba działek ewidencyjnych ogółem w obrębie; AWRSP; pozostałych gospodarstw; gospodarstw indywidualnych;

Bieżąca ewidencja gruntów

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane dla wszystkich obrębów geodezyjnych powinny zawierać następujące informacje o powierzchni:

- strukturalne (ogółem, grunty orne, sady, łąki, pastwiska, lasy, zadrzewienia, wody stojące, wody płynące, rowy, kopalnie, drogi, tereny komunikacyjne, zabudowane i niezabudowane, zieleń, osiedla, różne, nieużytki i pozostałe)
- własnościowe (jednostki dla których organem założycielskim jest MRiGŻ lub Wojewoda, lasy państwowe, inne państwowe, grunty państwowe przekazane w zarząd lub w użytkowanie, grunty państwowe przekazane w wieczyste użytkowanie, grunty państwowe będące w dyspozycji terenowych organów administracji państwowej przeznaczone na cele zabudowy; inne państwowe i społeczne grunty nie będące gospodarstwami rolnymi, Spółdzielnie, kółka rolnicze, indywidualne gospodarstwa rolnicze i leśne, inne grunty, ogródki działkowe, wspólnoty gruntowe, państwowe rowy, drogi publiczne i inne będące w powszechnym użytkowaniu, inne tereny komunikacyjne, kolejowe itd)

Grunty planowane do przeznaczenia pod gospodarstwa osadnicze

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane dla wszystkich planowanych gospodarstw osadniczych z rozbiem na poszczególne działki.

14.2.3 Dane charakteryzujące położenie i infrastrukturę

Wykaz i charakterystyka budynków i budowli w ośrodkach rolnych AWRSP

Przykładowy format zapisu - program MapInfo (mapy) oraz edytor tekstu (dane opisowe).

Wytyczne konserwatora zabytków dotyczące zabytków architektury oraz stref chronionych

Przykładowy format zapisu - program MapInfo (mapy) oraz edytor tekstu (dane opisowe).

Rozmieszczenie sieci osadniczej i jej wyposażenie w infrastrukturę

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane dla wszystkich miejscowości, podzielonych na grupy w zależności od liczby mieszkańców:

- do 50 mieszkańców
- 50-100 mieszkańców
- 100-150 mieszkańców
- 150-200 mieszkańców
- 200-250 mieszkańców
- 250-300 mieszkańców
- 300-400 mieszkańców
- 400 i więcej mieszkańców

Dane dotyczące wyposażenia w infrastrukturę społeczną - szkoły, ośrodki zdrowia, świetlice, kościoły, poczty jak również w infrastrukturę techniczną - wodociągi, kanalizacja, gaz ziemny, gaz przewodowy.

Układ przestrzenny miejscowości i waloryzacja turystyczna

Przykładowy format zapisu – edytor tekstu. Dane dla wszystkich miejscowości powinny obejmować:

- nazwę źródłową, pochodzenie i rodzaj osady
- charakter i układ przestrzenny osady
- architektura i typy architektoniczne
- krajobraz historyczny
- zieleń
- układ hydrotechniczny
- obiekty podlegające ochronie

14.2.4 Dane charakteryzujące ludność

Struktura wiekowa

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane z lat kilku lat dla poszczególnych miejscowości uwzględniające przedziały wiekowe:

- dzieci i młodzież - 0-2, 3-6, 7-14, 15-17
- dorośli - mężczyźni 18-64, powyżej 65 lat oraz kobiety 18-64, powyżej 65 lat

Struktura zatrudnienia

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane dla poszczególnych miejscowości dotyczące zatrudnienia w poszczególnych gałęziach:

- przemysł,
- budownictwo,
- leśnictwo,
- transport,
- handel,
- oświata,
- służba zdrowia,
- administracja

Zatrudnienie w rolnictwie

Przykładowy format zapisu - arkusz kalkulacyjny. Dane z lat kilku lat dla poszczególnych miejscowości – powinny dotyczyć:

- pracujących wyłącznie w rolnictwie,
- pracujących w rolnictwie i dodatkowo poza gospodarstwem
- pracujących wyłącznie poza rolnictwem.

15 PRZYSZŁOŚĆ GMINY IŃSKO - WARSZTATY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Załącznik 1

Wstęp

W dniach 10 czerwca i 7 lipca 2000 r. w Ińsku odbyło się spotkanie na temat: „Przyszłość Miasta i Gminy Ińsko - warsztaty planowania strategicznego”. W zajęciach uczestniczyli przedstawiciele społeczności gminy Ińsko i członkowie władz samorządowych. Warsztaty prowadzili moderatorzy Elżbieta Rink i Zbigniew Domaros. Warsztaty planowania strategicznego są jednym z etapów w procesie budowania strategii rozwoju gminy, pozwalają włączyć mieszkańców w proces planowania i wyznaczania przyszłych działań i kierunków rozwoju gminy.

Dokumentacja z warsztatów pozwala uporządkować wiedzę o gminie posiadaną przez członków społeczności gminnej i uszeregować ją w sposób ułatwiający realizację najpilniejszych zadań, poszerza wiedzę o gminie i jej potrzebach, zarówno wśród społeczności lokalnej jak i władz samorządowych. Opracowanie to przeznaczone jest także dla mieszkańców gminy, by w prosty i przystępny sposób przedstawić im potrzeby gminy i zachęcić do udziału w realizacji wyznaczonych celów. Sprzyjać to będzie kreowaniu liderów lokalnej społeczności, stabilności politycznej i wspólnej realizacji zadań gospodarczych.

Przebieg warsztatów

Warsztaty odbyły się w dniach 10 czerwca i 7 lipca 2000 r., w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy Ińsko i obejmowały:

- wprowadzenie w istotę planowania strategicznego
- identyfikację obszarów i problemów strategicznych
- czynniki rozwojowe i destrukcyjne w gminie (silne i słabe strony gminy, szanse i zagrożenia w otoczeniu gminy)
- wizję gminy.

Niezbędne modyfikacje przebiegu warsztatów, dokonywane na bieżąco, wynikały przede wszystkim z ograniczeń czasowych i dużej aktywności uczestników.

Zajęcia prowadzono metodą moderacji, z wykorzystaniem elementów analizy SWOT.

Ta metoda koordynowania samodzielnej pracy grupy i kierowania dynamiką dyskusji, wzbudziła duże zainteresowanie uczestników.

Wykaz uczestników biorących udział w warsztatach

1. Wiesława Masznicz
2. Jan Masznicz
3. Feliks Lewandowski
4. Witold Klimaszewski
5. Marek Dzwonowski
6. Andrzej Kołaziński
7. Witold Kochański
8. Henryk Muziński
9. Zdzisław Radliński
10. Andrzej Racinowski
11. Edward Furmet
12. Stanisław Falute
13. Anna Falute

14. Grzegorz Pawłowicz
15. Andrzej Lewandowski
16. Bożena Lewandowska
17. Wojciech Dąbkiewicz
18. Andrzej Owczarzak
19. Jolanta Deska
20. Maria Niżniowska
21. Monika Stachowiak – Narożańska
22. Anna Michońska
23. Zdzisław Kudła
24. Anna Szewczuk
25. Alina Skrzypek
26. Teresa Lechowska
27. Elżbieta Madej
28. Józef Maciak
29. Leszek Maciak
30. Robert Dzwonowski
31. Lesław Dzwonowski
32. Jolanta Dzwonowska
33. Krzysztof Dzwonowski
34. Antoni Kubić
35. Beata Augustynek
36. Irena Skrzypczak
37. Teresa Leszczyńska
38. Krystyna Lis
39. Agnieszka Chałupnik
40. Andrzej Modrewski
41. Jadwiga Lisowska
42. Grażyna Maciak
43. Waclaw Dżidziul
44. Zenon Kniaź
45. Iwona Kuzownikow
46. Teresa Działoszewska
47. Tomasz Paciejewski
48. Ryszard Jamroży
49. Elżbieta Futyma
50. Czesław Lisowski
51. Mariusz Bauza
52. Bolesław Pastucha
53. Józef Skorupski
54. Michał Dańko
55. Stanisław Potrykus
56. Ryszard Jamroży
57. Ewa Owczarska – Szulc
58. Wojciech Dąbkiewicz
59. Krystyna Sydor
60. Ryszard Czarkowski
61. Michał Zinko
62. Andrzej Modrzewski
63. Józef Zalewski

64. Magdalena Tracz
65. Józef Tracz
66. Ryszard Nawrocki
67. Feliks Lewandowski
68. Wiktor Krzyworączka
69. Gustaw Wiliński

Wprowadzenie

Na wstępie zadano uczestnikom pytania:

Które z poniższych twierdzeń najlepiej pasują do naszej gminy?

1. gmina jest w świetnej sytuacji i da sobie radę w przyszłości
2. gospodarka gminy ma przejściowe trudności, które dadzą się pokonać
3. gospodarka gminy ma znaczne trudności i trzeba wiele wysiłku, aby gmina odnalazła swoją drogę rozwoju
4. gospodarka gminy jest w katastrofalnym stanie i na razie nie widać żadnych szans na rozwój

Uczestnicy spotkania większością głosów (38 głosów) stwierdzili, że **gospodarka gminy ma znaczne trudności i trzeba wiele wysiłku, aby gmina odnalazła swoją drogę rozwoju**

14 osób stwierdziło, że **gospodarka gminy ma przejściowe trudności, które dadzą się pokonać**

Czego mieszkańcy gminy Ińsko potrzebują najbardziej?

- pracy
- mieszkań
- bezpieczeństwa
- rozwoju turystyki
- inwestorów
- poprawy infrastruktury
- samorządności
- dostępności do lekarzy specjalistów
- boisk i świetlic na wsi
- połączeń komunikacyjnych
- złagodzenia ograniczeń wynikających z położenia w IPK
- swobody działania
- opracowania planu IPK z uwzględnieniem potrzeb i praw właścicieli
- zagospodarowania terenów poza zasięgiem IPK
- współpracy IPK z właścicielami terenu
- chodników na wsi
- rozwoju kultury i oświaty
- renowacji zabytków

Pytania te miały na celu:

- określić dynamikę grupy
- określić aktywność indywidualną uczestników
- ocenić wiedzę uczestników o celu warsztatów

- wyznaczyć kierunek dalszej pracy z grupą

Obszary i problemy strategiczne

Problemem strategicznym nazywamy uciążliwe zagadnienia, których rozwiązanie wymaga zaangażowania środków materialnych.

Pracując w zespołach, w poszczególnych sferach życia społeczno – gospodarczego gminy analizowano najważniejsze problemy i proponowano jednocześnie sposób ich rozwiązania.

1. Sfera społeczna

- charakterystyka demograficzna
- świadomość społeczna
- środowisko kulturowe

2. Sfera produkcji

- rolnictwo
- przemysł
- inne źródła dochodów
- zaopatrzenie
- zbyt

3. Sfera ekologiczna

- środowisko przyrodnicze
- wpływ człowieka na funkcjonowanie, degradację, ochronę i kształtowanie środowiska

4. Sfera infrastruktury

- infrastruktura społeczna: usługi, oświata, zdrowie, sport
- komunalna
- komunikacyjna
- techniczna

Sfera społeczna

Problem strategiczny	Sposób rozwiązania problemu
1. słaby rozwój budownictwa mieszkaniowego	1.-wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe -współpraca IPK z gminą -pozyskiwanie surowców naturalnych(żwir) -tanie budownictwo (społeczne inicjatywy, długoletnie, tanie kredyty)
2. bezrobocie	2.-ściągnięcie inwestorów strategicznych -wyznaczenie terenów pod z-dy pracy niuciężliwe dla środowiska -ulgi dla inwestorów -pomoc PUP w tworzeniu miejsc pracy
3. w którym miejscu jesteśmy i dokąd zmierzamy	3.-edukacja ekologiczna w szkołach -współpraca, bez podziału my i oni – gmina jako jedność

4. brak inwestorów w gminie	4.-przygotowanie i zatwierdzenie planu ochrony IPK, zgodnego z planami strategicznymi gminy
5. brak placówek kulturalnych na wsi	5.-budowa bazy kulturalnej i poprawa oferty kulturalnej

Sfera produkcji

Problem strategiczny	Sposób rozwiązania problemu
1. słaby rozwój rolnictwa, w tym ekologicznego	1.-silne gospodarstwa rodzinne -spółki rolnicze i kooperacja specjalistyczna -rybołówstwo -zielarstwo -przetwórstwo
2. słaby rozwój innych źródeł dochodu	2.-propagowanie agroturystyki -zbór o przetwórstwo runa leśnego -współpraca z innymi regionami w poszukiwaniu inwestorów -rozwój handlu i usług -promocja i reklama
3. problemy z zaopatrzeniem	3.-opracowanie programu i współpraca z jednostkami specjalistycznymi branży rolniczej np. centrala nasienna -doradztwo fachowe
4. problemy ze zbytem produktów rolnych	4.-cały świat, poprzez odpowiedni marketing -tworzenie grup producenckich
5. słaby rozwój przemysłu	5.-przetwórstwo drzewne -przetwórstwo runa leśnego -zielarstwo -przetwórstwo rybne, wędzarnie -kopalnie kruszyw

Sfera ekologiczna

Problem strategiczny	Sposób rozwiązania problemu
1. ochrona środowiska – utrzymanie w czystości terenu całej gminy	1.-system oczyszczalni ścieków połączony z kanalizacją -zobowiązać użytkowników działek rekreacyjnych do wywozu nieczystości -organizowanie akcji ekologicznych
2. zadrzewianie i zalesianie nieużytków	2.-nieodpłatne przekazywanie nieużytków pod zalesianie przez AWRSP i UG Ińsko
3. ochrona akwenów wodnych	3.-zakaz połowu ryb prądem elektrycznym
4. ochrona unikalnych okazów fauny i flory	4.-oznakowanie drzew -budowa gniazd dla ptaków -wytyczenie ścieżki ekologicznej -utrzymanie pewnych obszarów we władaniu gminy

Sfera infrastruktury

Problem strategiczny	Sposób rozwiązania problemu
1. infrastruktura techniczna	1.-budowa sieci kanalizacyjnej -wiejskie oczyszczalnie ścieków -wymiana sieci wodociągowej na wsi
2. infrastruktura komunikacyjna	2.-poprawa stanu technicznego dróg -organizacja połączeń komunikacyjnych
3. infrastruktura komunalna	3.-zbycie mienia komunalnego -modernizacja socjalnych mieszkań komunalnych -budowa mieszkań socjalnych
4. infrastruktura społeczna	4.-poradnie specjalistyczne -rozwój usług -utworzenie średniej szkoły zawodowej -wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej i małomiasteczkowej -budowa boisk wiejskich i hali widowiskowo – sportowej -rozwój wielosekcyjnych klubów sportowych -stworzenie możliwości uzyskania lepszego wykształcenia bądź zmiany kwalifikacji -modernizacja i doposażenie bazy szkolnej

Obszarem w rozumieniu strategii nazywamy działy gospodarki, które dostarczają środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. W gminie Ińsko wyodrębniono następujące obszary strategiczne:

1. Rolnictwo, rybactwo i leśnictwo
2. Handel, usługi i rzemiosło
3. Przemysł i przetwórstwo
4. Turystyka, agroturystyka i wypoczynek

Silne i słabe strony gminy Ińsko

Uczestnicy zostali podzieleni na cztery grupy w zależności od zainteresowań i wiedzy w poszczególnych obszarach strategicznych.

Rolnictwo, rybactwo i leśnictwo

silne strony	słabe strony
-duży potencjał siły roboczej i kadry technicznej -nieskażone, czyste gleby -dobre wyposażenie techniczne gospodarstw -zasoby leśne, zwierzyna łowna, runo leśne -łowiectwo dewizowe -duża powierzchnia zdrowych lasów	-upadek PGR, nie zagospodarowana ziemia -zakwaszone, słabe gleby -brak małych przetwórni -brak gospodarstw specjalistycznych -brak gospodarstw ekologicznych -brak tradycji rodzinnych -słabo rozwinięte przetwórstwo rybne

-istniejące zasoby naturalne: żwir, drewno -czyste wody -atrakcyjne gatunki ryb (sielawa, węgorz, sieja)	-kłusownictwo - łowienie ryb przy pomocy agregatu prądotwórczego -zbyt małe zarybianie -brak przetwórstwa runa leśnego -pożary lasów – brak wieży obserwacji ciągłej -kradzieże drewna
--	--

Handel, usługi i rzemiosło

silne strony	słabe strony
-dobrze rozwinięty handel spożywczy i inny -usługi budowlane -wyposażenie wnętrz	-nie rejestrowany handel obwoźny -wysokie ceny nie tylko w sezonie -słabe zaopatrzenie w ryby słodkowodne -brak wędzarni ryb -za mało smażalni ryb -brak zegarmistrza, szewca, krawca -mała ilość restauracji -brak usług z zakresu obsługi ruchu turystycznego -brak punktu informacji turystycznej -brak „pamiątki z Ińska”

Przemysł i przetwórstwo

silne strony	słabe strony
-istniejący przemysł drzewny -istniejący surowiec dla przemysłu: piasek i inne kruszywa, runo leśne, ryby -istniejące tereny i nie zagospodarowane obiekty zaplecza po pegeerowskiego dla rozwoju przetwórstwa -potencjał siły roboczej -ulgi podatkowe dla inwestorów	-zastrzeżenia i ograniczenia IPK -brak tradycji -brak kapitału i inwestorów -możliwość rozwoju przemysłu i przetwórstwa nie uciążliwego dla zdrowia i środowiska

Turystyka, agroturystyka i wypoczynek

silne strony	słabe strony
-wspaniałe jeziora I klasy czystości -malownicze ukształtowanie terenu – moreny polodowcowe -Iński Park Krajobrazowy rezerwat Kamienna buczyna występowanie unikalnych gatunków ptaków i roślin -brak przemysłu powodującego degradację środowiska -Ińskie Lato Filmowe -inwestor z Holandii zainteresowany rozwojem	-słabo rozwinięte połączenia komunikacyjne -słaba infrastruktura turystyczna brak hoteli i moteli brak restauracji i zajazdów -brak ścieżek rowerowych, zaniedbane istniejące szlaki turystyczne -słaba promocja -brak atrakcyjnych form działalności kulturalno - artystycznej

infrastruktury turystycznej	
-----------------------------	--

Szanse i zagrożenia w otoczeniu gminy

W grupach analizowano szanse i zagrożenia występujące w poszczególnych obszarach strategicznych, w otoczeniu gminy.

Rolnictwo, rybactwo i leśnictwo

szanse	zagrożenia
-integracja z UE szansą dla dobrych, specjalistycznych gospodarstw - rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki -grupy producenckie – uprawy specjalne -racjonalne wykorzystanie posiadanych akwenów wodnych -dofinansowanie zalesiania terenów nieprzydatnych do produkcji rolnej -zagospodarowanie turystyczne terenów leśnych zgodnie z wymogami ochrony środowiska	-brak globalnej polityki rolnej i przedłużający się kryzys w rolnictwie -Unia Europejska – przedłużający się okres przedakcesyjny -kłusownictwo -brak bazy przetwórczej w regionie -nieracjonalna gospodarka rybacka -integracja z UE – zmiany w zasadach finansowania gospodarki leśnej -reprivatyzacja i prywatyzacja lasów państwowych

Handel, usługi i rzemiosło

szanse	zagrożenia
-rozwój przemysłu, turystyki, hotelarstwa – zwiększone dochody ludności – większy popyt na towary i usługi -bliskość portu, granicy i dużych ośrodków miejskich -kapitał zewnętrzny -udostępnienie atrakcyjnych działek budowlanych zainteresowanym rozwojem handlu, usług i rzemiosła -zwiększenie liczby ludności w gminie -rozwój przemysłu i rzemiosła w oparciu o istniejące zasoby surowcowe (runo leśne, ryby, ziola, żwir, drewno)	-ograniczona siła nabywcza -sezonowość handlu i usług -brak zainteresowania turystów po sezonie -odpływ młodych, zdolnych i wykształconych -brak atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu przez turystów w czasie niepogody i po sezonie

Przemysł i przetwórstwo

szanse	zagrożenia
-duży rynek pracy -istniejące zaplecze surowcowe: kruszywa, drewno, runo leśne, ryby -możliwość rozwoju przemysłu materiałów budowlanych -istniejące tereny umożliwiające lokalizację zakładów przemysłowych i przetwórstwa -inventaryzacja istniejących zasobów surowcowych	-warunki prawne utrudniające inwestowanie – IPK -słaba promocja możliwości inwestowania w gminie (ulgi podatkowe) -zły stan dróg i połączeń komunikacyjnych -niewielkie wsparcie organizacji rządowych i samorządowych inicjatyw gospodarczych

Turystyka, agroturystyka i wypoczynek

szanse	zagrożenia
-wykorzystanie gruntów o niskich klasach bonitacyjnych na potrzeby agroturystyczne -możliwość tworzenia w oparciu o zabudowę zagrodową prywatnych baz agroturystycznych -budowa hoteli, zaplecza gastronomicznego, pełnej infrastruktury turystycznej(drogi, telefony, mola, przystanie itd.) -poprawa infrastruktury komunikacyjnej -turystyczne wykorzystanie nasypu kolejki wąskotorowej -zakaz połowu ryb agregatami prądotwórczymi -nowe formy działalności artystyczno – kulturalnej, imprezy typu ILF, malarskie, teatralne, muzyczne -współpraca z IPK	-utrudnienia związane z lokalizacją gminy na terenie IPK -brak środków finansowych -brak inwestorów -pogarszające się połączenia komunikacyjne -niszczenie flory i fauny wodnej w związku z połowami agregatami prądotwórczymi

Następnie uczestnicy pracując w zespołach odpowiadali na następujące pytania:

ZESPÓŁ I

Gdyby państwo mogło bez ograniczeń pomóc gminom, to w czym ta pomoc głównie powinna przejawiać się w Waszej gminie?

- dotacje na inwestycje infrastrukturalne (budowa wodociągów, oczyszczalni i kanalizacji na terenach wiejskich, drogi)
- edukacja ekologiczna mieszkańców
- więcej kapitału w gminie
- przejęcie majątku AWRSP przez gminę
- zagospodarowanie turystyczne IPK, z poszanowaniem wartości przyrodniczych
- część podatku VAT dla gmin
- subwencje państwa w związku z położeniem na terenie IPK (uprawy ekologiczne)
- nie ingerowanie w zatwierdzone budżety gminy
- doinwestowanie kultury wiejskiej
- przestrzeganie konstytucji RP (bezpłatne szkolnictwo, opieka lekarska, dostęp do nauki dla mieszkańców wsi i małych miast)

ZESPÓŁ II

Jakie są główne bariery w rozwoju gospodarczym, ekonomicznym gminy

- brak kapitału
- uwarunkowania prawne
- stan dróg, trudności komunikacyjne
- słabo rozwinięta infrastruktura
- rynek pracy tylko w sezonie
- fiskalizm państwa

ZESPÓŁ III

W jakim typie przedsięwzięć i w jakich branżach powstaną prawdopodobnie w gminie nowe miejsca pracy ?

- turystyka
- agroturystyka
- hotelarstwo
- usługi gastronomiczne
- budownictwo
- przemysł wydobywczy kruszyw
- rolnictwo specjalistyczne i rybołówstwo
- przetwórstwo
- usługi i rzemiosło
- przemysł nieuciążliwy dla środowiska

ZESPÓŁ IV

Czy obecny system ekonomiczny daje gminie większe szanse rozwoju, czy nie? W czym to się przejawia?

Tak

- ponieważ gmina ma większą samodzielność, sama decyduje o swoich istotnych sprawach
- większe możliwości mają inwestorzy i społeczność lokalna
- problemem jest zarządzanie – chcemy rządzić, a nie umiemy zarządzać

Wizja gminy Ińsko

Uczestnicy określili swoje oczekiwania wizerunku gminy na najbliższe 15 lat w poszczególnych obszarach strategicznych.

Zespół I – Rolnictwo, rybactwo i leśnictwo – rok 2015

- lesistość gminy – 60%
- lasy w większości państwowe
- Zakład Usług Leśnych – 65 miejsc pracy
- I klasa czystości wszystkich jezior (również Wisoli)
- są ryby – rozwinięta turystyka rybacka – obsługa 20 miejsc pracy
- zakład przetwórstwa ryb na bazie PGR – ok. 10 miejsc pracy
- rozwinięta agroturystyka – 10 gospodarstw oferuje własną żywność ekologiczną, konie, wyroby wikliniarskie, wełnę owczą itp.
- turystyka zdrowotna – 5 gospodarstw
- uprawy specjalne – plantacje truskawek, malin, borówki, wikliny, trzciny
- przetwórstwo rolno – spożywcze – 10 – 20 gospodarstw

Zespół II – Przemysł i przetwórstwo – rok 2015

- zakład odpadów drzewnych – 80 miejsc pracy
- przetwórstwo runa leśnego – 15 miejsc pracy

- przetwórstwo rybne – 15 miejsc pracy
- kopalnie kruszyw – wzrost zatrudnienia do 50 osób
- specjalistyczna produkcja rolna (maliny, truskawki, porzeczki itp.)– zatrudnienie – 50 osób

Zespół III – Handel, usługi i rzemiosło – rok 2015

- hotel na 120 miejsc noclegowych z basenem, sauną, kortami tenisowymi
- ośrodek wypoczynkowy na Rybionku
- sklepiki i kafejki – europejski, paryski standard
- punkty handlowo – rozrywkowe na wsiach
- salon kosmetyczny w Ińsku
- krawiec, szewc, zegarmistrz – pełna oferta usługowa
- na ulicach dorożki, stateczki pływające po jeziorze
- zakład kowalstwa artystycznego, pracownie malarskie i rzeźbiarskie
- skup i przetwórstwo runa leśnego i produktów rolnych
- działalność kulturalno – rozrywkowa trwa 10 miesięcy w roku
- Pani Burmistrz (wysoka emerytura) finansuje plenery malarskie

Zespół IV – Turystyka, agroturystyka i wypoczynek – rok 2015

- 3 hotele – Rybionek, centrum Ińska, okolice Orzeszkowej – ok. 300 miejsc noclegowych
- 50 nowych gospodarstw agroturystycznych – Wierzchucice, Storkowo, Linówko, Wisola, Miałka, Ścienne – ok. 300 miejsc noclegowych
- przystań żeglarska (port, sprzęt pływający, molo, Hangary) pomiędzy plażą, a szkołą z wykorzystaniem zaplecza na rozwój sportów zimowych
- trasa rowerowa Trąbki – Ińsko wzdłuż nasypu kolejki wąskotorowej
- całoroczne szkolenia żeglarskie, płetwonurków, ratowników itp.
- korty tenisowe w okolicach plaży, pole golfowe(Ścienne), stadnina koni (Ścienne, Wierzchucice), pola biwakowe (Ścienne, Linówko).

16 STATUT GMINNEGO TOWARZYSTWA GOSPODARCZEGO

Załącznik 2

Projekt Statutu

STATUT Gminnego Towarzystwa Gospodarczego

§1

Terenem działania Towarzystwa Gospodarczego jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej

§ 2

Siedzibą Gminnego Towarzystwa Gospodarczego jest

§ 3

Cele Towarzystwa:

- integracja środowisk gospodarczych na rzecz aktywizacji szybszego rozwoju gospodarczego gminy,
- pomoc i promocja nowo utworzonych podmiotów gospodarczych,
- promocja przedsiębiorczości lokalnej,
- wymiana doświadczeń i inicjowanie zmian w prawie gospodarczym,
- wspieranie inicjatyw gospodarczych,
- popularyzacja wiedzy związanej z problemami rozwoju gospodarczego,
- prowadzenie działalności gospodarczej oraz każdej innej nie ograniczonej prawem,
- prowadzenie działalności klubowej dla członków i sympatyków.

§ 4

Towarzystwo będzie realizowało cele określone w § 3 przez:

- tworzenie Funduszu Gwarancji Kredytowych,
- prowadzenie własnych przedsięwzięć gospodarczych,
- kapitałowe uczestnictwo w przedsięwzięciach gospodarczych na terenie gminy,
- obsługa podmiotów gospodarczych,
- gromadzenie i dystrybucję informacji wśród członków,
- promocję przedsiębiorczości lokalnej,
- działalność wydawniczą,
- organizowanie szkoleń i wymiana doświadczeń, doradztwo prawno- ekonomiczne,
- wypracowywanie instrumentów dalszego oddziaływania na otoczenie gospodarcze gminy.

§ 5

Członkami Towarzystwa mogą być:

- członkowie założyciele z chwilą wpisu do rejestru sądowego stowarzyszeń
- osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie Polski,
- osoby prowadzące lub związane z działalnością gospodarczo-finansową po uzyskaniu co najmniej 3 pozytywnych referencji członków Towarzystwa,

- członkiem wspierającym może być każda osoba prawna lub fizyczna zainteresowana realizacją celów statutowych.

§ 6

Prawa i obowiązki członków

- członek ma prawo być wybieranym do władz Towarzystwa,
- członek ma prawo inicjatywy uchwałodawczej,
- członek ma prawo do uczestnictwa we wszelkiej działalności Towarzystwa,
- obowiązkiem członka jest terminowe opłacanie składek członkowskich, udział w posiedzeniach Walnego Zgromadzenia i przestrzeganie postanowień statutu, regulaminów i uchwał władz.

§ 7

Utrata członkostwa może nastąpić:

- na wniosek członka,
- uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków w/g zwykłej większości,
- na skutek zdarzeń losowych (śmierć).

§ 8

Władzami Towarzystwa są:

- Walne Zgromadzenie Członków,
- Zarząd Towarzystwa,
- Komisja Rewizyjna.

§ 9

Walne Zgromadzenie Członków jest najwyższym organem Towarzystwa, do którego wyłącznej kompetencji należy:

- przyjmowanie i wykluczanie członków,
- określanie celów szczegółowych Towarzystwa oraz sposobów ich realizacji i nadzór nad realizacją,
- powoływanie i odwoływanie Zarządu Towarzystwa oraz nadzór nad jego pracą,
- powoływanie Komisji Rewizyjnej

Inicjatywa uchwałodawcza przysługuje grupie co najmniej pięciu członków.

§ 10

Zarząd Towarzystwa stanowi organ wykonawczo-zarządzający i składa się z trzech osób:

- Prezesa Zarządu,
- V-ce Prezesa Zarządu
- Członka Zarządu

Do kompetencji Zarządu należy w szczególności:

- organizacja i bieżące kierowanie działalnością Towarzystwa,
- reprezentowanie Towarzystwa,
- prowadzenie działalności finansowej Towarzystwa,
- zwoływanie Zgromadzenia Członków z własnej inicjatywy lub z inicjatywy co najmniej 1/3 liczby członków,
- powoływanie i nadzór nad Biurem Towarzystwa.

W zakresie praw i obowiązków majątkowych Towarzystwa oraz przy podpisywaniu umów w jego imieniu wymagany jest udział co najmniej dwóch członków Zarządu.

§ 11

Uprawnieniem Komisji Rewizyjnej jest stały nadzór nad działalnością finansową Towarzystwa. Komisja Rewizyjna na każdym Walnym Zgromadzeniu przedstawia ocenę działalności finansowej Towarzystwa.

Komisja Rewizyjna ma prawo zgłaszać votum nieufności wobec członków Zarządu naruszających ustalone reguły prawne.

§ 12

Majątek Towarzystwa stanowią nieruchomości, ruchomości i fundusze.

§ 13

Zarząd może zaciągnąć zobowiązania majątkowe do wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie Członków.

§ 14

Towarzystwo uzyskuje środki finansowe z:

- składek członkowskich,
- składek członków wspierających,
- darowizn, spadków i zapisów,
- dotacji,
- własnej działalności gospodarczej.

§ 15

Zasady prowadzenia gospodarki finansowej Towarzystwa ustala Zarząd. Wysokość składek członkowskich uchwala Walne Zgromadzenie.

Oświadczenie w sprawach majątkowych Towarzystwa składają dwie osoby: Prezes lub V-ce Prezes oraz Główny Księgowy.

§ 16

Zmiany Statutu może uchwalić Walne Zgromadzenie przy co najmniej 50 % frekwencji i większością 2/3 głosów. Zmiana podlega akceptacji Sądu Rejestrowego.

§ 17

Stowarzyszenie zawiązuje się na czas nieokreślony i może być rozwiązane przez organ rejestrujący oraz Uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków podjętą większością 2/3 głosów przy obecności 1/2 członków uprawnionych do głosowania.

§ 18

Statut Towarzystwa został opracowany na podstawie ustawy Prawo o Stowarzyszeniach z dnia 07 kwietnia 1989 roku (Dz.U.Nr 20 z dnia 10 kwietnia 1989r.) i wszelkie sprawy nie uregulowane statutem podlegają działaniu przywołanej ustawy.

17 STATUT FUNDUSZU GWARANCJI KREDYTOWYCH

Załącznik 3

Projekt Statutu

FUNDUSZ GWARANCJI KREDYTOWYCH Gminnego Towarzystwa Gospodarczego

§1.

W celu rozwoju drobnych przedsiębiorstw (firm) na terenie gminy tworzy się zgodnie z §4 Statutu Gminnego Towarzystwa Gospodarczego FUNDUSZ GWARANCJI KREDYTOWYCH. Zadaniem tego Funduszu jest udzielanie bankom poręczeń dla kredytów uzyskiwanych przez członków GTG.

§2.

Fundusz udziela poręczeń dla kredytów zaciąganych przez Kredytobiorców, którzy uzyskali z banku pozytywną opinię realności ekonomicznej przedstawionego wniosku kredytowego.

§3

Fundusz jest tworzony z środków własnych zrzeszonych w nim przedsiębiorstw, przedsiębiorców, instytucji, osób fizycznych, odpisów od udzielonych kredytów, bezterminowych lokat dokonywanych przez podmioty nie będące kredytobiorcami, wpłat oraz dotacji.

§4

Wysokość łącznej kwoty przeznaczonej na zabezpieczenie zobowiązań kredytowych klientów GTG określa regulamin GTG w

§5

Przedmiotem jednostkowego poręczenia Funduszu jest zobowiązanie pieniężne Kredytobiorcy w wysokości przekraczającej realne zabezpieczenie przyjęte przez bank od Kredytobiorcy, nie więcej jednak niż 40% kwoty kredytu. Suma ta może być powiększona o 25%, jeżeli Kredytobiorca ustanowi na rzecz Funduszu realne zabezpieczenie.

§6

Poręczenie obejmuje kwotę kapitałową wraz z oprocentowaniem, odsetkami i innymi kosztami.

§7

Fundusz Gwarancji Kredytowych oparty jest o zasadę wzajemnego ponoszenia ryzyka kredytowego przez wszystkie podmioty, które - na podstawie zawieranych z nimi umów - dokonują depozytowych wpłat na Fundusz.

§8

Wpłaty i lokaty podmiotów nie będących kredytobiorcami są przyjmowane za pośrednictwem Funduszu na podstawie odrębnych, jednostkowych umów z takimi podmiotami.

§9.

Umowy, o których mowa w paragrafie poprzednim, zawierają oświadczenie podmiotu dokonującego wpłaty o zaznajomieniu się z treścią niniejszego regulaminu i wyrażeniu zgody na włączenie jego postanowień do treści umowy.

§10.

Umowy, o których mowa w §§ 6 i 7, mogą zawierać postanowienia odbiegające od reguł niniejszego regulaminu, w szczególności dotyczące kredytów o wysokim stopniu ryzyka.

ODPIS OD KREDYTÓW

§11.

Odpis od udzielanego kredytu wynosi 6% kwoty kredytu, chyba, że istnieje odrębna umowa określająca przez sponsora, inny poziom opłat za udzielone gwarancje dla określonej kategorii klientów.

§12.

Jeżeli w okresie korzystania przez klienta z kredytu, Fundusz nie dozna strat wynikających z zobowiązań klientów Funduszu wobec banków, to w ciągu 90 dni od dnia kończącego ten okres, zwróci klientowi kwotę odpowiadającą wysokości dokonanego odpisu oraz odsetki od tej kwoty naliczone i dopisane na dzień zwrotu w wysokości odpowiadającej stosowanemu w tym okresie przez PKO BP oprocentowaniu wkładów na osobistych rachunkach bieżących.

§13.

Jeżeli klient, któremu bank wypowiedział umowę, nie dokona spłaty swego zadłużenia wobec banku, z którego zaciągnął kredyt, to jego wkład od udzielonego kredytu ulega potrąceniu i zaliczeniu na poczet zadłużenia z dniem upływu terminu płatności ustanowionej przez bank.

§14.

Jeżeli Fundusz dozna strat z powodu niepłacenia kredytów przez swoich klientów, to w każdej z takich jednostkowych strat uczestniczą także wszyscy pozostali uczestnicy Funduszu, każdy proporcjonalnie do swego udziału w całości Funduszu Gwarancji Kredytowych w momencie powstawania straty.

§15.

Za stratę uznaje się wszystkie te należności kredytowe, co do których banki wypowiedziały umowę kredytową, a podjęte przez nie kroki w celu zaspokojenia wierzytelności kredytowej okazały się nieskuteczne w ciągu 90 dni, licząc od dnia następującego po dniu wypowiedzenia umowy kredytowej.

§16.

Jeżeli Fundusz uzyska zaspokojenie wierzytelności już po dokonaniu odpowiedniego potrącenia z kwoty odpisu określonego klienta, to potrącona mu część odpisu pozostaje w Funduszu Gwarancyjnym jako „środki własne” Funduszu, a klient nie ma wobec Funduszu żadnych z tego tytułu roszczeń. Inne kwoty wyegzekwowanych roszczeń regresowych również zasilą środki własne Funduszu.

WPŁATY PODMIOTÓW NIE BĘDĄCYCH KREDYTOBIORCAMI

Strategia rozwoju miasta i gminy Ińsko

§17.

Wpłaty na Fundusz dokonywane przez podmioty nie będące kredytobiorcami, mogą być terminowe lub bezterminowe.

§18.

Podmiot dokonujący wpłaty terminowej uczestniczy w stratach Funduszu o jakich mowa w §14, jeżeli strata powstała w okresie trwania zawartej z nim umowy o jakiej mowa w § 6 i 7 niniejszego regulaminu.

§19.

Podmiot dokonujący wpłaty bezterminowej uczestniczący w stratach Funduszu, do czasu wygaśnięcia stosunku prawnego, łączącego go z Funduszem na podstawie umowy, o jakiej mowa w §7 niniejszego regulaminu. Wygaśnięcie tego stosunku jest możliwe wskutek jego wypowiedzenia przez podmiot, który dokonał wpłaty na Fundusz Gwarancji Kredytowych. Wypowiedzenie może być dokonane z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia i ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.

§20.

Wypowiedzenie dokonane przez podmiot ponoszący swoim wkładem ryzyko związane tylko z kredytami określonej kategorii lub z kredytami udzielanymi tylko określonej kategorii kredytobiorcom nie wywołuje skutków prawnych przed uzyskaniem przez Fundusz spłaty wszystkich tego rodzaju kredytów, udzielonych przed dokonaniem wypowiedzenia.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ FUNDUSZU

§21.

Odpowiedzialność Funduszu z tytułu udzielonego poręczenia jest subsydialna w stosunku do odpowiedzialności kredytobiorcy, który jest głównym dłużnikiem banku korzystającego z poręczenia. Odpowiedzialność Funduszu z poręczenia powstaje po udokumentowaniu przez Bank przebiegu wypłacania transz kredytowych według załączonej umowy, bezskuteczności egzekucji kredytu z majątku dłużnika i zabezpieczeń określonych w umowie kredytowej, lub jeżeli majątek dłużnika i zabezpieczenia nie wystarczają na zabezpieczenie roszczeń.

§22.

Fundusz wypłaca kwoty zabezpieczone udzielonym poręczeniem w terminie 30 dni od upływu terminu ważności poręczenia, jeżeli zachodzi odpowiedzialność GTG z poręczenia.

§23.

Po dokonaniu wypłaty, o której mowa w §(powyżej) GTG przystępuje do windykacji roszczeń od Kredytobiorcy (dłużnika).

§24.

Roszczenia z tytułu poręczenia zgłoszone przez Bank po terminie ważności poręczenia nie są uwzględnione.

§25.

Jeżeli w okresie uczestnictwa klienta w Funduszu, Fundusz nie ponosi strat, to nie później, niż z upływem 90 dni od dnia ten okres kończącego, Fundusz zwróci temu klientowi kwotę odpowiadającą wysokości dokonanej wpłaty oraz odsetki od tej kwoty, naliczone i odpisane na dzień zwrotu w wysokości odpowiadającej stosowanemu w tym okresie przez bank PKO BP oprocentowaniu wkładów na osobistych rachunkach bieżących.

§26.

Podmiot, który dokonał wpłaty na Fundusz Gwarancji Kredytowych, uczestniczy w stratach Funduszu proporcjonalnie do udziału jego wpłaty w całości Funduszu w chwili powstania szkody.

§27.

Podmiot, nie będący kredytobiorcą, może częściowo lub całkowicie dokonać wpłaty na Fundusz Gwarancji Kredytowych zastępujący żądany przez bank odpis od kredytu udzielonego określoneu kredytobiorcy. W takim przypadku podmiot ten uczestniczy w stratach Funduszu tak, jak uczestniczyłyby w nich kredytobiorca.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§28.

Zarząd Gminnego Towarzystwa Gospodarczego zobowiązuje się z należytą starannością zarządzać Funduszem Gwarancji Kredytowych i realizować swoje roszczenia w stosunku do dłużników z zobowiązań objętych wspólnym ryzykiem uczestników Funduszu.

§29.

Na żądanie każdego uczestnika Funduszu Gwarancji Kredytowych Zarząd Gminnego Towarzystwa Gospodarczego jest zobowiązany przedstawić mu do wglądu dokonywane kwartalnie/rocznie rozliczenie Funduszu, a także indywidualne rozliczenie udziału danego uczestnika w Funduszu.

18 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROCESÓW ROZWOJOWYCH GMIN

Załącznik 4

18.1 Tło i uwarunkowania

Transformacja ustrojowa oraz dalsze zmiany w zakresie finansowego usytuowania podstawowych jednostek administracyjnych narzucają nowe systemy zasilania procesów rozwojowych w gminach.

Stając się rzeczywistym gospodarzem, każda gmina samodzielnie kształtuje swój wizerunek gospodarczy. Widoczny jest on zwłaszcza przez pryzmat intensywności i różnorodności inwestycji strategicznych, istotnych dla realizacji rozwojowych celów na obszarze gminy.

Szanse rozwojowe gminy zwiększa przede wszystkim rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, ochrona środowiska naturalnego, zwalczanie bezrobocia oraz umiejętne wykorzystanie walorów i uwarunkowań lokalnych. Każdą gminę cechuje odrębna specyfika, w tym lokalizacja i walory przyrodnicze, charakter gospodarczy, ludność i czynniki migracyjne oraz inicjatywy lokalne. Od działań Zarządów gmin zależy wykorzystanie warunków i inwencji środowiskowych oraz ich wspieranie w zakresie instytucjonalnym i rozwojowym.

Zadania gminy odnoszą się najczęściej do utrwalania i poprawy warunków funkcjonowania dotychczasowych kierunków i form działalności. Gminy powinny zatem inicjować powstawanie nowych kierunków gospodarczych, wynikających z potrzeb ogólnych i tendencji rozwojowych. Należy je jednak zidentyfikować oraz sformułować cele i zadania gmin, a przede wszystkim określić zakres i poziom inwestycji wspierających rozwój i funkcjonowanie nowych przedsięwzięć.

Zarządy Gmin powinny zatem dążyć do sporządzenia planów strategicznego rozwoju, uwzględniających potrzeby i uwarunkowania lokalne. Umożliwiają formułowanie zadań priorytetowych oraz pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych, stosownie do zakresu zadań i źródeł finansowania. W ogólnym ujęciu zadania gmin realizowane są w zasadzie z dochodów własnych i subwencji należnych z tytułu prawa oraz ze środków pozyskiwanych z innych źródeł finansowania, których pozyskanie zależy od inwencji i operatywności zarządów gmin.

Celem opracowania jest wskazanie źródeł oraz warunków pozyskiwania dodatkowych środków finansowych na realizację szeroko rozumianych inwestycji prorozwojowych na obszarze gminy.

18.2 Bariery i czynniki rozwojowe gmin

Tempo przemian społeczno – gospodarczych w procesie rozwoju inwestycyjnego zależy głównie od źródeł i skali dochodów ogółem generowanych przez gminy.

Znakomita część środków pozyskiwanych poprzez gminy w ramach dochodów własnych oraz dotacji i subwencji ogólnych przeznaczona jest na wydatki podstawowe oraz na tzw. instytucjonalne wsparcie rolnictwa i wsi. Tylko nieznaczny odsetek tych środków przeznacza się na cele rozwojowe:

Dla finansowania potrzeb rozwojowych, zwłaszcza w określonych dziedzinach społecznych i gospodarczych konieczne jest pozyskiwanie dodatkowych środków z dostępnych źródeł finansowania. W interesie gminy i jej szans rozwojowych leży bowiem skorzystanie z wszelkich możliwych źródeł finansowania żywotnych zadań, zwłaszcza w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, ochrony środowiska naturalnego oraz zwalczania bezrobocia na wsi.

W gospodarce finansowej gmin rozróżnia się dwa zasadnicze czynniki, charakteryzujące możliwości rozwojowe:

- dochody własne gmin, świadczące o zapobiegliwości zarządów oraz aktywności gospodarczej mieszkańców i ich stanu posiadania (poziom podatków i opłat lokalnych);
- wydatki inwestycyjne, świadczące o dążności gmin do powiększenia swego stanu posiadania, przyczyniające się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz do ogólnego rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ogrom i złożoność zadań w procesie rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego na obszarach wiejskich w warunkach nadwyżki siły roboczej, niekorzystnych relacji ekonomicznych w rolnictwie i ograniczeń budżetowych zmniejsza możliwość zrównoważenia potrzeb finansowych w ramach środków własnych gmin. Niezbędne są więc dodatkowe środki, zwłaszcza inwestycyjne.

Muszą one przyjść z zewnątrz w postaci środków budżetowych, funduszy celowych oraz pomocowych środków zagranicznych.

Wykorzystanie kierunkowego wsparcia wielu fundacji i funduszy w formie dofinansowania, kredytów i pożyczek z dopłatami agencji rolnych, a przede wszystkim najbardziej liczących się obecnie zagranicznych środków pomocowych stwarza szansę finansowania wielostronnego rozwoju wsi oraz perspektywicznego przekształcania się w wieś wielozawodową i wielofunkcyjną, stanowiąc podstawy trwałego sukcesu gospodarczego i społecznego.

18.3 Kierunki i formy wspierania rozwoju gospodarczego gmin

Możliwości rozwojowe poszczególnych gmin w największym stopniu zależą od ich rzeczywistego stanu społeczno–gospodarczego oraz tzw. zestawu cech specyficznych, stanowiących potencjał do perspektywicznego wykorzystania dla lokalnego rozwoju.

Jako podstawowe szanse rozwojowe postrzega się najczęściej:

- istnienie dogodnych połączeń komunikacyjnych,
- rzeczywisty potencjał gospodarczy – duże gospodarstwa rolne, wielofunkcyjny przemysł lokalny,
- występowanie atrakcyjnych terenów rekreacyjnych,
- aktywność gospodarczą mieszkańców gminy.

Umiejętne wykorzystanie zasobów gospodarczych czy kierunków aktywności gospodarczej wymaga na ogół rozwiązań o charakterze systemowym i kompleksowym. Uczestnikami procesu rozwojowego winny być samorzady i organizacje lokalne, a także indywidualni inicjatorzy i mieszkańcy gminy.

W zależności od rodzaju przedsięwzięć oraz uczestników programów rozwojowych mogą być stosowane różne formy pomocy, w tym: - dotacje i subwencje celowe,

- pożyczki niskoprocentowane,

- kredyty preferencyjne

Poszczególne zadania mogą obejmować kierunki zgodne z kompleksowym programem rozwoju gminy, w tym:

- budowa i modernizacja dróg gminnych,
- budowa wodociągów i kanalizacji,
- budowa sieci telefonicznej i gazowej
- odbudowa, przebudowa linii energetycznych
- rozwój infrastruktury społecznej - dla ochrony zdrowia, kształcenia dzieci i młodzieży oraz edukacji zawodowej dorosłych mieszkańców wsi,
- wspieranie przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy,

- rozbudowa bazy turystycznej,
- wspieranie programów Osadnictwa Rolniczego oraz Aktywizacji Bezrobotnych,
- pomoc w realizacji przekształceń strukturalnych rolnictwa,
- inicjowanie i tworzenie grup producenckich.

18.4 Dodatkowe źródła finansowania zadań gmin

Możliwość zaspokajania potrzeb indywidualnych i zbiorowych uzależniona jest od wielkości środków finansowych, stanowiących dochody gminy. Źródła powstawania dochodów gmin są różne, tak jak różne są wydatki, zwłaszcza na inwestycje prorozwojowe. Każda z gmin ma obowiązek pomnożenia wspólnego dorobku, zwłaszcza poprzez wydatki inwestycyjne wspierające rozwój gospodarczy, przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców gminy. Profesor Józef S. Zegar (IR i GŹ) wyróżnia cztery podstawowe grupy źródeł finansowania rozwoju na obszarach gmin:

- środki gospodarstw domowych
- środki podmiotów gospodarczych
- środki publiczne
- kredyty i pożyczki bankowe

W grupie środków publicznych kumulują się głównie źródła finansowania inwestycji rozwojowych, w tym środki funduszy celowych i środki pomocowe.

Powiększanie zasobów tych środków zależy od dostępności istotnych dodatkowych źródeł finansowania oraz od przyjętej strategii ich pozyskiwania. Należy pamiętać, że dostęp do większości środków, zwłaszcza pomocowych, uzależniony jest od szeregu warunków, w tym udziału środków własnych, a często też od stanu gospodarczego (np. niski poziom dochodów na 1 mieszkańca, wysoki poziom bezrobocia, itp.)

Dodatkowe środki mogą być pozyskiwane w ramach krajowych fundacji i funduszy, które współfinansują wiele inwestycji na terenach gmin, zwłaszcza wiejskich i miejsko-wiejskich. Coraz większego znaczenia nabierają zagraniczne środki pomocowe, szczególnie w ramach zwiększonych środków przedakcesyjnych (Agenda 2000, SAPARD, ISPA, itp.).

Wspieraniem indywidualnych i zbiorowych inwestycji zajmują się także wyspecjalizowane agencje rolne (ARiMR, AWRSP) oraz inne instytucje, zobligowane do uczestniczenia w procesie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego.

Pozyskiwanie dodatkowych środków staje się obecnie najważniejszą strategią dla zarządów gmin, a zarazem troską o ich efektywne wykorzystanie w ramach przyjętej koncepcji transformacji i rozwoju gminy.

Pomocą w poszukiwaniu i pozyskiwaniu dodatkowych środków będzie niewątpliwie zestaw dostępnych krajowych i zagranicznych źródeł finansowania zadań gmin, przedstawiony w dalszej części opracowania.

Jest to omówienie ważniejszych publicznych środków pomocowych, skierowanych do wspierania indywidualnych i zbiorowych zadań rozwojowych na obszarach wiejskich.

I. AGENCJE

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Formy finansowania

- dopłaty do oprocentowania
- dofinansowanie do zadań w ramach programów celowych
- współudział w finansowaniu przedsięwzięć o charakterze ogólnym

Przeznaczenie i warunki udzielania pomocy

Dopłaty do oprocentowania przekazywane są bankom kredytującym, udzielającym kredytów i pożyczek na zasadach preferencyjnych, które obejmują:

- Kredyty na cele rolnicze, tj. na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej (nawozów, środków ochrony roślin, paliw, itp.)
 - okres kredytowania – do 1 roku
 - oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę 0,25 stopy redyskonta NBP, aktualnie 6,2% w skali rocznej;
- Kredyty na skup i przechowywanie produktów rolnych
 - okres kredytowania – 9-12 m-cy, maksym. termin spłaty do 30 września następnego roku.
 - oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę 0,70 stopy redyskonta NBP, aktualnie 10,85% w skali rocznej, z dodatkowymi warunkowymi preferencjami.
- Kredyty inwestycyjne na przedsięwzięcia realizowane w rolnictwie, przetwórstwie rolno – spożywczym i usługach dla rolnictwa – 9 kierunkowych linii kredytowych.
 - okres kredytowania – zróżnicowany w zależności od linii kredytowej – ogólnie od 6–15 lat.
 - oprocentowanie zmienne, maksymalnie do 1,25 stopy redyskonta NBP, przy czym płacone przez kredytobiorców zróżnicowane wg linii kredytowych, w tym na warunkach podstawowych – 9,69%, branżowych 4,85%, na utworzenie lub urządzenie gospodarstw oraz na zakup ziemi – 3,88%,
- Współudział w realizacji pożyczek z KUP – inform. w ramach Funduszu Pracy

Dofinansowanie do zadań celowych, w tym:

- Zadania w zakresie podnoszenia wiedzy i kwalifikacji rolników oraz młodzieży wiejskiej, realizowane głównie przez ODR/Centrum, Izby Rolnicze, uczelnie i szkoły przy udziale min. 20% środków własnych.
- Kwota dofinansowania ustalana corocznie – w 1999 r. wynosi 15 tys. zł
- Zadania w zakresie wdrażania rachunkowości rolnej w gospodarstwach młodych rolników, realizowane głównie przez ODR / Centrum.
- Kwota dofinansowania stanowi iloczyn liczby gospodarstw wdrażających rachunkowość oraz zróżnicowanych stawek za poszczególne czynności – odnosi się również do danego roku.

Współudział ARiMR w finansowaniu przedsięwzięć o charakterze ogólnym, w tym:

- tworzenie giełd i rynków hurtowych – dotychczasowa pomoc polegała głównie na udzielaniu pożyczek oraz obejmowaniu akcji spółek akcyjnych,
- budowa wodociągów, dróg i kanalizacji na terenach wiejskich.

Przedmiotami mogącymi ubiegać się o pomoc Agencji są samorządy lokalne, głównie gminy.

Warunki ubiegania się o udział w finansowaniu:

Warunki ogólne:

- posiadanie dokumentacji technicznej przedsięwzięcia wraz ze wszystkimi uzgodnieniami,
- udokumentowanie udziału środków własnych
- sporządzenie wniosku na formularzu zatwierdzonym przez Prezesa ARiMR

Warunki szczegółowe:

Budowa wodociągu wiejskiego

Pomoc Agencji dotyczy jedynie inwestycji realizowanych w całości lub ich ściśle określonego etapu. Wymagany udział w finansowaniu dla grup gmin, zróżnicowany stopniem zwodociągowania

grupa I → stopień zwodociągowania do 70% średniej krajowej,
udział ogółem 65%, w tym min. udział mieszkańców 20%*
maksymalny udział Agencji – 35%

grupa II → stopień zwodociągowania większy lub równy 70% średniej krajowej
udział ogółem – 70%, w tym udział mieszkańców 25%*
maksymalny udział Agencji – 30%

grupa III → stopień zwodociągowanie większy od średniej krajowej
udział ogółem – 75%, w tym udział mieszkańców 30%*
maksymalny udział Agencji – 25%

Proponuje się, by w przypadku budowy wodociągu wraz ze stacją uzdatniania udział mieszkańców wynosił:

- grupa I 20% kosztów sieci i przyłączy + nie mniej niż 5% k. budowy stacji
- grupa II 25% kosztów sieci i przyłączy + nie mniej niż 10% k. budowy stacji
- grupa III 30% kosztów sieci i przyłączy + nie mniej niż 10% k. budowy stacji

Budowa kanalizacji wiejskiej

Pomoc Agencji jest stosowana pod warunkiem, że przedsięwzięcie obejmuje swym zasięgiem całą wieś. Udział Agencji wynosi do 40%.

Wymagany udział własny wynosi 60% całkowitego kosztu budowy, w tym minim. udział mieszkańców 10%, przy czym dopuszcza się, by udział mieszkańców wynosił: 10% kosztów budowy sieci i przykanalików + min. 5% k. budowy oczyszczalni.

Modernizacja i budowa dróg gminnych

Udział Agencji jest stosowany przy modernizacji, budowie dróg (bez obiektów mostowych), gdy odcinek drogi jest nie krótszy niż 300 m, przy maksymalnej szerokości jezdni do 6 m. Udział Agencji wynosi do 50%. Udział własny winien stanowić 50% kosztów, w tym udział mieszkańców min. 10%.

Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa

AWRSP inicjuje i uczestniczy w szeregu działań w procesie wspierania przedsięwzięć w zakresie aktywizacji bezrobotnych i tworzenia miejsc pracy na obszarach tzw. popegeerowskich. Udział Agencji przejawia się głównie we wspieraniu rozwoju małej przedsiębiorczości na terenach wiejskich w formie kredytów i pożyczek z dopłatami z Funduszu Pracy oraz w

udzielaniu poręczeń kredytowych (omówienie zasad kredytowania w części dotyczącej Funduszu Pracy).

Ponadto Agencja stosuje różne formy wsparcia finansowego w zakresie nauki, obozów i kolonii a także dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin byłych pracowników ppgr oraz zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych dla zarejestrowanych bezrobotnych.

Ostatnio dofinansowuje także badania socjologiczne środowisk popegeerowskich.

II. BANKI

Banki krajowe

Banki uczestniczą w finansowaniu większości przedsięwzięć wynikających z określonych programów lub linii kredytowych.

banki udzielają kredytów i pożyczek ze środków własnych i powierzonych im środków z innych źródeł finansowania oraz prowadzą obsługę finansową w ramach konkretnych porozumień.

Większość banków obsługuje ogólnodostępne linie kredytowe dla inwestorów indywidualnych, podmiotów gospodarczych oraz samorządów lokalnych.

Bankiem najściślej związanym z kredytowaniem zadań gmin oraz instytucji i podmiotów podejmujących przedsięwzięcia rozwojowe jest Bank Ochrony Środowiska.

Bank ten realizuje zlecenia Narodowego Funduszu w zakresie kredytowania i obsługi kredytów, głównie związanych z oszczędnością energii (omówienie w ramach Funduszy).

Bank Gospodarstwa Krajowego podejmuje obecnie realizację zadań w ramach utworzonego Funduszu Termomodernizacji. Dotyczy to m.inn. przedsięwzięć termomodernizacyjnych, prowadzących do oszczędzania energii cieplnej.

Termomodernizacja obejmuje m.in. ocieplenie budynków, wymianę okien, a także instalowanie liczników zużycia energii i modernizację lokalnych źródeł ciepła.

O środki na w/w cele mogą ubiegać się także gminy.

Pomoc polega na uzyskaniu kredytu, a następnie tzw. premii (po spłacie 75% kredytu) na spłatę pozostałych 25%.

Kredyt udzielany jest na 7 lat, do wysokości 80% kosztów przedsięwzięcia.

Oprocentowanie ustalają banki kredytujące, i wynosi ono najczęściej 16-17% w skali rocznej.

Wnioski należy składać w banku kredytującym, premię przyznaje Fundusz.

Bank Światowy

Bank Światowy realizuje kredytowanie w zakresie aktywizacji obszarów wiejskich.

W najbliższym czasie planowane jest uruchomienie pożyczki w celu dofinansowania inwestycji prowadzonych w ramach programów aktywizacji obszarów wiejskich. Brak jeszcze ścisłych informacji o zasadach dofinansowania. Na ogół są one rozsyłane są do podmiotów uprawnionych przez dysponenta środków.

Bank Ochrony Środowiska S.A.

Kredytowanie inwestycji proekologicznych

- Budowy małych oczyszczalni ścieków

Przedmiot kredytowania:

Zakup i instalacja małych o przepustowości do 200 m³/d oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Warunki kredytowania:

Maksymalna kwota kredytu - 100 000,- zł, lecz nie więcej niż 50% wartości przedsięwzięcia,

Okres realizacji - do 18 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy,
Okres kredytowania - do 5 lat,
Oprocentowanie - 0,5 stopy redyskonta weksli, nie mniej niż 7% w stosunku rocznym
Okres karencji - spłata kredytu od momentu zakończenia zadania

Uczestnicy programu:

Wszyscy ubiegający się

- Zagospodarowanie odpadów stałych

Przedmiot kredytowania:

Zadania inwestycyjne polegające na organizowaniu systemów zbiórki i transportu odpadów, budowanie składowisk odpadów i innych obiektów oraz zakup urządzeń (kompaktory, prasy) związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów oraz ich gospodarczym wykorzystaniem.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- podmioty gospodarcze.

Warunki kredytowania:

Maksymalna kwota kredytu – 500 000,- zł, lecz nie więcej niż 50% wartości przedsięwzięcia,
Okres realizacji - do 12 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy,
Okres kredytowania - do 5 lat,
Oprocentowanie - 0,6 stopy redyskonta weksli, nie mniej niż 7% w stosunku rocznym
Okres karencji – spłata kredytu od momentu zakończenia zadania

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- podmioty gospodarcze.

- Budowa kanalizacji sanitarnej

Przedmiot kredytowania:

Budowa kanalizacji sanitarnej, pod warunkiem uzyskania od inwestora potwierdzenia odbioru ścieków przez istniejącą oczyszczalnię lub pod warunkiem uzyskania od inwestora oczyszczalni, będącej w realizacji zapewnienia o przyjęciu ścieków po zakończeniu jej budowy, a w przypadku włączenia do istniejącej kanalizacji, uzyskanie potwierdzenia o przyjęciu ścieków przez użytkownika sieci,

Warunki kredytowania:

Maksymalna kwota kredytu – 500 000,- zł, lecz nie więcej niż 50% wartości przedsięwzięcia,
Okres realizacji - do 18 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy,
Okres kredytowania – do 5 lat,

Oprocentowanie - 0,6 stopy redyskonta weksli, nie mniej niż 7% w stosunku rocznym

Okres karencji – spłata kredytu od momentu zakończenia zadania

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- podmioty gospodarcze.

- Przedsięwzięcia z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii elektrycznej i ciepłej

Przedmiot kredytowania:

Zadania inwestycyjne wykorzystujące odnawialne źródła energii, przynoszące określony efekt ekologiczny, w wyniku pozyskiwania energii w sposób inny niż tradycyjny:

- zakup urządzeń i instalacja małych elektrowni wodnych o mocy do 2 MW,
- zakup urządzeń i instalacja elektrowni wiatrowych o mocy do 500 kW,
- zakup i instalacja urządzeń systemów urządzeń grzewczych z zastosowaniem pomp ciepła, wykorzystujących niskopotencjalną energię gruntu i słońca,
- zakup i instalacja baterii i kolektorów słonecznych,
- zakup i instalacja kotłów opalanych biomasą (słoma, odpady drzewne itp.) o mocy do 2 MW – w ramach modernizacji kotłowni węglowo-koksowych, wraz z urządzeniami składowymi instalacji grzewczych – jako lokalnych źródeł ciepła dla potrzeb c.o. oraz c.w.u.

Warunki kredytowania:

Maksymalna kwota kredytu – 200 000,- zł, lecz nie więcej niż 50% wartości przedsięwzięcia,

Okres realizacji – do 18 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy,

Okres kredytowania - do 7 lat,

Oprocentowanie - 0,5 stopy redyskonta weksli, nie mniej niż 7% w stosunku rocznym

Okres karencji – spłata kredytu od momentu zakończenia zadania

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt:

Wszyscy ubiegający się

2. Kredytowanie przedsięwzięć energooszczędnych

Przeznaczenie kredytów:

Bank udziela kredytów złotych na przedsięwzięcia energooszczędne, z przeznaczeniem na finansowanie:

- zakupu urządzeń energooszczędnych, których zainstalowanie w ramach prowadzonej budowy lub modernizacji obiektów pozwoli na zmniejszenie:
 - kosztów zużycia energii elektrycznej i ciepłej,
 - kosztów utrzymania mieszkań, domów zakładów, instytucji użyteczności publicznej.
- modernizacji istniejącego oświetlenia ulic, placów itp. na energooszczędne – wyłącznie jednostkom samorządu terytorialnego.

Przedmiot kredytowania:

Przedmiotem kredytowania przedsięwzięć energooszczędnych mogą być zakupy:

- okien termoizolacyjnych posiadających aprobatę techniczną ITB;
- kotłów gazowych, olejowych lub zasilanych energią elektryczną;
- grzejników konwekcyjnych i zaworów termostatycznych;
- pomp ciepła;
- urządzeń automatycznej regulacji węzłów cieplnych;

Przedmiotem kredytowania przedsięwzięć modernizacji istniejącego oświetlenia ulic itp. może być pełen zakres prac związanych z modernizacją:

- zakup i instalacja żarówek, opraw, urządzeń sterujących, słupów i wysięgników.

Wysokość udzielanego kredytu nie może przekraczać:

- ceny zakupu urządzeń,
- kosztu modernizacji oświetlenia.

Instalacji urządzeń kredytobiorca dokonuje na własny koszt. Koszt ten stanowi udział środków własnych w realizowanym przedsięwzięciu.

Okres kredytowania:

Ustalany jest indywidualnie dla każdego kredytobiorcy i każdego przedsięwzięcia, w zależności od możliwości spłaty kredytu. Okres ten nie może przekraczać 5 lat.

W przypadku kredytów udzielanych na modernizację oświetlenia, dla których przyjęto zasady spłaty kredytu z oszczędności energii elektrycznej, okres kredytowania stanowi sumę okresu realizacji inwestycji, ewentualnej karencji w spłacie kredytu oraz okresu spłaty.

Okres karencji w spłacie kapitału, stosowany może być jedynie w przypadkach kredytów udzielanych na modernizację oświetlenia i nie może być dłuższy niż okres realizacji inwestycji plus 3 miesiące.

Oprocentowanie:

W przypadku podpisania przez Bank porozumienia ze sprzedawcą, oprocentowanie wynosi **od 11,5%** w zależności od okresu kredytu:

- do 12 m-cy 11,5%
- do 24 m-cy 16,0%
- do 36 m-cy 17,5%

3. Kredytowanie bieżącej i inwestycyjnej działalności jednostek samorządu terytorialnego

Uwzględniając potrzeby jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pozyskiwania środków finansowych, niezbędnych zarówno do bieżącej działalności jak i przedsięwzięć inwestycyjnych, Bank Ochrony Środowiska S.A. przygotował specjalną ofertę kredytową dostosowaną do zmieniających się potrzeb i oczekiwań Klientów.

Kredyty w rachunku bieżącym w przypadku posiadania przez jednostki samorządu terytorialnego rachunku w BOŚ S.A. Jest to krótkoterminowy kredyt przeznaczony na pokrycie wszelkich bieżących potrzeb kredytobiorcy. Jest kredytem odnawialnym do kwoty ustalonego limitu i może być wykorzystywany wielokrotnie, aż do wygaśnięcia umowy.

Oprocentowanie wynosi **od 16,5%**.

Kredyty krótko i średnioterminowe przeznaczone na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na finansowanie niedoborów budżetowych występujących w ciągu roku.

Kredyty mogą być udzielane w formie **kredytu płatniczego** przeznaczonego na pokrycie konkretnych zobowiązań płatniczych, a okres kredytowania ograniczony jest do 3 miesięcy. Oprocentowanie wynosi od 16,5%.

Kredyty przeznaczone są również na finansowanie bieżących potrzeb w formie **kredytu obrotowego** w rachunku kredytowym.

Oprocentowanie wynosi:

- do 3 miesięcy od 14,0%
- od 3 miesięcy do 12 miesięcy od 15,0%
- powyżej 12 miesięcy od 15,5%

Kredyty mogą być również udzielane w formie **kredytu rewolwingowego** na okres do 12 m-cy, przy którym spłata części bądź całości kredytu powoduje odnowienie wolnego limitu tego kredytu o spłaconą kwotę, dając kredytobiorcy możliwość wielokrotnego wykorzystania limitu, aż do całkowitego wygaśnięcia umowy.

Zarówno kredyt płatniczy, jak i rewolwingowy może przybrać formę **kredytu indeksowanego** (denominowanego w USD lub EURO). Wysokość kredytu jest wówczas określona w USD lub EURO, natomiast jego wykorzystanie następuje w złotych. Koszty kredytu indeksowanego ustala się wg zasad określonych dla kredytów dewizowych, finansowanych ze środków Banku. Tego rodzaju kredyt pozwala poprzez odniesienie kwoty kredytu do aktualnego kursu waluty, na niższy niż przy kredycie złotowym koszty jego obsługi. Bank dysponuje prognozami kształtowania się kursów walutowych np. USD i DEM i w każdej chwili może je państwu udostępnić.

Kolejną formą kredytów jest **pożyczka lombardowa** udzielana na okres do 3 lat pod zastaw papierów wartościowych, lokat w Banku.

Wykup wierzytelności z umów dzierżawy lub najmu, leasingowych oraz faktoring. Te instrumenty pozwalają, przy atrakcyjnym oprocentowaniu i terminie wykupu, na zachowanie płynności finansowej oraz szybkie uzyskanie należności. Oprocentowanie wynosi:

- wykup wierzytelności leasingowych – od 18% w zależności od okresu kredytowania,
- faktoringowych – od 17,5% w zależności od okresu kredytowania.

Kredyty inwestycyjne przeznaczone na finansowanie długoterminowych przedsięwzięć związanych z rozwojem:

- do 24 miesięcy od 14,5%
- powyżej 24 miesięcy do 36 miesięcy od 15,5%
- powyżej 36 miesięcy od 16,5%

Bank może udzielić również na zlecenie **gwarancji i poręczeń**. Gwarancje i poręczenia mogą być udzielone wyłącznie jednostkom samorządu terytorialnego, które posiadają w BOŚ S.A. rachunek bieżący.

Działalność inwestycyjna jednostek samorządu terytorialnego oraz współpraca z licznymi podmiotami gospodarczymi może stworzyć konieczność korzystania z produktów bankowych umożliwiających zabezpieczenie poszczególnych transakcji. Są to:

- poręczenia (terminowe i bezterminowe) jako zabezpieczenie spłaty kredytu,
- gwarancje (warunkowe i bezwarunkowe) podmiotom krajowym i zagranicznym, akredytywy,

- awale – poręczenia zapłaty całości lub części sumy wekslowej.

Kredyty ratalne na urządzenia i usługi związane z ochroną środowiska udzielane na okres do 48 miesięcy, oprocentowanie od 15% w zależności od okresu kredytowania.

Kredyty na zakup nowych samochodów osobowych, dostawczych i ciężarowych w systemie sprzedaży ratalnej udzielane na okres do 60 m-cy.

Oprocentowanie wynosi od 15% w zależności od okresu kredytowania.

Dla jednostek samorządu terytorialnego obsługiwanych przez BOŚ S.A. kompleksowo, proponowane jest oprocentowanie kredytów według stawek negocjowanych na szczególnych warunkach.

Kredytowanie bieżącej i inwestycyjnej działalności podmiotów gospodarczych

Oferta kredytowa BOŚ S.A. obejmuje podobne formy usług jak przy kredytowaniu jednostek samorządu terytorialnego, z tym że oprocentowanie jest wyższe o ok. 3-4 p.a.

Ponadto podmioty gospodarcze mogą skorzystać z szerszej oferty w następujących formach:

- kredyty budowlane – oproc. od. 16,5%;
- kredyty hipoteczne – oproc. od. 17,0%;
- kredyty na rozwój produkcji lub usług eksportowych;
- kredyty na wyposażenie prywatnych gabinetów lub klinik weterynaryjnych;
- kredyty na wyposażenie gabinetów lub klinik dla lekarzy domowych i lekarzy specjalistów;
- preferencyjne kredyty dla zakładów pracy chronionej, z dopłatami do oprocentowania ze środków PFRON.

III. FUNDUSZE I FUNDACJE

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska I Gospodarki Wodnej

Formy finansowania:

Kredyty i pożyczki preferencyjne na realizację przedsięwzięć - programów priorytetowych, określonych przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. W ramach preferencji mogą być stosowane umorzenia części pożyczek oraz dotacje – wynikające z zasad (internet – <http://www.infosigw.pl>)

Przeznaczenie i cele:

Narodowy Fundusz zakłada finansowanie zadań na realizację priorytetowych programów w następujących dziedzinach:

Programy w dziedzinie ochrony wód – przedsięwzięcia w zakresie ochrony ujęć wód na potrzeby komunalne oraz ochrony zbiorników wód stojących (dotyczy źródeł zanieczyszczenia i kanalizacji odprowadzającej). Ważne jest wykorzystanie pełnej mocy przerobowej istniejących oczyszczalni ścieków.

Programy w dziedzinie gospodarki wodnej – mające na celu zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody oraz zwiększenie skuteczności ochrony przeciwpowodziowej.

Programy w dziedzinie ochrony powietrza – mają na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Przedsięwzięcia dotyczą poprawy parametrów jakościowych paliwa lub jego zmiany, instalowanie urządzeń do redukcji emisji zanieczyszczeń w gazach odlotowych, modernizację i zmianę technologii oraz oszczędzanie energii.

Programy w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi – związane z redukcją odpadów i źródeł ich powstawania, racjonalizacji gospodarki odpadami oraz eliminacji bądź ograniczeniu zagrożeń dla ludzi i środowiska (w tym. tzw. zanieczyszczeń starych i skutków działalności człowieka).

Programy w dziedzinie leśnictwa – działania w zakresie ochrony lasu i gospodarki leśnej dla zachowania lasu.

Programy w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu – działania zmierzające do zachowania cennych zasobów środowiskowych, różnorodności flory i fauny oraz krajobrazu.

Programy w dziedzinie geologii – obejmują prace i badania geologiczne służące poznaniu budowy geologicznej kraju oraz ochronie zasobów litosfery. Przedsięwzięcia obejmują rozpoznanie i ochronę zasobów wód podziemnych oraz prace służące pozyskaniu przyjaznych środowisku źródeł energii.

Programy w dziedzinie górnictwa – mają na celu zmniejszenie uciążliwości dla środowiska powodowanych wydobywaniem kopalin.

Programy w dziedzinie edukacji ekologicznej w celu kształtowania postaw i zachowań społeczeństwa, upowszechniających idee zrównoważonego rozwoju.

Programy międzydziedzinowe, łączące elementy usuwania zagrożeń systemami organizacyjnymi oraz tworzenie podstaw naukowych i metodycznych do realizacji programów.

Powyższe zagadnienia objęte są w zasadzie pomocą finansową Banku Ochrony Środowiska i wielu fundacji działających na obszarach wiejskich.

Fundusz Pracy

Środki Funduszu Pracy przeznaczone są głównie na wspieranie działań podejmowanych na rzecz bezrobotnych.

Uprawnionymi są organy samorządu terytorialnego, organizacje i instytucje statutowo zajmujące się realizacją zadań na rzecz bezrobotnych, pracodawcy oraz sami bezrobotni tworzący nowe miejsca pracy dla siebie.

Zasadniczym dysponentem środków Funduszu jest Krajowy Urząd Pracy (a także lokalne ogniwa).

Środki z Funduszu Pracy przeznacza się głównie na finansowanie:

- zatrudnienia bezrobotnych w ramach robót publicznych trwających dłużej niż 7 dni,
- pożyczek dla bezrobotnych na uruchomienie działalności gospodarczej,
- pożyczek dla pracodawców na utworzenie nowych miejsc pracy
- organizowanie prac interwencyjnych przez organizatorów tych prac (przy zatrudnieniu bezrobotnych),
- część kosztów (do 30%) związanych z realizacją zadań na rzecz bezrobotnych w ramach działań statutowych organizacji i instytucji.

Gminy mogą ubiegać się o dofinansowanie przy realizacji inwestycji infrastrukturalnych, jeżeli spełnione są następujące wymogi:

- inwestycja jest zlokalizowana w gminie zagrożonej szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym,
- inwestycja jest realizowana z udziałem bezrobotnych kierowanych do robót publicznych przez powiatowy urząd pracy,
- zakres inwestycji obejmuje: zapotrzebowanie w wodę, energię elektryczną i ciepłą, kanalizację i oczyszczalnie ścieków komunalnych, budowę urządzeń sanitarnych, wysypisk śmieci, budowę dróg gminnych i ulic, gazociągów itp.

Uregulowania prawne:

- Ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu z grudnia 1994r. (Dz.U. 97.25.128);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 18 sierpnia 1998 r. w sprawie trybu i warunków przyznawania dotacji i budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych realizowanych w systemie robót publicznych w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem.

Pożyczki udzielane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w porozumieniu z Krajowym Urzędem Pracy

O pożyczki ubiegać się mogą pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy dla bezrobotnych zamieszkałych na terenie gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 20 tys. mieszkańców.

Kwota pożyczki nie może przekraczać 70% kosztów przedsięwzięcia i 20 tys. zł na jedno nowo tworzone miejsce pracy (do 200 tys. zł na utworzone co najmniej 10 miejsc pracy).

Wnioskodawca winien udokumentować udział własny w wysokości minimum 30% kosztów przedsięwzięcia.

Możliwe jest przeznaczenie do 25% kwoty udzielonej pożyczki na zakup środków obrotowych, niezbędnych do utworzenia miejsca pracy.

Okres spłaty pożyczki do 4 lat, w tym karencja do 12 m-cy.

Oprocentowanie wynosi 1/3 stopy redyskonta NBP, aktualnie 5,18%.

Pożyczkobiorca jest zobowiązany do uruchomienia miejsc pracy i zatrudnienia bezrobotnych w ciągu 60 dni od daty otrzymania ostatniej transzy pożyczki. Utrzymanie miejsc pracy i stanu zatrudnienia określonego w umowie pożyczki musi trwać do czasu spłaty pożyczki.

Kredyty udzielane ze środków Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa z dopłatami do odsetek Krajowego Urzędu Pracy

Przeznaczenie kredytów:

Kredyty przeznaczone są na tworzenie nowych miejsc pracy w działalnościach pozarolniczych dla zarejestrowanych bezrobotnych byłych pracowników ppgr i członków ich rodzin. Szczególnie preferowane są tereny gmin zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym.

Kredyty obejmują współfinansowanie następujących przedsięwzięć:

- zakup, budowa, rozbudowa, modernizacja lub adaptacja obiektów produkcyjno – usługowych,
- zakup wyposażenia tych obiektów w maszyny, urządzenia i narzędzia, w tym również środki transportowe,

Kredytem nie mogą być objęte jakiegokolwiek działalności w zakresie produkcji rolnej oraz sklepy spożywcze, bary, restauracje, a także wszelkie formy wyszynku napojów alkoholowych.

Podmioty uprawnione do kredytowania:

- rolnicy i członkowie ich rodzin oraz inne osoby fizyczne zamieszkałe na terenach wiejskich lub w miastach do 20 tys. mieszkańców,
- osoby prawne działające na terenach określonych wyżej, jeżeli przedsięwzięcie zlokalizowane jest na tych terenach,

W przypadku podmiotów już działających liczba zatrudnionych w chwili składania wniosku nie może przekraczać 30 osób.

Warunki kredytowania

kwota kredytu nie może przekraczać 80% kosztów przedsięwzięcia i 25 tys. zł na jedno miejsce pracy oraz 200 tys. zł w przypadku kredytowania przez BGŻ S.A.

okres kredytowania – do 5 lat, w tym karencja do 1 roku. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i wynosi 0,65 stopy redyskonta NBP, z czego część odsetek pokrywa KUP. Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę wynosi:

- minimum 0,5%, aktualnie 1,27% w gminach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym,
- minimum 0,3%, aktualnie 6,47% w pozostałych gminach.

Kredytobiorca zobowiązany jest do zatrudnienia bezrobotnych bezrobotnych w ciągu 60 dni od daty otrzymania ostatniej transzy kredytu oraz do utrzymania stanu zatrudnienia do czasu spłaty kredytu.

Fundusz Współpracy

Fundusz współpracy wdraża programy podzielone obecnie na pięć kategorii, spośród których trzy nakierowane są na wspieranie gmin i samorządów lokalnych w zakresie rozwoju lokalnego i rozwoju społeczeństwa oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Niektóre programy objęte są już wspieraniem w ramach programu PHARE lub innych programów i funduszy.

Oto poszczególne kategorie i programy:

Program „**Rozwój lokalny i wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw**” obejmuje:

- Programy Inicjatyw Lokalnych (PHARE)
- Agrolinia (PHARE) w tym:
 - Linia kredytowa dla sektora rolnego
 - Rozwój przedsiębiorczości na wsi i szkolenie liderów wiejskich
 - Program szkolenia i pomocy dla banków spółdzielczych
 - Program Rozwoju Sektora Prywatnego (PHARE)
- Caresbac – Polska (amerykański fundusz „Counterpart”, US AID, Europejski Bank Inwestycyjny, Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa)
- Centrum Korespondencyjne Euro-Info (fundusz „Counterpart” Unii Europejskiej)

Programy pomocy dla społeczności lokalnej, w tym:

- Program wspierania administracji lokalnej (brytyjski Know-How FUND)
- Restrukturyzacja i prywatyzacja inicjatyw samorządowych (Phare)
- Samorząd – program współpracy i efektywności (US AID)
- Program zobowiązań samorządowych (amerykańska Fundacja Rozwoju Zasobów)

Programy wspierające rozwój społeczeństwa obywatelskiego

- PHARE Dialog Społeczny – N.G.Os – organizacje pozarządowe
- PHARE Dialog Społeczny
- PHARE / TACIS LIEN 1995 – małe dotacje dla polskich organizacji pozarządowych
- PHARE /TACIS Demokracja 1993, 1995 i 1996 – małe dotacje dla polskich organizacji pozarządowych

Adres: Cooperation Fund
00-400 Warszawa ul. Nowy Świat 6/12
tel. (022) 661-76-86, 661-76-33
fax (022) 661-76-13

Fundacje Wspierające Rozwój Rolnictwa I Obszarów Wiejskich

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej „Counterpart Fund”

Europejski Fundusz wspiera poprzez kredyty preferencyjne (za pośrednictwem banków) przedsięwzięcia realizowane przez inwestorów prywatnych, zarządy gmin i komitety społeczne, w tym zwłaszcza w obszarze infrastruktury wiejskiej. Europejski Fundusz wspiera zatem przedsięwzięcia w zakresie:

- gazyfikacji, rozwoju telekomunikacyjnego, budowy dróg
- rozwój małej przedsiębiorczości
- upowszechnienie oświaty i doradztwa rolniczego.

Ponadto Fundusz udziela dotacji na:

- budowę, modernizację i adaptację oraz wyposażenie wiejsko – gminnych ośrodków zdrowia
- budowę i wyposażenie składowisk odpadów wiejskich

Szczegółowe informacje można uzyskać pod adresem:

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej
„Counterpart Fund”
01-842 Warszawa, Al. Reymonta 12 a
tel. (022) 663-75-01, fax (022) 663-17-29

Fundacja Zaopatrzenia Wsi w Wodę

Prowadzi szeroką działalność poprzez kredyty preferencyjne i dofinansowanie w zakresie gospodarki wodno–ściekowej, a także działalności agroturystycznej, społeczno-kulturalnej, biznesu oraz integracji z Unią Europejską. Zadania realizuje w ramach programów, które obejmują m.in.:

Pilotażowy program przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

Jest to specjalna pomoc finansowa (dotacje do 25% kosztów) dla pierwszej w województwie wsi, w której powstanie co najmniej 20 przyzagrodowych oczyszczalni.

Pomoc obejmuje do 50% kosztów, w tym połowę stanowi dotacja, drugą połowę kredyt, oprocentowanie 0,2 kredytu refinansowego NBP.

Kredyty na budowę oczyszczalni przyzagrodowych

Kredyt do 60% kosztów, okres spłaty do 5 lat, oprocentowanie 0,2 kredytu refinans. NBP

Kredyt na budowę kanalizacji zbiorczych i oczyszczalni ścieków

Kredyt do 25% kosztów, pozostałe warunki jak wyżej

Szkolenia w zakresie zakładania małego biznesu

Szkolenia wykładowców i konsultantów

Szkolenia w zakresie ochrony środowiska i agroturystyki.

Uczestnicy programów:

Gminy, rolnicy, mieszkańcy terenów wiejskich.

Informacje: Fundacja Wspomagająca Zaopatrzenie Wsi w Wodę
01-015 Warszawa, Skwer Kardynała S. Wyszyńskiego 6
tel. (022) 838-67-13,
fax (022) 838-46-83

Fundacja na rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja

Przedmiot kredytowania:

Inwestycje polegające na budowie i modernizacji urządzeń grzewczych zasilanych gazem lub olejem opałowym w wiejskich obiektach użyteczności publicznej (szkoły, ośrodki zdrowia, kluby rolnika, remizy strażackie i zakłady opiekuńczo-lecznicze młodzieży wiejskiej), a w szczególności:

- usługi instalacyjne i remontowe związane z instalacjami urządzeń gazowych i olejowych,
- zakup energooszczędnych kotłów centralnego ogrzewania opalanych gazem lub olejem opałowym, z system sterowania, w celu wymiany kotłów opalanych paliwem stałym,
- pokrycie kosztów sieci rozprowadzającej gaz lub olej opałowy,
- zakup wkładów kominowych, jako części składowych instalacji grzewczych,
- zakup liczników gazowych, reduktorów i odpowiednich urządzeń wchodzących w skład instalacji do zasilania olejem,
- pokrycie kosztów wykonania niezbędnych dokumentacji.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt:

- gminy,
- spółki prawa handlowego z udziałem gmin,
- inicjatywy społeczne mające status spółki cywilnej.

Warunki kredytowania:

- maksymalna kwota kredytu 30 000 zł;
- okres kredytowania 2 lata
- oprocentowanie 0,35 stopy redyskonta weksli w stosunku rocznym
- okres karencji nie dłuższy niż 6 miesięcy

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA

Fundacja jest koordynatorem pomocy zagranicznej ze środków PHARE – skierowanej do rolnictwa i jego otoczenia.

Pomoc FAPA obejmuje dwa strategiczne obszary działania:

Przygotowanie rolnictwa i wsi polskiej do integracji z Unią Europejską

Rozwoju obszarów wiejskich

Obecnie istnieje możliwość pozyskania środków w ramach programu STRUDER 2.

Adres: Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA
00-930 Warszawa, ul Wspólna 30
tel. (022) 623-16-55, 623-26-20
fax (022) 628-93-87

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Fundusz przeznaczony jest na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych oraz na wypłatę odszkodowań ustawowych. Środki funduszu w pierwszej kolejności przeznaczone są na przedsięwzięcia realizowane na obszarze gmin, w których powstają dochody funduszu. Obejmują one przede wszystkim:

- rekultywację na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową
- rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych
- przeciwdziałanie energii gleb na gruntach rolnych
- budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji

- budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych
- wykonywanie badań płodów rolnych uzyskiwanych w strefach ochronnych oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz w zakresie ochrony gruntów rolnych
- zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych – do wysokości 5% rocznych dochodów Funduszu.

Zasady tworzenia i podziału FOGR określone zostały w następujących przepisach:

- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. 95.16.78)
- Rozporządzenie RM w sprawie regulaminu funkcjonowania Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych z dnia 27.10.1998 r. (Dz. U. 98.139.903)

IV. ZAGRANICZNE ŚRODKI POMOCOWE

Proces przygotowań do integracji z Unią Europejską wchodzi w etap wzmożonej strategii przedakcesyjnej wobec krajów kandydujących do członkostwa w Unii. W pakiecie reform Unii Europejskiej pod nazwą Agenda 2000 planowany budżet na lata 2000 – 2006 zapowiada udzielenie wsparcia państwom stowarzyszonym w okresie przedakcesyjnym. Nie przewiduje objęcia przyszłych członków Wspólną Polityką Rolną przed rokiem 2006, co praktycznie przesuwają termin akcesji poza ten rok.

O członkostwo w Unii ubiega się 10 krajów Europy Środkowej i Wschodniej: Bułgaria, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry. Są to kraje o różnorodnej specyfice instytucjonalnej i gospodarczej oraz sektora rolnego i obszarów wiejskich. Przygotowanie do członkostwa wymaga podjęcia działań służących poprawie efektywności, rynku, standardów jakościowych i higienicznych oraz utrzymaniu i tworzeniu nowych miejsc pracy na terenach wiejskich.

Aby uwzględnić specyficzne potrzeby każdego z krajów kandydujących Komisja Europejska opracowała dokumenty pod nazwą Partnerstwo dla Członkostwa.

Zgodnie z unijną zasadą komplementarności działania Unia Europejska wspierać będzie priorytetowe działania wszystkich krajów kandydujących pomocą w wysokości 3 mld ECU rocznie, w cenach z 1997 r. (waloryzowane corocznie o przewidywany wskaźnik inflacji), w ramach następujących programów:

- program PHARE – 1,5 mld ECU (w 1999 r. – 1,56 mld ECU)
- program ISPA – 1,0 mld ECU (w 1999 r. – 1,04 mld ECU)
- program SAPARD – 0,5 mld ECU (w 1999 r. – 0,52 mld ECU)

Program PHARE (*Poland and Hungary Assistance for Restructuring their Economy*) od roku 2000 służyły wspieraniu tych priorytetów Narodowego Programu, których nie obejmują programy ISPA i SAPARD. W ramach tych środków powstał Fundusz pn. Fundusz Małych Projektów (Small Project Fund - SPF) w ramach którego został powołany Program Współpracy Przygranicznej PHARE CBC Polska-Niemcy

Program ISPA (*Instrument for Structural Policies for Pre-accession*) przeznaczony jest na współfinansowanie rozwoju infrastruktury transportowej, a szczególnie wpasowujących w sieć transeuropejską. Część środków będzie przeznaczona na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, w dziedzinach takich jak gospodarka wodna, zarządzanie zasobami wodnymi i ich ochrona, rozwój sieci drogowej i telekomunikacji.

Program SAPARD (*Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development*) – służyć będzie wspieraniu wybranych działań w zakresie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

Program PHARE - Małe Projekty Euroregionalne – Program Współpracy Przygranicznej PHARE CBC Polska-Niemcy

Wymogi dotyczące składania wniosków o dofinansowanie:

1. Dofinansowanie w ramach Programu Współpracy Przygranicznej PHARE CBC Polska-Niemcy można otrzymać na podstawie złożonego wniosku. Formularz wniosku znajduje się w Sekretariacie Funduszu SPF prowadzonym przez Komunalny Związek Celowy Gmin Pomorza Zachodniego „Pomerania” (al. Wojska Polskiego 164, 71-335 Szczecin, tel. 0-91 486-08-23). Sekretariat udziela również wszelkich informacji na temat składania i realizacji projektów.
2. Wniosek należy złożyć w języku polskim wraz ze streszczeniem w języku angielskim w trzech egzemplarzach.
3. Fundusz Małych Projektów Euroregionalnych dofinansowuje projekty maksymalnie do 75% wartości projektu.
4. Nie finansuje się przedsięwzięć infrastrukturalnych.
5. Warunkiem złożenia wniosku jest posiadanie pisemnego poparcia ze strony partnera niemieckiego w Euroregionie Pomerania, które należy dołączyć do każdego wniosku.
6. Fundusz jest skierowany do wszystkich jednostek administracyjnych i instytucjonalnych prowadzących działalność niedochodową.

Przykładowe preferowane organizacje:

- publiczne władze samorządowe
- społeczne organizacje gminne, powiatowe, wojewódzkie
- organizacje współpracy gmin,
- euroregiony
- izby handlowe
- stowarzyszenia zawodowe
- organizacje związków zawodowych
- organizacje pozarządowe

Do korzystania z dofinansowania Funduszu nie kwalifikują się firmy prywatne, organizacje dochodowe ani organizacje ogólnokrajowe, jeśli nie odgrywają określonej roli w regionie przygranicznym.

Dofinansowanie może zostać przyznane tylko dla wniosków dotyczących projektów już opracowanych i gotowych do realizacji.

Do finansowania nie kwalifikują się wnioski dotyczące tworzenia instytucji jeszcze nie istniejących.

7. Wnioski powinny realizować priorytety Euroregionu Pomerania, do których należą:
 - współpraca i wymiana naukowa i oświatowa
 - współpraca i wymiana kulturalna
 - promocja działań integracyjnych w Euroregionie
 - rozwój gospodarczy i turystyka
 - zasoby ludzkie i szkolenia
 - rozwój demokracji lokalnej
8. I, II i III część wniosku należy wypełnić zgodnie z poleceniami, w III części wniosku należy podać wyczerpujące odpowiedzi (minimum pół strony tekstu) na każde pytanie.

9. Budżet należy konstruować **tylko** w EURO. Pozycję „udział PHARE” należy wyliczyć na podstawie kosztów netto. Wkład własny wnioskodawcy powinien wynosić min. 25% wartości projektu. Budżet należy tworzyć według kategorii takich jak:
- wyżywienie (dofinansowanie wyżywienia nie może przekroczyć 10% całkowitej kwoty projektu wnioskowanej z funduszu PHAAARE)
 - zakwaterowanie
 - tłumaczenia
 - dostawy (sprzętu niezbędnego do realizacji projektu, dostawy nie mogą przekroczyć 30% wartości udziału PHARE)
 - promocja
 - druk
 - nagrody (należy szczegółowo podać jakie, koszt żadnej z nagród nie może przekroczyć 100 EURO)
 - transport itp.

W ramach Programu można otrzymać dofinansowanie tylko na wydatki, które są kosztem wnioskodawcy, ponieważ rozliczenie następuje na podstawie rachunków zewnętrznych ściśle według budżetu przedstawionego we wniosku. Refinansowane są tylko koszty netto. Program PHARE nie pokrywa kosztów administracyjnych, kosztów kierownictwa ani kosztów honorariów (z wyjątkiem przypadków szczególnie uzasadnionych). Należy zwrócić uwagę, że jeżeli koszt jednej pozycji (nie dotyczy to zakwaterowania, wyżywienia transportu) przekracza 3 000 EURO należy przeprowadzić przetarg według zasad programu PHARE.

Wzór wniosku o dofinansowanie projektu w ramach SPF oraz wniosek o dofinansowanie programu spotkania młodzieży – w załączeniu.

SAPARD – program pomocy przedakcesyjnej

SAPARD jest jednym z instrumentów pomocy finansowej dla wszystkich dziesięciu krajów starających się o członkostwo w Unii Europejskiej. Rozporządzenie w sprawie programu SAPARD zostało podpisane 21 czerwca 1999 r. w Luksemburgu. Rozporządzenie to ustala ramy pomocy Unii Europejskiej dla rolnictwa i obszarów wiejskich w okresie przedakcesyjnym. Nadrzędnym celem programu SAPARD jest ułatwienie procesu integracji sektora rolnego z U.E. poprzez przyśpieszenie przyjęcia dorobku prawnego Unii Europejskiej oraz stymulowanie rozwoju obszarów wiejskich i restrukturyzację gospodarki żywnościowej.

Program SAPARD należy traktować jako kapitał inwestycyjny, a nie obrotowy. Obejmuje on szeroki katalog działań, związanych głównie z rozwojem terenów wiejskich.

Nie obejmuje jednak systemu interwencji rynkowych oraz działań nastawionych bezpośrednio na wzrost produkcji rolniczej. Wybór priorytetów musi wynikać z programu operacyjnego.

Proponowane obszary finansowania ze środków SAPARD

Pomoc dla rolnictwa i obszarów wiejskich dotyczy jednego lub kilku występujących działań:

- Inwestycje w gospodarstwach rolnych
- Poprawa przetwórstwa i dystrybucji artykułów rolnych i rybołówstwa.
- Doskonalenie struktur kontroli jakości, kontroli weterynaryjnej i fitosanitarnej.
- Metody produkcji rolniczej mające na celu ochronę środowiska naturalnego oraz zachowanie krajobrazu wiejskiego.

- Rozwój i dywersyfikacja działalności gospodarczej, zapewniająca zróżnicowanie działalności i dochód alternatywny.
- Wprowadzenie systemu usług w zakresie zarządzania gospodarstwami oraz systemu zastępstw w gospodarstwach rolnych.
- Tworzenie grup producentów.
- Odnowa i rozwój wsi oraz ochrona dziedzictwa wiejskiego.
- Poprawa struktury agrarnej oraz scalanie gruntów.
- Tworzenie i unowocześnienie systemu rejestracji gruntów.
- Szkolenie zawodowe (w zawodzie rolnika).
- Rozwój i doskonalenie infrastruktury na obszarach wiejskich.
- Gospodarka wodna w rolnictwie
- Leśnictwo wraz z zalesianiem użytków rolnych, inwestycje w prywatnych gospodarstwach leśnych oraz przetwórstwo i marketing drewna
- Pomoc doradcza w zakresie środków działania, objętych rozporządzeniem, włącznie z ekspertyzami wspierającymi przygotowywanie i monitoring oraz kampanie informacyjne.

Podział środków i finansowanie programu SAPARD

Finansowanie programu SAPARD odbywać się będzie z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych (EAGGF). W rozdysponowaniu budżetu pomiędzy kraje kandydujące EAGGF będzie brać pod uwagę następujące kryteria:

- liczbę ludności rolniczej (Polska ok. 40%)
- powierzchnię użytków rolnych (Polska ok. 30%)
- Produkt Krajowy Brutto (PKB) na 1 osobę (6 miejsce wśród 10)
- specyfikę sytuacji terytorialnej

Działania wspierające Wspólnoty muszą być zgodne z zobowiązaniami przyjętymi w Partnerstwie dla Członkostwa oraz z przepisami Układów Stowarzyszeniowych, a także celami Wspólnej Polityki Rolnej. Przyjęcie Programu SAPARD umożliwi potencjalnym beneficjentom (rolnicy, grupy producentów, zakłady przetwórcze, gminy) składanie wniosków o współfinansowanie ze środków programu. Można przewidzieć, że wnioski samorządu lokalnego będą oceniane pod kątem zgodności ze strategią ogólnego rozwoju gminy. Wszystkie działania wspierane w ramach programu SAPARD muszą być wpisane w długookresową strategię rozwoju gminy.

Wysokość pomocy uzależniona jest od udziału środków publicznych, wnoszonych do współfinansowania programów realizacyjnych. Wymagany jest co najmniej 25% wkład własny beneficjenta. Wkład Unii może wynieść do 75% całkowitej sumy zakwalifikowanych wydatków. Udział środków unijnych będzie ponadto zróżnicowany w zależności od grupy projektu, i tak:

- przy realizacji projektów generujących dochody (np. modernizacja zakładów przetwórstwa płodów rolnych lub drewna, działalność agroturystyczna) pomoc ze środków publicznych nie może przekraczać 50%, w tym wkład Unii Europejskiej może wynieść 75%.
- przy realizacji projektów, które nie generują dochodów pomoc ze środków publicznych może, ale nie musi być **wyższa niż 50% kosztów realizacji**.

Gminy w ramach programu mogą m.in. nabywać nieruchomości (oprócz gruntów rolnych) oraz kupić używany sprzęt (bez kosztów VAT). Jako udział własny gmina może wnieść aport rzeczowy ściśle uwarunkowany.

Oczekiwana przez Polskę pomoc Unii Europejskiej od 2000 r. może wynosić ok. 200 mln. euro rocznie, tylko na wsparcie rozwoju terenów wiejskich. Uwzględniając minimalny wkład w wysokości 25% zaangażowanie krajowych środków publicznych winno kształtować się na poziomie ok. 50 mln euro, czyli ok. 210 mln PLN.

Jednakże ograniczeniem w wykorzystaniu tych środków mogą być:

- instytucjonalne zdolności absorpcyjne
- teoretyczny limit pomocy Unii – 4% PKB
- możliwość wypełnienia wymagań odnośnie krajowego współfinansowania programów.

Poziom pomocy unijnej będzie w dużym stopniu uzależniony od założeń i sprawności Programu Operacyjnego, a także umiejętności opracowania planów inwestycyjnych i zaangażowania środków własnych beneficjentów. Fundusze bowiem przyznawane będą na zasadzie konkursu projektów. Nie ma jeszcze przepisów wykonawczych określających warunki przygotowywania projektów.

Warunki korzystania ze środków SAPARD

Podstawowym warunkiem jest przedstawienie Komisji Europejskiej dokumentu o nazwie Plan Rozwoju Terenów Wiejskich czyli tzw. Planu Operacyjnego. Plan Operacyjny ma obejmować okres siedmioletni zaczynający się od 1 stycznia 2000 roku. Plan ten ma zawierać:

- Opis obecnej sytuacji
- Opis proponowanej strategii
- Określone ilościowo cele
- Wybrane priorytety
- Ocenę wstępną zastosowania zaproponowanej strategii
- Źródła finansowania, uwzględniające krajowe środki publiczne, środki Wspólnoty, ewentualnie środki prywatne i inne.

Za przygotowanie programu operacyjnego oraz koordynację realizacji programu SAPARD odpowiedzialne jest Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Projekt programu operacyjnego powinien być złożony do 6 miesięcy od opublikowania Rozporządzenia do akceptacji przez Komisję Europejską.

Wybór kierunków działalności w ramach programu SAPARD, opierać się winien na planach rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich poszczególnych województw. MRiGŻ po konsultacjach we wszystkich nowych województwach dokonało wyboru priorytetów objętych programem SAPARD, które w przedstawionych samorządom „Proponowanych obszarach finansowania” zawierają się w punktach 1, 2, 3, 4, 5, 12 i 14. Obejmują one zatem obszary zapewniające zrównoważony rozwój rolnictwa i terenów wiejskich o charakterze indywidualnym i ogólnokrajowym, w tym dwa (4 i 14) przewidywane do wdrażania pilotażowego.

Prace MRiGŻ tworzą się jeszcze w sferze zarządzania instrumentami Wspólnej Polityki Rolnej, w tym akredytowanie Agencji Płatniczej, na którą proponowana jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Sprawność i skuteczność działania programu SAPARD poddawana jest obowiązkowej i sformalizowanej ocenie. Ocena programów obejmuje trzy formy:

- ocenę wstępną (ex ante), prowadzoną przed rozpoczęciem programu w zakresie diagnozy sytuacji i strategii określa cele ilościowe i jakościowe,
- ocenę w trakcie realizacji programu, obejmująca stan zaangażowania (zwłaszcza finansowego), konkretne osiągnięcia i oczekiwane rezultaty oraz ewentualne zmiany.

- ocenę końcową (ex post), stanowiącą pogłębiony bilans działań, analizę zmian w **realizacji programu oraz porównanie założonych i osiągniętych celów.**

Do oceny wymagane jest powołanie Komitetu Monitorującego, którego zadaniem będzie prowadzenie monitoringu, oraz sprawowanie nadzoru wykonawczego, w tym koordynowanie promocji i informacji o programie oraz sprawdzanie i zapobieganie nieprawidłowościom w realizacji programów

Realizacja programu SAPARD ze względu na kryteria i możliwości korzystania ze środków przedakcesyjnych niewątpliwie nie rozwiąże wszystkich problemów wsi i rolnictwa.

Ważne jest jednak, że korzystanie z programu SAPARD przygotuje nas do korzystania w przyszłości ze znacznie większej pomocy strukturalnej po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

Poniżej przedstawiono wybrane schematy działań w zakresie rozwoju i poprawy infrastruktury obszarów wiejskich (Działanie 3) oraz w zakresie różnicowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (Działanie 4)

OS PRIORYTETOWA II - **POPRAWA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I TWORZENIE MIEJSC PRACY**

DZIAŁANIE 3: ROZWÓJ I POPRAWA INFRASTRUKTURY OBSZARÓW WIEJSKICH

UZASADNIENIE DZIAŁANIA 3

Słaby poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej jest jedną z zasadniczych barier rozwoju obszarów wiejskich w Polsce. Działania podejmowane w dziedzinie poprawy infrastruktury technicznej mają decydujące znaczenie dla podniesienia atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i inwestowania w przedsięwzięcia tworzące miejsca pracy. Poprawę stanu zaopatrzenia w energię i wodę, rozwój komunikacji i sieci telekomunikacyjnej uznaje się za podstawę rozwoju gospodarczego i społecznego obszarów wiejskich. Integracja Polski z UE oznacza wdrożenie standardów ochrony środowiska, higieny *asa*. jakości produkcji zgodnie z *acquis commautaire*. Warunkiem spełnienia tych wymogów jest m.in. poprawa zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, utylizacji odpadów.

Zakres potrzeb inwestycyjnych w dziedzinie infrastruktury na obszarach wiejskich przekracza możliwości finansowe podmiotów krajowych. Włączenie zadań z tego zakresu do programu przedakcesyjnego SAPARD stwarza możliwości zwiększenia skali inwestowania i przyspieszenia przemian, niezbędnych dla rozwoju obszarów wiejskich.

ZWIĄZKI Z INNYMI DZIAŁANIA POZA PROGRAMEM SAPARD

Obok stosowanych dotychczas instrumentów wspierających rozwój infrastruktury na obszarach wiejskich (dotacje wojewody i ARiMR, Fundusze Ochrony Środowiska i inne), inwestycje z tego zakresu wspierane będą również w ramach komponentu spójności społeczno-gospodarczej programu Phare 2000, a projekty w ramach programu SAPARD będą ich uzupełnieniem.

Inwestycje z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich, realizowane w ramach programu SAPARD, będą również komplementarne w stosunku do dużych inwestycji infrastrukturalnych realizowanych w ramach programu ISPA.

OGÓLNE CELE DZIAŁANIA 3:

- zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych;
- zapewnienie mieszkańcom wsi odpowiednich standardów życia;

- zapewnienie warunków dla wdrażania *acquis communautaire*. W pierwszym okresie realizacji programu, pomoc publiczna w ramach programu SAPARD, koncentrować się będzie na infrastrukturze technicznej, w tym wodociągach, kanalizacji, dostawie energii elektrycznej i innych formach energii, drogach, a także telekomunikacji i oparta będzie na regułach szczegółowych opisanych poniżej, odrębnie dla każdego schematu.

Przewiduje się możliwość uzupełnienia i modyfikacji zakresu wsparcia przemian strukturalnych poprzez rozwój infrastruktury społecznej oraz kompleksowe inwestycje w ramach odnowy wsi, na podstawie rekomendacji Komitetu Monitorującego.

POZIOM GEOGRAFICZNY DLA DZIAŁANIA 3

Działanie 3 obejmuje cały kraj poza miastami o wielkości powyżej 7 tysięcy mieszkańców.

OKRES OBJĘTY PROGRAMEM

Schematy będą objęte finansowaniem w okresie funkcjonowania programu SAPARD.

WDROŻENIE DZIAŁANIA 3

16 ekspozytur agencji wdrożeniowej, które mogą delegować część zadań instytucjom regionalnym.

Tabela finansowa dla działania 3

	Całkowity koszt	Łącznie środki publiczne	Udział środków unijnych		Środki publiczne polskie		Środki prywatne
	(mln EUR)	(mln EUR)	(mln EUR)	%	(mln EUR)	%	(mln EUR)
2000	89,4	87,7	65,7	75%	21,92	25%	1,75
2001	76,3	74,79	56,0	75%	18,7	25%	1,53
2002	54,5	53,41	40,0	75%	13,3	25%	1,09
2003	54,5	53,41	40,0	75%	13,3	25%	1,09
2004	54,5	53,41	40,0	75%	13,3	25%	1,09
2005	54,5	53,41	40,0	75%	13,3	25%	1,09
2006	54,5	53,41	40,0	75%	13,35	25%	1,09
Łącznie	438,2	429,54	322,1		107,3		8,73

SCHEMATY W RAMACH DZIAŁANIA 3

SCHEMAT 3.1. ZAOPATRZENIE GOSPODARSTW WIEJSKICH W WODĘ WRAZ Z UZDATNIANIEM ORAZ ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Cele szczegółowe Schematu 3.1:

- zwiększenie ilości gospodarstw wiejskich objętych systemem zagospodarowania ścieków;
- zwiększenie ilości gospodarstw wiejskich zaopatrzonych wystarczającą ilością wody o odpowiedniej jakości.

Zakres pomocy dla Schematu 3.1.

Dotacje będą przyznawane na inwestycje z zakresu zaopatrzenia w wodę wraz z uzdatnianiem oraz na inwestycje związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków.

Górna wysokość dotacji dla Schematu 3.1. – 400 tys. EUR.

Poziom pomocy w ramach Schematu 3.1.

Wysokość dotacji będzie zgodna z ograniczeniami ustalonymi przez Rozporządzenie SAPARD, a także zgodna z ustawowo określonymi limitami dla środków budżetowych przeznaczonych na dotowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego¹ i będzie wynosiła do 50% wartości kosztorysowej inwestycji. Możliwość podwyższenia dotacji do 75%, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000, będzie zależała od wysokości dochodów samorządu, zakwalifikowania do gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem lub jeśli inwestycja będzie realizowana przez gminę w celu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku (zmniejszenie maksymalnych limitów zależęć będzie od popytu na środki).

Przy inwestycjach z zakresu zagrodowych oczyszczalni ścieków i zagrodowych urządzeń wodnych, wymagany będzie wkład własny mieszkańców wynoszący minimum 10% całkowitych zakwalifikowanych kosztów projektu.

Beneficjenci pomocy w ramach Schematu 3.1

- gminy oraz związki międzygminne.

Kryteria wyboru projektów w ramach Schematu 3.1.:

- przedstawienie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniami wymaganymi przez polskie prawo oraz wy ceną wskaźnikową danego projektu;
- wielkość inwestycji dostosowana do bieżących potrzeb z zabezpieczeniem możliwości rozbudowy;
- koordynacja planowanych inwestycji;
- udział planowanych inwestycji w uatrakcyjnianiu obszaru objętego projektem (dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki itp.);
- preferencje dla gmin o niskim stopniu zwodociągowania;
- preferencje dla inwestycji kanalizacji sieciowej i zagrodowej w gminach o dużym stopniu zwodociągowania;
- preferencje dla zagrodowych oczyszczalni ścieków i zagrodowych urządzeń wodnych przy rozproszonej zabudowie, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej nie znajduje technicznego i ekonomicznego uzasadnienia.

Wskaźniki monitorowania dla Schematu 3.1.

Wskaźniki docelowe:

- 1000 projektów.

Wskaźniki fizyczne:

- liczba przyłączy do wodociągów zbiorowych;
- liczba wodociągów zagrodowych;
- liczba przyłączy do kanalizacji sieciowej;
- liczba oczyszczalni ścieków (zbiorczych);
- liczba zagrodowych oczyszczalni ścieków.

SCHEMAT 3.2. GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI

¹ Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r, o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000.

Cele szczegółowe Schematu 3.2.:

- zwiększenie ilości gospodarstw wiejskich objętych systemem zagospodarowania odpadów.

Zakres pomocy dla Schematu 3.2.

Dotacje zostaną przyznane na inwestycje w ramach zagospodarowania odpadów stałych, w tym:

- budowa, modernizacja i rekultywacja wysypisk odpadów stałych;
- budowa lub modernizacja specjalnych miejsc utylizacji opakowań i nie zużytych środków ochrony roślin.

Górna wysokość dotacji dla Schematu 3.2. - 100 tys. EUR.

Poziom pomocy w ramach Schematu 3.2.

Wysokość dotacji będzie zgodna z ograniczeniami ustalonymi przez Rozporządzenie SAPARD, a także zgodna z ustawowo określonymi limitami dla środków budżetowych przeznaczonych na dotowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i będzie wynosiła do 50% wartości kosztorysowej inwestycji. Możliwość podwyższenia dotacji do 75%, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000, będzie zależała od wysokości dochodów samorządu, zakwalifikowania do gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem lub jeśli inwestycja będzie realizowana przez gminę w celu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku (zmniejszenie maksymalnych limitów zależec będzie od popytu na środki).

Beneficjenci pomocy w ramach Schematu 3.2.:

- gminy oraz związki międzygminne.

Kryteria wyboru projektów w ramach Schematu 3.2.:

- przedstawienie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniami wymaganymi przez polskie prawo oraz wyceną wskaźnikową, danego projektu;
- wielkość inwestycji dostosowana do bieżących potrzeb z zabezpieczeniem możliwości rozbudowy;
- koordynacja planowanych inwestycji;
- udział planowanych inwestycji w uatrakcyjnianiu obszaru objętego projektem (dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki itp.).

Wskaźniki monitorowania dla Schematu 3.2.

Wskaźniki docelowe:

- 350 projektów.

Wskaźniki fizyczne:

- liczba wybudowanych wysypisk odpadów;
- liczba wybudowanych zakładów utylizacji odpadów;
- liczba zmodernizowanych wysypisk odpadów;
- liczba zrehabilitowanych wysypisk odpadów.

SCHEMAT 3.3. DROGI GMINNE I POWIATOWE NA OBSZARACH WIEJSKICH

Cele szczegółowe Schematu 3.3.:

- poprawa lokalnej sieci komunikacyjnej.

Zakres pomocy dla Schematu 3.3.

Dotacje będą przyznawane na inwestycje związane z modernizacją, budową dróg gminnych i powiatowych na obszarach wiejskich, a także dróg dojazdowych do gruntów rolnych.

Górna wysokość dotacji dla Schematu 3.3. – 100 tys. EUR.

Poziom pomocy w ramach Schematu 3.3.

Wysokość dotacji będzie zgodna z ograniczeniami ustalonymi przez Rozporządzenie SAPARD, a także zgodna z ustawowo określonymi limitami dla środków budżetowych przeznaczonych na dotowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i będzie wynosiła do 50% wartości kosztorysowej inwestycji. Możliwość podwyższenia dotacji do 75%, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000, będzie zależała od wysokości dochodów samorządu, zakwalifikowania do gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem lub jeśli inwestycja będzie realizowana przez gminę w celu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku (zmniejszenie maksymalnych limitów zależec będzie od popytu na środki).

Przy inwestycjach z zakresu dróg dojazdowych do gruntów rolnych, wymagany będzie wkład własny rolników wynoszący minimum 10% całkowitych zakwalifikowanych kosztów projektu.

Beneficjenci pomocy w ramach Schematu 3.3.:

- gminy;
- powiaty.

Kryteria wyboru projektów w ramach Schematu 3.3.:

- przedstawienie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniami wymaganymi przez polskie prawo oraz wyceną wskaźnikową danego projektu;
- wielkość inwestycji dostosowana do bieżących potrzeb z zabezpieczeniem możliwości rozbudowy;
- koordynacja planowanych inwestycji;
- udział planowanych inwestycji w uatrakcyjnianiu obszaru objętego projektem (dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki itp.);
- przewidywany stopień wzrostu przewozów towarowych i osobowych w odniesieniu do aktualnego obciążenia i stanu istniejących dróg;
- utrzymanie integralności sieci dróg;
- uwzględnienie lokalnych potrzeb związanych z poprawą struktury gospodarstw i rozłogu pól (scalanie gruntów), tak aby drogi utwardzone nie były w przyszłości przeszkodą w tych działaniach;
- dotacją może być objęty odcinek drogi nie krótszy niż 500 m, której szerokość jezdni nie będzie większa niż 6 m;
- w przypadku dróg dojazdowych do gruntów rolnych - minimalnie 4 gospodarstwa, do których prowadzi droga.

Wskaźniki monitorowania dla Schematu 3.3.

Wskaźniki docelowe:

- 1000 projektów.

Wskaźniki fizyczne:

- liczba km zmodernizowanych lub wybudowanych dróg gminnych i powiatowych;

- liczba km zmodernizowanych lub wybudowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych.

SCHEMAT 3.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ

Cele szczegółowe Schematu 3.4:

- zwiększenie jakości i efektywności dostaw energii, w tym wykorzystanie lokalnych nośników energii.

Zakres pomocy dla Schematu 3.4.

Dotacje będą przyznawane na inwestycje z zakresu zaopatrzenia w energię:

- budowa i modernizacja sieci energetycznej (reelektryfikacja);
- wykorzystanie lokalnych alternatywnych źródeł energii.

Górna wysokość dotacji dla Schematu 3.4. - 100 tys. EUR.

Poziom pomocy w ramach Schematu 3.4.

Wysokość dotacji będzie zgodna z ograniczeniami ustalonymi przez Rozporządzenie SAPARD, a także zgodna z ustawowo określonymi limitami dla środków budżetowych przeznaczonych na dotowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i będzie wynosiła do 50% wartości kosztorysowej inwestycji. Możliwość podwyższenia dotacji do 75%, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000, będzie zależała od wysokości dochodów samorządu, zakwalifikowania do gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem lub jeśli inwestycja będzie realizowana przez gminę w celu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku (zmniejszenie maksymalnych limitów będzie zależało od popytu na środki).

Beneficjenci pomocy w ramach Schematu 3.4.:

- gminy oraz związki międzygminne.

Kryteria wyboru projektów w ramach Schematu 3.4.:

- przedstawienie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniami wymaganymi przez polskie prawo oraz wyceną wskaźnikową danego projektu;
- wielkość inwestycji dostosowana do bieżących potrzeb z zabezpieczeniem możliwości rozbudowy;
- koordynacja planowanych inwestycji;
- udział planowanych inwestycji w uatrakcyjnianiu obszaru objętego projektem (dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki itp.);
- preferowane będą gminy, w których występuje deficyt energii lub nastąpiła dekapitalizacja urzędzeń;
- projekty wykorzystujące lokalne zasoby.

Wskaźniki monitorowania dla Schematu 3.4.

Wskaźniki docelowe:

- 250 projektów.

Wskaźniki fizyczne:

- liczba kilometrów zmodernizowanych sieci energetycznych;
- moc wytwarzana przy wykorzystaniu lokalnych, niekonwencjonalnych źródeł energii;
- ilość gospodarstw wiejskich korzystających ze zmodernizowanych sieci energetycznych;

- ilość gospodarstw wiejskich korzystających z niekonwencjonalnych źródeł energii.

SCHEMAT 3.5. TELEKOMUNIKACJA

Cele szczegółowe Schematu 3.5.:

- zwiększenie ilości abonentów telefonicznych na obszarach wiejskich.

Zakres pomocy dla Schematu 3.5.

Dotacje będą przyznawane na inwestycje przyczyniające się do poprawy dostępności usług telekomunikacyjnych na obszarach wiejskich.

Górna wysokość dotacji dla Schematu 3.5. -20 tys. EUR.

Poziom pomocy w ramach Schematu 3.5.

Wysokość dotacji będzie zgodna z ograniczeniami ustalonymi przez Rozporządzenie SAPARD, a także zgodna z ustawowo określonymi limitami dla środków budżetowych przeznaczonych na dotowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i będzie wynosiła do 50% wartości kosztorysowej inwestycji. Możliwość podwyższenia dotacji do 75%, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000, będzie zależała od wysokości dochodów samorządu, zakwalifikowania do gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem lub jeśli inwestycja będzie realizowana przez gminę w celu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku (zmniejszenie maksymalnych limitów zależy będzie od popytu na środki).

Beneficjenci pomocy w ramach Schematu 3.5.:

- gminy

Kryteria wyboru projektów w ramach Schematu 3.5.:

- przedstawienie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniami wymaganymi przez polskie prawo oraz wyceną wskaźnikową danego projektu;
- wielkość inwestycji dostosowana do bieżących potrzeb z zabezpieczeniem możliwości rozbudowy;
- koordynacja planowanych inwestycji;
- udział planowanych inwestycji w uatrakcyjnianiu obszaru objętego projektem (dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki itp.);
- preferencje dla gmin, w których gęstość telefoniczna (liczba abonentów na 100 mieszkańców) jest niższa niż średnia krajowa na obszarach wiejskich.

Wskaźniki monitorowania dla Schematu 3.5.

Wskaźniki docelowe

- 100 projektów.

Wskaźniki fizyczne

- liczba nowych abonentów.

DZIAŁANIE 4: RÓŻNICOWANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH

UZASADNIENIE DZIAŁANIA 4

Całkowite bezrobocie na obszarach wiejskich w Polsce szacuje się na 2 miliony osób. W rezultacie procesów modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa oraz tendencji demograficznych może nastąpić jego wzrost. W celu zapewnienia warunków wielofunkcyjnego i zrównoważonego rozwoju wsi niezbędne jest tworzenie nowych źródeł dochodu na obszarach wiejskich poza konwencjonalnym rolnictwem. Drogę poprawy sytuacji pokazują ostatnie sukcesy sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, jednakże dotyczą one głównie obszarów miejskich. Na obszarach wiejskich mieszka wielu potencjalnych przedsiębiorców. Do głównych barier utrudniających rozwój tego sektora na obszarach wiejskich należy zaliczyć brak dostępu do kapitału i usług wspierających rozwój przedsiębiorczości oraz słabo rozwiniętą infrastrukturę. W ramach niniejszego środka działania przewiduje się wsparcie inwestycji oraz działań w zakresie promocji, informacji i marketingu.

Zasoby środowiska naturalnego mogą stanowić istotny czynnik rozwoju ekonomicznego niektórych regionów. W regionach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi, przewiduje się przeprowadzenie pilotażowych programów rolnośrodowiskowych. W rejonach o dużym udziale gleb słabych i marginalnych prowadzone będą pilotażowe programy zalesień. Świadczenie usług na rzecz środowiska stanowić będzie dodatkowe źródło dochodu dla rolników.

POWIĄZANIA Z INNYMI DZIAŁANAMI POZA SAPARD

Działanie 4 powiązane jest z krajowym systemem pomocy w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich, a szczególnie z kredytami i pożyczkami na tworzenie miejsc pracy realizowanymi przez ARiMR. Projekty pilotażowe w ramach ochrony środowiska w rolnictwie i dywersyfikacji są częściowo kontynuacją projektu PHARE 99.

Niniejsze działanie ma charakter komplementarny w stosunku do PHARE 2000 w części dotyczącej spójności społeczno-gospodarczej. Projekty PHARE 2000 dotyczyć będą przedsięwzięć większych, realizowanych także w miastach.

CELE OGÓLNE DZIAŁANIA 4:

- rozwój potencjału obszarów wiejskich w Polsce oraz zapewnienie rolnikom dodatkowych źródeł dochodu, a mieszkańcom obszarów wiejskich - zatrudnienia poza rolnictwem;
- zapewnienie rolnikom świadczącym usługi na rzecz środowiska dodatkowych źródeł dochodu.

Projekty pilotażowe w zakresie programów rolnośrodowiskowych i zalesień (schemat 4.3) będą służyć wypracowaniu w Polsce docelowych systemów zachowanie różnorodności biologicznej i ochrony krajobrazu dla wdrożenia Rozporządzenia Rady (WE) 1257/99. Realizowane będą na trzech typach obszarów:

- rozległe doliny rzek Narew i Warta
- region warmińsko-mazurski
- region podkarpacki

ZASIĘG GEOGRAFICZNY DLA DZIAŁANIA 4

Działanie w ramach schematów 4.1 i 4.2 obejmuje cały kraj poza miastami o wielkości powyżej 7 tysięcy mieszkańców. Schemat 4.3 (programy rolnośrodowiskowe i zalesianie) wdrażany będzie w podanych wyżej regionach.

HARMONOGRAM DLA DZIAŁANIA 4

Niniejsze działania wdrażane będą przez cały okres trwania programu SAPARD.

Tabela finansowa dla działania 4

	Całkowity koszt	Łącznie środki publiczne	Udział środków unijnych		Środki publiczne polskie		Środki prywatne
	(mln EUR)	(mln EUR)	(mln EUR)	%	(mln EUR)	%	(mln EUR)
2000	43,32	21,96	16,47	75%	5,49	25%	21,36
2001	46,27	24,91	18,68	75%	6,23	25%	21,36
2002	90,84	48,11	36,00	75%	12,03	25%	42,73
2003	90,48	47,75	35,80	75%	11,94	25%	42,73
2004	90,49	47,76	35,80	75%	11,94	25%	42,73
2005	90,70	47,79	35,90	75%	11,99	25%	42,73
2006	90,74	48,01	36,00	75%	12,00	25%	42,73
Łącznie	542,84	286,47	214,80		71,62		256,37

SCHEMAT 4.1: DOTACJE NA INWESTYCJE W DZIEDZINIE RÓŻNICOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH

Cele szczegółowe dla Schematu 4.1:

- zwiększenie liczby gospodarstw posiadających trwałe źródła dodatkowego dochodu osiąganego z działalności gospodarczej poza konwencjonalnym rolnictwem;
- stworzenie nowych, trwałych miejsc pracy dla mieszkańców wsi;
- zwiększenie potencjału turystycznego obszarów wiejskich.

Zakres dotacji w ramach Schematu 4.1.:

- budowa i modernizacja budynków gospodarczych, mieszkalnych oraz użytkowych;
- zakup maszyn, sprzętu komputerowego i urządzeń;
- zagospodarowanie terenu, na którym realizowana jest inwestycja;
- zakup środków transportu (w szczególnych przypadkach jako niezbędna część przedsięwzięcia);
- materiał szkółkarski- zakup;
- koszty marketingu i promocji.

Niniejsze działanie obejmuje w szczególności projekty w takim zakresie jak:

- produkcja, przetwórstwo, marketing produktów rolno-żywnościowych, produktów drzewnych, innowacyjnych produktów roślinnych i zwierzęcych, produktów rybnych, roślin ozdobnych i innych surowców naturalnych;
- wspólne użytkowanie maszyn;
- usługi na rzecz środowiska naturalnego;
- działalność rzemieślnicza i rękodzielniczo;
- usługi dla ludności;
- działalność w branży turystycznej, rekreacyjnej, gastronomicznej, handlowej, agroturystycznej, kulturalnej i edukacyjnej;
- mała infrastruktura turystyczna;
- alternatywne źródła energii.

Beneficjanci Schematu 4.1.

- osoby fizyczne: rolnicy i domownicy¹;
- przedsiębiorcy (w rozumieniu ustawy o działalności gospodarczej), tworzący miejsca pracy dla mieszkańców wsi;
- organizacje pozarządowe gminy, związki między gminne.

Poziom pomocy w ramach Schematu 4.1.

Ustala się, że dotacje stanowiąc będą do 50% całkowitych zakwalifikowanych kosztów projektu, z tym że na środki transportu dotacje mogą sięgać do 30%.

Górna wysokość dotacji dla Schematu 4.1.

- dla rolników i domowników na przedsięwzięcia zapewniające dodatkowe źródła dochodu, górna wysokość dotacji wynosi 12,000 EUR;
- dla przedsiębiorców tworzących trwale miejsca pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich, górna wysokość dotacji wynosi 6,000 EUR na jedno nowoutworzone miejsce pracy.
- Maksymalna wysokość dotacji dla jednego przedsiębiorcy wynosi 36,000 EUR;
- dla organizacji pozarządowych, gmin i związków międzygminnych – 25,000 EUR na jeden projekt małej infrastruktury turystycznej na obszarach wiejskich.

Kryteria wyboru projektów dla Schematu 4.1.

Głównym warunkiem otrzymania wsparcia przez rolników i domowników jest wykazanie, że projekt przyniesie trwały dochód dodatkowy. Przedsiębiorcy muszą wykazać utworzenie nowych, trwałych miejsc pracy dla mieszkańców wsi (w tym samozatrudnienie). Organizacje pozarządowe, gminy i związki międzygminne, budujące małą infrastrukturę turystyczną powinny wykazać, że inwestycja zwiększy atrakcyjność rejonu i wpłynie na lepsze wykorzystanie istniejących i planowanych miejsc noclegowych.

Dla ustalenia, czy powyższe warunki są spełnione wprowadza się następujące wymogi:

- złożenie planu przedsięwzięcia, w tym inwentaryzacji zasobów i prognozy finansowej opartej na planie marketingowym.

Ponadto na selekcję wpływ będzie miała m.in:

- zgodność ze strategią rozwoju danego obszaru;
- efektywność inwestycji;
- długoterminowe perspektywy ekonomiczne;
- lokalizacja przedsięwzięcia;
- wykorzystanie lokalnych zasobów;
- preferowana orientacja na nowy rynek (wewnętrzny lub zagraniczny) oraz nowe produkty.

Wskaźniki docelowe dla Schematu 4.1.

- 5.500 projektów zrealizowanych w gospodarstwach rolnych 4.000 projektów zrealizowanych przez przedsiębiorców;
- 450 projektów w dziedzinie małej infrastruktury turystycznej dodatkowe źródło dochodu dla 5.500 gospodarstw;

¹ Objęci systemem ubezpieczenia społecznego rolników, w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

- 16.000 nowych miejsc pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich.

Wskaźniki fizyczne dla Schematu 4.1.

- liczba złożonych wniosków;
- liczba zatwierdzonych wniosków;
- liczba budynków wybudowanych (Zmodernizowanych);
- liczba zakupionego sprzętu;
- ilość nowej infrastruktury turystycznej.

Wskaźniki rezultatów dla Schematu 4.1:

- liczba stworzonych miejsc pracy;
- liczba utrzymanych miejsc pracy.

Wdrożenie Schematu 4.1.

Niniejsze działanie będzie wdrażane przez ARiMR, przy czym ocena ekonomiczna projektów w regionach będzie prowadzona przez specjalistyczne instytucje, wyłonione w każdym regionie drogą przetargu.

SCHEMAT 4.2. INFORMACJA, MARKETING I PROMOCJA

Cele szczegółowe dla Schematu 4.2.

- gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat możliwości różnicowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich poprzez organizacje zawodowe, stowarzyszenia, gminy, powiaty i województwa;
- rozwój inicjatyw zbiorowych na rzecz marketingu przedsięwzięć różnicowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

Zakres działań podejmowanych w ramach Schematu 4.2.:

- badania marketingowe;
- inwentaryzacja zasobów;
- działania promocyjne i informacyjne;
- wsparcie dla działań marketingowych upowszechnienie "dobrych przykładów";
- certyfikacja

Beneficjenci Schematu 4.2.

- organizacje rozwoju lokalnego, organizacje branżowe, organizacje producentów, inne organizacje pozarządowe, samorządy terytorialne, ośrodki doradztwa rolniczego.

Wysokość dotacji w ramach Schematu 4.2.

Maksymalna wysokość dotacji wynosić będzie 50% całkowitych kosztów zakwalifikowanych nie więcej niż 100.000 EUR.

Warunki uzyskania pomocy w ramach Schematu 4.2.

Każdy projekt powinien zawierać plan przedsięwzięcia, w tym mierzalne cele finansowe, marketingowe i wskaźniki wyników dla każdej inicjatywy.

Działania w ramach Schematu 4.2. będą miały charakter zróżnicowany. Szczegółowe kryteria selekcji będą musiały być dostosowane do rodzaju projektów.

Poniżej podane są niektóre z możliwych kryteriów wyboru:

- kształtowanie świadomości i umiejętności marketingowych przedsiębiorców;

- ulepszenie przepływu informacji pomiędzy podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą na obszarach wiejskich;
- wspólne inicjatywy marketingowe i promocyjne, które są zbyt drogie dla pojedynczego przedsiębiorcy;
- spójność z kierunkami strategii rozwoju danego regionu;
- poparcie przedsiębiorców dla inicjatyw zbiorowych.

Wskaźniki monitorowania dla Schematu 4.2. Wskaźniki fizyczne:

- liczba złożonych/zaaprobowanych projektów;
- liczba przeprowadzonych imprez informacyjnych;
- liczba wspieranych inicjatyw marketingowych.

Spis Treści

1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE GMINY IŃSKO.....	1
2 LUDNOŚĆ, ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE.....	3
2.1 Przemiany demograficzne.....	3
2.2 Zmiany w strukturze zatrudnienia i bezrobocia.....	6
3 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	11
3.1 Komunikacja.....	11
3.2 Zaopatrzenie w wodę.....	13
3.3 Odprowadzenie ścieków.....	15
3.4 Usuwanie odpadów.....	15
3.5 Regulacja stosunków wodnych.....	16
3.6 Zaopatrzenie w gaz.....	16
3.7 Telekomunikacja.....	16
3.8 Elektroenergetyka.....	17
3.9 Zaopatrzenie w ciepło.....	17
3.10 Zasoby naturalne.....	17
4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	19
4.1 Służba zdrowia i opieka społeczna.....	19
4.2 Oświata.....	19
4.3 Sport i turystyka.....	21
4.4 Charakterystyka gospodarki mieszkaniowej.....	22
4.5 Działalność gospodarcza.....	22
5 ROLNICTWO.....	25
5.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	25
6 TURYSTYKA.....	27
6.1 Walory przyrodnicze i kulturowe.....	27
6.2 Infrastruktura turystyczna.....	28
6.3 Elementy okołoturystyczne.....	29
FINANSE GMINY.....	34
6.4 Uwarunkowania formalno – prawne budżetu.....	34
6.5 Ogólna analiza budżetu.....	35
6.6 Ocena wyników.....	35
7 UWARUNKOWANIA I DIAGNOZA STANU ROZWOJU (ANALIZA SWOT).....	40
7.1 Analiza SWOT.....	40
7.2 Możliwości przyspieszenia restrukturyzacji rolnictwa w gminie i jej otoczeniu.....	52
8 CELE STRATEGICZNE W ROZWOJU GMINY.....	54
9 PLAN OPERACYJNY.....	56
9.1 PROGRAM 1 (PR-1)	57
PROGRAM OCHRONY PRZYRODY I OCHRONY ŚRODOWISKA.....	57
9.2 PROGRAM 2 (PR-2)	62
ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ	62
9.3 PROGRAM 3 (PR-3)	70
ROZWÓJ ROLNICTWA, LEŚNICTWA I PRZETWÓRSTWA ROLNO – SPOŻYWCZEGO ORAZ TERENÓW WIEJSKICH.....	70
9.4 PROGRAM 4 (PR-4).....	78
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	78
9.5 PROGRAM 5 (PR-5)	88
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ.....	88
9.6 PROGRAM 6 (PR-6).....	92

AKTYWIZACJA MIEJSCOWEGO RYNKU PRACY I OGRANICZANIE BEZROBOCIA. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	92
10 PLAN DZIAŁANIA.....	99
11 OGÓLNE UWARUNKOWANIA WSPARCIA REALIZACJI STRATEGII.....	104
12 ZADANIA RADY I ZARZĄDU GMINY W I ETAPIE WDROŻENIA STRATEGII	107
13 PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ INSTYTUCJONALNO - ORGANIZACYJNYCH	110
13.1 Organizacja wspierania przedsiębiorczości.....	110
13.2 Promocja gminy	117
14 BANK DANYCH W GMINIE.....	119
14.1 Zasady tworzenia i funkcjonowania banku danych.....	119
14.2 Charakterystyka informacji.....	121
15 PRZYSZŁOŚĆ GMINY IŃSKO - WARSZTATY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO.....	126
16 STATUT GMINNEGO TOWARZYSTWA GOSPODARCZEGO.....	138
17 STATUT FUNDUSZU GWARANCJI KREDYTOWYCH.....	141
18 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROCESÓW ROZWOJOWYCH GMIN.....	145
18.1 Tło i uwarunkowania.....	145
18.2 Bariery i czynniki rozwojowe gmin.....	145
18.3 Kierunki i formy wspierania rozwoju gospodarczego gmin.....	146
18.4 Dodatkowe źródła finansowania zadań gmin.....	147
I. AGENCJE.....	148
II. BANKI.....	150
III. FUNDUSZE I FUNDACJE.....	155
IV. ZAGRANICZNE ŚRODKI POMOCOWE.....	161